ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԲԱՆԿ

01.2019

02.2019

03.2019

04.2019

05.2019

06.2019
Հունիս

07.2019

08.2019

09.2019

10.2019

11.2019

12.2019

ՀՀ կենտրոնական բանկի տեղեկագիր

Թողարկման 26-րդ տարի

ՀՀ կենտրոնական բանկի տեղեկագիր

2019

Հունիս

թիվ 6 (250)

Բովանդակություն

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔՆԵՐԸ

4 «Ապահովագրության և ապահովագրական գործունեության մասին» օրենքում փոփոխություն կատարելու մասին» ՀՕ-70-Ն ՀՀ օրենքը

5 «Լիցենզավորման մասին» օրենքում փոփոխություն կատարելու մասին» ՀՕ-71-Ն ՀՀ օրենքը

6 «Կուտակային կենսաթոշակների մասին» օրենքում փոփոխություններ կատարելու մասին» ՀՕ-72-Ն ՀՀ օրենքը

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԲԱՆԿԻ

ԽՈՐՀՐԴԻ ՈՐՈՇՈՒՄՆԵՐԸ

ԿԲ ՆԱԽԱԳԱՀԻ ՈՐՈՇՈՒՄՆԵՐԸ

9 ՀՀ ԿԲ խորհրդի որոշումները «ԱՐՄԱՆ ԵՎ ԳՆԵԼ», «ՍԿԻՖ ԿՐԵԴԻՏ», «ՄԵԼՔՈՆՅԱՆՍ ԿՈՄՊԱՆԻ» ՍՊԸ-ների գրավատնային գործունեության լիցենզիաները ուժը կորցրած ճանաչելու վերաբերյալ

9 ՀՀ ԿԲ խորհրդի որոշումները «ԱՆԴԱԿՈ», «ԱՄՍՏԵՐ ՖԼԱՈՒԵՐՍ», «ՎԱՐԴԱՆ ԵՎ ՄՈՆԻԿԱ», «ՎԱՂԱՐՇ ԵՎ ՈՐԴԻՆԵՐ ԿՈՆՑԵՌՆ» ՍՊԸ-ներին տրված արտարժույթի առուվաճառքի լիցենզիաները ուժը կորցրած ճանաչելու վերաբերյալ

9 ՀՀ ԿԲ խորհրդի որոշումը «ՍԻԹԻ» ՍՊԸ-ին փոխանակման կետի մասնաճյուղի լիցենզիա տրամադրելու վերաբերյալ

9 ՀՀ ԿԲ նախագահի որոշումները «ՅՈՒՆԻԲԱՆԿ» ԲԲԸ «ԻՍԱԿՈՎ», «ՀԱՅԲԻԶՆԵՍԲԱՆԿ» ՓԲԸ «Մասիվ» մասնաճյուղերը գրանցելու, «Ֆասթ Կրեդիտ Կապիտալ» ՈՒՎԿ ՓԲԸ «Արմավիր» ներկայացուցչությունը, «ՍԵՖ ԻՆՏԵՐՆԵՅՇՆԼ» ՈՒՎԿ ՍՊԸ «Կենտրոն» մասնաճյուղը գրանցումից հանելու վերաբերյալ

9 ՀՀ ԿԲ նախագահի որոշումները 8 գրավատան, 3 վարկային կազմակերպության նկատմամբ տուգանք կիրառելու, 3 վարկային կազմակերպության, 2 գրավատան նախազգուշացում հայտարարելու վերաբերյալ

9 ՀՀ ԿԲ խորհրդի թիվ 79Ա որոշումը ֆինանսական շուկայում ՀՀ կենտրոնական բանկի գործառնությունների տոկոսադրույքների վերաբերյալ

10 ՀՀ ԿԲ խորհրդի թիվ 56-Ն որոշումը «Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի խորհրդի 2012 թվականի մարտի 6-ի թիվ 62-Ն որոշման մեջ փոփոխություն կատարելու մասին»

14 ՀՀ ԿԲ խորհրդի թիվ 71-Ն որոշումը «Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի խորհրդի 2007 թվականի հոկտեմբերի 2-ի թիվ 311-Ն որոշման մեջ փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին»

47 ՀՀ ԿԲ խորհրդի թիվ 75-Ն որոշումը «Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի խորհրդի 2007 թվականի փետրվարի 9-ի թիվ 39-Ն որոշման մեջ փոփոխություն կատարելու մասին»

49 ՀՀ ԿԲ խորհրդի թիվ 82-Ն որոշումը «Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի խորհրդի 2008 թվականի ապրիլի 8-ի թիվ 113-Ն որոշման մեջ լրացում կատարելու մասին»

50 ՀՀ ԿԲ խորհրդի թիվ 83-Ն որոշումը «Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի խորհրդի 2009 թվականի հունիսի 2-ի թիվ 166-Ն որոշման մեջ փոփոխություններ կատարելու մասին»

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔԸ

«Ապահովագրության և ապահովագրական գործունեության մասին»[*] օրենքում փոփոխություն կատարելու մասին[**]

Հոդված 1. «Ապահովագրության և ապահովագրական գործունեության մասին» 2007 թվականի ապրիլի 9-ի ՀՕ-177-Ն օրենքի 43-րդ հոդվածը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.

«Հոդված 43. Պետական տուրքը

Ընկերությանը, Ընկերության մասնաճյուղին, Ընկերության ներկայացուցչությանը, օտարերկրյա Ընկերության մասնաճյուղին կամ ներկայացուցչությանը, վերաապահովագրական ընկերությանը, ապահովագրական բրոքերային ընկերությանը լիցենզիա տալու, գրանցելու կամ հաշվառելու համար գանձվում է պետական տուրք՝ «Պետական տուրքի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով սահմանված կարգով և չափով:»:

Հոդված 2. Սույն օրենքն ուժի մեջ է մտնում պաշտոնական հրապարակմանը հաջորդող օրվանից:

Հայաստանի Հանրապետության Նախագահ Ա. Սարգսյան
27 հունիսի 2019 թ., Երևան, ՀՕ-70-Ն

[*] *ՀՀՊՏ 2007 N 27 (551), 30.05.07:*
[**] *Ոչ պաշտոնական հրատարակություն:*
Ընդունված է 2019 թվականի հունիսի 25-ին (ՀՀՊՏ N 42 (1495), 28.06.19):

« Լիցենզավորման մասին» օրենքում փոփոխություն կատարելու մասին***

Հոդված 1. «Լիցենզավորման մասին» 2001 թվականի մայիսի 30-ի ՀՕ-193 օրենքի 43-րդ հոդվածի 2-րդ մասի աղյուսակում 6-րդ բաժնի 9-րդ կետը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.

9.	Վարկային կազմակերպության գործունեություն	ԿԲ		-	-	-	Ո	Հ	-»:

Հոդված 2. Սույն օրենքն ուժի մեջ է մտնում 2020 թվականի հունվարի 1-ից:

Հայաստանի Հանրապետության Նախագահ Ա. Սարգսյան
27 հունիսի 2019 թ., Երևան, ՀՕ-71-Ն

* *ՀՀՊՏ 2001 N 26 (158), 08.08.01:*
** *Ոչ պաշտոնական հրատարակություն:*
Ընդունված է 2019 թվականի հունիսի 25-ին (ՀՀՊՏ N 42 (1495), 28.06.19):

«Կուտակային կենսաթոշակների մասին» օրենքում փոփոխություններ կատարելու մասին***

Հոդված 1. «Կուտակային կենսաթոշակների մասին» 2010 թվականի դեկտեմբերի 22-ի ՀՕ-244-Ն օրենքի (այսուհետ՝ Օրենք) 2-րդ հոդվածի 1-ին մասում՝

1) 2-րդ կետի «Ինքնազբաղված անձանց հարկային արտոնությունների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի N 1 հավելվածի ցանկում ընդգրկված գործունեության տեսակներով զբաղվող անհատ ձեռնարկատերերի, ինչպես նաև Հայաստանի Հանրապետության հարկային օրենսգրքով սահմանված՝ բացառապես ընտանեկան ձեռնարկատիրության սուբյեկտ համարվող անհատ ձեռնարկատերերի» բառերը փոխարինել «Հայաստանի Հանրապետության հարկային օրենսգրքով սահմանված՝ բացառապես միկրոձեռնարկատիրության սուբյեկտ համարվող անհատ ձեռնարկատերերի» բառերով.

2) 9-րդ կետի «Ինքնազբաղված անձանց հարկային արտոնությունների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի N1 հավելվածի» բառերը փոխարինել «Հայաստանի Հանրապետության հարկային օրենսգրքի N 3 հավելվածի» բառերով, իսկ «ինչպես նաև «Ինքնազբաղված անձանց հարկային արտոնությունների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի N1 հավելվածի ցանկում ընդգրկված գործունեության տեսակներով զբաղվող անհատ ձեռնարկատեր և Հայաստանի Հանրապետության հարկային օրենսգրքով սահմանված՝ բացառապես ընտանեկան ձեռնարկատիրության սուբյեկտ համարվող» բառերը փոխարինել «ինչպես նաև Հայաստանի Հանրապետության հարկային օրենսգրքով սահմանված՝ բացառապես միկրոձեռնարկատիրության սուբյեկտ համարվող» բառերով:

Հոդված 2. Օրենքի 81-րդ հոդվածի 8.1-ին և 8.2-րդ մասերը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.

«8.1. 2021 թվականի հունվարի 1-ից դեկտեմբերի 31-ը ներառյալ սույն օրենքի 5-րդ հոդվածի 1-ին մասի 1-ին կետում և սույն հոդվածի 6-րդ մասում նշված՝ անհատ ձեռնարկատեր և նոտար չհանդիսացող անձանց համար՝

1) սույն օրենքի 6-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 1-ին կետով սահմանված սոցիալական վճարը հաշվարկվում է հետևյալ կերպ.

աշխատավարձի ամսական չափը	սոցիալական վճարի չափը՝ հաշվարկված աշխատավարձի նկատմամբ
մինչև 500000 դրամը ներառյալ	3.5 տոկոս
500000-ից ավելի դրամ	10 տոկոսի և 32500 դրամի տարբերության չափով

2) կատարվող կուտակային հատկացումների և այդ անձանց եկամուտներից հաշվարկված և փոխանցված (գանձված) սոցիալական վճարի տարբերությունը չի կարող գերազանցել ամսական 32500 դրամը:

8.2. 2022 թվականի հունվարի 1-ից դեկտեմբերի 31-ը ներառյալ սույն օրենքի 5-րդ հոդվածի 1-ին մասի 1-ին կետում և սույն հոդվածի 6-րդ մասում նշված՝ անհատ ձեռնարկատեր և նոտար չհանդիսացող անձանց համար՝

1) սույն օրենքի 6-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 1-ին կետով սահմանված սոցիալական վճարը հաշվարկվում է հետևյալ կերպ.

աշխատավարձի ամսական չափը	սոցիալական վճարի չափը՝ հաշվարկված աշխատավարձի նկատմամբ
մինչև 500000 դրամը ներառյալ	4.5 տոկոս
500000-ից ավելի դրամ	10 տոկոսի և 27500 դրամի տարբերության չափով

* *ՀՀՊՏ 2010 N 69 (803)[1], 30.12.10:*

** *Ոչ պաշտոնական հրատարակություն:*
Ընդունված է 2019 թվականի հունիսի 25-ին (ՀՀՊՏ N 42 (1495), 28.06.19):

2) կատարվող կուտակային հատկացումների և այդ անձանց եկամուտներից հաշվարկված և փոխանցված (գանձված) սոցիալական վճարի տարբերությունը չի կարող գերազանցել ամսական 27500 դրամը:»:

Հոդված 3. Սույն օրենքի 1-ին հոդվածն ուժի մեջ է մտնում 2020 թվականի հունվարի 1-ից: Սույն օրենքի 2-րդ հոդվածն ուժի մեջ է մտնում 2021 թվականի հունվարի 1-ից:

Հայաստանի Հանրապետության Նախագահ Ա. Սարգսյան
27 հունիսի 2019 թ., Երևան, ՀՕ-72-Ն

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ
ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԲԱՆԿԻ

ԽՈՐՀՐԴԻ ՈՐՈՇՈՒՄՆԵՐԸ

ԿԲ ՆԱԽԱԳԱՀԻ ՈՐՈՇՈՒՄՆԵՐԸ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԲԱՆԿԻ ԽՈՐՀՐԴԻ ԵՎ ՆԱԽԱԳԱՀԻ ՈՐՈՇՈՒՄՆԵՐՈՎ

- ***Ուժը կորցրած են ճանաչվել*** «ԱՐՄԱՆ ԵՎ ԳՆԵԼ», «ՍԿԻՖ ԿՐԵԴԻՏ» սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերությունների գրավատնային գործունեության լիցենզիաները (որոշումներ թիվ 76Ա, 77Ա):
- ***Ուժը կորցրած են ճանաչվել*** «ԱՆԴԱԿՈ», «ԱՄՍՏԵՐ ՖԼԱՈՒԵՐՍ», «ՎԱՐԴԱՆ ԵՎ ՄՈՆԻԿԱ», «ՎԱՂԱՐՇ ԵՎ ՈՐԴԻՆԵՐ ԿՈՆՑԵՌՆ» սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերություններին տրված արտարժույթի առուվաճառքի լիցենզիաները (որոշումներ թիվ 86Ա, 87Ա, 92Ա, 93Ա):
- ***Ուժը կորցրած է ճանաչվել*** «ՄԵԼՔՈՆՅԱՆՍ ԿՈՄՊԱՆԻ» սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերության գրավատնային գործունեության լիցենզիան (որոշում թիվ 89Ա):
- ***Փոխանակման կետի մասնաճյուղի լիցենզիա է*** տրամադրվել «ՍԻԹԻ» սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերությանը (որոշում թիվ 90Ա):
- ***Գրանցվել են*** «ՅՈՒՆԻԲԱՆԿ» բաց բաժնետիրական ընկերության «ԻՍԱԿՈՎ», «ՀԱՅԲԻԶՆԵՍԲԱՆԿ» փակ բաժնետիրական ընկերության «Մասիվ» մասնաճյուղերը (որոշումներ թիվ 1/342Ա, 1/348Ա):
- ***Գրանցումից հանվել են*** «Ֆասթ Կրեդիտ Կապիտալ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպություն փակ բաժնետիրական ընկերության «Արմավիր» ներկայացուցչությունը, «ՍԵՖ ԻՆՏԵՐՆԵՅՇՆԼ ՈՒՆԻՎԵՐՍԱԼ ՎԱՐԿԱՅԻՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆ» սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերության «Կենտրոն» մասնաճյուղը (որոշումներ թիվ 1/369Ա, 1/377Ա):
- Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության պահանջները խախտելու համար 3 վարկային կազմակերպության, 8 գրավատան նկատմամբ ***կիրառվել է տուգանք*** 4820000 դրամ գումարի չափով (որոշումներ թիվ 1/359Ա, 1/361Ա, 1/364Ա, 1/365Ա, 1/366Ա, 1/367Ա, 1/385Ա, 1/386Ա, 1/389Ա, 1/415Ա, 1/416Ա), 3 վարկային կազմակերպության, 2 գրավատան ***հայտարարվել է նախազգուշացում***՝ հետագայում նման խախտումները բացառելու հանձնարարականով (որոշումներ թիվ 1/345Ա, 1359Ա, 1/365Ա, 1/386Ա, 1/389Ա):

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՇՈՒԿԱՅՈՒՄ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԲԱՆԿԻ ԳՈՐԾԱՌՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՏՈԿՈՍԱԴՐՈՒՅՔՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

Ղեկավարվելով «Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 20-րդ հոդվածի «գ» ենթակետով՝ ՀՀ կենտրոնական բանկի խորհրդի 2019 թ. հունիսի 11-ի թիվ 79Ա որոշմամբ ***ՀՀ կենտրոնական բանկի վերաֆինանսավորման տոկոսադրույքը սահմանվել է 5.75%, ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից տրամադրվող լոմբարդային ռեպոների տոկոսադրույքը՝ 7.25%, Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի կողմից բանկերից ներգրավվող միջոցների տոկոսադրույքը՝ 4.25%:***

Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի խորհրդի 2012 թվականի մարտի 6-ի թիվ 62-Ն որոշման մեջ փոփոխություն կատարելու մասին[*]

Նպատակ ունենալով լուծել կանոնակարգի կիրառման ընթացքում մինչ այժմ ի հայտ եկած խնդիրները,

հիմք ընդունելով «Կուտակային կենսաթոշակների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 25-րդ հոդվածի 6-րդ մասը, և

ղեկավարվելով «Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի մասին» օրենքի 20-րդ հոդվածի «ե» կետով, «Նորմատիվ իրավական ակտերի մասին» օրենքի 33-րդ հոդվածի 1-ին մասով և 34-րդ հոդվածով՝ Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի խորհուրդը որոշում է.

1. Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի խորհրդի 2012 թվականի մարտի 6-ի ««Կենսաթոշակային ֆոնդի ակտիվների եկամտաբերության հաշվարկի մեթոդաբանությունը և եկամտաբերության մասին տեղեկատվության ներկայացման չափանիշները» կանոնակարգ 10/17-ը հաստատելու մասին» թիվ 62-Ն որոշմամբ հաստատված «Կենսաթոշակային ֆոնդի ակտիվների եկամտաբերության հաշվարկի մեթոդաբանությունը և եկամտաբերության մասին տեղեկատվության ներկայացման չափանիշները» կանոնակարգ 10/17-ը շարադրել նոր խմբագրությամբ՝ համաձայն սույն որոշման հավելվածի (կցվում է):

2. Սույն որոշումն ուժի մեջ է մտնում պաշտոնական հրապարակման օրվան հաջորդող օրը:

ՀՀ կենտրոնական բանկի նախագահ Ա. Ջավադյան
13 մայիսի 2019 թ., N 56-Ն

[*] *Ոչ պաշտոնական հրատարակություն:*
Ընդունված է ՀՀ ԿԲ խորհրդի կողմից 2019 թ. ապրիլի 26-ին (ՀՀՊՏ N16 (652), 01.07.2019):

Հավելված

Հաստատված է
ՀՀ կենտրոնական բանկի խորհրդի
2019 թվականի ապրիլի 26-ի թիվ 56-Ն որոշմամբ

«Հավելված
Հայաստանի Հանրապետության
կենտրոնական բանկի խորհրդի
2012 թվականի մարտի 6-ի
թիվ 62-Ն որոշման

ԿԱՆՈՆԱԿԱՐԳ 10/17
ԿԵՆՍԱԹՈՇԱԿԱՅԻՆ ՖՈՆԴԻ ԱԿՏԻՎՆԵՐԻ ԵԿԱՄՏԱԲԵՐՈՒԹՅԱՆ ՀԱՇՎԱՐԿԻ ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ԵԿԱՄՏԱԲԵՐՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ

ԳԼՈՒԽ 1. ԿԱՐԳԱՎՈՐՄԱՆ ԱՌԱՐԿԱՆ

1. Սույն կանոնակարգը սահմանում է կամավոր և պարտադիր կենսաթոշակային ֆոնդերի (այսուհետ՝ ֆոնդ) ակտիվների եկամտաբերության հաշվարկման մեթոդաբանությունը և եկամտաբերության մասին տեղեկատվության ներկայացման չափանիշները:

ԳԼՈՒԽ 2. ԿԱՆՈՆԱԿԱՐԳՈՒՄ ՕԳՏԱԳՈՐԾՎՈՂ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՀԱՍԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

2. Սույն կանոնակարգում օգտագործվող հասկացություններն ունեն հետևյալ նշանակությունները.

1) ***Ֆոնդի եկամտաբերություն***՝ ֆոնդի փայի (բաժնետոմսի) հաշվարկային արժեքի փոփոխություն՝ արտահայտված տոկոսներով,
2) ***ռիսկի յուրաքանչյուր միավորի դիմաց ֆոնդի ակտիվների եկամտաբերություն***՝ ցուցանիշ է, որը ցույց է տալիս նախորդ ժամանակահատվածներում ֆոնդի եկամտաբերության և դրա առաջացման հետ կապված ռիսկի միջև հարաբերությունը:

3. Սույն կանոնակարգում օգտագործվող այլ հասկացություններն ունեն «Կուտակային կենսաթոշակների մասին» օրենքում և/կամ «Ներդրումային ֆոնդերի մասին» օրենքում կիրառվող նշանակությունները:

ԳԼՈՒԽ 3. ՖՈՆԴԻ ԱԿՏԻՎՆԵՐԻ ԵԿԱՄՏԱԲԵՐՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ

4. Կառավարիչն իր կողմից հրապարակվող եկամտաբերության ցուցանիշները հաշվարկում է հետևյալ կերպ՝

1) յուրաքանչյուր աշխատանքային օրվա եկամտաբերությունը՝ համաձայն սույն կանոնակարգի 6-րդ կետում նշված բանաձևի,
2) յուրաքանչյուր աշխատանքային օրվա դրությամբ մեկ շաբաթվա եկամտաբերությունը՝ համաձայն սույն կանոնակարգի 6-րդ կետում նշված բանաձևի,
3) յուրաքանչյուր աշխատանքային օրվա դրությամբ մեկ ամսվա եկամտաբերությունը՝ համաձայն սույն կանոնակարգի 6-րդ կետում նշված բանաձևի,
4) նախորդ օրացուցային տարվա եկամտաբերությունը՝ համաձայն սույն կանոնակարգի 6-րդ կետում նշված բանաձևի,
5) յուրաքանչյուր աշխատանքային օրվա դրությամբ տվյալ տարվա սկզբից եկամտաբերությունը՝ համաձայն սույն կանոնակարգի 6-րդ կետում նշված բանաձևի,
6) յուրաքանչյուր աշխատանքային օրվա դրությամբ վերջին տասներկու ամիսների եկամտաբերությունը՝ համաձայն սույն կանոնակարգի 6-րդ կետում նշված բանաձևի,
7) յուրաքանչյուր աշխատանքային օրվա դրությամբ վերջին տասներկու ամիսների ռիսկի յուրաքանչյուր միավորի դիմաց եկամտաբերությունը՝ համաձայն սույն կանոնակարգի 8-րդ կետում նշված բանաձևի.
8) յուրաքանչյուր աշխատանքային օրվա դրությամբ վերջին երեք տարիների միջին տարեկան եկամտաբերությունը՝ համաձայն սույն կանոնակարգի 7-րդ կետում նշված բանաձևի,

9) յուրաքանչյուր աշխատանքային օրվա դրությամբ վերջին հինգ տարիների միջին տարեկան եկամտաբերությունը՝ համաձայն սույն կանոնակարգի 7-րդ կետում նշված բանաձևի,
10) յուրաքանչյուր աշխատանքային օրվա դրությամբ գործունեության իրականացման ողջ ժամանակահատվածի (ստեղծման պահից) միջին տարեկան եկամտաբերությունը՝ համաձայն սույն կանոնակարգի 7-րդ կետում նշված բանաձևի:

5. Կառավարչի կողմից ֆոնդերի եկամտաբերության վերաբերյալ հրապարակման ենթակա ցուցանիշները սահմանվում են Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի խորհրդի 2009 թվականի հունիսի 2-ի թիվ 166-Ն որոշմամբ հաստատված «Ֆինանսական կազմակերպությունների և ֆինանսական խմբերի կողմից տեղեկությունների հրապարակումը» կանոնակարգ 8/03-ով:

ԳԼՈՒԽ 4. ՖՈՆԴԻ ԵԿԱՄՏԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆԸ

6. Սույն կանոնակարգի 4-րդ կետի 1-6-րդ ենթակետերով նախատեսված ֆոնդի եկամտաբերությունները հաշվարկվում են հետևյալ բանաձևով՝

$$\text{Ե}=\left(\frac{\text{ՓՀԱ}_1}{\text{ՓՀԱ}_0}\text{-1}\right)\text{ x 100\%}\text{ ,}$$ *որտեղ՝*

Ե-ն ֆոնդի եկամտաբերությունն է հաշվարկվող ժամանակահատվածի համար,

$ՓՀԱ_0$-ն հաշվարկվող ժամանակահատվածի առաջին օրվան նախորդող առաջին աշխատանքային օրվա համար հաշվարկված փայի (բաժնետոմսի) հաշվարկային արժեքն է,

$ՓՀԱ_1$-ը հաշվարկվող ժամանակահատվածի վերջին օրվա համար հաշվարկված փայի (բաժնետոմսի) հաշվարկային արժեքն է:

7. Սույն կանոնակարգի 4-րդ կետի 8-10-րդ ենթակետերով նախատեսված ֆոնդի եկամտաբերությունները հաշվարկվում են հետևյալ բանաձևով՝

$$\text{Ե} = \left(\frac{\text{ՓՀԱ}_1}{\text{ՓՀԱ}_0} - \text{1}\right)^{\frac{365}{\text{d}}}\text{ x 100\%,}$$ *որտեղ՝*

Ե-ն ֆոնդի եկամտաբերությունն է հաշվարկվող ժամանակահատվածի համար,

$ՓՀԱ_0$-ն փայի (բաժնետոմսի) հաշվարկային արժեքն է հաշվարկվող ժամանակահատվածի առաջին օրվա դրությամբ,

$ՓՀԱ_1$-ը փայի (բաժնետոմսի) հաշվարկային արժեքն է հաշվարկվող ժամանակահատվածի վերջին օրվա դրությամբ,

d-ն հաշվարկվող ժամանակահատվածն է՝ արտահայտված օրերով:

ԳԼՈՒԽ 5. ՌԻՍԿԻ ՅՈՒՐԱՔԱՆՉՅՈՒՐ ՄԻԱՎՈՐԻ ԴԻՄԱՑ ՖՈՆԴԻ ԵԿԱՄՏԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆԸ

8. Սույն կանոնակարգի 4-րդ կետի 7-րդ ենթակետում նշված ռիսկի յուրաքանչյուր միավորի դիմաց ֆոնդի եկամտաբերությունը հաշվարկվում է հետևյալ բանաձևով՝

$$\text{Ռ}_\text{Ե} = \frac{\text{Ե}-\text{ԵՊԿՊ}}{\sigma}\text{ ,}$$ *որտեղ՝*

$Ռ_Ե$-ն ռիսկի յուրաքանչյուր միավորի դիմաց ֆոնդի եկամտաբերությունն է հաշվարկվող ժամանակահատվածի համար,

Ե-ն սույն կանոնակարգի 4-րդ կետի 3-րդ ենթակետով նախատեսված ֆոնդի եկամտաբերությունն է՝ տարեկանացված և արտահայտված միավորի մասերով: Ընդ որում, սույն կանոնակարգի 4-րդ կետի 3-րդ ենթակետով նախատեսված եկամտաբերությունը տարեկանացվում է վերջինս բազմապատկելով 12-ով,

ԵՊԿՊ-ն Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի կողմից հրապարակվող՝ եկամտաբերության կորով հաշվարկվող շրջանառության մեջ գտնվող Հայաստանի Հանրապետության մինչև 90 օր մարման ժամկետով պետական զեղչատոկոսային պարտատոմսերի մինչև մարում եկամտաբերությունն է՝ արտահայտված միավորի մասերով,

σ-ն ֆոնդի գործունեության վերջին երեք տարիների համար (գործունեության իրականացման ողջ ժամանակահատվածի համար, եթե ֆոնդը գործում է երեք տարուց պակաս) ֆոնդի եկամտաբերության ստանդարտ շեղումն է՝ տարեկանացված, որը հաշվարկվում է հետևյալ բանաձևով՝

$$\boldsymbol{\sigma = \sqrt{12} * \sqrt{\frac{1}{N-1}\sum_{i=1}^{N}(Ե_i - \mu)^2}}\ ,\ \textit{որտեղ}$$

բ-ն ֆոնդի գործունեության վերջին երեք տարիների համար (գործունեության իրականացման ողջ ժամանակահատվածի համար, եթե ֆոնդը գործում է երեք տարուց պակաս) ֆոնդի եկամտաբերությունների միջինն է, որը հաշվարկվում է հետևյալ բանաձևով՝

$$\boldsymbol{\mu = \frac{1}{N}\sum_{i=1}^{N} Ե_i}\ ,\ \textit{որտեղ}$$

$Ե_i$-ն սույն կանոնակարգի 4-րդ կետի 3-րդ ենթակետով նախատեսված ֆոնդի եկամտաբերությունն է արտահայտված միավորի մասերով i-երորդ ժամանակահատվածի համար,

N-ը ֆոնդի գործունեության վերջին երեք տարիների (գործունեության իրականացման ողջ ժամանակահատվածի, եթե ֆոնդը գործում է երեք տարուց պակաս) համար սույն կանոնակարգի 4-րդ կետի 3-րդ ենթակետով նախատեսված ֆոնդի եկամտաբերությունների հաշվարկների քանակն է:»:

*Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի խորհրդի 2007 թվականի հոկտեմբերի 2-ի-ի թիվ 311-Ն որոշման մեջ փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին**

Նպատակ ունենալով բարձրացնել հիմնական տնտեսական նորմատիվների՝ ապահովագրական գործունեության ռիսկայնությունը զսպելու ունակությունը, ինչպես նաև համապատասխանեցնել ապահովագրական գործունեության հիմնական տնտեսական նորմատիվները միջազգային լավագույն փորձին,

հիմք ընդունելով «Ապահովագրության և ապահովագրական գործունեության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 8-րդ հոդվածի 4-րդ մասը, 58-րդ հոդվածի 2-րդ մասը,

ղեկավարվելով «Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 2-րդ հոդվածի 3-րդ մասով, 20-րդ հոդվածի «ե» կետով, «Նորմատիվ իրավական ակտերի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 33-րդ հոդվածի 1-ին և 3-րդ մասերով և 34-րդ հոդվածով՝ Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի խորհուրդը որոշում է.

1. Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի խորհրդի 2007 թվականի հոկտեմբերի 2-ի ««Ապահովագրական գործունեության հիմնական տնտեսական նորմատիվների չափը, ձևավորման և հաշվարկման կարգը, վերաապահովագրողներին չարգելված համարելու չափանիշները» կանոնակարգ 3/02-ը հաստատելու մասին» թիվ 311-Ն որոշմամբ հաստատված «Ապահովագրական գործունեության հիմնական տնտեսական նորմատիվների չափը, ձևավորման և հաշվարկման կարգը, վերաապահովագրողներին չարգելված համարելու չափանիշները» կանոնակարգ 3/02-ում (այսուհետ՝ Կանոնակարգ) կատարել հետևյալ փոփոխությունները ու լրացումները.

1) Կանոնակարգի 2-րդ կետի 15-րդ ենթակետն ուժը կորցրած ճանաչել,
2) Կանոնակարգը 3.1 կետից հետո լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ 3.2 կետով.

   «3.2 Օտարերկրյա ապահովագրական ընկերությունների՝ Հայաստանի Հանրապետության տարածքում գործող մասնաճյուղերի նկատմամբ տարածվում են սույն կանոնակարգով ապահովագրական ընկերությունների համար սահմանված հիմնական տնտեսական նորմատիվները՝ ընդհանուր կապիտալի մեծություն համարելով Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի խորհրդի 2007 թվականի հոկտեմբերի 30-ի թիվ 344-Ն որոշմամբ հաստատված «Ապահովագրության ոլորտում լիցենզավորման, գրանցման, համաձայնության, թույլտվության տրամադրման, մասնագիտական համապատասխանության ստուգման և որակավորման կարգը» Կանոնակարգ 3/01-ի 34-րդ կետի 12-րդ ենթակետով սահմանված ավանդը:»,
3) Կանոնակարգի 6-րդ կետը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.

   «6. Սույն կանոնակարգի գլուխ 3-ի համաձայն հաշվարկված ընդհանուր կապիտալի նվազագույն չափի նորմատիվի (Ն1.1 նորմատիվ) նվազագույն սահմանաչափը սահմանվում է 1:»,
4) Կանոնակարգի 7-րդ կետն ուժը կորցրած ճանաչել,
5) Կանոնակարգի 3-րդ գլուխը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.

«Գ Լ ՈՒ Խ 3
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԿԱՊԻՏԱԼԻ ՆՎԱԶԱԳՈՒՅՆ ՉԱՓԻ ՆՈՐՄԱՏԻՎԻ ՀԱՇՎԱՐԿՄԱՆ ԿԱՐԳԸ ԵՎ ՀԱՇՎԱՐԿԻՆ ՄԱՍՆԱԿՑՈՂ ՏԱՐՐԵՐԻ ԿԱԶՄԸ

15. Ապահովագրական ընկերության համար ընդհանուր կապիտալի նվազագույն չափի նորմատիվը (Ն1.1) հաշվարկվում է հետևյալ բանաձևով.

$$Ն1.1 = \frac{ԸԿ}{ՆԿ}$$

$$ՆԿ = max(ՆԿ_{հաշվարկային}, ՆԿ_{բացարձակ})$$

* *Ոչ պաշտոնական հրատարակություն:*
Ընդունված է ՀՀ ԿԲ խորհրդի կողմից 2019 թ. մայիսի 27-ին (ՀՀՊՏ N16 (652), 01.07.2019):

$$ՆԿ_{հաշվարկային} = \min(\max(ՆԿ_{գծային};\ 0.25 * ՊԿ);\ 0.45 * ՊԿ)$$

որտեղ՝

ԸԿ - *ընդհանուր կապիտալի մեծություն՝ հաշվետու ամսվա միջին օրական մեծությամբ (ամսվա ընթացքում ընդհանուր կապիտալի օրական մեծությունների հանրագումարը հարաբերած ամսվա օրերի թվին)՝ հաշվարկված համաձայն սույն կանոնակարգի **Հավելված 1**-ի,*

ՆԿ - *հաշվետու ամսվա համար սույն գլխի համաձայն հաշվարկված նվազագույն կապիտալի մեծություն,*

$ՆԿ_{բացարձակ}$ - *նվազագույն կապիտալի բացարձակ մեծություն, որը որոշվում է սույն կանոնակարգի 16-րդ, 17-րդ և 18-րդ կետերի համաձայն,*

$ՆԿ_{հաշվարկային}$ – *հաշվետու ամսվա համար հաշվարկված նվազագույն կապիտալի հաշվարկային մեծություն, որը հաշվարկվում է սույն գլխի համաձայն,*

$ՆԿ_{գծային}$ – *հաշվետու ամսվա համար գծային մեթոդով հաշվարկվող կապիտալի նվազագույն մեծություն, որը ոչ կյանքի ապահովագրություն իրականացնող ընկերությունների դեպքում հաշվարկվում է սույն կանոնակարգի 19-րդ կետի համաձայն, իսկ կյանքի ապահովագրություն իրականացնող ընկերությունների դեպքում սույն կանոնակարգի 20-րդ կետի համաձայն,*

ՊԿ - *հաշվետու ամսվա համար սույն կանոնակարգի 23-րդ կետի համաձայն հաշվարկված պահանջվող կապիտալի մեծություն:*

16. Ապահովագրական ընկերության նվազագույն կապիտալի բացարձակ մեծությունը ($ՆԿ_{բացարձակ}$) որոշվում է հետևյալ կերպ՝

1) մեկ միլիարդ (1 000 000 000) Հայաստանի Հանրապետության դրամ գումար, եթե ընկերությունն ունի «Ապահովագրության և ապահովագրական գործունեության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 7-րդ հոդվածի 2-րդ մասի «1-9»-րդ, «16-18»-րդ կետերով սահմանված ոչ կյանքի ապահովագրության մեկ կամ մի քանի դասերով ապահովագրական գործունեության իրականացման լիցենզիա,
2) մեկ միլիարդ հինգ հարյուր միլիոն (1 500 000 000) Հայաստանի Հանրապետության դրամ գումար, եթե ապահովագրական ընկերությունն ունի «Ապահովագրության և ապահովագրական գործունեության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 7-րդ հոդվածի 2-րդ մասի «10-15»-րդ կետերով սահմանված ոչ կյանքի ապահովագրության մեկ կամ մի քանի դասերով ապահովագրական գործունեության իրականացման լիցենզիա,
3) մեկ միլիարդ հինգ հարյուր միլիոն (1 500 000 000) Հայաստանի Հանրապետության դրամ գումար, եթե ընկերությունն ունի «Ապահովագրության և ապահովագրական գործունեության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 7-րդ հոդվածի 4-րդ մասի «1-6»-րդ կետերով սահմանված կյանքի ապահովագրության մեկ կամ մի քանի դասերով ապահովագրական գործունեության իրականացման լիցենզիա,
4) մեկ միլիարդ հինգ հարյուր միլիոն (1 500 000 000) Հայաստանի Հանրապետության դրամ գումար, եթե ընկերությունն ունի «Ապահովագրության և ապահովագրական գործունեության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 7-րդ հոդվածի 5-րդ մասի 1-ին և 2-րդ կետերով սահմանված դասերով ապահովագրական գործունեության իրականացման լիցենզիա:

17. Միաժամանակ մի քանի դասերով ապահովագրություն իրականացնող ապահովագրական ընկերության համար $ՆԿ_{բացարձակ}$ մեծությունը սահմանվում է տվյալ դասերի համար սույն կանոնակարգի 16-րդ կետի 1-ին, 2-րդ կամ 4-րդ ենթակետերում սահմանված չափերից առավելագույնը:

18. Օտարերկրյա ապահովագրական ընկերությունների՝ Հայաստանի Հանրապետության տարածքում գործող մասնաճյուղերի համար $ՆԿ_{բացարձակ}$ մեծությունը սահմանվում է ՀՀ ԿԲ խորհրդի 2007 թվականի հոկտեմբերի 30-ի թիվ 344-Ն որոշմամբ հաստատված «Ապահովագրության ոլորտում լիցենզավորման, գրանցման, համաձայնության, թույլտվության տրամադրման, մասնագիտական համապատասխանության ստուգման և որակավորման կարգը» Կանոնակարգ 3/01-ի 34-րդ կետի 12-րդ ենթակետով սահմանված մեծությունների չափով:

19. Ոչ կյանքի ապահովագրություն իրականացնող ընկերությունների համար գծային մեթոդով հաշվարկվող կապիտալի նվազագույն մեծությունը ($ՆԿ_{գծային}$) հաշվարկվում է հետևյալ բանաձևի համաձայն՝

$$ՆԿ_{գծային} = \sum_i (Գ_{տպi} * ՏՊ_i + Գ_{ապi} * Ա_i),$$

որտեղ՝

$ՏՊ_i$ - *i-րդ ապահովագրության դասի գծով հաշվետու ամսվա վերջին օրվա դրությամբ ձևավորված տեխնիկական պահուստների մեծություն՝ նվազեցված այդ պահուստներում վերապահովագրողի մասնաբաժնի չափով,*

U_i — *i-րդ ապահովագրության դասի գծով հաշվետու ամսվա և դրան նախորդող 11 ամիսների ընթացքում հաշվեգրված համախառն ապահովագրավճարների մեծությունը՝ նվազեցված այդ գումարներում վերաապահովագրողի մասնաբաժնի չափով,*

$Գ_{տպi}$,$Գ_{աi}$ — *$Գ_{տպi}$ և $Գ_{աi}$ գործակիցներն ապահովագրության յուրաքանչյուր դասի համար սահմանվում են հետևյալ աղյուսակի համաձայն՝*

Ապահովագրության դասեր	**$Գ_{տպi}$**	**$Գ_{աi}$**
Առողջության ապահովագրություն	0.089	0.066
Դժբախտ պատահարներից ապահովագրություն	0.119	0.080
Ցամաքային ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության ապահովագրություն	0.085	0.094
Ցամաքային և երկաթուղային տրանսպորտի ապահովագրություն	0.075	0.075
Օդանավերի, ջրային փոխադրամիջոցների, փոխադրվող գույքի (բեռների) ապահովագրություն, օդանավերի և ջրային փոխադրամիջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության ապահովագրություն	0.103	0.140
Հրդեհից և բնական աղետներից ապահովագրություն, գույքին հասցված այլ վնասներից ապահովագրություն	0.094	0.075
Ընդհանուր պատասխանատվության ապահովագրություն	0.103	0.131
Վարկի ապահովագրություն, երաշխիքի տրամադրում	0.177	0.113
Դատական և արտադատական ծախսերի ապահովագրություն	0.113	0.066
Աջակցության ապահովագրություն	0.186	0.085
Ֆինանսական վնասների ապահովագրություն	0.186	0.122

20. Կյանքի ապահովագրություն իրականացնող ընկերությունների համար գծային մեթոդով հաշվարկվող կապիտալի նվազագույն մեծությունը ($Ն Կ_{գծային}$) հաշվարկվում է հետևյալ բանաձևի համաձայն՝

$$Ն Կ_{գծային} = 0.037 * ՏՊ_{կյանք} + 0.0007 * ՌԿ,$$

որտեղ՝

$ՏՊ_{կյանք}$ — *Կյանքի ապահովագրության պայմանագրերի գծով հաշվետու ամսվա վերջին օրվա դրությամբ ձևավորված տեխնիկական պահուստների մեծությունը՝ նվազեցված այդ պահուստներում վերաապահովագրողի մասնաբաժնի չափով,*

ՌԿ — *Հաշվետու ամսվա վերջին օրվա դրությամբ սույն կանոնակարգի Հավելված 7-ի համաձայն հաշվարկված ռիսկային կապիտալի մեծությունը՝ նվազեցրած այդ գումարում վերաապահովագրողի մասնակցության չափով:»,*

6) Կանոնակարգի 21-րդ և 22-րդ կետերը ուժը կորցրած ճանաչել,

7) Կանոնակարգի 23-րդ կետը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.

«23. Ապահովագրական ընկերության համար կապիտալի համարժեքության նորմատիվը (Ն1.2) հաշվարկվում է հետևյալ բանաձևով.

$$Ն1.2 = \frac{ԸԿ}{ՊԿ}$$

$$ՊԿ = ՊԿ_{գործ} + \sqrt{\sum_{ij} Կոր_{ij} * ՊԿ_i * ՊԿ_j},\ \textbf{որտեղ}$$

ԸԿ - — *ապահովագրական ընկերության ընդհանուր կապիտալի մեծությունը հաշվետու ամսվա միջին օրական մեծությամբ (ամսվա ընթացքում ընդհանուր կապիտալի օրական մեծությունների հանրագումարը հարաբերած ամսվա օրերի թվին)՝ հաշվարկված համաձայն սույն կանոնակարգի **Հավելված 1**-ի,*

ՊԿ- — *հաշվետու ամսվա համար սույն գլխի համաձայն հաշվարկված պահանջվող կապիտալի մեծությունը,*

$ՊԿ_{գործ}$ – — *գործառնական ռիսկի համար պահանջվող կապիտալի մեծությունը՝ հաշվարկված համաձայն սույն կանոնակարգի **Հավելված 3**-ի,*

$ПК_i$ $ПК_j$ Պահանջվող կապիտալի մեծություններ հետևյալ i,j ռիսկերի համար՝

$ПК_{վարկային}$ - *վարկային ռիսկի համար պահանջվող կապիտալի մեծությունը հաշվարկված համաձայն սույն կանոնակարգի **Հավելված 2**-ի,*

$ПК_{արտ}$ - *արտարժութային ռիսկի համար պահանջվող կապիտալի մեծությունը հաշվարկված համաձայն սույն կանոնակարգի **Հավելված 4**-ի,*

$ПК_{ոչ\ կյանք}$ – *ոչ կյանքի անդերռայթինգի ռիսկի համար պահանջվող կապիտալի մեծությունը հաշվարկված համաձայն սույն կանոնակարգի **Հավելված 5**-ի,*

$ПК_{առողջ}$ - *առողջության անդերռայթինգի ռիսկի համար պահանջվող կապիտալի մեծությունը հաշվարկված համաձայն սույն կանոնակարգի **Հավելված 6**-ի,*

$ПК_{կյանք}$ - *կյանքի անդերռայթինգի ռիսկի համար պահանջվող կապիտալի մեծությունը հաշվարկված համաձայն սույն կանոնակարգի **Հավելված 7**-ի:*

$Կոր_{ij}$ – $ПК_i$ և $ПК_j$ մեծությունների միջև կոռելյացիայի գործակիցներ՝ ըստ ստորև աղյուսակի.

	$ПК_{ոչ\ կյանք}$	$ПК_{առողջ}$	$ПК_{կյանք}$	$ПК_{վարկային}$	$ПК_{արտ}$
$ПК_{ոչ\ կյանք}$	1	0	0	0.5	0.25
$ПК_{առողջ}$	0	1	0.25	0.25	0.25
$ПК_{կյանք}$	0	0.25	1	0.25	0.25
$ПК_{վարկային}$	0.5	0.25	0.25	1	0.25
$ПК_{արտ}$	0.25	0.25	0.25	0.25	1

»,

8) Կանոնակարգի 27-րդ կետում.
   ա. «830% ռիսկի կշռին» բառերը փոխարինել «830% և 800% ռիսկի կշիռներին» բառերով,
   բ. «սույն կանոնակարգի գլուխ 3-ի» բառերը փոխարինել «սույն կանոնակարգի Հավելված 1-ի» բառերով,
9) Կանոնակարգը 28-րդ կետից հետո լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ 28.1, 28.2 և 28.3 կետերով.

«28.1. Երկրաշարժի ռիսկի դեպքում Ն3 նորմատիվի Պ տարրը առանձին տարածքային խմբում գտնվող և երկրաշարժի ռիսկից ապահովագրված բոլոր օբյեկտներից յուրաքանչյուրի ապահովագրական արժեքի 15%-ի միաժամանակյա վնասման դեպքում ապահովագրական ընկերության պարտավորության չափն է՝ նվազեցված վնասման այս սցենարի դեպքում սույն կանոնակարգի 27-րդ և 27.2-րդ կետերով սահմանված պայմանները բավարարող վերաապահովագրողի պարտավորության չափով:

Սույն կետի իմաստով առանձին տարածքային խմբերն են՝

Խումբ 1 - Երևան

Խումբ 2 - Արարատ, Արմավիր, Արագածոտն, Վայոց ձոր

Խումբ 3 - Լոռի, Շիրակ, Տավուշ, Գեղարքունիք

Խումբ 4 - Կոտայք

Խումբ 5 - Սյունիք

Խումբ 6 – Արցախ

Խումբ 7 - այլ:

28.2. Եթե ապահովագրության օբյեկտը միաժամանակ գտնվում է սույն կանոնակարգի 28.1-րդ կետով սահմանված 1-ից ավելի տարածքային խմբերում, ապա Ն3 նորմատիվի հաշվարկման ժամանակ պետք է առաջնորդվել հետևյալ սկզբունքով՝

1) եթե հնարավոր է ապահովագրական ընկերության պատասխանատվության չափը տվյալ օբյեկտի մասով ապահովագրության պայմանագրի դրույթներին համապատասխան տարանջատել ըստ տարածքային խմբերի, ապա նորմատիվի հաշվարկման ժամանակ տվյալ օբյեկտի մասով ընկերության պատասխանատվության չափը համապատասխանորեն բաշխվում է ըստ տարածքային խմբերի,
2) սույն կետի 1-ին ենթակետով սահմանված տարանջատման անհնարինության դեպքում տվյալ օբյեկտը ընդգրկվում է այն տարածքային միավորում, որտեղ գտնվում է ապահովագրված ռիսկերի գերակշիռ մասը:

28.3. Եթե ապահովագրության օբյեկտը ապահովագրված է երկրաշարժի ռիսկից, ապա տվյալ օբյեկտի գծով Ն3 նորմատիվի Պ տարրը հաշվարկվում է ինչպես սույն կանոնակարգի 28.1-րդ, այնպես էլ 27-րդ կետերի համաձայն (27-րդ կետի կիրառման դեպքում երկրաշարժի ռիսկի հիմքով ապահովագրության օբյեկտների փոխկապակցվածությունը չի դիտարկվում):»,

10) Կանոնակարգի 35-րդ կետում և գլուխ 8.1-ում բոլոր «սույն կանոնակարգի գլուխ 3-ի» բառերը փոխարինել «սույն կանոնակարգի Հավելված 1-ի» բառերով,
11) Կանոնակարգի 9-րդ գլուխն ուժը կորցրած ճանաչել,

12) Կանոնակարգի Հավելված 2-ում.

ա. հավելվածի վերնագիրը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.

«ՎԱՐԿԱՅԻՆ ՌԻՍԿԻ ՀԱՄԱՐ ՊԱՀԱՆՋՎՈՂ ԿԱՊԻՏԱԼԻ ՄԵԾՈՒԹՅԱՆ ՀԱՇՎԱՐԿ»,

բ. Գլուխ 1-ի վերնագիրը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.

«ՎԱՐԿԱՅԻՆ ՌԻՍԿԻ ՀԱՄԱՐ ՊԱՀԱՆՋՎՈՂ ԿԱՊԻՏԱԼԻ ՄԵԾՈՒԹՅԱՆ ՀԱՇՎԱՐԿԸ ԵՎ ՀԱՇՎԱՐԿՈՒՄ ՕԳՏԱԳՈՐԾՎՈՂ ՌԻՍԿԻ ԿՇԻՌՆԵՐԸ»,

գ. 1-ին և 2-րդ կետերը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.

«1. Վարկային ռիսկի համար պահանջվող կապիտալի մեծությունը ($ПК_{վարկային}$) հաշվարկվում է հետևյալ բանաձևերով.

$$ПК_{վարկային} = \frac{\sum_{i=1}^{Ն} ПК_{վարկային\,i}}{Ն} + ՆԷ,$$

$$ПК_{վարկային\,i} = \sum_j 0.12 * U_j * Ռ_j$$

որտեղ՝

$ПК_{վարկային\,i}$ — վարկային ռիսկի համար պահանջվող կապիտալի մեծություն՝ ըստ հաշվետու ամսվա օրերի (i),

Ն – հաշվետու ամսվա օրերի քանակ,

U_j - ապահովագրական ընկերության ակտիվների (բացառությամբ այն ակտիվների, որոնք նվազեցվում են հիմնական կապիտալից), արտահաշվեկշռային պայմանական պարտավորությունների և արտահաշվեկշռային ածանցյալ գործիքների հանրագումար՝ խմբավորված ըստ ռիսկի միևնույն կշիռների (j): U_j տարրի հաշվարկը արտահաշվեկշռային պայմանական պարտավորությունների և արտահաշվեկշռային ածանցյալ գործիքների գծով իրականացվում է սույն հավելվածի գլուխ 2-ի համաձայն: Ընդ որում, վարկային ռիսկի համար պահանջվող կապիտալի հաշվարկում ապահովագրական ընկերությունները կարող են կիրառել սույն հավելվածի գլուխ 3-ով սահմանված վարկային ռիսկի զսպման մեխանիզմները (այսուհետ՝ ՎՌՁՄ),

$Ռ_j$ - համապատասխան ակտիվների ռիսկի կշիռներ,

ՆԷ – սույն հավելվածի 2-րդ կետի համաձայն հաշվարկված վերաապահովագրության արդյունքում անդերռայթինգի ռիսկի նվազեցման էֆեկտ՝ հաշվետու ամսվա վերջին օրվա դրությամբ:

2. Վերաապահովագրության արդյունքում անդերռայթինգի ռիսկի նվազեցման էֆեկտը (ՆԷ) հաշվարկվում է հետևյալ բանաձևի համաձայն՝

$$ՆԷ = \sum_k 0.25 * \ ՆԷ_k * Ռ_k$$

$$ՆԷ_k = ПК_k^{հիպ} - ПК_{անդերռայթինգ}$$

$$ПК_{անդերռայթինգ} = \sum_{ij} Կոր_{ij} * ПК_i * ПК_j$$

որտեղ՝

k — *հաշվետու ամսվա համար սույն կանոնակարգի համաձայն աղետների ռիսկի համար պահանջվող կապիտալի հաշվարկում ընդգրկված k-րդ վերաապահովագրող,*

$ՆԷ_k$ — *k-րդ վերաապահովագրողի հետ կնքված պայմանագրի/պայմանագրերի արդյունքում անդերռայթինգի ռիսկի նվազեցման էֆեկտ,*

$Ռ_k$ — *k-րդ վերաապահովագրողի ռիսկի գործակից՝ համաձայն ստորև աղյուսակի՝*

	Վերաապահովագրող		Ռիսկի գործակից
Օտարերկրյա վերադիրքերում	Ստանդարտ և Փուրզ/Ֆիտչ Մուդիզ Ա.Մ.Բեստ	«AAA» «Aaa» «A++»	0.00002
	Ստանդարտ և Փուրզ/Ֆիտչ Մուդիզ Ա.Մ.Բեստ	«AA+»-ից «AA-» «Aa1»-ից «Aa3» «A+»	0.0001
	Ստանդարտ և Փուրզ/Ֆիտչ Մուդիզ Ա.Մ.Բեստ	«A+»-ից «A-» «A1»-ից «A3» «A»-ից «A-»	0.0005
	Ստանդարտ և Փուրզ/Ֆիտչ Մուդիզ Ա.Մ.Բեստ	«BBB+»-ից «BBB-» «Baa1»-ից «Baa3» «B++»-ից «B+»	0.0024
	Ստանդարտ և Փուրզ/Ֆիտչ Մուդիզ Ա.Մ.Բեստ	«BB+»-ից «BB-» «Ba1»-ից «Ba3» «B»-ից «B-»	0.012
	Ստանդարտ և Փուրզ/Ֆիտչ Մուդիզ Ա.Մ.Բեստ Վարկանիշ չունեցող	«B+»-ից ցածր «B1»-ից ցածր «C++»-ից ցածր	0.042
ՀՀ տարածքում գործող վերաապահովագրողներ			0.005

$ПК_{անդերռայթինգ}$ *հաշվետու ամսվա համար սույն կետի համաձայն հաշվարկվող անդերռայթինգի ռիսկի համար պահանջվող կապիտալի մեծությունը՝ հաշվի առնելով վերաապահովագրության ծավալները,*

$\sum_{ij} КОР_{ij} * ПК_i * ПК_j$ *սույն կանոնակարգի 23-րդ կետով սահմանված մեծություններ, որտեղ $ПК_i$ $ПК_j$–ն ներառում են միայն ոչ կյանքի անդերռայթինգի, առողջության անդերռայթինգի և կյանքի անդերռայթինգի ռիսկի համար պահանջվող կապիտալի մեծությունները,*

$ПК_k^{հիպ}$ *հաշվետու ամսվա համար սույն կետի համաձայն հաշվարկվող անդերռայթինգի ռիսկի համար պահանջվող կապիտալի մեծությունը՝ առանց հաշվի առնելու k-րդ վերաապահովագրողի հետ կնքված վերաապահովագրության պայմանագիրը/պայմանագրերը:»*,

դ. 3-րդ կետում «Ապահովագրական ընկերության վարկային ռիսկի հաշվարկում» բառերը փոխարինել «Վարկային ռիսկի համար պահանջվող կապիտալի մեծության հաշվարկում» բառերով, իսկ «Ռիսկով կշռված ակտիվների հաշվարկում օգտագործվող ռիսկի կշիռների աղյուսակ» բառերը՝ «Վարկային ռիսկի համար պահանջվող կապիտալի մեծության հաշվարկում օգտագործվող ռիսկի կշիռների աղյուսակ» բառերով,

ե. 4-րդ, 9-րդ, 15-րդ, 15.1-րդ, 15.2-րդ, 17-րդ կետերում, 8-րդ կետի 1-ին և 6-րդ ենթակետերում «վարկային ռիսկի հաշվարկում» բառերը փոխարինել «Վարկային ռիսկի համար պահանջվող կապիտալի մեծության հաշվարկում» բառերով,

զ. 8.1-րդ և 15-րդ կետերում «Վարկային ռիսկի հաշվարկման» բառերը փոխարինել «Վարկային ռիսկի համար պահանջվող կապիտալի մեծության հաշվարկման» բառերով,

է. 12-րդ կետում «ռիսկով կշռված ակտիվների հաշվարկում» բառերը փոխարինել «վարկային ռիսկի համար պահանջվող կապիտալի մեծության հաշվարկում» բառերով,

ը. Գլուխ 4-ի վերնագրում «Վարկային ռիսկի հաշվարկի» բառերը փոխարինել «Վարկային ռիսկի համար պահանջվող կապիտալի մեծության հաշվարկի» բառերով,

13) Կանոնակարգի Հավելված 1-ը, Հավելված 3-ը, Հավելված 4-ը շարադրել նոր խմբագրությամբ՝ համաձայն սույն որոշման Հավելված 1-ի, Հավելված 2-ի, Հավելված 3-ի,

14) Կանոնակարգը լրացնել Հավելված 5-ով, Հավելված 6-ով և Հավելված 7-ով՝ համաձայն սույն որոշման Հավելված 4-ի:

2. Սույն որոշումն ուժի մեջ է մտնում 2021 թվականի հունվարի 1-ին:

3. Սույն որոշման 1-ին կետի 9-րդ ենթակետով լրացվող Կանոնակարգի 28.1-րդ կետում սահմանված 15%-ի փոխարեն կիրառվում են ստորև նշված գործակիցները՝ ըստ սահմանված ժամանակացույցի՝

Կիրառման ժամանակահատված	Գործակից
2021 թվականի հունվարի 1-ից մինչև 2021 թվականի դեկտեմբերի 31-ը ներառյալ	5%
2022 թվականի հունվարի 1-ից մինչև 2022 թվականի դեկտեմբերի 31-ը ներառյալ	10%
2023 թվականի հունվարի 1-ից մինչև 2023 թվականի դեկտեմբերի 31-ը ներառյալ	15%

4. Մինչև 2021 թվականի հունվարի 1-ը կնքված կամ երկարաձգված երկարաժամկետ ստորադաս փոխառությունների այն պայմանագրերը, որոնցով ներգրավված փոխառությունները չեն համապատասխանում սույն որոշմամբ երկարաժամկետ ստորադաս փոխառությունների նկատմամբ սահմանված պահանջներին, և որոնք 2021 թվականի հունվարի 1-ի դրությամբ ընդգրկված են ապահովագրական ընկերության ընդհանուր կապիտալի հաշվարկում՝ ենթակա են նվազեցման՝ համաձայն հետևյալ ժամանակացույցի.

Ամսաթիվ	Մինչև 01/01/2021 կնքված կամ երկարաձգված երկարաժամկետ ստորադաս փոխառությունների հետագա ընդգրկումը ապահովագրական ընկերության ընդհանուր կապիտալի հաշվարկում՝ արտահայտված 01/01/2021 թվականի դրությամբ դրանց՝ ապահովագրական ընկերության ընդհանուր կապիտալի հաշվարկում ընդգրկված գումարի նկատմամբ տոկոսով
01/01/2021	50%
01/01/2022	0%

5. Մինչև 2021 թվականի հունվարի 1-ը տեղաբաշխված արտոնյալ բաժնետոմսերը, որոնք չեն համապատասխանում սույն որոշմամբ արտոնյալ բաժնետոմսերի նկատմամբ սահմանված պահանջներին, և

որոնք 2021 թվականի հունվարի 1-ի դրությամբ ընդգրկված են ապահովագրական ընկերության ընդհանուր կապիտալի հաշվարկում՝ ենթակա են նվազեցման՝ համաձայն հետևյալ ժամանակացույցի.

Ամսաթիվ	Մինչև 01/01/2021 տեղաբաշխված արտոնյալ բաժնետոմսերի ընդգրկումը ապահովագրական ընկերության ընդհանուր կապիտալի հաշվարկում՝ արտահայտված 01/01/2021 թվականի դրությամբ դրանց՝ ապահովագրական ընկերության ընդհանուր կապիտալի հաշվարկում ընդգրկված գումարի նկատմամբ տոկոսով
01/01/2021	50%
01/01/2022	0%

ՀՀ կենտրոնական բանկի նախագահ Ա. Ջավադյան
4 հունիսի 2019 թ., N 71-Ն

Հավելված 1
Հաստատված է ՀՀ ԿԲ խորհրդի մայիսի 27-ի թիվ 71-Ն որոշմամբ

«Հավելված 1
«Ապահովագրական գործունեության հիմնական տնտեսական նորմատիվների չափը, ձևավորման և հաշվարկման կարգը, վերաապահովագրողին չարգելված համարելու չափանիշները»
Կանոնակարգ 3/02-ի

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԿԱՊԻՏԱԼԻ ՀԱՇՎԱՐԿ

1. Ապահովագրական ընկերության ընդհանուր կապիտալը (ԸԿ) հիմնական և լրացուցիչ կապիտալների հանրագումարն է՝ համապատասխան նվազեցումները կատարելուց հետո: Ընդ որում, նորմատիվների մեծությունը հաշվարկելիս լրացուցիչ կապիտալն ընդհանուր կապիտալի հաշվարկում ընդգրկվում է հիմնական կապիտալի (սույն հավելվածի համաձայն կատարվող նվազեցումներից հետո) առավելագույնը 50 տոկոսի չափով, բացառությամբ Ն1.1 նորմատիվի մեծությունը հաշվարկելիս, որի դեպքում լրացուցիչ կապիտալն ընդհանուր կապիտալի հաշվարկում ընդգրկվում է հիմնական կապիտալի (սույն հավելվածի համաձայն կատարվող նվազեցումներից հետո) առավելագույնը 25 տոկոսի չափով:

2. Հիմնական կապիտալը սույն կետով սահմանված հետևյալ տարրերի և հիմնական կապիտալի մեծությունից նվազեցվող տարրերի տարբերությունն է.

1) ամբողջությամբ վճարված սովորական բաժնետոմսերի, բաժնեմասերի կամ փայերի (այսուհետ՝ սովորական բաժնետոմս) անվանական արժեք՝ գումարած սովորական բաժնետոմսերից էմիսիոն եկամուտ և նվազեցրած զեղչ: Ընդ որում, սովորական բաժնետոմսերի անվանական արժեքը նվազեցվում է ապահովագրական ընկերության կողմից թողարկված այն սովորական բաժնետոմսերի անվանական արժեքի չափով, որոնք

   ա. հետ են գնվել ապահովագրական ընկերության կողմից, եթե արդեն իսկ չեն նվազեցվում սովորական բաժնետոմսերի անվանական արժեքից՝ կիրառվող հաշվապահական հաշվառման ստանդարտների համաձայն, կամ

   բ. ձեռք են բերվել այնպիսի կազմակերպությունների կողմից, որոնցում ապահովագրական ընկերությունը հանդիսանում է նշանակալից մասնակից, կամ ձեռք են բերվել ապահովագրական ընկերության անուղղակի ֆինանսավորմամբ, կամ

   գ. ապահովագրական ընկերությունը, որևէ իրավաբանական փաստաթղթի հիման վրա, պարտավոր է կամ կարող է պարտավորվել ձեռք բերել հետագայում (բացառությամբ՝ օրենսդրությամբ նախատեսված պարտադիր հետգնման դեպքերի), կամ

   դ. ապահովված են ապահովագրական ընկերության հետ փոխկապակցված անձանց երաշխիքով կամ երաշխավորությամբ, կամ որոնց սեփականատերերը տնտեսապես կամ իրավական տեսանկյունից ավելի բարենպաստ կարգավիճակում են հայտնվում այն բանի արդյունքում, որ նրանց՝ սովորական բաժնետոմսի նկատմամբ սեփականության իրավունքից բխող պահանջը, կանոնադրության համաձայն կամ որևէ այլ կերպ ենթակա է բավարարման ավելի շուտ, քան օրենքով տվյալ պահանջի համար սահմանված բավարարման հերթը:
2) ապահովագրական ընկերության կորուստները ծածկելու նպատակով օրենքի հիման վրա ստեղծված պահուստային հիմնադրամ կամ այլ ֆոնդ (այսուհետ՝ գլխավոր պահուստ),
3) չբաշխված շահույթ (վնաս)՝ նվազեցված հաշվային պլանի 52-րդ բաժնում հաշվառվող միջանկյալ շահաբաժինների չափով (այսուհետ՝ չբաշխված շահույթ): Ընդ որում, ապահովագրական ընկերության չբաշխված շահույթը ապահովագրական ընկերության ընդհանուր կապիտալի հաշվարկում ներառվում է ամբողջությամբ վճարված սովորական բաժնետոմսերի և սույն հավելվածի Ենթահավելված 1.1-ի բոլոր պահանջները բավարարող արտոնյալ բաժնետոմսերի անվանական արժեքների՝ գումարած բաժնետոմսերից էմիսիոն եկամուտ և նվազեցված զեղչ, առավելագույնը 150 տոկոսի չափով,
4) սույն հավելվածի Ենթահավելված 1.1-ի բոլոր պահանջները բավարարող արտոնյալ բաժնետոմսերի անվանական արժեք՝ գումարած արտոնյալ բաժնետոմսերից էմիսիոն եկամուտ և նվազեցված զեղչ: Ընդ որում, արտոնյալ բաժնետոմսերը նվազեցվում են սույն հավելվածի Ենթահավելված 1.1-ի բոլոր պահանջները բավարարող այն արտոնյալ բաժնետոմսերի անվանական արժեքի չափով, որոնք

   ա. հետ են գնվել ապահովագրական ընկերության կողմից, եթե արդեն իսկ չեն նվազեցվում սովորական բաժնետոմսերի անվանական արժեքից կիրառվող հաշվապահական հաշվառման ստանդարտների համաձայն, կամ

բ. ձեռք են բերվել այնպիսի կազմակերպությունների կողմից, որոնցում ապահովագրական ընկերությունը հանդիսանում է նշանակալից մասնակից, կամ ձեռք են բերվել ապահովագրական ընկերության անուղղակի ֆինանսավորմամբ, կամ

գ. ապահովագրական ընկերությունը, որևէ իրավաբանական փաստաթղթի հիման վրա, պարտավոր է կամ կարող է պարտավորվել ձեռք բերել հետագայում (բացառությամբ՝ օրենսդրությամբ նախատեսված պարտադիր հետգնման դեպքերի), կամ

դ. ապահովված են ապահովագրական ընկերության հետ փոխկապակցված անձանց երաշխիքով կամ երաշխավորությամբ, կամ որոնց սեփականատերերը տնտեսապես կամ իրավական տեսանկյունից ավելի բարենպաստ կարգավիճակում են հայտնվում այն բանի արդյունքում, որ նրանց՝ սովորական բաժնետոմսի նկատմամբ սեփականության իրավունքից բխող պահանջը, կանոնադրության համաձայն կամ որևէ այլ կերպ ենթակա է բավարարման ավելի շուտ, քան օրենքով տվյալ պահանջի համար սահմանված բավարարման հերթը:

3. Հիմնական կապիտալի մեծությունը նվազեցվում է.

1) ապահովագրական ընկերության կողմից տրված երկարաժամկետ ստորադաս փոխառությունների հաշվեկշռային արժեքի չափով: Ընդ որում, սույն պարբերության իմաստով՝ երկարաժամկետ ստորադաս փոխառություն է համարվում Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական օրենսգրքով նախատեսված այն ստորադաս փոխառությունը, որը տրամադրվել է առնվազն հինգ տարի ժամկետով:
2) ոչ նյութական ակտիվների (այդ թվում՝ շահագործումից դուրս գտնվող), ինչպես նաև ոչ նյութական ակտիվների վրա կատարված կապիտալ ներդրումների հաշվեկշռային արժեքի չափով, բացառությամբ՝ ապահովագրական գործունեության համար օգտագործվող համակարգչային ծրագրերի և դրանց օգտագործման իրավունքների հաշվեկշռային արժեքի,
3) ապահովագրական ընկերության սեփականությունը հանդիսացող, ապահովագրական գործունեության համար չօգտագործվող նյութական ակտիվների և դրանց վրա կատարված կապիտալ ներդրումների (ներառյալ գրավի տնօրինումից, սուբրոգացիայից և այլ պահանջներից առաջացած սեփականացված նյութական ակտիվների, այդ թվում՝ շահագործումից դուրս գտնվող) հաշվեկշռային արժեքի չափով, այդ ակտիվներն օրենքով սահմանված կարգով ապահովագրական ընկերության սեփականությունը համարվելու յոթերորդ ամսվանից սկսած,
4) ապահովագրական ընկերության սեփականությունը հանդիսացող և նրա գործունեության համար օգտագործվող նյութական ակտիվների (հիմնական միջոցների, այդ թվում՝ անշարժ գույքի (շենքերի և շինությունների), այլ հիմնական միջոցների) հաշվեկշռային արժեքի՝ հիմնական կապիտալի հաշվարկային մեծության 25 տոկոսը գերազանցող գումարի չափով: Ընդ որում, նյութական ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը հավասար է սույն հավելվածի 5-րդ կետի 2-րդ ենթակետով սահմանված մեծությանը,
5) ապահովագրական ընկերության կողմից վարձակալված կամ անհատույց օգտագործման պայմանագրով օգտագործվող հիմնական միջոցների բարելավմանն ուղղված կապիտալ ներդրումների հաշվեկշռային մնացորդի չափով,
6) ֆիզիկական անձանց տրամադրված փոխառությունների հաշվեկշռային արժեքի չափով,
7) ֆինանսական կազմակերպությունների, ինչպես նաև «Ապահովագրության և ապահովագրական գործունեության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 79-րդ հոդվածի 1-ին մասի 1-10-րդ ենթակետերով նախատեսված գործառնություններ իրականացնող անձանց կանոնադրական կապիտալներում իրականացված ներդրումների հաշվեկշռային արժեքի չափով, եթե.

ա. կանոնադրական կապիտալում ներդրումը կազմում է տվյալ անձի կանոնադրական կապիտալի 5 տոկոսը կամ ավելին, կամ

բ. բոլոր անձանց (այդ թվում՝ սույն կետի 8-րդ ենթակետում նշված անձանց) կանոնադրական կապիտալում ներդրումները գերազանցում են ապահովագրական ընկերության հիմնական կապիտալի հաշվարկային մեծության (նվազեցրած սույն կետի 1-6-րդ ենթակետերում նշված տարրերը) 10 տոկոսը: Ընդ որում, սույն պարբերության պահանջը բավարարող ներդրումները նվազեցվում են հիմնական կապիտալի մեծությունից, եթե այդ ներդրումներն արդեն իսկ չեն նվազեցվել սույն կետի «ա» պարբերության համաձայն:

Բացառություն են կազմում այն ներդրումները, որոնց արդյունքում ապահովագրական ընկերությունը ձեռք է բերում սույն ենթակետում նշված կազմակերպության կապիտալում 100 տոկոս մասնակցություն՝ պայմանով, որ ներդրումը կատարվել է այդ կազմակերպությունը հետագայում լուծարելու կամ ապահովագրական ընկերությանը միացնելու նպատակով, և Կենտրոնական բանկը տեղեկացվել է այդ նպատակի մասին: Այդ ներդրումները չեն նվազեցվում ներդրումը կատարելու պահից 6 ամսվա ընթացքում,

8) սույն կետի 7-րդ ենթակետում նշված կազմակերպություններից տարբեր այլ առևտրային կազմակերպության կանոնադրական կապիտալում կատարված ներդրումների հաշվեկշռային արժեքի և սույն ենթակետի «ա» և «բ» պարբերություններում նշված մեծությունների տարբերություններից առավելագույնի չափով, եթե.

ա. կանոնադրական կապիտալում ներդրումը կազմում է տվյալ անձի կանոնադրական կապիտալի 5 տոկոսը կամ ավելին, կամ

բ. եթե բոլոր անձանց (այդ թվում՝ սույն կետի 7-րդ ենթակետում նշված անձանց) կանոնադրական կապիտալում ներդրումները գերազանցում են ապահովագրական ընկերության հիմնական կապիտալի հաշվարկային մեծության (նվազեցրած սույն կետի 1-6-րդ ենթակետերում նշված տարրերը) 10 տոկոսը: Ընդ որում, սույն պարբերության պահանջը բավարարող ներդրումները նվազեցվում են հիմնական կապիտալի մեծությունից, եթե այդ ներդրումներն արդեն իսկ չեն նվազեցվել սույն կետի «ա» պարբերության համաձայն:

9) այլ կազմակերպություններում կատարված փոխադարձ ներդրումների դեպքում ապահովագրական ընկերության կապիտալում կատարված ներդրման հաշվեկշռային արժեքի չափով, եթե Կենտրոնական բանկի հիմնավոր կարծիքով այդ ներդրումը կատարվել է ապահովագրական ընկերության կապիտալն արհեստականորեն մեծացնելու նպատակով: Սույն պարբերության իմաստով՝ փոխադարձ է համարվում այն ներդրումը, որի արդյունքում ապահովագրական ընկերությունը կամ այն կազմակերպությունը, որի կապիտալում ապահովագրական ընկերությունն ունի նշանակալից մասնակցություն (այսուհետ՝ սույն պարբերությունում՝ ապահովագրական ընկերություն), մասնակցություն է ձեռք բերում մեկ այլ անձի կամ այն կազմակերպության կապիտալում, որում այդ անձն ունի նշանակալից մասնակցություն, և վերջինս (վերջինիս նշանակալից մասնակիցը) իր հերթին մասնակցություն ունի (ունեն) ապահովագրական ընկերության կապիտալում:

4. Հիմնական կապիտալի հաշվարկային մեծությունը սույն հավելվածի 2-րդ կետի 1-4 ենթակետերում նշված մեծությունների հանրագումարն է՝ հաշվի առնելով այդ ենթակետերում նշված նվազեցումները և սահմանափակումները:

5. Լրացուցիչ կապիտալը բաղկացած է հետևյալ տարրերի հանրագումարից.

1) ապահովագրական ընկերության կողմից ներգրավված երկարաժամկետ ստորադաս փոխառություններ՝ հաշվեկշռային արժեքով: Սույն գլխի իմաստով (բացառությամբ սույն հավելվածի 3-րդ կետի 1-ին ենթակետի)՝ ստորադաս փոխառություն է համարվում այն փոխառությունը, որը բավարարում է սույն հավելվածի Ենթահավելված 1.2-ի բոլոր պայմանները միաժամանակ: Ընդ որում, ապահովագրական ընկերության ընդհանուր կապիտալի հաշվարկում ներառման առումով երկարաժամկետ ստորադաս փոխառություններն ունեն առաջնահերթություն՝ լրացուցիչ կապիտալի այլ տարրերի նկատմամբ, բացառությամբ արտոնյալ բաժնետոմսերի: Ներգրավված երկարաժամկետ ստորադաս փոխառությունները, սկսած դրանց մարման ժամկետի սկզբին նախորդող հինգերորդ և յուրաքանչյուր հաջորդ տարվա հունվարի 1-ից, լրացուցիչ կապիտալի հաշվարկից նվազեցվում են դրանց սկզբնական արժեքի քսան տոկոսի չափով,

2) ապահովագրական ընկերության սեփականությունը հանդիսացող և ապահովագրական գործունեության համար օգտագործվող նյութական ակտիվների վերագնահատումից փոփոխություն՝ հաշվեկշռային արժեքով՝ ոչ ավելի, քան ապահովագրական ընկերության հիմնական կապիտալի հաշվարկային արժեքի 25 տոկոսի և ապահովագրական ընկերության սեփականությունը հանդիսացող ու ապահովագրական գործունեության համար օգտագործվող նյութական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքի տարբերության չափը: Եթե նշված տարբերությունը բացասական մեծություն է, ապա ապահովագրական ընկերության սեփականությունը հանդիսացող և ապահովագրական ընկերության գործունեության համար օգտագործվող նյութական ակտիվների վերագնահատումից փոփոխությունը չի ներառվում լրացուցիչ կապիտալի հաշվարկում: Նշվածը արտահայտվում է ստորև ներկայացված բանաձևով.

$$ВФ = \begin{cases} \min(ВФ_{Հ}, (ՀԿ*0.25 - ՆԱ_{ՀԿ})), \text{ եթե } (ՀԿ*0.25 - ՆԱ_{ՀԿ}) \geq 0 \\ 0, \text{ եթե } (ՀԿ*0.25 - ՆԱ_{ՀԿ}) < 0 \end{cases}$$

որտեղ՝

ՎՖ - լրացուցիչ կապիտալի հաշվարկում ներառվող՝ ապահովագրական ընկերության սեփականությունը հանդիսացող և ապահովագրական գործունեության համար օգտագործվող նյութական ակտիվների վերագնահատումից փոփոխությունն է,

$ВФ_{Հ}$ - ապահովագրական ընկերության սեփականությունը հանդիսացող և ապահովագրական գործունեության համար օգտագործվող նյութական ակտիվների վերագնահատումից փոփոխության հաշվեկշռային մեծությունն է,

ՀԿ - *ապահովագրական ընկերության հիմնական կապիտալի հաշվարկային մեծությունն է,*

$ՆԱ_{ՀԿ}$ - *ապահովագրական ընկերության սեփականությունը հանդիսացող և ապահովագրական գործունեության համար օգտագործվող նյութական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքն է, որը հավասար է նյութական ակտիվի սկզբնական արժեքի, կապիտալ ներդրումների և վերագնահատումից օգուտների հանրագումարից՝ նվազեցված դրանց գծով կատարված ամորտիզացիոն հատկացումների, վերագնահատումից կորուստների և արժեզրկումից կորուստների չափով,*

3) Կենտրոնական բանկի համապատասխան նորմատիվ իրավական ակտերի համաձայն հաշվարկված հավասարակշռման պահուստ՝ հաշվեկշռային արժեքով,
4) օտարերկրյա ստորաբաժանման ֆինանսական հաշվետվությունների վերահաշվարկման արդյունքում առաջացող օգուտներից և վնասներից՝ հաշվեկշռային արժեքով,
5) հաշվային պլանի 54-րդ բաժնում հաշվառվող այլ համապարփակ եկամտի այլ տարրերից՝ հաշվեկշռային արժեքով:

6. Լրացուցիչ կապիտալի հաշվարկում չեն ընդգրկվում ապահովագրական գործունեության համար չօգտագործվող նյութական ակտիվների, հիմնական կապիտալի մեծությունից պակասեցվող նյութական և ոչ նյութական ակտիվների՝ այլ համապարփակ եկամտի տարր հանդիսացող վերագնահատումից փոփոխությունները, օգուտները և վնասները:

7. Սույն կանոնակարգի իմաստով՝ ապահովագրական գործունեության համար օգտագործվող նյութական ակտիվներ են համարվում այն ակտիվները, որոնք օգտագործվում են ապահովագրական գործունեության, ինչպես նաև «Ապահովագրության և ապահովագրական գործունեության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 79-րդ հոդվածի 1-ին և 2-րդ մասերով նախատեսված գործառնությունների համար: Ընդ որում, ապահովագրական գործունեության համար օգտագործվող սեփական շենքեր և շինություններ (անշարժ գույք) են համարվում այն նյութական ակտիվները, որտեղ ապահովագրական ընկերությունը և դրա մասնաճյուղերն իրականացնում են ապահովագրական գործունեություն, ինչպես նաև «Ապահովագրության և ապահովագրական գործունեության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 79-րդ հոդվածի 1-ին և 2-րդ մասերով նախատեսված գործառնություններ:

ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼԻ ՀԱՇՎԱՐԿՈՒՄ ԸՆԴԳՐԿՎՈՂ ԱՐՏՈՆՅԱԼ ԲԱԺՆԵՏՈՄՍԵՐԻ ՆՎԱԶԱԳՈՒՅՆ ՊԱՀԱՆՋՆԵՐ

1. Արտոնյալ բաժնետոմսն ընդգրկվում է ապահովագրական ընկերության հիմնական կապիտալի հաշվարկում, եթե բավարարում է հետևյալ պայմանները միաժամանակ.

1) այն ամբողջությամբ վճարված է և օրենքով սահմանված կարգով հաշվապահական հաշվեկշռում արտացոլվում է կանոնադրական կապիտալի «Արտոնյալ բաժնետոմսեր-անվանական արժեք» հաշվում.
2) ապահովագրական ընկերության լուծարման դեպքում արտոնյալ բաժնետիրոջ պահանջները (այդ թվում՝ շահութաբաժինների գծով) ենթակա են բավարարման ապահովագրական ընկերության մյուս բոլոր պահանջատերերի պահանջները բավարարվելուց հետո, բացառությամբ սովորական բաժնետերերի պահանջների.
3) ապահովված չէ ապահովագրական ընկերության հետ փոխկապակցված անձանց երաշխիքով կամ երաշխավորությամբ, և (կամ) արտոնյալ բաժնետոմսի սեփականատերը տնտեսապես և (կամ) իրավական տեսանկյունից ավելի բարենպաստ կարգավիճակում չի հայտնվում այն բանի արդյունքում, որ նրա պահանջը, կանոնադրության համաձայն կամ որևէ այլ կերպ, ենթակա է բավարարման ավելի շուտ, քան ապահովագրական ընկերության լուծարման դեպքում օրենքով տվյալ պահանջի համար սահմանված բավարարման հերթը: Ընդ որում, արտոնյալ բաժնետոմսի սեփականատիրոջ պահանջը չի կարող հաշվանցվել (զուտացվել) արտոնյալ բաժնետոմսի սեփականատիրոջ՝ ապահովագրական ընկերության հանդեպ ունեցած այլ պարտավորությունների հետ.
4) թողարկված է անժամկետ.
5) արտոնյալ բաժնետոմսի գծով շահութաբաժինը՝ ամբողջությամբ կամ մասամբ, ենթակա չէ վճարման, եթե դա կհանգեցնի ապահովագրական ընկերության տնտեսական նորմատիվներից որևէ մեկի խախտմանը կամ ապահովագրական ընկերության ֆինանսական վիճակի վատթարացմանը, ընդ որում՝

   ա. շահութաբաժնի լրիվ կամ մասնակի չվճարումը ենթակա չէ կուտակման և վճարման հետագայում,

   բ. ապահովագրական ընկերության և արտոնյալ բաժնետիրոջ միջև որևէ իրավաբանական փաստաթղթով չի կարող նախատեսվել որևէ սահմանափակում ապահովագրական ընկերության համար շահութաբաժնի ամբողջական կամ մասնակի չվճարման դեպքում, ինչպես նաև որևէ իրավաբանական փաստաթղթով չի կարող նախատեսվել այդպիսի սահմանափակումներ նախատեսելու իրավունքի տրամադրում արտոնյալ բաժնետիրոջը, բացառությամբ, եթե սահմանափակումը վերաբերում է սովորական բաժնետոմսերի գծով շահութաբաժինների վճարմանը: Ընդ որում, սովորական բաժնետոմսերի գծով շահութաբաժինների վճարման՝ սույն պարբերությամբ նշված սահմանափակումը կարող է վերաբերել միայն այն ժամանակահատվածին, որի ընթացքում ամբողջությամբ կամ մասամբ չի վճարվել արտոնյալ բաժնետոմսին հասանելիք շահութաբաժինը.
6) տվյալ բաժնետոմսի գծով շահութաբաժինները ենթակա են վճարման միայն ապահովագրական ընկերության զուտ շահույթից և (կամ) դրա հաշվին ձևավորված հիմնադրամներից, ընդ որում, շահութաբաժինները վճարվում են միայն դրամական միջոցով.
7) տվյալ բաժնետոմսերի գծով վճարվող շահութաբաժնի չափը չի կարող կախվածության մեջ դրվել ապահովագրական ընկերության վարկանիշից, ֆինանսական վիճակը բնութագրող որևէ ցուցանիշից կամ արտոնյալ բաժնետոմսերի գծով նախկինում վճարված շահութաբաժինների փաստացի մեծությունից.
8) ապահովագրական ընկերությունն անուղղակիորեն չի ֆինանսավորել այդ բաժնետոմսերի ձեռքբերումը.
9) առկա չէ համաձայնություն (որոշում, պայմանագիր, համաձայնագիր), որով արտոնյալ բաժնետոմսի սեփականատերն իրավունք կունենա որևէ սահմանափակում կամ խոչընդոտ նախատեսել ապահովագրական ընկերության կողմից լրացուցիչ սովորական կամ արտոնյալ բաժնետոմսերի հետագա թողարկման կամ նոր ստորադաս փոխառությունների ներգրավման համար.
10) ցանկացած իրավաբանական փաստաթղթով (բացառությամբ՝ ապահովագրական ընկերության կանոնադրության), որով կարգավորվում են ապահովագրական ընկերության և արտոնյալ բաժնետիրոջ միջև արտոնյալ բաժնետոմսի հետ կապված հարաբերությունները, սահմանված է, որ սույն հավելվածով սահմանված պահանջները (պայմանները) փոփոխվելու դեպքում այդ փոփոխությունները ներկայացվում են Կենտրոնական բանկի նախնական համաձայնությանը, առանց որի փոփոխությունները պարտադիր իրավական ուժ չունեն (կողմերի համար չեն առաջացնում իրավական հետևանքներ):

Ենթահավելված 1.2

ԼՐԱՑՈՒՑԻՉ ԿԱՊԻՏԱԼԻ ՀԱՇՎԱՐԿՈՒՄ ԸՆԴԳՐԿՎՈՂ ԵՐԿԱՐԱԺԱՄԿԵՏ ՍՏՈՐԱԴԱՍ ՓՈԽԱՌՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՆՎԱԶԱԳՈՒՅՆ ՊԱՀԱՆՋՆԵՐ

1. Երկարաժամկետ ստորադաս փոխառությունը (այսուհետ նաև՝ փոխառություն) ընդգրկվում է ապահովագրական ընկերության լրացուցիչ կապիտալի հաշվարկում, եթե փոխառությունը (փոխառության պայմանագիրը) բավարարում է հետևյալ պայմանները միաժամանակ.

1) Փոխառությունը չի տրամադրվել ապահովագրական ընկերության հանդեպ ունեցած որոշակի պարտավորության կամ պարտավորությունների կատարումն ապահովելու նպատակով կամ որպես դրանք ապահովելու միջոց:
2) Փոխառությունը ներգրավված է Հայաստանի Հանրապետության դրամով կամ առաջին խմբի մեջ մտնող արտարժութային միջոցներով:
3) Ապահովագրական ընկերության լուծարման դեպքում փոխատուի պահանջները (այդ թվում՝ տոկոսների գծով) ենթակա են բավարարման ապահովագրական ընկերության մյուս բոլոր պարտատերերի պահանջները բավարարվելուց հետո:
4) Փոխառությունն ապահովված չէ ապահովագրական ընկերության և (կամ) նրա հետ փոխկապակցված անձանց երաշխիքով կամ երաշխավորությամբ, և (կամ) փոխատուն տնտեսապես և (կամ) իրավական տեսանկյունից ավելի բարենպաստ կարգավիճակում չի հայտնվում այն բանի արդյունքում, որ նրա պահանջը ենթակա է բավարարման ավելի շուտ, քան ապահովագրական ընկերության լուծարման դեպքում օրենքով տվյալ պահանջի համար սահմանված բավարարման հերթը: Ընդ որում, փոխատուի պահանջը չի կարող հաշվանցվել (զուտացվել) փոխատուի՝ ապահովագրական ընկերության հանդեպ ունեցած այլ պարտավորությունների հետ:
5) Փոխառությունը տրամադրվել է առնվազն 5 տարի ժամկետով: Ընդ որում, փոխառության պայմանագրով փոխառության մայր գումարի մարում կարող է նախատեսվել միայն փոխառության գումարի լրիվ մարման վերջնաժամկետին նախորդող մեկ օրացուցային տարվա ընթացքում, իսկ փոխառության պայմանագրի երկարաձգման դեպքում՝ երկարաձգված ամբողջական մարման վերջնաժամկետին նախորդող մեկ օրացուցային տարվա ընթացքում (բացառությամբ՝ սույն Ենթահավելվածի 7-րդ ենթակետով սահմանված կարգով փոխառության ամբողջ գումարի վաղաժամկետ մարման դեպքերի):
6) Փոխառության պայմանագիրը չի պարունակում այնպիսի դրույթներ (խթաններ), որոնք տնտեսապես կամ այլ կերպ կարող են ստիպել (խթանել) ապահովագրական ընկերությանը ժամկետից շուտ ամբողջությամբ կամ մասնակիորեն մարել փոխառության գումարը: Սույն Ենթահավելվածի 17-րդ ենթակետով սահմանված փոխառության՝ բաժնետոմսերի փոխարկվելու դրույթը չի համարվում սույն ենթակետի իմաստով խթան:
7) Փոխառությունը (մայր գումարը և տոկոսները) ժամկետից շուտ մարման ենթակա չէ, բացառությամբ՝
   ա. Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ նախատեսված դեպքերի,
   բ. եթե ժամկետից շուտ մարման դեպքում փոխառության ամբողջ գումարն ուղղվում է ապահովագրական ընկերության կանոնադրական կապիտալի համալրմանը (սույն կանոնակարգի Հավելված 1-ի 2-րդ կետի համաձայն հիմնական կապիտալի կազմի մեջ մտնող բաժնետոմսերի տեսքով),
   գ. եթե փոխառությունը ժամկետից շուտ մարվում է ապահովագրական ընկերության նախաձեռնությամբ, և եթե պահպանվել են հետևյալ բոլոր պայմանները միաժամանակ.
      գ1. փոխառությունը ժամկետից շուտ մարելու նպատակով ապահովագրական ընկերությունը ստացել է Կենտրոնական բանկի նախնական համաձայնությունը,
      գ2. փոխառության ժամկետից շուտ մարման ամսաթվի և փոխառության ստացման ամսաթվի միջև տարբերությունը կազմում է առնվազն 5 օրացուցային տարի:
8) Սույն Ենթահավելվածի 1-ին կետի 7-րդ ենթակետում նշված նախնական համաձայնությունը ստանալու նպատակով ապահովագրական ընկերությունը Կենտրոնական բանկ է ներկայացնում ստորադաս փոխառությունը վաղաժամկետ մարելու նպատակահարմարությունը և դրա հետևանքով անցանկալի հետևանքներ չառաջանալը հիմնավորող տեղեկատվությունը և (կամ) փաստաթղթերը: Կենտրոնական բանկը փաստաթղթերը ստանալու պահից 30-օրյա ժամկետում որոշում է կայացնում նախնական համաձայնության տրամադրման կամ մերժման վերաբերյալ, որի մասին ծանուցում է ապահովագրական ընկերությանը 30-օրյա ժամկետի ավարտից հետո երկու աշխատանքային օրվա ընթացքում: Կենտրոնական բանկի կողմից պահանջվող որոշակի փաստեր պարզաբանելու և (կամ) ապահովագրական ընկերության կողմից ներկայացված փաստաթղթերում փոփոխություններ, ճշգրտում-

ներ կատարելու անհրաժեշտության դեպքում 30-օրյա ժամկետը կարող է կասեցվել Կենտրոնական բանկի որոշմամբ: Կենտրոնական բանկը սույն Ենթահավելվածի 1-ին կետի 7-րդ ենթակետում նշված նախնական համաձայնությունը տրամադրում է, եթե՝

ա. Ապահովագրական ընկերությունը փոխարինում է ստորադաս փոխառությունը սույն Ենթահավելվածի պահանջները բավարարող մեկ այլ երկարաժամկետ ստորադաս փոխառությամբ կամ սույն կանոնակարգի Ենթահավելված 1.1-ի պահանջները բավարարող արտոնյալ բաժնետոմսերով, և այդ փոխարինումը բացասաբար չի անդրադառնա ապահովագրական ընկերության ֆինանսական վիճակի վրա, կամ

բ. Ապահովագրական ընկերությունը հիմնավորում է, որ իր ընդհանուր կապիտալի մակարդակը, առանց սույն կետում նշված ստորադաս փոխառության, բավարար չափով բարձր է, և նոր կապիտալի գործիքով փոխարինելու անհրաժեշտությունը բացակայում է:

9) Պայմանագրի համաձայն՝ փոխառությունը (մայր գումարը կամ տոկոսները) ենթակա չէ մարման ապահովագրական ընկերության կողմից, եթե փոխառության գումարի և (կամ) դրա գծով տոկոսների մարումը վճարման օրվա դրությամբ կհանգեցնի ապահովագրական ընկերության տնտեսական նորմատիվներից որևէ մեկի խախտմանը: Ընդ որում, ապահովագրական ընկերության և փոխատուի միջև որևէ պայմանագրով կամ ապահովագրական ընկերության ներքին կամ անհատական իրավական ակտով չի կարող նախատեսվել որևէ սահմանափակում ապահովագրական ընկերության համար փոխառության գումարի և (կամ) դրա գծով տոկոսների ամբողջական կամ մասնակի չվճարման դեպքում, ինչպես նաև այդպիսի սահմանափակումներ նախատեսելու իրավունք տրամադրել փոխատուին, բացառությամբ, եթե սահմանափակումը վերաբերում է ապահովագրական ընկերության կողմից թողարկված բաժնետոմսերի գծով շահութաբաժինների վճարմանը և (կամ) լրացուցիչ կապիտալի հաշվարկում ընդգրկվող այլ ստորադաս փոխառությունների գծով վճարումների իրականացմանը:
10) Սույն Ենթահավելվածի 9-րդ ենթակետում նշված դեպքում փոխառության մայր գումարի և (կամ) տոկոսների մասնակի կամ ամբողջական չվճարումը չի հանդիսանում ապահովագրական ընկերության կողմից պարտավորությունների չկատարում կամ ոչ պատշաճ կատարում:
11) Փոխառության գծով վճարման ենթակա տոկոսների մեծությունը չի կարող կախվածության մեջ դրվել ապահովագրական ընկերության վարկանիշից, ֆինանսական վիճակը բնութագրող որևէ ցուցանիշից կամ փոխառության գծով կատարված մայր գումարի և (կամ) տոկոսների փաստացի վճարումների մակարդակից: Փոխառության գծով վճարման ենթակա տոկոսների չափը չի կարող նվազել այն դեպքում, երբ փոխառության գծով սահմանված վճարումները ապահովագրական ընկերությունը կատարում է ամբողջությամբ և ժամանակին:
12) Որևէ իրավաբանական փաստաթղթով սահմանված չէ փոխատուի համար իրավունք՝ ժամկետից շուտ պահանջելու փոխառության գումարը միայն այն հիմքով, որ ապահովագրական ընկերությունը պատշաճ կերպով չի կատարել այլ պարտավորությունների գծով իր ստանձնած պարտավորությունները:
13) Փոխառությունը չի տրամադրվել այնպիսի իրավաբանական անձի կողմից, որում ապահովագրական ընկերությունը հանդիսանում է նշանակալից մասնակից, և (կամ) ապահովագրական ընկերությունն ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն չի ֆինանսավորել այդ փոխառության ներգրավումը:
14) Որևէ իրավաբանական փաստաթղթով սահմանված չէ, որ փոխատուն կարող է որևէ կերպ սահմանափակել կամ խոչընդոտել ապահովագրական ընկերությանը այլ փոխատուներից նոր փոխառությունների ներգրավման հարցում:
15) Փոխառության գծով վճարվող գումարների վճարման ժամանակացույցը հստակ նշված է փոխառության պայմանագրում:
16) Այն դեպքում, երբ փոխառության գումարը ապահովագրական ընկերությանը տրամադրվում է փուլերով (տրանշերով), ապա լրացուցիչ կապիտալի հաշվարկում ընդգրկվելու նպատակով յուրաքանչյուր այդպիսի փուլ (տրանշ) պետք է բավարարի սույն հավելվածով սահմանված բոլոր պայմանները, այդ թվում՝ յուրաքանչյուր փուլ պետք է տրամադրվի առնվազն 5 տարի ժամկետով:
17) Փոխառության պայմանագրով նախատեսված է, որ ապահովագրական ընկերության ֆինանսական վիճակի վատթարացման դեպքում փոխառությունը մարվում է փոխառության համապատասխան գումարի չափով ապահովագրական ընկերության կողմից, իսկ փոխատուն պարտավորվում է մարված փոխառության գումարն անհապաղ ուղղել ապահովագրական ընկերության կանոնադրական կապիտալի համալրմանը (այսուհետ՝ փոխարկում)՝ սույն կանոնակարգի Հավելված 1-ի 2-րդ կետի համաձայն հիմնական կապիտալի կազմի մեջ մտնող բաժնետոմսերի տեսքով: Ընդ որում, սույն ենթակետի իմաստով՝ փոխառության համապատասխան գումար է համարվում այն գումարը, որը, Կենտրոնական բանկի կարծիքով, անհրաժեշտ է ապահովագրական ընկերության ֆինանսական վիճակի

վատթարացման հիմքերը վերացնելու (մեղմելու) համար, սակայն ոչ ավելի, քան այն առավելագույն գումարը, որով փոխառությունը սույն Ենթահավելվածի 2-րդ կետով սահմանված իրավիճակն ի հայտ գալուն նախորդող 120 օրվա ընթացքում ներառվել է ապահովագրական ընկերության ընդհանուր կապիտալի հաշվարկում: Եթե փոխառությունը ներգրավված է առաջին խմբի մեջ մտնող արտարժութային միջոցներով, ապա ապահովագրական ընկերության կանոնադրական կապիտալի համալրմանն ուղղվող գումարը փոխարկվում է Հայաստանի Հանրապետության դրամի՝ հիմք ընդունելով Կենտրոնական բանկի կողմից փոխարկման օրվա համար հայտարարված տվյալ արտարժույթի նկատմամբ հայկական դրամի՝ արժութային շուկաներում ձևավորված միջին փոխարժեքը:

18) Փոխառության պայմանագրով հստակ սահմանվում է այն հարաբերակցությունը, ըստ որի՝ սույն Ենթահավելվածի 1-ին կետի 17-րդ ենթակետով սահմանված փոխարկումն իրականացնելու նպատակով փոխառությունը պետք է փոխարկվի հիմնական կապիտալի կազմի մեջ մտնող բաժնետոմսերի:
19) Փոխառության պայմանագրով սահմանվում է, որ փոխառության պայմանագրի փոփոխության և (կամ) լուծելու դեպքում անհրաժեշտ է Կենտրոնական բանկի նախնական համաձայնությունը, առանց որի պայմանագրի ցանկացած փոփոխություն և (կամ) լուծում պարտադիր իրավական ուժ չունեն (կողմերի համար չեն առաջացնում իրավական հետևանքներ):

2. Սույն կանոնակարգի իմաստով՝ ֆինանսական վիճակի վատթարացում է համարվում հետևյալ իրավիճակներից որևէ մեկի ի հայտ գալը.

1) ապահովագրական ընկերության կապիտալի համարժեքության նորմատիվը նվազում է 1.05-ից,
2) Կենտրոնական բանկը գրավոր տեղեկացնում է ապահովագրական ընկերությանն այն մասին, որ կապիտալի գործիքի դուրսգրումը կամ փոխարկումը հիմնական կապիտալի կազմի մեջ մտնող բաժնետոմսերի՝ անհրաժեշտ է, քանի որ առանց դրա ապահովագրական ընկերության մոտ կառաջանան (հնարավոր է, որ առաջանան) օրենքով սահմանված անվճարունակության կամ սնանկության հիմքեր:

3. Այն դեպքերում, երբ փոխառության ներգրավման արդյունքում տվյալ փոխատուից ներգրավված ստորադաս փոխառության արժեքը կգերազանցի ապահովագրական ընկերության՝ ձայնի իրավունք տվող բաժնետոմսերի 10, 20 կամ 50 տոկոսը, կամ փոխատուի՝ ապահովագրական ընկերության կանոնադրական կապիտալում ունեցած ձայնի իրավունք տվող մասնակցության և ապահովագրական ընկերությանը տրամադրած փոխառության հանրագումարը կգերազանցի ապահովագրական ընկերության՝ ձայնի իրավունք տվող բաժնետոմսերի 10, 20 կամ 50 տոկոսը, ապա, նախքան փոխառության գումարը (կամ դրա մի մասը) ապահովագրական ընկերության ընդհանուր կապիտալի հաշվարկում ընդգրկելը, փոխատուն պետք է ստանա ապահովագրական ընկերությունում նշանակալից մասնակցություն ձեռք բերելու վերաբերյալ Կենտրոնական բանկի նախնական համաձայնությունը՝ Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի խորհրդի 2007 թվականի հոկտեմբերի 30-ի թիվ 344-Ն որոշմամբ հաստատված «Ապահովագրության ոլորտում լիցենզավորման, գրանցման, համաձայնության, թույլտվության տրամադրման, մասնագիտական համապատասխանության ստուգման և որակավորման կարգը» Կանոնակարգ 3/01-ի համաձայն:»

Հավելված 2
Հաստատված է ՀՀ ԿԲ խորհրդի մայիսի 27-ի թիվ 71-Ն որոշմամբ

«Հավելված 3
«Ապահովագրական գործունեության հիմնական տնտեսական նորմատիվների չափը, ձևավորման և հաշվարկման կարգը, վերաապահովագրողին չարգելված համարելու չափանիշները»
Կանոնակարգ 3/02-ի

ԳՈՐԾԱՌՆԱԿԱՆ ՌԻՍԿԻ ՀԱՄԱՐ ՊԱՀԱՆՋՎՈՂ ԿԱՊԻՏԱԼԻ ՄԵԾՈՒԹՅԱՆ ՀԱՇՎԱՐԿ

1. Ոչ կյանքի ապահովագրություն իրականացնող ապահովագրական ընկերությունների համար գործառնական ռիսկի համար պահանջվող կապիտալի մեծությունը ($ՊԿ_{գործ}$) հաշվարկվում է հետևյալ բանաձևերով՝

$$ՊԿ_{գործ} = \min (0.3 * \sqrt{\sum_{ij} Կոր_{ij} ՊԿ_i ՊԿ_j} ; Ռ_{գործ})$$

$$Ռ_{գործ} = \max (Ռ_{ապվճար}, Ռ_{տուպ})$$

$$Ռ_{ապվճար} = 0.03 * ՎԱ + \max(0; 0.03*(ՎԱ - 1.2 * ՎԱ_0))$$

$$Ռ_{տուպ} = 0.03 * ՏՊ$$

որտեղ՝

$\sqrt{\sum_{ij} Կոր_{ij} ՊԿ_i ՊԿ_j}$ — *հաշվարկվում է սույն կանոնակարգի 23-րդ կետի համաձայն,*

$ՎԱ$ — *հաշվետու ամսվա և դրան նախորդող 11 ամիսների ընթացքում վաստակած համախառն ապահովագրավճարների մեծություն,*

$ՎԱ_0$ — *հաշվետու ամսվան և դրան նախորդող 11 ամիսներին նախորդող 12 ամիսների ընթացքում վաստակած համախառն ապահովագրավճարների մեծություն,*

$ՏՊ$ — *հաշվետու ամսվա վերջին օրվա դրությամբ տեխնիկական պահուստների մեծություն առանց նվազեցնելու վերաապահովագրողի մասնաբաժինը:*

2. Կյանքի ապահովագրություն իրականացնող ապահովագրական ընկերությունների համար գործառնական ռիսկի համար պահանջվող կապիտալի մեծությունը ($ՊԿ_{գործ}$) հաշվարկվում է հետևյալ բանաձևերով՝

$$ՊԿ_{գործ} = \min (0.3 * \sqrt{\sum_{ij} Կոր_{ij} ՊԿ_i ՊԿ_j} ; Ռ_{գործ}) + 0.25 * Ծ_{կտ}$$

$$Ռ_{գործ} = \max (Ռ_{ապվճար}, Ռ_{տուպ})$$

$$Ռ_{ապվճար} = 0.04 * (ՎԱ - ՎԱ_{կտ}) + \max(0; 0.04*(ՎԱ - 1.2 * ՎԱ_0 – (ՎԱ_{կտ} – 1.2 *ՎԱ_{կտ0})))$$

$$Ռ_{տուպ} = 0.0045 * \max (0; ՏՊ-ՏՊ_{կտ})$$

որտեղ՝

$\sqrt{\sum_{ij} Կոր_{ij} ՊԿ_i ՊԿ_i}$ — *հաշվարկվում է սույն կանոնակարգի 23-րդ կետի համաձայն*

$Ծ_{կտ}$ — *«Ապահովագրության և ապահովագրական գործունեության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 7-րդ հոդվածի 4-րդ մասի 3-րդ կետով սահմանված կյանքի ապահովագրության պայմանագրերի գծով հաշվետու ամսվա և դրան նախորդող 11 ամիսների ընթացքում հաշվեգրված ծախսերի մեծություն,*

$ՎԱ$ — *հաշվետու ամսվա և դրան նախորդող 11 ամիսների ընթացքում վաստակած համախառն ապահովագրավճարների մեծություն, բացառությամբ «Ապահովագրության և ապահովագրական գործունեության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 7-րդ հոդվածի 4-րդ մասի 3-րդ կետով սահմանված կյանքի ապահովագրության պայմանագրերի գծով վաստակած համախառն ապահովագրավճարների,*

$ՎԱ_{առ}$ — *«Ապահովագրության և ապահովագրական գործունեության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 7-րդ հոդվածի 4-րդ մասի 3-րդ կետով սահմանված կյանքի ապահովագրության պայմանագրերի գծով հաշվետու ամսվա և դրան նախորդող 11 ամիսների ընթացքում վաստակած համախառն ապահովագրավճարների մեծություն,*

$ՎԱ_0$ — *հաշվետու ամսվան և դրան նախորդող 11 ամիսներին նախորդող 12 ամիսների ընթացքում վաստակած համախառն ապահովագրավճարների մեծություն, բացառությամբ «Ապահովագրության և ապահովագրական գործունեության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 7-րդ հոդվածի 4-րդ մասի 3-րդ կետով սահմանված կյանքի ապահովագրության պայմանագրերի գծով վաստակած համախառն ապահովագրավճարների,*

$ՎԱ_{առ0}$ — *«Ապահովագրության և ապահովագրական գործունեության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 7-րդ հոդվածի 4-րդ մասի 3-րդ կետով սահմանված կյանքի ապահովագրության պայմանագրերի գծով հաշվետու ամսվան և դրան նախորդող 11 ամիսներին նախորդող 12 ամիսների ընթացքում վաստակած համախառն ապահովագրավճարների մեծություն,*

$ՏՊ$ — *հաշվետու ամսվա վերջին օրվա դրությամբ տեխնիկական պահուստների մեծություն (բացառությամբ «Ապահովագրության և ապահովագրական գործունեության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 7-րդ հոդվածի 4-րդ մասի 3-րդ կետով սահմանված կյանքի ապահովագրության պայմանագրերի գծով ձևավորված տեխնիկական պահուստների)՝ առանց նվազեցնելու վերաապահովագրողի մասնաբաժինը,*

$ՏՊ_{առ}$ — *հաշվետու ամսվա վերջին օրվա դրությամբ տեխնիկական պահուստների մեծություն «Ապահովագրության և ապահովագրական գործունեության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 7-րդ հոդվածի 4-րդ մասի 3-րդ կետով սահմանված կյանքի ապահովագրության պայմանագրերի գծով առանց նվազեցնելու վերաապահովագրողի մասնաբաժինը:»*

Հավելված 3
Հաստատված է ՀՀ ԿԲ խորհրդի մայիսի 27-ի թիվ 71-Ն որոշմամբ

«Հավելված 4
«Ապահովագրական գործունեության հիմնական տնտեսական նորմատիվների չափը, ձևավորման և հաշվարկման կարգը, վերաապահովագրողին չարգելված համարելու չափանիշները»
Կանոնակարգ 3/02-ի

ԱՐՏԱՐԺՈՒԹԱՅԻՆ ՌԻՍԿԻ ՀԱՄԱՐ ՊԱՀԱՆՋՎՈՂ ԿԱՊԻՏԱԼԻ ՄԵԾՈՒԹՅԱՆ ՀԱՇՎԱՐԿ

1. Կապիտալի համարժեքության նորմատիվի հաշվարկում ընդգրկելու նպատակով արտարժութային ռիսկի համար պահանջվող կապիտալի մեծությունը ($ՊԿ_{արտ}$) հաշվարկվում է հետևյալ բանաձևերով՝

$$ՊԿ_{արտ} = 0.25 * Դ,$$

որտեղ՝

Դ-ն հաշվետու ամսվա յուրաքանչյուր օրվա վերջի դրությամբ ապահովագրական ընկերության արտարժութային համախառն դիրքերից առավելագույնի մեծությունն է: Արտարժութային համախառն դիրքը տարբեր արտարժույթների բաց դիրքերի բացարձակ մեծությունների հանրագումարն է՝ հաշվարկված համաձայն սույն հավելվածի:

2. Արտարժութային դիրքը ապահովագրական ընկերության արտարժութային ռիսկ պարունակող ակտիվների և արտարժութային ռիսկ պարունակող պարտավորությունների միջև եղած տարբերությունն է: Արտարժութային դիրքերը սահմանվում են.

1) երկար, եթե տարբերությունը մեծ է զրոյից,
2) կարճ, եթե տարբերությունը փոքր է զրոյից,
3) փակ, եթե տարբերությունը հավասար է զրոյի,
4) բաց, եթե տարբերությունը մեծ կամ փոքր է զրոյից:

3. Արտարժութային դիրքերի հաշվարկն իրականացվում է արտարժույթների առանձին տեսակներով: Արտարժութային ռիսկի հաշվարկման իմաստով բանկային ոսկին, ոսկու ստանդարտացված ձուլակտորները, որոնց հարգը ցածր չէ 999-ից, դրանցով արտահայտված պահանջներն ու պարտավորությունները և մետաղական հաշիվները դիտվում են որպես արտարժույթի մեկ տեսակ: Ընդ որում, արտարժութային դիրքերի հաշվարկում չեն ընդգրկվում սույն կանոնակարգի համաձայն հիմնական կապիտալի մեծությունից նվազեցվող արտարժութային ռիսկ պարունակող տարրերը:

4. Արտարժութային դիրքերը հաշվարկվում են յուրաքանչյուր օրվա դրությամբ և արտահայտվում Հայաստանի Հանրապետության դրամով՝ հիմք ընդունելով տվյալ օրվա համար Կենտրոնական բանկի կողմից հրապարակված արժութային շուկաներում ձևավորված միջին փոխարժեքը, իսկ բանկային ոսկու, թանկարժեք մետաղների ստանդարտացված ձուլակտորների, մետաղական հաշիվների դեպքում՝ Կենտրոնական բանկի կողմից հրապարակված թանկարժեք մետաղների հաշվարկային գները: Եթե ապահովագրական ընկերությունն ունի բաց արտարժութային դիրք այնպիսի արտարժույթի գծով, որի փոխարժեքը Հայաստանի Հանրապետության դրամի նկատմամբ չի արտացոլվում Կենտրոնական բանկի պաշտոնական էլեկտրոնային կայքում, ապա պետք է հիմք ընդունել տվյալ պետության կենտրոնական բանկի կողմից հաստատված արտարժույթ/ԱՄՆ դոլար և Կենտրոնական բանկի կողմից հաստատված ԱՄՆ դոլար/Հայաստանի Հանրապետության դրամ փոխարժեքները:

5. Այն օրերին, երբ ապահովագրական ընկերության արտարժութային դիրքերը փոփոխությունների չեն ենթարկվել, օրական տվյալների հաշվարկում ընդգրկվում են նախորդ օրվա տվյալները:

6. Ակտիվները կամ պարտավորությունները պարունակում են արտարժութային ռիսկ, երբ դրանց մեծությունները, դրանց գծով ստացվելիք կամ վճարելիք գումարները դրամային արտահայտությամբ ժամանակի ընթացքում կարող են փոփոխվել արտարժույթի՝ Հայաստանի Հանրապետության դրամի նկատմամբ փոխարժեքի փոփոխությամբ պայմանավորված: Ընդ որում, արտարժութային ռիսկի հաշվարկման իմաստով՝ արտարժութային ռիսկ են պարունակում նաև բանկային ոսկին, թանկարժեք մետաղների ստանդարտացված ձուլակտորները, մետաղական հաշիվները, ինչպես նաև բանկային ոսկով, թանկարժեք մետաղների ստանդարտացված ձուլակտորներով արտահայտված ակտիվները և պարտավորությունները:

7. Արտարժութային դիրքերի հաշվարկում ակտիվների և պարտավորությունների մեջ ընդգրկվում են նաև արտարժութային ռիսկ պարունակող արտահաշվեկշռային ածանցյալ գործիքները՝ արտահաշվեկշռում գրանցված գումարների (ներառյալ՝ դրանց գծով արտահաշվեկշռում գրանցված տոկոսները) և հաշվեկշռում հաշվեգրած տույժերի և տուգանքների չափով (եթե այդպիսիք կան), ինչպես նաև արտարժութային ռիսկ պարունակող ապահովագրական (վերաապահովագրական) գումարները՝ արտահաշվեկշռում արտացոլված արժեքի 0.07%-ի չափով:»

Հավելված 4
Հաստատված է ՀՀ ԿԲ խորհրդի մայիսի 27-ի թիվ 71-Ն որոշմամբ

«Հավելված 5
«Ապահովագրական գործունեության հիմնական տնտեսական նորմատիվների չափը, ձևավորման և հաշվարկման կարգը, վերաապահովագրողին չարգելված համարելու չափանիշները»
Կանոնակարգ 3/02-ի

ՈՉ ԿՅԱՆՔԻ ԱՆԴԵՐՈՒՅԹԻՆԳԻ ՌԻՍԿԻ ՀԱՄԱՐ ՊԱՀԱՆՋՎՈՂ ԿԱՊԻՏԱԼԻ ՄԵԾՈՒԹՅԱՆ ՀԱՇՎԱՐԿ

ԲԱԺԻՆ 1. ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

1. Ոչ կյանքի անդերռայթինգի ռիսկի համար պահանջվող կապիտալի մեծությունը ($ՊԿ_{ոչ\ կյանք}$) հաշվարկվում է հետևյալ բանաձևերով՝

$$ՊԿ_{ոչ\ կյանք} = \sqrt{ՊԿ^2_{ապ} + ՊԿ^2_{աղետ} + 0.5 * ՊԿ_{ապ} * ՊԿ_{աղետ}},$$

որտեղ՝

$ՊԿ_{ապ}$ *ապահովագրավճարների և տեխնիկական պահուստի ռիսկի համար պահանջվող կապիտալ՝ հաշվարկված համաձայն սույն հավելվածի,*

$ՊԿ_{աղետ}$ *աղետների ռիսկի համար պահանջվող կապիտալ՝ հաշվարկված համաձայն սույն հավելվածի:*

2. Սույն հավելվածի համաձայն՝ ոչ կյանքի անդերռայթինգի ռիսկի համար պահանջվող կապիտալի հաշվարկներում չեն ներառվում «Ապահովագրության և ապահովագրական գործունեության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 7-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 1-ին և 2-րդ կետերով սահմանված ապահովագրության դասերի գծով համապատասխան ցուցանիշները:

ԲԱԺԻՆ 2. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱՎՃԱՐՆԵՐԻ ԵՎ ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ՊԱՀՈՒՍՏԻ ՌԻՍԿԻ ՀԱՄԱՐ ՊԱՀԱՆՋՎՈՂ ԿԱՊԻՏԱԼ

3. Ապահովագրավճարների և տեխնիկական պահուստի ռիսկի համար պահանջվող կապիտալի մեծությունը ($ՊԿ_{ապ}$) հաշվարկվում է հետևյալ բանաձևով՝

$$ՊԿ_{ապ} = 3 * Գ * \bar{Օ},$$

որտեղ՝

Օ-ն հաշվարկվում է հետևյալ բանաձևերով՝

$$\bar{Օ} = \sum_i Օ_i$$

$$Օ_i = Օ_{ապi} + Օ_{տպi}$$

$$Օ_{ապi} = \max(Ա_i; Ա_{նi}) + Ա_{գործողi} + Ա_{ապագաi}$$

$$Օ_{տպi} = ՏՊ_i$$

որտեղ՝

i — *սույն բաժնի Աղյուսակ 1-ում սահմանված ապահովագրության դասերի խմբեր, $i = 1, 2 \ldots 9$,*

$Ա_i$ — *ապահովագրության դասերի i-րդ խմբի գծով հաշվետու ամսվան հաջորդող 12 ամիսների ընթացքում վաստակման ենթակա ապահովագրավճարների գնահատված մեծություն՝ նվազեցված վերաապահովագրողի մասնաբաժնի չափով,*

$Ա_{նi}$ — *ապահովագրության դասերի i-րդ խմբի գծով հաշվետու ամսվա և դրան նախորդող 11 ամիսների ընթացքում վաստակած ապահովագրավճարների մեծություն՝ նվազեցված վերաապահովագրողի մասնաբաժնի չափով,*

$Ա_{գործողi}$ — *հաշվետու ամսվա վերջին օրվա դրությամբ ապահովագրության դասերի i-րդ խմբի գործող պայմանագրերի գծով հաշվետու ամսվան հաջորդող 12 ամիսներից հետո վաստակման ենթակա ապահովագրավճարների գնահատված մեծություն՝ նվազեցված վերաապահովագրողի մասնաբաժնի չափով,*

$Ա_{ապագաi}$ — *հաշվետու ամսվան հաջորդող 12 ամիսների ընթացքում ուժի մեջ մտնող ապահովագրության դասերի i-րդ խմբի պայմանագրերի գծով հաշվետու ամսվան հաջորդող 12 ամիսներից հետո վաստակման ենթակա ապահովագրավճարների գնահատված մեծություն՝ նվազեցված վերաապահովագրողի մասնաբաժնի չափով,*

$ՏՊ_i$ *ապահովագրության դասերի i-րդ խմբի գծով հաշվետու ամսվա վերջին օրվա դրությամբ ձևավորված պահանջների պահուստի մեծություն՝ նվազեցված վերաապահովագրողի մասնաբաժնի չափով:*

Գ-ն հաշվարկվում է հետևյալ բանաձևերով՝

$$Գ = \frac{1}{Օ}\sqrt{\sum_{i,j} Կոր_{ij} * Գ_i * Օ_i * Գ_j * Օ_j}$$

$$Գ_i = \frac{\sqrt{(Գ_{ապi} * Օ_{ապi})^2 + Գ_{ապi} * Գ_{տպi} * Օ_{ապi} * Օ_{տպi} + (Գ_{տպi} * Օ_{տպi})^2}}{Օ_{ապi} + Օ_{տպi}}$$

որտեղ՝

i,j *սույն բաժնի Աղյուսակ 1-ում սահմանված ապահովագրության դասերի խմբեր, i/j = 1, 2 □ 9,*

Օ *սույն բաժնի համաձայն հաշվարկված համապատասխան մեծություն,*

$Օ_i$, $Օ_j$ *ապահովագրության դասերի i-րդ կամ j-րդ խմբերի համար սույն բաժնի համաձայն հաշվարկված համապատասխան մեծություններ,*

$Գ_i$, $Գ_j$ *ապահովագրության դասերի i-րդ կամ j-րդ խմբերի համար սույն բաժնի համաձայն հաշվարկված համապատասխան մեծություններ,*

$Օ_{ապi}$, $Օ_{տպi}$ *ապահովագրության դասերի i-րդ խմբի համար սույն բաժնի համաձայն հաշվարկված համապատասխան մեծություններ,*

$Գ_{ապi}$, $Գ_{տպi}$ *ապահովագրության դասերի i-րդ խմբի համար սահմանված մեծություններ՝ ըստ ստորև աղյուսակի՝*

Աղյուսակ 1

Հերթական համար (i/j)	**Ապահովագրության դասերի խմբեր**	$Գ_{ապi}$	$Գ_{տպi}$
1.	Ցամաքային ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության ապահովագրություն	0.10	0.09
2.	Ցամաքային և երկաթուղային տրանսպորտի ապահովագրություն	0.08	0.08
3.	Օդանավերի, ջրային փոխադրամիջոցների, փոխադրվող գույքի (բեռների) ապահովագրություն, օդանավերի և ջրային փոխադրամիջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության ապահովագրություն	0.15	0.11
4.	Հրդեհից և բնական աղետներից ապահովագրություն, գույքին հասցված այլ վնասներից ապահովագրություն	0.08	0.10
5.	Ընդհանուր պատասխանատվության ապահովագրություն	0.14	0.11
6.	Վարկի ապահովագրություն, երաշխիքի տրամադրում	0.12	0.19
7.	Դատական և արտադատական ծախսերի ապահովագրություն	0.07	0.12
8.	Աջակցության ապահովագրություն	0.09	0.20
9.	Ֆինանսական վնասների ապահովագրություն	0.13	0.20

$Կոր_{ij}$ ապահովագրության դասերի i-րդ և j-րդ խմբերի միջև կոռելյացիայի գործակիցներ՝ ըստ ստորև աղյուսակի՝

Աղյուսակ 2

$Կոր_{ij}$ Ապահովագրության դասերի խմբերի հերթական համարներ՝ համաձայն սույն հավելվածի Աղյուսակ 1-ի	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	1	0.5	0.5	0.25	0.5	0.25	0.5	0.25	0.5
2	0.5	1	0.25	0.25	0.25	0.25	0.5	0.5	0.5
3	0.5	0.25	1	0.25	0.25	0.25	0.25	0.5	0.5
4	0.25	0.25	0.25	1	0.25	0.25	0.25	0.5	0.5
5	0.5	0.25	0.25	0.25	1	0.5	0.5	0.25	0.5
6	0.25	0.25	0.25	0.25	0.5	1	0.5	0.25	0.5
7	0.5	0.5	0.25	0.25	0.5	0.5	1	0.25	0.5
8	0.25	0.5	0.5	0.5	0.25	0.25	0.25	1	0.5
9	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	1

ԲԱԺԻՆ 3. ԱՂԵՏՆԵՐԻ ՌԻՍԿԻ ՀԱՄԱՐ ՊԱՀԱՆՋՎՈՂ ԿԱՊԻՏԱԼ

ԳԼՈՒԽ 1. ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

4. Աղետների ռիսկի համար պահանջվող կապիտալի մեծությունը (ՊԿ $_{\text{բն. աղետ}}$) հաշվարկվում է հետևյալ բանաձևով՝

$$ПК_{աղետ} = \sqrt{ПК^2_{բն.աղետ} + ПК^2_{մարդ.աղետ}},$$

որտեղ՝

$ПК_{բն.աղետ}$ *բնական աղետների ռիսկի համար պահանջվող կապիտալ՝ հաշվարկված համաձայն սույն հավելվածի 2-րդ գլխի,*

$ПК_{մարդ.աղետ}$ *մարդածին աղետների ռիսկի համար պահանջվող կապիտալ՝ հաշվարկված համաձայն սույն հավելվածի 3-րդ գլխի:*

5. Աղետների ռիսկի համար պահանջվող կապիտալի մեծության հաշվարկման ժամանակ կիրառվում է սցենարների վրա հիմնված մոտեցումը, այսինքն՝ պահանջվող կապիտալի մեծությունը որոշվում է՝ գնահատելով սահմանված սցենարի ազդեցությունը ապահովագրական ընկերության ընդհանուր կապիտալի մեծության վրա՝ հաշվի առնելով առկա վերաապահովագրության պայմանագրերը, արդեն իսկ ձևավորված տեխնիկական պահուստների մեծությունները և այլ գործոններ: Ընդ որում, վերաապահովագրության պայմանագրերը, տեխնիկական պահուստները և այլ գործոնները հաշվի են առնվում միայն այն դեպքում և միայն այն չափով, երբ և որքանով տվյալ սցենարի դեպքում դրանք կարող են ազդել ընկերության ընդհանուր կապիտալի մեծության վրա՝ ազդեցության և՛ դրական, և՛ բացասական ուղղվածության դեպքում:

6. Սույն հավելվածում $ПК = \Delta ЧК | К$ նշագրումը նշանակում է, որ տվյալ ռիսկի մասով պահանջվող կապիտալի մեծությունը հավասար է Կ միանվագ կորստի՝ հաշվետու ամսվա վերջին օրվա ընթացքում ի հայտ գալու արդյունքում ապահովագրական ընկերության՝ սույն կանոնակարգի Հավելված 1-ի համաձայն հաշվարկված ընդհանուր կապիտալի մեծության փոփոխությանը ($\Delta ЧК$): Ընդ որում, $\Delta ЧК$-ն դրական մեծություն է, երբ դիտարկվող սցենարը հանգեցնում է ապահովագրական ընկերության ընդհանուր կապիտալի կրճատմանը□ Երբ դիտարկվող սցենարը հանգեցնում է ընկերության ընդհանուր կապիտալի ավելացմանը, ապա տվյալ պարագայում պահանջվող կապիտալի մեծությունը հավասար է 0-ի□

7. Բնական աղետների ռիսկի գնահատման ժամանակ սույն հավելվածով սահմանված ցուցանիշների հաշվարկում դիտարկվում են «Ապահովագրության և ապահովագրական գործունեության մասին» ՀՀ օրենքի 7-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 3-9-րդ կետերում նշված ապահովագրության դասերի ներքո ապահովագրված պայմանագրերը□

8. Բնական աղետների ռիսկի գնահատման ժամանակ փոխադրվող գույքի (բեռների) ապահովագրության դեպքում ռիսկի/ապահովագրության օբյեկտի գտնվելու տարածք է համարվում այն տարածքը, որտեղ ապահովագրական ընկերության գնահատմամբ հիմնականում գտնվելու է ռիսկը/ապահովագրության օբյեկտը ապահովագրության պայմանագրի գործողության ընթացքում:

ԳԼՈՒԽ 2. ԲՆԱԿԱՆ ԱՂԵՏՆԵՐԻ ՌԻՍԿԻ ՀԱՄԱՐ ԿԱՊԻՏԱԼԻ ՊԱՀԱՆՋ

9. Բնական աղետների ռիսկի համար պահանջվող կապիտալի մեծությունը ($ПК_{բն.աղետ}$) հաշվարկվում է հետևյալ բանաձևով՝

$$ПК_{բն.աղետ} = \sqrt{\sum_i ПК_i^2},$$

որտեղ՝

i *փոթորիկի, երկրաշարժի, ջրհեղեղի, կարկտի, սողանքի ռիսկեր,*

$ПК_i$ *i-րդ ռիսկի համար պահանջվող կապիտալի մեծություն:*

10. Փոթորիկի ռիսկի համար պահանջվող կապիտալի մեծությունը ($ПК_{փոթորիկ}$) հաշվարկվում է հետևյալ բանաձևերով՝

$$ПК_{փոթորիկ} = \sqrt{ПК^2_{(փոթորիկ,ՀՀ)} + ПК^2_{(փոթորիկ,այլ)}}$$

$$ПК_{(փոթորիկ,ՀՀ)} = \Delta ЧК | К_{(փոթորիկ,ՍԳ)}$$

$$Կ_{(փոթորիկ,ԱԳ)} = \sum_{j} 0.0008 * ԱՊ_{փոթորիկj}$$

$$ՊԿ_{(փոթորիկ,այլ)} = ΔՀԿ| Կ_{(փոթորիկ,այլ)}$$

$$Կ_{(փոթորիկ,այլ)} = 1.75 * \max(Ա_{(փոթորիկ,այլ,Ն)}; Ա_{(փոթորիկ,այլ,Ա)})$$

որտեղ՝

$ԱՊ_{փոթորիկj}$ *հաշվետու ամսվա վերջին օրվա դրությամբ ապահովագրության օբյեկտը փոթորիկի ռիսկից ապահովագրող j-րդ ապահովագրության պայմանագրով նախատեսված ապահովագրական գումար (նվազեցված ոչ պայմանական չհատուցվող գումարի չափով), երբ ռիսկը/ապահովագրության օբյեկտը գտնվում է Հայաստանի Հանրապետության և Արցախի Հանրապետության տարածքներում,*

$Ա_{(փոթորիկ,այլ,Ն)}$ *ապահովագրության օբյեկտը փոթորիկի ռիսկից ապահովագրող ապահովագրության պայմանագրերի գծով հաշվետու ամսում և դրան նախորդող 11 ամիսներում վաստակած համախառն ապահովագրավճարների մեծություն, երբ ռիսկը/ապահովագրության օբյեկտը գտնվում է Հայաստանի Հանրապետության և Արցախի Հանրապետության տարածքներից դուրս,*

$Ա_{(փոթորիկ,այլ,Ա)}$ *ապահովագրության օբյեկտը փոթորիկի ռիսկից ապահովագրող ապահովագրության պայմանագրերի գծով հաշվետու ամսվան հաջորդող 12 ամիսների ընթացքում վաստակման ենթակա ապահովագրավճարների գնահատված մեծություն, երբ ռիսկը/ապահովագրության օբյեկտը գտնվում է Հայաստանի Հանրապետության և Արցախի Հանրապետության տարածքներից դուրս:*

11. Կարկտի ռիսկի համար պահանջվող կապիտալի մեծությունը ($ԿՊ_{կարկուտ}$) հաշվարկվում է հետևյալ բանաձևերով՝

$$ՊԿ_{կարկուտ} = \sqrt{ՊԿ^2_{(կարկուտ,ՀՀ)} + ՊԿ^2_{(կարկուտ,այլ)}}$$

$$ՊԿ_{(կարկուտ,ՀՀ)} = ΔՀԿ| Կ_{(կարկուտ,ԱԳ)}$$

$$Կ_{(կարկուտ,ԱԳ)} = \sum_{j} 0.001 * ԱՊ_{կարկուտj}$$

$$ՊԿ_{(կարկուտ,այլ)} = ΔՀԿ| Կ_{(կարկուտ,այլ)}$$

$$Կ_{(կարկուտ,այլ)} = 0.3 * \max(Ա_{(կարկուտ,այլ,Ն)}; Ա_{(կարկուտ,այլ,Ա)})$$

որտեղ՝

$ԱՊ_{կարկուտj}$ *Հաշվետու ամսվա վերջին օրվա դրությամբ ապահովագրության օբյեկտը կարկտի ռիսկից ապահովագրող j-րդ ապահովագրության պայմանագրով նախատեսված ապահովագրական գումար (նվազեցված ոչ պայմանական չհատուցվող գումարի չափով), երբ ռիսկը/ապահովագրության օբյեկտը գտնվում է Հայաստանի Հանրապետության և Արցախի Հանրապետության տարածքներում,*

$Ա_{(կարկուտ,այլ,Ն)}$ *Ապահովագրության օբյեկտը կարկտի ռիսկից ապահովագրող ապահովագրության պայմանագրերի գծով հաշվետու ամսում և դրան նախորդող 11 ամիսներում վաստակած համախառն ապահովագրավճարների մեծություն, երբ ռիսկը/ապահովագրության օբյեկտը գտնվում է Հայաստանի Հանրապետության և Արցախի Հանրապետության տարածքներից դուրս,*

$Ա_{(կարկուտ,այլ,Ա)}$ *Ապահովագրության օբյեկտը կարկտի ռիսկից ապահովագրող ապահովագրության պայմանագրերի գծով հաշվետու ամսվան հաջորդող 12 ամիսների ընթացքում վաստակման ենթակա ապահովագրավճարների գնահատված մեծություն, երբ ռիսկը/ապահովագրության օբյեկտը գտնվում է Հայաստանի Հանրապետության և Արցախի Հանրապետության տարածքներից դուրս:*

12. Երկրաշարժի ռիսկի համար պահանջվող կապիտալի մեծությունը ($ԿՊ_{երկրաշարժ}$) հաշվարկվում է հետևյալ բանաձևերով՝

$$ՊԿ_{երկրաշարժ} = \sqrt{ՊԿ^2_{(երկրաշարժ,ՀՀ)} + ՊԿ^2_{(երկրաշարժ,այլ)}}$$

$$ՊԿ_{(երկրաշարժ,ՀՀ)} = \sqrt{\sum_{i=1}^{6} ՊԿ^2_{(երկրաշարժ,ԱԳ)i}}$$

$$ՊԿ_{(երկրաշարժ,ԱԳ)i} = ΔՀԿ| Կ_{(երկրաշարժ,ԱԳ)i}$$

$$Կ_{(երկրաշարժ,ԱԳ)i} = \sum_j 0.025 * \ ԱՊ_{երկրաշարժj}$$

$$ՊԿ_{(երկրաշարժ,այլ)} = ΔՀԿ| \ Կ_{(երկրաշարժ,այլ)}$$
$$Կ_{(երկրաշարժ,այլ)} = 1.2 * \max(Ա_{(երկրաշարժ,այլ,Ն)}; Ա_{(երկրաշարժ,այլ,Ա)})$$

որտեղ՝

$ԱՊ_{երկրաշարժj}$ *հաշվետու ամսվա վերջին օրվա դրությամբ i-րդ տարածքային խմբում գտնվող ապահովագրության օբյեկտը երկրաշարժի ռիսկից ապահովագրող j-րդ ապահովագրության պայմանագրով նախատեսված ապահովագրական գումար (նվազեցված ոչ պայմանական չհատուցվող գումարի չափով):*
Սույն կետի իմաստով տարածքային խմբերն են՝
Խումբ 1 - Երևան
Խումբ 2 - Արարատ, Արմավիր, Արագածոտն, Վայոց ձոր
Խումբ 3 - Լոռի, Շիրակ, Տավուշ, Գեղարքունիք
Խումբ 4 - Կոտայք
Խումբ 5 - Սյունիք
Խումբ 6 – Արցախ
Եթե ապահովագրության օբյեկտը միաժամանակ գտնվում է 1-ից ավելի տարածքային խմբերում, ապա $ԱՊ_{երկրաշարժj}$ մեծության հաշվարկման ժամանակ պետք է առաջնորդվել սույն կանոնակարգի 28.2-րդ կետով սահմանված սկզբունքով:

$Ա_{(երկրաշարժ,այլ,Ն)}$ *ապահովագրության օբյեկտը երկրաշարժի ռիսկից ապահովագրող ապահովագրության պայմանագրերի գծով հաշվետու ամսում և դրան նախորդող 11 ամիսներում վաստակած համախառն ապահովագրավճարների մեծություն, երբ ռիսկը/ապահովագրության օբյեկտը գտնվում է Հայաստանի Հանրապետության և Արցախի Հանրապետության տարածքներից դուրս:*

$Ա_{(երկրաշարժ,այլ,Ա)}$ *ապահովագրության օբյեկտը երկրաշարժի ռիսկից ապահովագրող ապահովագրության պայմանագրերի գծով հաշվետու ամսվան հաջորդող 12 ամիսների ընթացքում վաստակման ենթակա ապահովագրավճարների գնահատված մեծություն, երբ ռիսկը/ապահովագրության օբյեկտը գտնվում է Հայաստանի Հանրապետության և Արցախի Հանրապետության տարածքներից դուրս:*

13. Ջրհեղեղի ռիսկի համար պահանջվող կապիտալի մեծությունը ($ԿՊ_{ջրհեղեղ}$) հաշվարկվում է հետևյալ բանաձևերով՝

$$ՊԿ_{ջրհեղեղ} = \sqrt{ՊԿ^2_{(ջրհեղեղ,ՀՀ)} + ՊԿ^2_{(ջրհեղեղ,այլ)}}$$

$$ՊԿ_{(ջրհեղեղ,ՀՀ)} = ΔՀԿ| \ Կ_{(ջրհեղեղ,ԱԳ)}$$
$$Կ_{(ջրհեղեղ,ԱԳ)} = \sum_j 0.001 * \ ԱՊ_{ջրհեղեղj}$$

$$ՊԿ_{(ջրհեղեղ,այլ)} = ΔՀԿ| \ Կ_{(ջրհեղեղ,այլ)}$$
$$Կ_{(ջրհեղեղ,այլ)} = 1.1 * \max(Ա_{(ջրհեղեղ,այլ,Ն)}; Ա_{(ջրհեղեղ,այլ,Ա)})$$

որտեղ՝

$ԱՊ_{ջրհեղեղj}$ *հաշվետու ամսվա վերջին օրվա դրությամբ ապահովագրության օբյեկտը ջրհեղեղի ռիսկից ապահովագրող j-րդ ապահովագրության պայմանագրով նախատեսված ապահովագրական գումար (նվազեցված ոչ պայմանական չհատուցվող գումարի չափով), երբ ռիսկը/ապահովագրության օբյեկտը գտնվում է Հայաստանի Հանրապետության տարածքում: Բացառություն են կազմում Արարատ, Արմավիր, Կոտայք, Սյունիք, Վայոց ձոր մարզերում գտնվող ռիսկերը/ապահովագրության օբյեկտները, որոնց գծով համապատասխան ցուցանիշները չեն ընդգրկվում հաշվարկում:*

$Ա_{(ջրհեղեղ,այլ,Ն)}$ *ապահովագրության օբյեկտը ջրհեղեղի ռիսկից ապահովագրող ապահովագրության պայմանագրերի գծով հաշվետու ամսում և դրան նախորդող 11 ամիսներում վաստակած համախառն ապահովագրավճարների մեծություն, երբ ռիսկը/ապահովագրության օբյեկտը գտնվում է Հայաստանի Հանրապետության և Արցախի Հանրապետության տարածքներից դուրս:*

$Ա_{(ջրհեղեղ,այլ,Ա)}$ *ապահովագրության օբյեկտը ջրհեղեղի ռիսկից ապահովագրող ապահովագրության պայմանագրերի գծով հաշվետու ամսվան հաջորդող 12 ամիսների ընթացքում վաստակման ենթակա ապահովագրավճարների գնահատված մեծություն, երբ ռիսկը/ապահովագրության օբյեկտը գտնվում է Հայաստանի Հանրապետության և Արցախի Հանրապետության տարածքներից դուրս:*

Եթե հնարավոր չէ պարզել, թե տվյալ ապահովագրության օբյեկտը Հայաստանի Հանրապետության որ մարզում է գտնվում (օրինակ՝ տեղեկատվություն առկա չէ ապահովագրական ընկերության համապատասխան բազայում, ապահովագրության օբյեկտը շարժական է և այլն), ապա տվյալ օբյեկտի վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներառվում է ջրհեղեղի ռիսկի համար կապիտալի հաշվարկում:

14. Սողանքի ռիսկի համար պահանջվող կապիտալի մեծությունը ($ԿՊ_{սողանք}$) հաշվարկվում է հետևյալ բանաձևերով՝

$$ՊԿ_{սողանք} = ΔԸԿ| Կ_{սողանք}$$
$$Կ_{սողանք} = 0.0005 * ԱՊ_{սողանք}$$
$$Կ_{սողանքj} = \sum_{j} 0.0005 * ԱՊ_{սողանքj}$$

որտեղ՝

$ԱՊ_{սողանքj}$ — *հաշվետու ամսվա վերջին օրվա դրությամբ ապահովագրության օբյեկտը սողանքի ռիսկից ապահովագրող j-րդ ապահովագրության պայմանագրով նախատեսված ապահովագրական գումար (նվազեցված ոչ պայմանական չհատուցվող գումարի չափով): Այս ցուցանիշի հաշվարկում չեն ընդգրկվում այն ռիսկերի/ապահովագրության օբյեկտների ապահովագրական գումարները, որոնք գտնվում են Արմավիր և Արարատ մարզերում:*

Եթե հնարավոր չէ պարզել, թե տվյալ ապահովագրության օբյեկտը որ մարզում է գտնվում (օրինակ՝ տեղեկատվություն առկա չէ ապահովագրական ընկերության համապատասխան բազայում, ապահովագրության օբյեկտը շարժական է և այլն), ապա տվյալ օբյեկտի վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներառվում է սողանքի ռիսկի համար կապիտալի հաշվարկում:

ԳԼՈՒԽ 3. ՄԱՐԴԱԾԻՆ ԱՂԵՏՆԵՐԻ ՌԻՍԿԻ ՀԱՄԱՐ ԿԱՊԻՏԱԼԻ ՊԱՀԱՆՋ

15. Մարդածին աղետների ռիսկի համար պահանջվող կապիտալի մեծությունը ($ՊԿ_{մարդ.աղետ}$) հաշվարկվում է հետևյալ բանաձևով՝

$$ՊԿ_{մարդ.աղետ} = \sqrt{\sum_i ՊԿ_i^2},$$

որտեղ՝

i — *ավիացիոն, հրդեհի, պատասխանատվության, վարկի և երաշխիքի, բեռի և ֆինանսական վնասների ռիսկեր,*

$ՊԿ_i$ — *i-րդ ռիսկի համար պահանջվող կապիտալի մեծություն:*

16. Ավիացիոն ռիսկի համար պահանջվող կապիտալի մեծությունը ($ՊԿ_{ավիացիա}$) հաշվարկվում է հետևյալ բանաձևով՝

$$ՊԿ_{ավիացիա} = ΔԸԿ| Կ_{ավիացիա}$$
$$Կ_{ավիացիա} = \max(ԱՊ_i)$$

որտեղ՝

$ԱՊ_i$ — *հաշվետու ամսվա վերջին օրվա դրությամբ գործող i-րդ օդանավի և դրա օգտագործումից բխող պատասխանատվության ապահովագրության պայմանագրով/պայմանագրերով նախատեսված ապահովագրական գումարների հանրագումար՝ նվազեցված ոչ պայմանական չհատուցվող գումարների չափով:*

17. Հրդեհի ռիսկի համար պահանջվող կապիտալի մեծությունը ($ՊԿ_{հրդեհ}$) հաշվարկվում է հետևյալ բանաձևով՝

$$ՊԿ_{հրդեհ} = ΔԸԿ| Կ_{հրդեհ}$$
$$Կ_{հրդեհ} = ԱՊ$$

որտեղ՝

$ԱՊ$ — *ապահովագրական ընկերության հրդեհի ռիսկի ամենամեծ կենտրոնացման մեծություն, որը հավասար է հաշվետու ամսվա վերջին օրվա դրությամբ ամենամեծ ապահովագրական գումար (նվազեցված ոչ պայմանական չհատուցվող գումարի չափով) ունեցող ապահովագրված օբյեկտների համախմբի ապահովագրական գումարների (նվազեցված ոչ պայմանական չհատուցվող գումարի չափով) հանրագումարին, եթե բավարարված են հետևյալ պայմանները.*

1) *ապահովագրության օբյեկտը ապահովագրված է «Ապահովագրության և ապահովագրական գործունեության մասին» ՀՀ օրենքի 7-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 8-րդ կետում նշված ապահովագրության դասի ներքո և ծածկում է գույքին պատճառված վնասը հրդեհի կամ պայթյունի (ներառյալ՝ ահաբեկչության) արդյունքում,*
2) *բոլոր ապահովագրված օբյեկտները ամբողջությամբ կամ մասամբ գտնվում են 200 մետր շառավղով տարածքում:*

Համախմբի ապահովագրության օբյեկտները կարող են ապահովագրվել մեկ կամ մի քանի ապահովագրության պայմանագրերով:

18. Պատասխանատվության ռիսկի համար պահանջվող կապիտալի մեծությունը ($ՊԿ_{պատ}$) հաշվարկվում է հետևյալ բանաձևով՝

$$ՊԿ_{պատ} = ΔԸԿ| \ Կ_{պատ}$$
$$Կ_{պատ} = \mathbf{1.3} * \max(Ա_{պատ,Ն}; Ա_{պատ,Ա})$$

որտեղ՝

$Ա_{պատ,Ն}$ *ընդհանուր պատասխանատվության ապահովագրության պայմանագրերի գծով հաշվետու ամսվա և դրան նախորդող 11 ամիսների ընթացքում վաստակած համախառն ապահովագրավճարների մեծություն,*

$Ա_{պատ,Ա}$ *ընդհանուր պատասխանատվության ապահովագրության պայմանագրերի գծով հաշվետու ամսվան հաջորդող 12 ամիսների ընթացքում վաստակման ենթակա համախառն ապահովագրավճարների գնահատված մեծություն:*

19. Վարկի և երաշխիքի ռիսկի համար պահանջվող կապիտալի մեծությունը ($ՊԿ_{վարկ}$) հաշվարկվում է հետևյալ բանաձևով՝

$$ՊԿ_{վարկ} = \sqrt{ՊԿ^2_{սեռանկ} + ՊԿ^2_{անկում}}$$

$$ՊԿ_{սեռանկ} = ΔԸԿ| \ Կ_{սեռանկ}$$
$$Կ_{սեռանկ} = \max(ԱՊ_i)$$
$$ՊԿ_{անկում} = ΔԸԿ| \ Կ_{անկում}$$
$$Կ_{անկում} = \max(Ա_{անկում,Ն}; Ա_{անկում,Ա})$$

որտեղ՝

$ԱՊ_i$ *հաշվետու ամսվա վերջին օրվա դրությամբ i-րդ անձի գծով վարկի ապահովագրության և/կամ երաշխիքի պայմանագրով/պայմանագրերով սահմանված ապահովագրական գումարների հանրագումար՝ նվազեցված ոչ պայմանական չհատուցվող գումարի չափով,*

$Ա_{անկում,Ն}$ *վարկի ապահովագրության և երաշխիքի տրամադրման դասերի գծով հաշվետու ամսվա և դրան նախորդող 11 ամիսների ընթացքում վաստակած համախառն ապահովագրավճարների մեծություն,*

$Ա_{անկում,Ա}$ *վարկի ապահովագրության և երաշխիքի տրամադրման դասերի գծով հաշվետու ամսվան հաջորդող 12 ամիսների ընթացքում վաստակման ենթակա համախառն ապահովագրավճարների գնահատված մեծություն:*

20. Բեռի ռիսկի համար պահանջվող կապիտալի մեծությունը ($ՊԿ_{բեռ}$) հաշվարկվում է հետևյալ բանաձևով՝

$$ՊԿ_{բեռ} = ΔԸԿ| \ Կ_{բեռ}$$
$$Կ_{բեռ} = \max(Ա_{բեռ,Ն}; Ա_{բեռ,Ա})$$

որտեղ՝

$Ա_{բեռ,Ն}$ *բեռների ապահովագրության դասի գծով հաշվետու ամսվա և դրան նախորդող 11 ամիսների ընթացքում վաստակած համախառն ապահովագրավճարների մեծություն,*

$Ա_{բեռ,Ա}$ *բեռների ապահովագրության դասի գծով հաշվետու ամսվան հաջորդող 12 ամիսների ընթացքում վաստակման ենթակա համախառն ապահովագրավճարների գնահատված մեծություն:*

21. Ֆինանսական վնասի ռիսկի համար պահանջվող կապիտալի մեծությունը ($ՊԿ_{ֆին}$) հաշվարկվում է հետևյալ բանաձևով՝

$$ՊԿ_{ֆին} = ΔԸԿ| \ Կ_{ֆին}$$
$$Կ_{ֆին} = \mathbf{0.4} * \max(Ա_{ֆին,Ն}; Ա_{ֆին,Ա})$$

որտեղ՝

$Ա_{ֆին,Ն}$ *ֆինանսական վնասների ապահովագրության դասի գծով հաշվետու ամսվա և դրան նախորդող 11 ամիսների ընթացքում վաստակած ապահովագրավճարների համախառն մեծություն,*

$Ա_{ֆին,Ա}$ *ֆինանսական վնասների ապահովագրության դասի գծով հաշվետու ամսվան հաջորդող 12 ամիսների ընթացքում վաստակման ենթակա համախառն ապահովագրավճարների գնահատված մեծություն:*

Հավելված 6
«Ապահովագրական գործունեության հիմնական տնտեսական նորմատիվների չափը, ձևավորման և հաշվարկման կարգը, վերաապահովագրողին չարգելված համարելու չափանիշները»
Կանոնակարգ 3/02-ի

ԱՌՈՂՋՈՒԹՅԱՆ ԱՆԴԵՐՈՒԱՅԹԻՆԳԻ ՌԻՍԿԻ ՀԱՄԱՐ ԿԱՊԻՏԱԼԻ ՊԱՀԱՆՋԻ ՄԵԾՈՒԹՅԱՆ ՀԱՇՎԱՐԿ

ԲԱԺԻՆ 1. ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

1. Կապիտալի համարժեքության նորմատիվի հաշվարկում ընդգրկելու նպատակով առողջության անդերռայթինգի ռիսկի համար պահանջվող կապիտալի մեծությունը ($ՊԿ_{առողջ}$) հաշվարկվում է հետևյալ բանաձևերով՝

$$ՊԿ_{ոչ\ կյանք} = \sqrt{ՊԿ^2_{ապ} + ՊԿ^2_{աղետ} + 0.5 * ՊԿ_{ապ} * ՊԿ_{աղետ}},$$

որտեղ՝

$ՊԿ_{ապ}$ — *ապահովագրավճարների և տեխնիկական պահուստի ռիսկի համար պահանջվող կապիտալի մեծություն՝ հաշվարկված համաձայն սույն հավելվածի,*

$ՊԿ_{աղետ}$ — *աղետների ռիսկի համար պահանջվող կապիտալի մեծություն՝ հաշվարկված համաձայն սույն հավելվածի:*

2. Սույն հավելվածի համաձայն առողջության անդերռայթինգի ռիսկի համար պահանջվող կապիտալի մեծության հաշվարկներում ներառվում են «Ապահովագրության և ապահովագրական գործունեության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 7-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 1-ին և 2-րդ կետերով սահմանված ապահովագրության դասերի գծով համապատասխան ցուցանիշները:

ԲԱԺԻՆ 2. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱՎՃԱՐՆԵՐԻ ԵՎ ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ՊԱՀՈՒՍՏԻ ՌԻՍԿԻ ՀԱՄԱՐ ՊԱՀԱՆՋՎՈՂ ԿԱՊԻՏԱԼ

3. Ապահովագրավճարների և տեխնիկական պահուստի ռիսկի համար պահանջվող կապիտալի մեծությունը ($ՊԿ_{ապ}$) հաշվարկվում է հետևյալ բանաձևով՝

$$ՊԿ_{ապ} = 3 * Գ * Ō ,$$

որտեղ՝

Ō-ն հաշվարկվում է հետևյալ բանաձևերով՝

$$Ō = \sum_i Ծ_i$$

$$Ծ_i = Ծ_{ապi} + Ծ_{տպi}$$

$$Ծ_{ապi} = \max (Ա_i; Ա_{նi}) + Ա_{գործողi} + Ա_{ապահովագi}$$

$$Ծ_{տպi} = ՏՊ_i$$

որտեղ՝

i — *սույն բաժնի Աղյուսակ 1-ում սահմանված ապահովագրության դասեր, $i = 1, 2$,*

$Ա_i$ — *ապահովագրության i-րդ դասի գծով հաշվետու ամսվան հաջորդող 12 ամիսների ընթացքում վաստակման ենթակա ապահովագրավճարների գնահատված մեծություն՝ նվազեցված վերաապահովագրողի մասնաբաժնի չափով,*

$Ա_{նi}$ — *ապահովագրության i-րդ դասի գծով հաշվետու ամսվա և դրան նախորդող 11 ամիսների ընթացքում վաստակած ապահովագրավճարների մեծություն՝ նվազեցված վերաապահովագրողի մասնաբաժնի չափով,*

$Ա_{գործողi}$ — *հաշվետու ամսվա վերջին օրվա դրությամբ ապահովագրության i-րդ դասի գործող պայմանագրերի գծով հաշվետու ամսվան հաջորդող 12 ամիսներից հետո վաստակման ենթակա ապահովագրավճարների գնահատված մեծություն՝ նվազեցված վերաապահովագրողի մասնաբաժնի չափով,*

$Ա_{ապագաi}$ *հաշվետու ամսվան հաջորդող 12 ամիսների ընթացքում ուժի մեջ մտնող ապահովագրության i-րդ դասի պայմանագրերի գծով հաշվետու ամսվան հաջորդող 12 ամիսներից հետո վաստակման ենթակա ապահովագրավճարների գնահատված մեծություն նվազեցված վերաապահովագրողի մասնաբաժնի չափով,*

$ՏՊ_i$ *ապահովագրության i-րդ դասի գծով հաշվետու ամսվա վերջին օրվա դրությամբ ձևավորված պահանջների պահուստի մեծություն նվազեցված վերաապահովագրողի մասնաբաժնի չափով:*

Գ-ն հաշվարկվում է հետևյալ բանաձևերով՝

$$Գ = \frac{1}{Օ}\sqrt{\sum_{i,j} Կոր_{ij} * Գ_i * Օ_i * Գ_j * Օ_j}$$

$$Գ_i = \frac{\sqrt{(Գ_{ապi} * Օ_{ապi})^2 + Գ_{ապi} * Գ_{տպi} * Օ_{ապi} * Օ_{տպi} + (Գ_{տպi} * Օ_{տպi})^2}}{Օ_{ապi} + Օ_{տպi}}$$

որտեղ՝

i,j *սույն բաժնի Աղյուսակ 1-ում սահմանված ապահովագրության դասեր, i/j = 1,2,*

$Օ$ *սույն բաժնի համաձայն հաշվարկված համապատասխան մեծություն,*

$Օ_i$, $Օ_j$ *ապահովագրության i-րդ կամ j-րդ դասերի համար սույն բաժնի համաձայն հաշվարկված համապատասխան մեծություններ,*

$Գ_i$, $Գ_j$ *ապահովագրության i-րդ կամ j-րդ դասերի համար սույն բաժնի համաձայն հաշվարկված համապատասխան մեծություններ,*

$Օ_{ապi}$, $Օ_{տպi}$ *i-րդ ապահովագրության դասի համար սույն բաժնի համաձայն հաշվարկված համապատասխան մեծություններ,*

$Գ_{ապi}$, $Գ_{տպi}$ *ապահովագրության i-րդ դասի համար սահմանված մեծություններ՝ ըստ ստորև աղյուսակի՝*

Աղյուսակ 1

Ապահովագրության դասեր	$Գ_{ապi}$	$Գ_{տպi}$
Առողջության ապահովագրություն	*0.07*	*0.10*
Դժբախտ պատահարներից ապահովագրություն	*0.09*	*0.13*

$Կոր_{ij}$ *ապահովագրության i-րդ և j-րդ դասերի միջև կոռելյացիայի գործակից, որը հավասար է 0.5-ի:*

ԲԱԺԻՆ 3. ԱՂԵՏՆԵՐԻ ՌԻՍԿԻ ՀԱՄԱՐ ՊԱՀԱՆՋՎՈՂ ԿԱՊԻՏԱԼ

4. Աղետների ռիսկի համար պահանջվող կապիտալի մեծության հաշվարկման ժամանակ կիրառվում է սցենարների վրա հիմնված մոտեցումը, այսինքն՝ պահանջվող կապիտալի մեծությունը որոշվում է՝ գնահատելով սահմանված սցենարի ազդեցությունը ապահովագրական ընկերության ընդհանուր կապիտալի մեծության վրա՝ հաշվի առնելով առկա վերաապահովագրության պայմանագրերը, արդեն իսկ ձևավորված տեխնիկական պահուստների մեծությունները և այլ գործոններ: Ընդ որում, վերաապահովագրության պայմանագրերը, տեխնիկական պահուստները և այլ գործոնները հաշվի են առնվում միայն այն դեպքում և միայն այն չափով, երբ և որքանով տվյալ սցենարի դեպքում դրանք կարող են ազդել ընկերության ընդհանուր կապիտալի մեծության վրա՝ ազդեցության և՛ դրական, և՛ բացասական ուղղվածության դեպքում:

5. Սույն հավելվածում $ՊԿ = ΔՀԿ|Կ$ նշագրումը նշանակում է, որ տվյալ ռիսկի մասով պահանջվող կապիտալի մեծությունը հավասար է Կ միանվագ կորստի՝ հաշվետու ամսվա վերջին օրվա ընթացքում ի հայտ գալու արդյունքում ապահովագրական ընկերության՝ սույն կանոնակարգի Հավելված 1-ի համաձայն հաշվարկված ընդհանուր կապիտալի մեծության փոփոխությանը ($ΔՀԿ$): Ընդ որում, $ΔՀԿ$-ն դրական մեծություն է, երբ դիտարկվող սցենարը հանգեցնում է ապահովագրական ընկերության ընդհանուր կապիտալի կրճատմանը: Երբ դիտարկվող սցենարը հանգեցնում է ընկերության ընդհանուր կապիտալի ավելացմանը, ապա տվյալ պարագայում պահանջվող կապիտալի մեծությունը հավասար է 0-ի:

6. Բնական աղետների ռիսկի գնահատման ժամանակ սույն հավելվածով սահմանված ցուցանիշների հաշվարկում դիտարկվում են «Ապահովագրության և ապահովագրական գործունեության մասին» ՀՀ օրենքի 7-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 1-ին և 2-րդ կետերով սահմանված ապահովագրության դասերի ներքո ապահովագրված պայմանագրերը:

7. Աղետների ռիսկի համար պահանջվող կապիտալի մեծությունը ($ՊԿ_{աղետ}$) հաշվարկվում է հետևյալ բանաձևով՝

$$ՊԿ_{աղետ}=\sqrt{ՊԿ^2_{զնգ}+ՊԿ^2_{կենտ}+ՊԿ^2_{պանդեմիկ}},$$

որտեղ՝

$ՊԿ_{զնգ}$ *զանգվածային պատահարների համար պահանջվող կապիտալի մեծություն՝ հաշվարկված համաձայն սույն բաժնի,*

$ՊԿ_{կենտ}$ *կենտրոնացման ռիսկի համար պահանջվող կապիտալի մեծություն՝ հաշվարկված համաձայն սույն բաժնի,*

$ՊԿ_{պանդեմիկ}$ *պանդեմիկ ռիսկի համար պահանջվող կապիտալի մեծություն՝ հաշվարկված համաձայն սույն բաժնի:*

8. Զանգվածային պատահարների համար պահանջվող կապիտալի մեծությունը ($ՊԿ_{զնգ}$) հաշվարկվում է հետևյալ բանաձևով՝

$$ՊԿ_{զնգ}=ΔԸԿ|\ Կ_{զնգ}$$
$$Կ_{զնգ}=0.0015*\sum_i Գ_i*ՄԳ_i$$

որտեղ՝

ՄԳ$_i$ *հաշվետու ամսվա վերջին օրվա դրությամբ գործող առողջության և դժբախտ պատահարներից ապահովագրության պայմանագրերի համաձայն i-րդ տեսակի վնասից ապահովագրված անձանց i-րդ տեսակի վնասի առաջացման դեպքում վճարման ենթակա առավելագույն գումարների (ապահովագրական գումարներ՝ նվազեցված ոչ պայմանական չհատուցվող գումարի չափով) հանրագումար:*

$Գ_i$ *i-տեսակի վնասի գործակից՝ համաձայն ստորև աղյուսակի՝*

Աղյուսակ 1

i-րդ տեսակի վնաս	$Գ_i$
Մահ	0.1
Մշտական անաշխատունակություն	0.015
Ժամանակավոր անաշխատունակություն (1-10 տարի)	0.05
Ժամանակավոր անաշխատունակություն (մինչև 1 տարի)	0.135
Բժշկական օգնության անհրաժեշտություն	0.3

9. Կենտրոնացման ռիսկի համար պահանջվող կապիտալի մեծությունը ($ՊԿ_{կենտ}$) հաշվարկվում է հետևյալ բանաձևով՝

$$ՊԿ_{կենտ}=ΔԸԿ|\ Կ_{կենտ}$$
$$Կ_{կենտ}=Ք_{կենտ}*\sum_{i}^{Ք_i} Գ_i*ՄՄԳ_i$$
$$ՄՄԳ_i=\frac{1}{Ք_i}\sum_{j=1}^{Ք_j} ՄԳ_{(i,j)}$$

որտեղ՝

$Ք_{կենտ}$ *հաշվետու ամսվա վերջին օրվա դրությամբ առողջության և դժբախտ պատահարներից ապահովագրության պորտֆելում առկա ամենամեծ կենտրոնացման խմբում ընդգրկված ապահովագրության պայմանագրերով ապահովագրված անձ հանդիսացող անձանց քանակ:*
Ամենամեծ կենտրոնացում է համարվում ապահովագրության պայմանագրերի այն համախումբը, որի համար բավարարված են հետևյալ պայմանները միաժամանակ.

- *համախմբում ընդգրկված պայմանագրերով անձինք ապահովագրված են սույն բաժնի Աղյուսակ 1-ում նշված վնասներից առնվազն մեկից,*
- *համախմբում ընդգրկված պայմանագրերով ապահովագրված անձինք աշխատում և/կամ բնակվում են միևնույն շենքում,*
- *պայմանագրերի տվյալ համախմբի համար $\sum_{i=1}^{5}\sum_{j=1}^{Ք_j} ՄԳ_{(i,j)}$ մեծությունը ամենամեծն է:*

$Ք_i$ *i-րդ տեսակի վնասից ապահովագրված անձանց քանակ, որոնք գտնվում են ամենամեծ կենտրոնացման խմբում,*

$ԱԳ_{(i,j)}$ *i-րդ տեսակի վնասի առաջացման դեպքում j-րդ ապահովագրված անձին վճարման ենթակա առավելագույն գումար (ապահովագրական գումար՝ նվազեցված ոչ պայմանական չհատուցվող գումարի չափով),*

$Գ_i$ *i-տեսակի վնասի գործակից՝ համաձայն սույն բաժնի աղյուսակ 1-ի:*

10. Պանդեմիկ ռիսկի համար պահանջվող կապիտալի մեծությունը ($ՊԿ_{պանդեմիկ}$) հաշվարկվում է հետևյալ բանաձևով՝

$$ՊԿ_{պանդեմիկ} = ΔԸԿ| \ Կ_{պանդեմիկ}$$

$$Կ_{պանդեմիկ} = 0.000075 \sum_i ԱԳ_i^{աշխ} + 0.4 \sum_i ԱԳ_i^{ծախս}$$

որտեղ՝

i *հաշվետու ամսվա վերջին օրվա դրությամբ առողջության ապահովագրության պայմանագրերով ապահովագրված անձ հանդիսացող անձանց քանակ, եթե ապահովագրության պայմանագրերով ծածկույթ է նախատեսված ինֆեկցիոն հիվանդությունների արդյունքում առաջացող բժշկական ծախսերի և կորցրած աշխատավարձի (եկամտի) փոխհատուցման համար,*

$ԱԳ_i^{աշխ}$ *i-րդ ապահովագրված անձին ինֆեկցիոն հիվանդության պատճառով մշտական անաշխատունակ դառնալու արդյունքում կորցրած աշխատավարձի (եկամտի) մասով վճարման ենթակա առավելագույն գումար (ապահովագրական գումար՝ նվազեցված ոչ պայմանական չհատուցվող գումարի չափով,*

$ԱԳ_i^{ծախս}$ *i-րդ ապահովագրված անձին ինֆեկցիոն հիվանդության պատճառով մշտական անաշխատունակ դառնալու արդյունքում բժշկական ծախսերի փոխհատուցման մասով վճարման ենթակա առավելագույն գումար (ապահովագրական գումար՝ նվազեցված ոչ պայմանական չհատուցվող գումարի չափով):*

Հավելված 7
«Ապահովագրական գործունեության հիմնական տնտեսական նորմատիվների չափը, ձևավորման և հաշվարկման կարգը, վերաապահովագրողին չարգելված համարելու չափանիշները»
Կանոնակարգ 3/02-ի

ԿՅԱՆՔԻ ԱՆԴԵՐՌԱՅԹԻՆԳԻ ՌԻՍԿԻ ՀԱՄԱՐ ՊԱՀԱՆՋՎՈՂ ԿԱՊԻՏԱԼԻ ՄԵԾՈՒԹՅԱՆ ՀԱՇՎԱՐԿ

1. Կյանքի անդերռայթինգի ռիսկի համար պահանջվող կապիտալի մեծությունը ($ՊԿ_{կյանք}$) սույն գլխի համաձայն կյանքի ապահովագրության առանձին դասերի համար հաշվարկված կապիտալի պահանջների հանրագումարն է:

2. «Ապահովագրության և ապահովագրական գործունեության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 7-րդ հոդվածի 4-րդ մասի 1-ին և (կամ) 2-րդ կետերով սահմանված կյանքի ապահովագրության դասերով (բացառությամբ՝ ի լրումն կյանքի ապահովագրության պայմանագրի իրականացվող դժբախտ պատահարներից, առողջության ապահովագրության) գործունեություն իրականացնող ապահովագրական ընկերության համար նշված դասերի գծով կապիտալի պահանջը մաթեմատիկական պահուստի մեթոդով և ռիսկային կապիտալի մեթոդով հաշվարկվող մեծությունների հանրագումարն է:

3. Կյանքի ապահովագրության դեպքում մաթեմատիկական պահուստի մեթոդով հաշվարկվող մեծությունը հաշվարկվում է հետևյալ բանաձևով.

ԱՊՄ=ՄՊ*ԳՊ*0.04,

որտեղ՝

ԱՊՄ-ն կյանքի ապահովագրության դեպքում մաթեմատիկական պահուստների մեթոդով հաշվարկվող մեծությունն է,

ՄՊ - հաշվետու ամսվա վերջին օրվա դրությամբ կյանքի ապահովագրության համապատասխան դասի (դասերի) պայմանագրերի գծով ձևավորված մաթեմատիկական պահուստի մեծությունն է,

ԳՊ - վերաապահովագրության գործակից՝ հաշվետու ամսվա վերջին օրվա դրությամբ կյանքի ապահովագրության համապատասխան դասի (դասերի) պայմանագրերի գծով ձևավորված մաթեմատիկական պահուստի (նվազեցված մաթեմատիկական պահուստում վերաապահովագրողի մասնաբաժնի չափով) հարաբերությունն է հաշվետու ամսվա վերջին օրվա դրությամբ կյանքի ապահովագրության համապատասխան դասի (դասերի) պայմանագրերի գծով ձևավորված մաթեմատիկական պահուստի մեծությանը: Եթե ԳՊ-ն փոքր է 0.85-ից, ապա բանաձևի հաշվարկում այն վերցվում է 0.85 մեծությամբ:

4. Կյանքի ապահովագրության դեպքում ռիսկային կապիտալի մեթոդով հաշվարկվող մեծությունը հաշվարկվում է հետևյալ բանաձևով.

ՌԿՄ=ՌԿ*ԳՌ*0.003,

որտեղ՝

ՌԿՄ-ն կյանքի ապահովագրության դեպքում ռիսկային կապիտալի մեթոդով հաշվարկվող մեծությունն է,

ՌԿ - հաշվետու ամսվա վերջին օրվա դրությամբ ռիսկային կապիտալի մեծությունն է, որը հանդիսանում է կյանքի ապահովագրության համապատասխան դասի (դասերի) պայմանագրերով նախատեսված ապահովագրական գումարի մեծության և այդ պայմանագրերի գծով ձևավորված մաթեմատիկական պահուստի մեծության տարբերություն: Ընդ որում, եթե ապահովագրության պայմանագրով նախատեսված է ապահովագրական գումարի վճարում անուիտետի միջոցով կամ մաս-մաս վճարում կամ նախատեսված է պարբերական վճարումների այլ ձև, ապա ռիսկային կապիտալը հաշվարկվում է որպես այդ գումարների ներկա (զեղչված) արժեքի և այդ պայմանագրերի գծով ձևավորված մաթեմատիկական պահուստի տարբերություն,

ԳՌ - վերաապահովագրության գործակից՝ հաշվետու ամսվա վերջին օրվա դրությամբ կյանքի ապահովագրության համապատասխան դասի (դասերի) գծով հաշվարկված ռիսկային կապիտալի մեծության և այդ մեծության մեջ վերաապահովագրողի մասնակցության բաժնի տարբերության (զուտ ռիսկային կապիտալ) հարաբերությունն է հաշվետու ամսվա վերջին օրվա դրությամբ կյանքի ապահովագրության համապատասխան դասի (դասերի) գծով հաշվարկված ռիսկային կապիտալի համախառն մեծությանը: Եթե ԳՌ-ն փոքր է 0.5-ից, ապա բանաձևի հաշվարկում այն վերցվում է 0.5 մեծությամբ:

5. Եթե կյանքի ապահովագրության առանձին պայմանագրերի գծով ռիսկային կապիտալը բացասական մեծություն է, ապա ռիսկային կապիտալի մեթոդով հաշվարկվող մեծության հաշվարկում այն մասնակցում է 0 արժեքով:

6. Կյանքի ապահովագրության այն պայմանագրերի գծով, որոնցով ապահովագրական հատուցում վճարվում է միայն սահմանված որոշակի ժամկետում մահվան դեպքում (կյանքի ժամկետային ապահո-

վագրություն), և այդ պայմանագրի գործողության ժամկետը չի գերազանցում 3 տարին, ռիսկային կապիտալի մեթոդը կիրառելիս սույն հավելվածի 13-րդ կետով սահմանված բանաձևում 0.003-ի փոխարեն օգտագործվում է 0.001 գործակիցը, իսկ եթե պայմանագրի գործողության ժամկետը գերազանցում է 3 տարին, սակայն չի գերազանցում 5 տարին, կիրառվում է 0.0015 գործակիցը:

7. «Ապահովագրության և ապահովագրական գործունեության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 7-րդ հոդվածի 4-րդ մասի 1-ին կետով սահմանված ի լրումն կյանքի ապահովագրության պայմանագրի դժբախտ պատահարներից, առողջության ապահովագրություն իրականացնող ապահովագրական ընկերության համար կապիտալի պահանջը հաշվարկվում է սույն կանոնակարգի Հավելված 6-ի համաձայն:

8. «Ապահովագրության և ապահովագրական գործունեության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 7-րդ հոդվածի 4-րդ մասի 3-րդ կետով սահմանված կյանքի ապահովագրության դասով գործունեություն իրականացնող ապահովագրական ընկերության համար կապիտալի պահանջը նշված դասի գծով հաշվարկվում է որպես հաշվետու ամսվա և դրան նախորդող 11 ամիսների ընթացքում ապահովագրության տվյալ դասի գծով հաշվեգրված կառավարչական ծախսերի (կառավարչական և հասարակական կապերի գծով ծախսեր, ուսուցման ծախսեր և այլ ոչ տոկոսային ծախսեր) 25 տոկոս: Ընդ որում, տվյալ դասի գծով կառավարչական ծախսերի հաշվարկն իրականացվում է համամասնության սկզբունքով, այսինքն՝ հաշվետու ամսվա և դրան նախորդող 11 ամիսների ընթացքում ապահովագրական ընկերության կողմից հաշվեգրված համախառն ապահովագրավճարներում ապահովագրության տվյալ դասի գծով հաշվեգրված մեծության տեսակարար կշիռը կիրառվում է նույն ժամանակահատվածում ապահովագրական ընկերության կողմից հաշվեգրված ընդհանուր կառավարչական ծախսերի նկատմամբ:

9. «Ապահովագրության և ապահովագրական գործունեության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 7-րդ հոդվածի 4-րդ մասի 4-րդ և (կամ) 6-րդ կետերով սահմանված կյանքի ապահովագրության դասերով գործունեություն իրականացնող ապահովագրական ընկերության համար կապիտալի պահանջը նշված դասերի գծով հաշվարկվում է մաթեմատիկական պահուստի մեթոդով:

10. «Ապահովագրության և ապահովագրական գործունեության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 7-րդ հոդվածի 4-րդ մասի 5-րդ կետով սահմանված կյանքի ապահովագրության դասով գործունեություն իրականացնող ապահովագրական ընկերության համար կապիտալի պահանջը նշված դասի գծով հավասար է տոնտինի ներքո կուտակված ակտիվների 1 տոկոսին:»:

*Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի խորհրդի 2007 թվականի փետրվարի 9-ի թիվ 39-Ն որոշման մեջ փոփոխություն կատարելու մասին**

Առաջնորդվելով ֆինանսական կայունության ապահովման՝ Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի նպատակով,

նպատակ ունենալով ապահովել նախադրյալներ արտարժութային իրացվելիության բուֆերների ստեղծման համար,

հիմք ընդունելով «Բանկերի և բանկային գործունեության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 5-րդ գլուխը,

ղեկավարվելով «Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 20-րդ հոդվածի «դ» կետով և «Նորմատիվ իրավական ակտերի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 33-րդ հոդվածի 1-ին և 34-րդ հոդվածով՝ Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի խորհուրդը որոշում է.

1. Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի խորհրդի 2007 թվականի փետրվարի 9-ի ««Բանկերի գործունեության կարգավորումը, բանկային գործունեության հիմնական տնտեսական նորմատիվները» կանոնակարգ 2-ը հաստատելու մասին» թիվ 39-Ն որոշմամբ հաստատված «Բանկերի գործունեության կարգավորումը, բանկային գործունեության հիմնական տնտեսական նորմատիվները» կանոնակարգ 2-ում (այսուհետ՝ Կանոնակարգ) կատարել հետևյալ փոփոխությունը.

1) Կանոնակարգի 50-51-րդ կետերը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.

«50. Կենտրոնական բանկում պահուստավորման են ենթակա բանկի և օտարերկրյա բանկի՝ Հայաստանի Հանրապետության տարածքում գործող մասնաճյուղի կողմից Հայաստանի Հանրապետության դրամով, արտարժույթով, ինչպես նաև մետաղական հաշիվներով ներգրավված միջոցները: Հայաստանի Հանրապետության դրամով ներգրավված միջոցների դիմաց պահուստավորումն իրականացվում է Հայաստանի Հանրապետության դրամով, ԱՄՆ դոլարով ներգրավված միջոցների դիմաց՝ 16%-ը Հայաստանի Հանրապետության դրամով, իսկ 2%-ը՝ ԱՄՆ դոլարով, եվրոյով ներգրավված միջոցների դիմաց՝ 16%-ը Հայաստանի Հանրապետության դրամով, իսկ 2%-ը՝ եվրոյով, իսկ մնացած այլ արժույթներով, ինչպես նաև մետաղական հաշիվներով ներգրավված միջոցների դիմաց՝ 16%-ը Հայաստանի Հանրապետության դրամով, իսկ 2%-ը՝ ԱՄՆ դոլարով: Ընդ որում, Կանոնակարգ 2-ի 24.1.3 և 24.1.4 կետերին համապատասխան՝ պահուստավորումն ամբողջությամբ կատարվում է Հայաստանի Հանրապետության դրամով:

Ներգրավված միջոցների դիմաց պարտադիր պահուստավորումն իրականացվում է սույն կանոնակարգի 52-րդ կետով սահմանված ժամանակահատվածներում: Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխման հետ կապված ռիսկը կրում է բանկը: Արտարժույթով ներգրավված միջոցների դիմաց սույն կետով սահմանված կարգով առաջին փաստացի պահուստավորման ժամանակահատված է համարվում 2019 թվականի հունիսի 12-ից 2019 թվականի հուլիսի 9-ն ընկած ժամանակահատվածը:

51. Հայաստանի Հանրապետության դրամով ներգրավված միջոցների դիմաց պահուստավորման ենթակա գումարի, ինչպես նաև արտարժույթով (այդ թվում՝ մետաղական հաշիվներով) ներգրավված միջոցների դիմաց Հայաստանի Հանրապետության դրամով պահուստավորման ենթակա գումարի մեծության կարգավորումը կատարվում է փաստացի պահուստավորված և պահուստավորման ենթակա միջոցների միջին օրական գումարների համեմատման միջոցով, այնպես, որ փաստացի պահուստավորված միջին օրական գումարը հավասար կամ ավելի լինի հաշվետու ժամանակահատվածում պահուստավորման ենթակա միջոցների միջին օրական գումարից:

Արտարժույթով (այդ թվում՝ մետաղական հաշիվներով) ներգրավված միջոցների դիմաց համապատասխան արտարժույթով պահուստավորման ենթակա գումարի մեծության կարգավորումը կատարվում է օրական կտրվածքով, այնպես, որ փաստացի պահուստավորման ժամանակահատվածում յուրաքանչյուր օր փաստացի պահուստավորված գումարը հավասար կամ ավելի լինի հաշվետու ժամանակահատվածում պահուստավորման ենթակա միջոցների միջին օրական գումարից:

Արտարժույթով (այդ թվում՝ մետաղական հաշիվներով) ներգրավված միջոցների դիմաց՝ հաշվետու ժամանակահատվածում դրամով պահուստավորման ենթակա միջոցների գումարը յուրաքանչյուր

---

* *Ոչ պաշտոնական հրատարակություն:*
Ընդունված է ՀՀ ԿԲ խորհրդի կողմից 2019 թ. հունիսի 7-ին (ՀՀՊՏ N15 (651)[1], 26.06.2019):

օրվա համար որոշվում է՝ հիմք ընդունելով արտարժույթով ներգրավված միջոցների օրական դրամային համարժեքը: Օրական դրամային համարժեքը յուրաքանչյուր օրվա համար որոշվում է՝ հիմք ընդունելով տվյալ օրվա՝ Կենտրոնական բանկի կողմից տվյալ արտարժույթի համար հայտարարված արտարժույթի նկատմամբ հայկական դրամի՝ արժութային շուկաներում ձևավորված միջին փոխարժեքը: Մետաղական հաշիվներով ներգրավված միջոցների օրական դրամային համարժեքը որոշվում է՝ հիմք ընդունելով տվյալ օրվա՝ Կենտրոնական բանկի կողմից հայտարարված ոսկու հաշվարկային գները:

ԱՄՆ դոլարից և եվրոյից տարբերվող արտարժույթներով ներգրավված միջոցների դիմաց արտարժույթով իրականացվող պարտադիր պահուստավորման հաշվարկները կատարվում են կրոս փոխարժեքով՝ հիմք ընդունելով տվյալ օրվա՝ Կենտրոնական բանկի կողմից տվյալ արտարժույթի համար հայտարարված արտարժույթի նկատմամբ հայկական դրամի՝ արժութային շուկաներում ձևավորված միջին փոխարժեքը:

Մետաղական հաշիվներով ներգրավված միջոցների դիմաց արտարժույթով իրականացվող պարտադիր պահուստավորման հաշվարկները կատարվում են՝ հիմք ընդունելով տվյալ օրվա՝ Կենտրոնական բանկի կողմից հայտարարված ոսկու հաշվարկային գները, ինչպես նաև տվյալ օրվա՝ Կենտրոնական բանկի կողմից տվյալ արտարժույթի համար հայտարարված արտարժույթի նկատմամբ հայկական դրամի՝ արժութային շուկաներում ձևավորված միջին փոխարժեքը:»:

2. Սույն որոշումն ուժի մեջ է մտնում Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի պաշտոնական տնային էջում հրապարակմանը հաջորդող օրվանից: Ընդ որում՝ սույն որոշմամբ սահմանված դրույթները վերաբերում են 2019 թվականի հունիսի 12-ից սկսվող փաստացի ժամանակահատվածներին և վերջիններիս համար հիմք հանդիսացող հաշվետու ժամանակահատվածներին:

ՀՀ կենտրոնական բանկի նախագահ Ա. Ջավադյան
7 հունիսի 2019 թ., N 75-Ն

*Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի խորհրդի 2008 թվականի ապրիլի 8-ի թիվ 113-Ն որոշման մեջ լրացում կատարելու մասին**

Նպատակ ունենալով հստակեցնել ներդրումային ընկերությունների կողմից արտարժույթի առք ու վաճառքի գործառնությունների իրականացման պայմանները,

հիմք ընդունելով «Արժեթղթերի շուկայի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 27-րդ հոդվածի 4-րդ մասը,

ղեկավարվելով «Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 20-րդ հոդվածի «ե» կետով և «Նորմատիվ իրավական ակտերի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 33-րդ հոդվածի 3-րդ մասով և 34-րդ հոդվածով՝ Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի խորհուրդը որոշում է.

1. Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի խորհրդի 2008 թվականի ապրիլի 8-ի ««Ներդրումային ծառայություններ մատուցող անձանց գործունեության նկատմամբ պահանջները» կանոնակարգ 4/07-ը հաստատելու մասին» թիվ 113-Ն որոշմամբ հաստատված «Ներդրումային ծառայություններ մատուցող անձանց գործունեության նկատմամբ պահանջները» կանոնակարգ 4/07-ը լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ 17-րդ գլխով.

ԳԼՈՒԽ 17
ԱՐՏԱՐԺՈՒՅԹԻ ԱՌՔ ՈՒ ՎԱՃԱՌՔԻ ԳՈՐԾԱՌՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԻՐԱԿԱՆԱՑՄԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ

84. Ներդրումային ընկերությունը Օրենքի 26-րդ հոդվածի 5-րդ կետով նախատեսված գործառնությունները կարող է իրականացնել միայն այն դեպքում, երբ դրա իրականացումն ուղղակիորեն պայմանավորված է.

1) Օրենքի 25-րդ հոդվածով, 26-րդ հոդվածի 1-ին, 2-րդ, 3-րդ, 4-րդ և 7-րդ կետերով նախատեսված ծառայությունների մատուցմամբ կամ գործունեության իրականացմամբ, և այն ծավալով, որն անհրաժեշտ է այդ ծառայությունների մատուցման կամ գործունեության իրականացման համար, կամ

2) ներդրումային ընկերության ակտիվների և պարտավորությունների կառավարմամբ՝ առանց առքի և(կամ) վաճառքի փոխարժեքների հրապարակային գնանշման, և այդ գործառնությունները կատարվում են «Արժութային կարգավորման և արժութային վերահսկողության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով սահմանված մասնագիտացված անձանց հետ կամ նրանց միջոցով:»:

2. Սույն որոշումն ուժի մեջ է մտնում պաշտոնական հրապարակման օրվան հաջորդող տասներորդ օրը:

ՀՀ կենտրոնական բանկի նախագահ Ա. Ջավադյան
14 հունիսի 2019 թ., N 82-Ն

---

* *Ոչ պաշտոնական հրատարակություն:*
Ընդունված է ՀՀ ԿԲ խորհրդի կողմից 2019 թ. հունիսի 11-ին (ՀՀՊՏ N16 (652), 01.07.2019):

*Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի խորհրդի 2009 թվականի հունիսի 2-ի թիվ 166-Ն որոշման մեջ փոփոխություններ կատարելու մասին**

Հիմք ընդունելով «Բանկերի և բանկային գործունեության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 43-րդ հոդվածի 1-ին և 3-րդ մասերը, «Ապահովագրության և ապահովագրական գործունեության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 84-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 6-րդ կետը և 5-րդ մասը և 96-րդ հոդվածի 2-րդ մասը, «Ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության պարտադիր ապահովագրության մասին» ՀՀ օրենքի 7-րդ հոդվածի 9-րդ մասը, «Վարկային կազմակերպությունների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 15-րդ հոդվածի 2-րդ և 17-րդ հոդվածի 3-րդ մասերը, «Արժեթղթերի շուկայի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 63-րդ հոդվածի 2-րդ մասը, 70-րդ հոդվածը, 83-րդ հոդվածի 2-րդ և 182-րդ հոդվածի 2-րդ մասերը, «Ներդրումային ֆոնդերի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 94-րդ հոդվածի 2-րդ մասը, «Կուտակային կենսաթոշակների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 12-րդ հոդվածի 9-րդ և 25-րդ հոդվածի 2-րդ և 3-րդ մասերը, «Բանկային ավանդների ներգրավման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 3-րդ հոդվածի 4-րդ, 4-րդ հոդվածի 2-րդ և 4-րդ մասերը, «Սպառողական կրեդիտավորման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 16-րդ և 17-րդ հոդվածները, «Վճարահաշվարկային համակարգերի և վճարահաշվարկային կազմակերպությունների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 16-րդ հոդվածի 1-ին և 25-րդ հոդվածի 2-րդ և 6-րդ մասերը, «Արժութային կարգավորման և արժութային վերահսկողության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 7^1-րդ հոդվածի 4-րդ մասը, «Բնակարանային հիպոտեկային կրեդիտավորման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 4-րդ հոդվածի 2-րդ կետի 17-րդ ենթակետը և

ղեկավարվելով «Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 20-րդ հոդվածի «ե» կետով և «Նորմատիվ իրավական ակտերի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 33-րդ հոդվածի 1-ին մասով և 34-րդ հոդվածով՝ Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի խորհուրդը որոշում է.

1. Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի խորհրդի 2009 թվականի հունիսի 2-ի ««Բանկերի, վարկային կազմակերպությունների, ապահովագրական ընկերությունների, ապահովագրական բրոքերների, ներդրումային ընկերությունների, ներդրումային ֆոնդերի կառավարիչների, Կենտրոնական դեպոզիտարիայի և դրամական փոխանցումներ իրականացնող վճարահաշվարկային կազմակերպությունների կողմից տեղեկությունների հրապարակումը» կանոնակարգ 8/03-ը հաստատելու մասին» թիվ 166-Ն որոշման մեջ (այսուհետ՝ Որոշում) և Որոշմամբ հաստատված «Բանկերի, վարկային կազմակերպությունների, ապահովագրական ընկերությունների, ապահովագրական բրոքերների, ներդրումային ընկերությունների, ներդրումային ֆոնդերի կառավարիչների, Կենտրոնական դեպոզիտարիայի և դրամական փոխանցումներ իրականացնող վճարահաշվարկային կազմակերպությունների կողմից տեղեկությունների հրապարակումը» կանոնակարգ 8/03-ում (այսուհետ՝ Կանոնակարգ) կատարել հետևյալ փոփոխությունները.

1) Որոշման վերնագիրը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ՝ ««ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԵՎ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԽՄԲԵՐԻ ԿՈՂՄԻՑ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՀՐԱՊԱՐԱԿՈՒՄԸ» ԿԱՆՈՆԱԿԱՐԳ 8/03-Ը ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ»,

2) Որոշման 1-ին կետը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.

«1. Հաստատել «Ֆինանսական կազմակերպությունների և ֆինանսական խմբերի կողմից տեղեկությունների հրապարակումը» կանոնակարգ 8/03-ը՝ համաձայն Հավելվածի (կցվում է):»,

3) Կանոնակարգը շարադրել նոր խմբագրությամբ՝ համաձայն սույն որոշման Հավելվածի (կցվում է):

2. Սույն որոշումն ուժի մեջ է մտնում պաշտոնական հրապարակման օրվան հաջորդող վաթսուներորդ օրը:

ՀՀ կենտրոնական բանկի նախագահ Ա. Ջավադյան
14 հունիսի 2019 թ., N 83-Ն

---

* *Ոչ պաշտոնական հրատարակություն:*
Ընդունված է ՀՀ ԿԲ խորհրդի կողմից 2019 թ. հունիսի 11-ին (ՀՀԳՏ N16 (652), 01.07.2019):

Հավելված
Հաստատված է ՀՀ կենտրոնական բանկի խորհրդի
2019 թվականի հունիսի 11-ի թիվ 83-Ն որոշմամբ

«Հավելված ՀՀ կենտրոնական բանկի խորհրդի
2009 թվականի հունիսի 2-ի
թիվ 166-Ն որոշման

ԿԱՆՈՆԱԿԱՐԳ 8/03

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԵՎ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԽՄԲԵՐԻ ԿՈՂՄԻՑ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՀՐԱՊԱՐԱԿՈՒՄԸ

ԳԼՈՒԽ 1
ԿԱՐԳԱՎՈՐՄԱՆ ԱՌԱՐԿԱՆ

1. Սույն կանոնակարգը սահմանում է ֆինանսական կազմակերպությունների, ինչպես նաև ֆինանսական խմբերի կողմից իրենց և իրենց ծառայությունների վերաբերյալ տեղեկությունների հրապարակման նվազագույն պահանջները և կարգը:

2. Սույն կանոնակարգի դրույթները տարածվում են բոլոր ֆինանսական կազմակերպությունների, ինչպես նաև ֆինանսական խմբերի վրա՝ բացառությամբ, եթե օրենքով այլ բան է նախատեսված տվյալ տեսակի ֆինանսական կազմակերպության կամ ֆինանսական խմբի համար, կամ կոնկրետ դրույթի բովանդակությունից կամ էությունից բխում է, որ այն վերաբերում է կոնկրետ տեսակի ֆինանսական կազմակերպությանը կամ ֆինանսական խմբի կամ կոնկրետ պահանջը չի տարածվում տվյալ տեսակի ֆինանսական կազմակերպության վրա կամ տվյալ տեսակի ֆինանսական կազմակերպության կամ ֆինանսական խմբի նկատմամբ համապատասխան պահանջը սահմանելու իրավասություն օրենքով վերապահված չէ Կենտրոնական բանկին: Արտարժույթի առուվաճառք իրականացնող անձանց (փոխանակման կետերի) վրա տարածվում են միայն սույն կանոնակարգի 8-րդ գլխով սահմանված դրույթները: Սույն կանոնակարգով սահմանված պահանջները չեն տարածվում որակավորված ներդրողների ֆոնդերի վրա: Ֆոնդի կառավարիչների կողմից կառավարվող ֆոնդերի ակտիվների եկամտաբերության հաշվարկման և հրապարակման վերաբերյալ պահանջները չեն տարածվում նոր ստեղծված ֆոնդերի վրա՝ ֆոնդի ստեղծման պահից մեկ տարվա ընթացքում:

ԳԼՈՒԽ 2
ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՀԱՍԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

3. Սույն կանոնակարգում օգտագործվող հասկացություններն ունեն հետևյալ նշանակությունները.

1) ***հրապարակում***՝ տեղեկությունը հրապարակման միջոցներով (ինտերնետային կայքով, սոցիալական ցանցի պաշտոնական էջ(եր)ով, տեղեկատվական ամփոփագրերով, գովազդային նյութերով, հաղորդակցման միջոցներով (օրինակ՝ տեքստային (SMS) հաղորդագրություններ, ձայնագրվող հեռախոսազանգ, Viber, Whatsapp, Messenger և այլն), էլեկտրոնային հասցեով, հայտարարությունների փակցման, տեխնիկական սարքերի օգտագործմամբ (օրինակ՝ ֆինանսական կազմակերպության գլխամասային գրասենյակում և/կամ մասնաճյուղում տեղադրված դյուրակիր էկրանների միջոցով), զանգվածային լրատվության այլ միջոցներով կամ օրենսդրությամբ նախատեսված այլ միջոցներով) հանրությանը մատչելի դարձնելը,

2) ***սպառող***՝ ցանկացած ֆիզիկական կամ իրավաբանական անձ, որն օգտվել է կամ օգտվում է կամ կարող է օգտվել ֆինանսական կազմակերպության կողմից մատուցվող որևէ ծառայությունից, կամ դիմել է ֆինանսական կազմակերպությանն այդ ծառայությունից օգտվելու նպատակով,

3) ***ներկայացուցչական սպառող***՝ միջնակարգ կրթությամբ, ֆինանսատնտեսագիտական կրթություն կամ աշխատանքային փորձ չունեցող, իրավունակ, 25-34 տարեկան ֆիզիկական անձ, եթե այլ թիրախային սպառող նախատեսված չէ ֆինանսական կազմակերպության կողմից տվյալ հրապարակման համար,

4) ***Ֆինանսական կազմակերպություն***՝ Հայաստանի Հանրապետության տարածքում գործող բանկ և օտարերկրյա բանկի մասնաճյուղ, վարկային կազմակերպություն, ապահովագրական ընկերություն, օտարերկրյա ապահովագրական ընկերության մասնաճյուղ, ապահովագրական բրոքեր, դրամական (փողային) փոխանցումներ իրականացնող կազմակերպություն, ներդրումային ընկերություն և օտարերկրյա ներդրումային ընկերության մասնաճյուղ, ներդրումային և կենսաթոշակային ֆոնդի կառավարիչ, օտարերկրյա ներդրումային և կենսաթոշակային ֆոնդի կառավարչի մասնաճյուղ, Կենտրոնական դեպոզիտարիա, արտարժույթի առուվաճառք իրականացնող անձ (փոխանակման կետ), հայաստանյան վճարահաշվարկային համակարգի օպերատոր,
5) ***Ֆինանսական խումբ***՝ «Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի մասին» ՀՀ օրենքով Կենտրոնական բանկի կողմից ճանաչված ֆինանսական խումբ,
6) ***Ֆինանսական խմբի պատասխանատու անձ***՝ ըստ «Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 39.15-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 5-րդ կետի,
7) ***Ֆինանսական խմբի կազմ***՝ ֆինանսական խմբի բոլոր անդամների համախումբ,
8) ***Ինտերնետային կայք***՝ ինտերնետում ֆինանսական կազմակերպության պաշտոնական ինտերնետային կայքը, որի հասցեն ֆինանսական կազմակերպությունը ներկայացնում է Կենտրոնական բանկ սույն կանոնակարգի 8-րդ կետով սահմանված կարգով,
9) ***Սոցիալական ցանցի պաշտոնական էջ***՝ սոցիալական ցանցում (օրինակ՝ Facebook, Twitter, LinkedIn և այլն) ֆինանսական կազմակերպության կողմից ստեղծված էջ, որի հղումը առկա է ֆինանսական կազմակերպության ինտերնետային կայքի առաջին էջում (գլխավոր (դիմային) էջ),
10) ***Տեղեկատվական ամփոփագիր***՝ թերթոններ, ամփոփաթերթեր, բրոշյուրներ, գրքույկներ և այլն, որոնք պարունակում են սույն կանոնակարգի 6-րդ գլխով սահմանված տեղեկությունները,
11) ***Սպառողական վարկի էական պայմանների անհատական թերթիկ (այսուհետ՝ Անհատական թերթիկ)***՝ փաստաթուղթ, որով սահմանվում են տվյալ սպառողական վարկի գծով վարկային պայմանագրի կնքման դեպքում տվյալ սպառողի համար կիրառելի՝ սպառողական վարկի հիմնական պայմանները, սակագները, սպառողի իրավունքներն ու պարտավորությունները և ժամանակին չկատարելու դեպքում բացասական հետևանքները,
12) ***Ծառայության ընդհանուր պայմաններ***՝ փաստաթուղթ, որով սահմանվում են բոլոր սպառողների համար կիրառելի մատուցվող ծառայության ստանդարտ պայմանները, ֆինանսական կազմակերպության և սպառողի միջև հարաբերությունների ընդհանուր սկզբունքները, ֆինանսական կազմակերպության և սպառողի հաղորդակցման կանոնները, ֆինանսական կազմակերպության և սպառողի միջև կատարվող գործարքների ընդհանուր պայմանները (օրինակ՝ ապահովագրության ընդհանուր պայմաններ, կրեդիտավորման ընդհանուր պայմաններ),
13) ***Գովազդ կամ գովազդային նյութ***՝ տարբեր տեսակի (գրավոր, պատկերազարդ, տեսողական, կամ այլ ձևով) տեղեկատվական և հաղորդակցման միջոցների օգնությամբ (օրինակ՝ տեքստային (SMS) հաղորդագրություններ, ձայնագրվող հեռախոսազանգ, Viber, Whatsapp, Messenger և այլն) ֆինանսական կազմակերպության և իր կողմից մատուցվող ծառայությունների վերաբերյալ հրապարակվող նյութ, հայտարարություն, հրապարակային կամ անհատական առաջարկ, օֆերտա կամ օֆերտա անելու հրավեր, որի նպատակը տեղեկությունների տարածումն, հետաքրքրություն ձևավորելը կամ պահպանելը և/կամ հանրության ուշադրությունը գրավելն է իր վրա և (կամ) մատուցվող/առաջարկվող ծառայությանը: Որպես գովազդի (գովազդային նյութի) օրինակ կարող է լինել հեռուստատեսությամբ և (կամ) ռադիոյով տարածվող գովազդը, զանգվածային տեղեկատվության տպագիր (օրինակ՝ թերթ, ամսագիր) և էլեկտրոնային (օրինակ՝ ինտերնետ, սոցիալական ցանց, բաներ, էլեկտրոնային փոստով տեքստային կարճ հաղորդագրություններ) միջոցներով հայտարարությունները կամ ծանուցումները, ինքնասպասարկման սարքավորման էկրանին հայտնվող գովազդը և այլն,
14) Բողոք՝ ըստ Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի խորհրդի 2009 թվականի հուլիսի 28-ի թիվ 225-Ն որոշմամբ հաստատված «Հաճախորդների բողոքների քննության գործընթացը կարգավորող ներքին իրավական ակտերին ներկայացվող նվազագույն պայմաններ և սկզբունքներ» կանոնակարգ 8/04-ի,
15) ***Բանկային ավանդ***՝ ավանդ և բանկային հաշիվ՝ ըստ «Բանկային ավանդների ներգրավման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի,
16) ***Սպառողական վարկ, վարկառու, վարկատու***՝ կրեդիտ, սպառող, կրեդիտավորող՝ ըստ «Սպառողական կրեդիտավորման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի,
17) ***Կենտրոնական բանկ***՝ Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկ,
18) ***Ֆինանսական գործառնությունների իրականացման ավտոմատ սարք (ՖԳԻԱՍ)՝ սույն կարգի իմաստով***՝ ավտոմատ գանձման մեքենա (բանկոմատ), վճարումների ընդունման տերմինալ, արժույթի փոխանակման մեքենա, բանկային ավտոմատացված մեքենա,

19) ***Գործունեության վայր***՝ ֆինանսական կազմակերպության գլխամասային գրասենյակ, մասնաճյուղ: Եթե ֆինանսական կազմակերպությունը տվյալ ծառայությունը մատուցում է ֆինանսական կազմակերպության գլխամասային գրասենյակից (մասնաճյուղից) դուրս կամ երրորդ անձի (միջնորդի) միջոցով, ապա գործունեության վայր է համարվում նաև՝ միջնորդի այն գլխամասային գրասենյակը, մասնաճյուղը և(կամ) այն վայրը, որտեղ այդ ծառայությունը մատուցվում է: Այն դեպքում, երբ ծառայությունը մատուցվում է միայն ՖԳԻԱՍ-ների միջոցով՝ գրասենյակից, մասնաճյուղից կամ մատուցվող ծառայության վայրից դուրս և կամ ծառայության մատուցումը մասամբ պատվիրակված է այլ կազմակերպությանը (օրինակ՝ վարկի կանխիկացումը վարկային կազմակերպությունը իրականացնում է այլ բանկի կամ վճարահաշվարկային կազմակերպության միջոցով), ապա նշված դեպքերում ՖԳԻԱՍ-ի տեղակայման վայրը և պատվիրակված կազմակերպության տարածքը չի համարվում գործունեության վայր,

20) ***ԱՊՊԱ, Բյուրո, երաշխավորման ֆոնդ, Բոնուս-Մալուս համակարգ՝ ըստ «Ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության պարտադիր ապահովագրության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի,***

21) ***Հրապարակային ֆոնդ (այսուհետ՝ ֆոնդ), ենթաֆոնդ, ֆոնդի փայ (այսուհետ՝ փայ), ֆոնդի զուտ ակտիվների արժեք, փայի հաշվարկային արժեք, ֆոնդի կառավարիչ, ֆոնդի պահառու, ֆոնդի գործակալ, բաժնետոմս կամ այլ բաժնային արժեթուղթ (այսուհետ՝ բաժնետոմս), բաց ֆոնդ, փակ ֆոնդ, միջակայքային ֆոնդ, պայմանագրային ֆոնդ, կորպորատիվ ֆոնդ, կենսաթոշակային ֆոնդ***՝ ըստ «Ներդրումային ֆոնդերի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի,

22) ***Իմաստալից հենանիշ***՝ ըստ Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի խորհրդի 2008 թվականի ապրիլի 8-ի թիվ 113-Ն որոշմամբ հաստատված «Ներդրումային ծառայություններ մատուցող անձանց գործունեության նկատմամբ պահանջները» կանոնակարգ 4/07-ի,

23) ***Ֆոնդի եկամտաբերություն, հաշվարկման օր***՝ ըստ Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի խորհրդի 2012 թվականի մարտի 6-ի թիվ 62-Ն որոշմամբ հաստատված «Կենսաթոշակային ֆոնդերի ակտիվների եկամտաբերության հաշվարկի մեթոդաբանությունը և եկամտաբերության մասին տեղեկատվության ներկայացման չափանիշները» կանոնակարգ 10/17-ի,

24) ***Մասնակից, կենսաթոշակային հաշիվ, կենսաթոշակային ֆոնդ, կենսաթոշակային ֆոնդի կառավարիչ, հաշվի օպերատոր***՝ ըստ «Կուտակային կենսաթոշակների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի,

25) ***Հաշվառման հաշիվ, գործակալ, տարածող***՝ ըստ Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի խորհրդի 2015 թվականի հունվարի 13-ի թիվ 2-Ն որոշմամբ հաստատված «Էլեկտրոնային փողերի թողարկման և սպասարկման (շրջանառության) կարգն ու պայմանները, էլեկտրոնային փողերով գործարքների իրականացմանը ներկայացվող պահանջները» Կանոնակարգ 16/2-ի,

26) ***Ծրագրային հավելված***՝ ֆինանսական կազմակերպության կողմից գործարկված (մշակված) ծրագիր կամ ծրագրերի համախումբ (օրինակ՝ բջջային, ինտերնետ (վեբ) հավելված),

27) ***Հիպոտեկային կրեդիտ***՝ ըստ «Բնակարանային հիպոտեկային կրեդիտավորման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով սահմանված նշանակության,

28) ***Լողացող տոկոսադրույք***՝ ըստ «Բնակարանային հիպոտեկային կրեդիտավորման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով սահմանված նշանակության:

ԳԼՈՒԽ 3
ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՀՐԱՊԱՐԱԿՄԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՍԿԶԲՈՒՆՔՆԵՐ

4. Ֆինանսական կազմակերպության կողմից տեղեկություններ հրապարակելիս պահպանվում են հետևյալ ընդհանուր սկզբունքները.

1) տեղեկատվությունը ներկայացվում է ճշգրիտ, հստակ և արժանահավատ, այն չպետք է լինի ապակողմնորոշիչ, ոչ լիարժեք կամ խեղաթյուրված, օրինակ՝ մատուցվող ծառայությունների էական պայմանները չպետք է ինչ-որ ձևով քողարկված լինեն բովանդակության, դիզայնի, կառուցվածքի կամ ներկայացման միջոցով, ինչպես նաև տեղեկատվությունը չպետք է ազդեցություն ունենա ծառայության կամ ֆինանսական կազմակերպության նկատմամբ սպառողի վերաբերմունքի վրա՝ անճշտության, անորոշության, չափազանցության կամ թերներկայացման միջոցով,

2) տեղեկատվությունը ներկայացվում է ժամանակին և ամբողջական (բավարար չափով՝ ըստ կանոնակարգով սահմանված համապատասխան պահանջի),

3) ֆինանսական կազմակերպության և նրա կողմից մատուցվող միևնույն ծառայության վերաբերյալ տեղեկատվությունը, որը հրապարակվում է հրապարակման տարբեր միջոցներով կամ բացահայտվում է գործունեության վայրում, չպետք է լինի իրարամերժ և տարբեր ֆինանսական կազմակերպության վերաբերյալ իրական տեղեկատվությունից և նրա կողմից մատուցվող ծառայության իրական (փաստացի) պայմաններից,
4) տեղեկատվությունը ներկայացվում է ներկայացուցչական սպառողի համար պարզ, հասկանալի և մատչելի լեզվով (տեքստի շարադրանքով)՝ առանց շփոթեցուցիչ, խրթին կամ մոլորեցնող բառերի, արտահայտությունների, խիստ մասնագիտական, տեխնիկական եզրույթների (օրինակ՝ ֆինանսական կազմակերպությունը պետք է խուսափի այնպիսի բառերի օգտագործումից, ինչպիսին «կետանց» բառն է): Տեղեկատվությունը համարվում է պարզ և հասկանալի, եթե ներկայացուցչական սպառողը հասկանում է տեղեկատվությունն առանց դժվարության կամ որևէ մեկի օգնության,
5) տեղեկատվությունը ներկայացվում է առնվազն հայերեն լեզվով (բացառությամբ՝ օտար լեզուներով տպագրվող թերթերի, հատուկ հրատարակությունների և այն դեպքերի, երբ սպառողի և ֆինանսական կազմակերպության միջև առկա է համաձայնություն այլ լեզվով հաղորդակցվելու վերաբերյալ): Ընդ որում, օտար լեզվով հրապարակված տեղեկատվությունը պետք է չհակասի դրա հայերեն տարբերակին և նշում պարունակի այն մասին, որ տարբեր լեզուներով հրապարակված տեղեկատվության միջև անհամապատասխանություն բացահայտվելու դեպքում անհրաժեշտ է ղեկավարվել հայերեն տարբերակով, ինչպես նաև, որ նշված խնդրի վերաբերյալ ամբողջական տեղեկատվությունը կարելի է ստանալ հայերեն տարբերակից, եթե այդ օտար լեզվով հրապարակված տեղեկատվությունն ամբողջական չէ,
6) տեղեկատվությունը շարադրվում է ներկայացուցչական սպառողի համար հեշտ ընթեռնելի տառաչափերով և տառատեսակներով և տեսանելի ձևով (օրինակ՝ հայտարարության ձևով փակցվելու դեպքում տեղադրվի տեսանելի վայրերում),
7) տեղեկատվությունն այնպես է ներկայացվում, որ ներկայացուցչական սպառողը հեշտությամբ գտնի իրեն հետաքրքրող տեղեկատվությունը: Օրինակ՝ տեքստը պարունակում է վերնագրեր, առանձին բացատրական նշումներ, բովանդակության վերաբերյալ առանձին բաժին, տեքստի առավել կարևոր մասերը շեղատառերով կամ ավելի մեծ տառաչափերով են արտացոլվում՝ սպառողների ուշադրությունը դրանց վրա հրավիրելու նպատակով,
8) տեղեկատվության մեջ չեն կարող օգտագործվել այնպիսի տեղեկություններ կամ այլ անձանց կողմից այդ ֆինանսական կազմակերպության վերաբերյալ կատարված հայտարարություններ, որոնք կարող են թյուր ենթադրության տեղիք տալ տվյալ ֆինանսական կազմակերպության ֆինանսական վիճակի, ֆինանսական շուկայում նրա զբաղեցրած դիրքի, հեղինակության, գործարար համբավի կամ իրավական կարգավիճակի վերաբերյալ,
9) տեղեկատվությունում առկա անվանումները, տեքստերը, հղումները, կանխատեսումները, բնութագրումը կամ գովասանքը, ծառայության վերաբերյալ հատուկ տեղեկությունները և նախազգուշացումները ներկայացվում են հստակ,
10) տեղեկատվությունում առկա տողատակի ծանոթագրությունները կամ մանր շարվածքով տեքստերը ընթեռնելի լինելու համար ներկայացվում են բավարար մեծությամբ, ինչպես նաև հղում է կատարվում համապատասխան աղբյուրին՝ մանրամասներին ծանոթանալու համար,
11) տեղեկատվության բովանդակությունը ներկայացվում է այնպես, որ ներկայացուցչական սպառողի համար լինի տեղին և իմաստալից ֆինանսական կազմակերպության ծառայությունը հասկանալու և իր պահանջմունքներին համապատասխանությունը գնահատելու տեսանկյունից,
12) այն դեպքում, երբ տեղեկատվությունը պարունակում է համեմատություններ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների կողմից մատուցվող ծառայությունների հետ, ապա

ա. այդ համեմատությունները ներկայացվում են անկողմնակալ և հավասարակշռված ձևով, մասնավորապես արգելվում է անբարեխիղճ մրցակցության մեթոդների կիրառումը՝ նշելով այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ցանկացած թերություններ՝ անկախ այն հանգամանքից, թե այդ տեղեկություններն իրականում հավաստի են, թե ոչ,

բ. համեմատություններում նշվում են համեմատությունների համար հիմք հանդիսացած տեղեկությունների աղբյուրները (օրինակ՝ կոնկրետ հետազոտությունները, կոնկրետ հրապարակումներում ներառված տեղեկատվությունը կամ այլ),

գ. համեմատություններում ներառվում են այն հիմնական փաստերը կամ ենթադրությունները, որոնք հիմք են հանդիսացել համեմատության կատարման համար (օրինակ՝ երկու ֆինանսական կազմակերպության ավտովարկ համեմատելիս համեմատության հիմքում ընկած ենթադրություն կարող են հանդիսանալ վարկի ժամկետը, գումարը և տոկոսադրույքը (համեմատվում են, օրինակ, 2 տարի ժամկետով, 3 միլիոն գումարով, ֆիքսված անվանական տոկոսադրույքով վարկերը)),

13) եթե ծառայության մասին տեղեկատվությունում առանձնահատուկ շեշտադրվել են ֆինանսական կազմակերպության կողմից մատուցվող ծառայություններից սպասվելիք օգուտները, ապա միաժամանակ առկայության դեպքում ներկայացվում է անկողմնակալ և աչքի ընկնող ձևով տեղեկատվություն հնարավոր էական ***ռիսկերի*** մասին,
14) ֆինանսական կազմակերպությանն արգելվում է վարկերի վերաբերյալ իրականացվող որևէ գովազդում, հայտարարությունում կամ հրապարակման այլ միջոցներով կիրառել «անվճար» կամ նմանատիպ իմաստ ունեցող այլ բառեր, եթե
    ա. որոշակի ժամանակահատվածում ֆինանսական կազմակերպության կողմից գանձվում կամ գանձվելու է որևէ վճար,
    բ. հետագա վարկերի համար գանձվում կամ կարող է գանձվել տոկոսագումար և/կամ որևէ վճար,
    գ. որոշակի գործոններից ելնելով՝ կարող է գանձվել տոկոսագումար և/ կամ որևէ վճար,
15) տպագիր կամ այլ ձևով հրապարակվող տեղեկատվությունը պարունակում է աչքի ընկնող և առանձնացված ձևով (այլ տառատեսակով, այլ տառաչափով, այլ գույնով և (կամ) այլ ձևով) նշում այն մասին, որ ֆինանսական կազմակերպությունը վերահսկվում է Կենտրոնական բանկի կողմից,
16) ֆինանսական կազմակերպությունը պետք է պատշաճ քայլեր (պարբերաբար վերահսկի իր մասին հրապարակված տեղեկատվությունը) ձեռնարկի, որ իր կողմից այլ տեղեկատվական ուղիներով (օրինակ՝ այլ ոչ պաշտոնական ինտերնետային կայք, բջջային հավելված) հրապարակվող տեղեկատվությունը, ծառայության պայմանները համահունչ լինեն ընկերության պաշտոնական կայքով հրապարակվող տեղեկատվության հետ, իսկ այլ անձանց (օրինակ՝ ֆինանսական ծառայությունների մասին իրազեկող էլեկտրոնային հարթակներ, էլեկտրոնային թերթեր, ֆինանսական կազմակերպությունների հետ համագործակցող վաճառքի սրահներ, այլ կազմակերպություններ) կողմից տվյալ ֆինանսական կազմակերպության մասին հրապարակած տեղեկատվությունը հնարավորինս բավարարի վերոնշյալ սկզբունքներին:

Գ Լ ՈՒ Խ 4
ԻՆՏԵՐՆԵՏԱՅԻՆ ԿԱՅՔ

5. Սույն գլուխը սահմանում է ֆինանսական կազմակերպության ինտերնետային կայքում հրապարակման ենթակա տեղեկատվության կազմը, տեղեկատվության նկատմամբ պահանջները, հրապարակման կարգը և պայմանները: Սույն կանոնակարգով սահմանված տեղեկություններից բացի, ֆինանսական կազմակերպությունները կարող են իրենց հայեցողությամբ իրենց ինտերնետային կայքում տեղադրել օրենքով չարգելված այլ տեղեկություններ:

6. Ֆինանսական կազմակերպությունները պետք է ունենան ինտերնետային կայք: Ինտերնետային կայք ունենալու պահանջը չի տարածվում այն ֆինանսական կազմակերպությունների վրա, որոնք, համաձայն իրենց կանոնադրության, հրապարակային առաջարկի միջոցով ծառայություններ չեն մատուցում ֆիզիկական անձանց: Բոլոր դեպքերում ինտերնետային կայք ունեցող բոլոր ֆինանսական կազմակերպությունների ինտերնետային կայքերը պետք է բավարարեն սույն գլխի պահանջները:

7. Ֆինանսական կազմակերպությունները ստեղծման կամ վերակազմակերպման ամսաթվից 10 աշխատանքային օրվա ընթացքում ապահովում են ճանաչում ունեցող հիմնական դիտարկիչներով (օրինակ՝ Google Chrome, Safari, Internet Explorer և այլն) ինտերնետային կայքի հասանելիությունը: Ընդ որում՝

1) Ինտերնետային կայքը տարբեր դիտարկիչներով պետք է ունենա համարժեք դիտման հնարավորություն և ներկայացվի նույն ձևով,
2) ինտերնետային կայքի հասցեն մուտքագրելուց հետո առաջին հերթին հայտնվում է կայքի առաջին էջը (գլխավոր (դիմային) էջ), ընդ որում, հայտնվող առաջին էջը ներկայացվում է պարտադիր հայերենով, իսկ այլ լեզուներով՝ միայն սպառողի կողմից կայքում համապատասխան լեզուն ընտրելու դեպքում: Այն դեպքում, երբ սպառողը մուտք է գործում կազմակերպության ինտերնետային կայք Հայաստանի Հանրապետության տարածքից դուրս, հայտնվող առաջին էջը կարող է ներկայացվել այլ լեզվով,
3) ինտերնետային կայքում այլ լեզուներով առկա տեղեկատվությունը պետք է համապատասխանի հայերենով ներկայացված տարբերակին:

8. Ֆինանսական կազմակերպությունն իր ինտերնետային կայքի գործարկման օրվանից 5 աշխատանքային օրվա ընթացքում Կենտրոնական բանկ է ներկայացնում ինտերնետային կայքի տվյալները

(հասցեն): Ինտերնետային կայքի տվյալների փոփոխության դեպքում ինտերնետային կայքի նոր տվյալները տրամադրվում են Կենտրոնական բանկին փոփոխությունից հետո՝ 5 աշխատանքային օրվա ընթացքում:

9. Ֆինանսական կազմակերպություններն իրենց ինտերնետային կայքում մշտապես հրապարակում են իրենց վերաբերող Հայաստանի Հանրապետության օրենքներով և (կամ) սույն կանոնակարգով սահմանված տեղեկությունները:

10. Ֆինանսական կազմակերպություններն ապահովում են իրենց ինտերնետային կայքում տեղակայված տեղեկատվության մշտապես թարմացումը և հասանելիությունը սպառողների համար: Ընդ որում՝

1) Սահմանված տեղեկատվության փոփոխության դեպքում այն տեղադրվում է ինտերնետային կայքում անհապաղ, բայց ոչ ուշ, քան 3 աշխատանքային օրվա ընթացքում, բացառությամբ, եթե օրենքով կամ սույն կանոնակարգով կոնկրետ տվյալ տեղեկատվության համար թարմացման այլ ժամկետ սահմանված չէ,
2) Մատուցվող ծառայությունների սակագների, փոխարժեքների, միջնորդավճարների և այլ վճարների, ծառայությունների մատուցման ընդհանուր պայմանների փոփոխության դեպքում փոփոխված տեղեկատվությունը տեղադրվում է այդ ծառայությունը նկարագրող էջում ոչ ուշ, քան նոր սակագնով, փոխարժեքով, միջնորդավճարով կամ այլ վճարով, կամ փոփոխված պայմաններով ծառայության մատուցման պահը: Այն դեպքում, երբ ծառայությունը տարբեր ժամանակահատվածներում մատուցվում է տարբեր ծառայության մատուցման պայմաններով, սակագներով, փոխարժեքով, միջնորդավճարով կամ այլ վճարով, ապա կայքում դրանք նշվում են ըստ ժամանակահատվածների (օր/ամիս/տարի, ժամ:րոպե), որոնց համար կիրառելի են,
3) ֆինանսական կազմակերպությունն ինտերնետային կայքի յուրաքանչյուր էջի վրա՝ տեսանելի մասում նշում է կատարում, թե երբ է (ամսաթիվ/ամիս/տարի, ժամ, րոպե) թարմացվել տվյալ էջի տեղեկությունը,
4) եթե ֆինանսական կազմակերպության ինտերնետային կայքը կամ դրա որևէ բաժին կամ հատված գտնվում է վերակառուցման մեջ կամ ինչ-որ պատճառով չի գործելու ինչ-որ ժամանակահատվածում, ապա ամբողջ ինտերնետային կայքի դեպքում՝ կայքի առաջին էջը, իսկ կայքի որևէ բաժնի կամ հատվածի դեպքում համապատասխան բաժինը կամ հատվածը նշում է պարունակում այդ մասին, ինչպես նաև նշում է այն ժամկետը, մինչև երբ ինտերնետային կայքը (դրա առանձին հատվածը) չի գործելու և այն հեռախոսահամարները, որոնցով սպառողը կարող է ստանալ սպառիչ և ճշգրիտ տեղեկություններ հրապարակման ենթակա ցանկացած տեղեկատվության վերաբերյալ: Ինտերնետային կայքը կամ դրա առանձին մասերը ինտերնետային կայքի վերակառուցման կամ ֆինանսական կազմակերպության մեղքով առաջացած այլ պատճառներով չգործելու ժամկետը չի կարող ավելի լինել, քան 5 աշխատանքային օրը:

11. Ֆինանսական կազմակերպության ինտերնետային կայքում հրապարակված տեղեկությունները ներկայացվում են ***համակարգված***՝ ըստ սույն գլխի 13-րդ կետով սահմանված բաժինների: Ընդ որում՝ կանոնակարգի սույն գլխով սահմանված բաժինների վերնագրերը կարող են ձևափոխվել, սակայն այնպես, որ վերնագրերից ակնհայտ լինի տվյալ բաժնի բովանդակությունը, ինչպես նաև առաջին էջի՝ սույն կանոնակարգի 13-րդ կետով սահմանված բոլոր բաժինները պետք է տեղադրվեն նույն, հնարավորինս տեսանելի և ընթեռնելի ձևով:

12. Այն դեպքում, երբ ֆինանսական կազմակերպության ինտերնետային կայքում կան հղումներ այլ անձանց ինտերնետային կայքերին, ապա ֆինանսական կազմակերպությունն այդ հղմանը զուգահեռ նույն էջում հրապարակում է նաև հայտարարություն այն մասին, որ նա պատասխանատվություն չի կրում այդ ինտերնետային կայքերի բովանդակության ստույգության և արժանահավատության, այնտեղ տեղադրված գովազդների համար, և ֆինանսական կազմակերպությունը պատասխանատվություն չի կրում այդ ինտերնետային կայքերում տեղադրված տեղեկատվության օգտագործման հնարավոր հետևանքների համար:

13. Ֆինանսական կազմակերպության ինտերնետային կայքի հասցեն մուտքագրելուց հետո հայտնվող առաջին էջում անմիջապես, աչքի ընկնող վայրում ներկայացվում են հղումներ (լինքեր) առնվազն հետևյալ տեղեկությունները պարունակող էջերին՝ բաժիններին.

1) ***Մեր մասին***,
2) ***Սեփականատերեր,***
3) ***Հաշվետվություններ***,
4) ***Մատուցվող ծառայություններ*** (ներկայացվում է ըստ թիրախային խմբերի, օրինակ՝ ֆիզիկական անձանց և իրավաբանական անձանց մատուցվող ծառայություններ),

5) ***Իրավական ակտեր***,
6) ***Սպառողի իրավունքներ,***
7) ***Հետադարձ կապ***,
8) ***Սոցիալական ցանց*** (սոցիալական ցանցերում պաշտոնական էջի առկայության դեպքում),
9) ***Գործակալներ*** (միայն ապահովագրական ընկերությունների, ներդրումային ֆոնդի կառավարիչների և էլեկտրոնային փողի սպասարկման և իրացման դեպքում (առկայության դեպքում)),
10) ***Հաշվիչ*** (առկայության դեպքում կարող է ներկայացվել նաև տվյալ պրոդուկտի էջում),
11) ***Փնտրման կամ որոնման միջոց (պատուհան),*** որն ապահովում է ինտերնետային կայքում տեղեկատվության որոնումը,
12) ***Առցանց հայտեր*** (առկայության և տեխնիկական հնարավորության դեպքում),
13) ***Օգտակար հղումներ,*** որտեղ հրապարակվում են հղումներ առնվազն հետևյալ ինտերնետային կայքերին.

    ա. Կենտրոնական բանկի ինտերնետային կայք (www.cba.am),

    բ. սպառողների համար ստեղծված «Ֆինանսներ բոլորի համար» ինտերնետային կայք (www.abcfinance.am),

    գ. «Ձեր ֆինանսական տեղեկատուն» ինտերնետային կայք (www.fininfo.am),
14) սպասարկման հեռախոսահամարը (առկայության դեպքում՝ շուրջօրյա սպասարկման հեռախոսահամարը), որի միջոցով սպառողը կարող է կապվել ֆինանսական կազմակերպության համապատասխան բաժնի, ծառայության հետ՝ օգնություն կամ խորհրդատվություն ստանալու նպատակով:

14. **«Մեր մասին»** բաժնում ներկայացվում են.

1) ֆինանսական կազմակերպության առաքելությունը/գործունեության նպատակը, տեսլականը և արժեքները,
2) ընդհանուր տեղեկություններ, որոնք առնվազն ներառում են ֆինանսական կազմակերպության և գործունեության պատմությունը, այդ պատմության ընթացքում հիմնադրման, վերակազմակերպման, անվանափոխության, գործունեության բնույթի/տեսակի փոփոխության մասին տեղեկություններ (նշել նաև այդ իրադարձությունների տարեթվերը):
3) ֆոնդի կառավարիչը հրապարակում է հայտարարություն ֆոնդերի տեսակի փոփոխման, վերակազմակերպման, ինչպես նաև դրանց հետ կապված ֆոնդի կանոններում (կանոնադրությունում) կատարված փոփոխությունների՝ Կենտրոնական բանկի կողմից գրանցման մասին՝ համապատասխանաբար իրավասու մարմնի կողմից որոշում կայացնելուց և Կենտրոնական բանկում համապատասխան փոփոխությունները գրանցելուց անմիջապես հետո, բայց ոչ ուշ, քան դրան հաջորդող աշխատանքային օրը: Ընդ որում, հայտարարության մեջ ներկայացվում է առնվազն տեղեկատվություն մասնակիցների, նրանց իրավունքների և պարտականությունների վրա ֆոնդերի տեսակների փոփոխության, վերակազմակերպման ազդեցության և հետևանքների մասին, և նշում այն մասին, թե երբ են ֆոնդի կանոնների (կանոնադրության) փոփոխություններն ուժի մեջ մտնում,
4) ֆինանսական կազմակերպության ներքին վարչակազմակերպական կառուցվածքը գծապատկերի տեսքով: Եթե ֆինանսական կազմակերպությունը ընդգրկված է որևէ խմբի (այդ թվում՝ ֆինանսական խմբի), հոլդինգի, կոնցեռնի, միության կամ ցանկացած այլ հիմքով իրենց ֆինանսական հաշվետվությունները համախմբող անձանց կազմում, ապա ներկայացվում է տվյալ խմբի, հոլդինգի, կոնցեռնի, միության կառուցվածքը՝ գծապատկերի տեսքով, կամ հղում՝ համապատասխան ինտերնետային էջին, որտեղ առկա է այդ կառուցվածքի գծապատկերային նկարագրությունը,
5) ֆինանսական խմբի պատասխանատու անձն իր ինտերնետային կայքում հրապարակում է ֆինանսական խմբի կազմը և կառուցվածքը՝ համաձայն սույն կանոնակարգի հավելված 1-ով սահմանված գծապատկերի, ինչպես նաև ներկայացնում հղում ֆինանսական խմբի անդամների պաշտոնական ինտերնետային կայքի գլխավոր էջերին,
6) Ֆինանսական կազմակերպության գլխամասի գտնվելու վայրը, հեռախոսահամարը, ինչպես նաև մասնաճյուղերի և ներկայացուցչությունների ցանկը՝ գտնվելու վայրերը, հեռախոսահամարները և աշխատանքային ժամերը, ֆինանսական կազմակերպության ՖԳԻԱՍ-երի ցանկը՝ հասցեներով,
7) ֆինանսական կազմակերպության մասնաճյուղի (ներկայացուցչության) գործունեությունը ժամանակավոր կամ ընդմիշտ դադարեցվելու դեպքում այդ դադարեցումից 5 աշխատանքային օր առաջ (բացառությամբ այն դեպքերի, երբ մասնաճյուղի (ներկայացուցչության) գործունեության դադարեցման մասին որոշումը պայմանավորված էր արտակարգ իրավիճակով) ինտերնետային կայքի հասցեն մուտքագրելուց հետո հայտնվող առաջին էջում տեղադրվում է հայտարարություն, որը պարունակում է գործունեությունը դադարեցրած մասնաճյուղի անվանումը և գտնվելու վայրը, ինչպես նաև, դադա-

րեցման ժամանակահատվածը, հեռախոսահամար և(կամ) կապի այլ միջոցներ, որով հնարավոր է մանրամասն տեղեկություններ ստանալ այդ մասին, ինչպես նաև նշում, թե որ մասնաճյուղին կարող է դիմել սպառողը, եթե հանդիսանում է գործունեությունը դադարեցրած մասնաճյուղի հաճախորդ: Ժամանակավոր դադարեցման դեպքում հայտարարությունը տեղադրվում է (փակցվում է) ժամանակավոր դադարեցման ողջ ժամանակահատվածի ընթացքում սպառողների համար տեսանելի վայրում, ընդմիշտ դադարեցման դեպքում՝ դադարեցումից հետո 2 ամսվա ընթացքում, ընդ որում, այդ հայտարարությունը տեղադրվում է նաև ֆինանսական կազմակերպության ինտերնետային կայքի առաջին էջում:

Հայաստանյան վճարահաշվարկային համակարգի գործունեության կասեցման կամ ուժը կորցրած ճանաչելու դեպքում համակարգի օպերատորը իր կայքում տեղադրում է նշում այդ մասին, ինչպես նաև կասեցման կամ ուժը կորցնելու հիմնավորումը, կասեցման ժամանակահատվածը, հեռախոսահամար և(կամ) կապի այլ միջոցներ, որով հնարավոր է մանրամասն տեղեկություններ ստանալ գործունեության կասեցման կամ ուժը կորցնելու վերաբերյալ,

8) ֆինանսական կազմակերպության կողմից ընդունված գործարար վարվելակերպի և էթիկայի կանոնները,

9) ֆինանսական կազմակերպության և դրա գործունեության վերաբերյալ նորությունները՝ ըստ տարիների և ամիսների: Ընդ որում՝ նորությունները կարող են տեղադրվել նաև ինտերնետային կայքի առաջին էջում,

10) Նշանակալից մասնակիցների վերաբերյալ ներկայացվում են.

ա. տվյալ տեսակի ֆինանսական կազմակերպության գործունեությունը կարգավորող օրենքի համաձայն ուղղակի նշանակալից մասնակիցների անունը (անվանումը), ֆինանսական կազմակերպությունում իրենց ունեցած մասնակցության չափը, մասնակցի գործունեության տեսակը (իրավաբանական անձանց համար),

բ. տվյալ տեսակի ֆինանսական կազմակերպության գործունեությունը կարգավորող օրենքի համաձայն անուղղակի նշանակալից մասնակիցների անունը (անվանումը), անուղղակի նշանակալից մասնակցի գործունեության տեսակը, այն ուղղակի նշանակալից մասնակցի անունը (անվանումը), որի միջոցով մասնակիցը ձեռք է բերել անուղղակի նշանակալից մասնակցի կարգավիճակ կամ այն պահանջը, որի ուժով անձը (անուղղակի նշանակալից մասնակիցը) կարող է ազդել ֆինանսական կազմակերպության (կամ ֆինանսական կազմակերպության ուղղակի նշանակալից մասնակցի) որոշումների և գործունեության ուղղությունների վրա (օրինակ՝ խոշոր ավանդատու), առկայության դեպքում՝ նաև տվյալ ֆինանսական կազմակերպությունում մասնակցության չափը,

գ. ապահովագրական բրոքերի դեպքում՝ այն ֆինանսական կազմակերպությունների ցանկը, գործունեության տեսակը, որոնց կանոնադրական կապիտալում ունի նշանակալից մասնակցություն,

դ. հայաստանյան վճարահաշվարկային համակարգերի օպերատորի կամ դրամական (փողային) փոխանցում իրականացնող վճարահաշվարկային կազմակերպության դեպքում՝ համակարգի օպերատորի կամ դրամական (փողային) փոխանցում իրականացնող վճարահաշվարկային կազմակերպության սեփականատիրոջ (սեփականատերերի) անունը (անվանումը), սեփականատիրոջ գործունեության տեսակը (իրավաբանական անձանց համար), առկայության դեպքում՝ նաև մասնակցության չափը,

ե. ֆինանսական խմբի պատասխանատու անձի ինտերնետային կայքում՝ ֆինանսական խմբի անդամների ուղղակի ու անուղղակի նշանակալից մասնակիցների վերաբերյալ տեղեկատվություն (կարող են ներկայացվել հղումներ ֆինանսական խմբի անդամների ինտերնետային կայքերի տվյալ տեղեկություններին), այդ թվում՝ ֆինանսական խմբի իրական (վերջնական) շահառուների մասին տեղեկատվություն:

11) Ղեկավարների վերաբերյալ ներկայացվում են ֆինանսական կազմակերպության ղեկավարների ցանկը, անունը, ծննդյան ամսաթիվը, կենսագրությունը, տվյալ ֆինանսական կազմակերպությունում զբաղեցրած պաշտոնը: Այն դեպքում եթե ղեկավարը ժամանակավոր պաշտոնակատար է, ապա նշվում է նաև այդ մասին: Ապահովագրական բրոքերների դեպքում ներկայացվում է նաև ապահովագրական բրոքերի գործառնություններ իրականացնող ֆիզիկական անձանց՝ Կենտրոնական բանկի ռեգիստրում գրանցման համարը: Սույն ենթակետի համաձայն՝ ղեկավարների ցանկում առնվազն ընդգրկվում են ընկերության խորհրդի (խորհուրդ ձևավորելու դեպքում) անդամները և նախագահը, գործադիր տնօրենը (վարչության նախագահը), նրա տեղակալը (տեղակալները), գործադիր մարմնի անդամները, գլխավոր հաշվապահը, ներքին աուդիտի (առկայության դեպքում) ղեկավարը, ապահովագրական ընկերության կողմից նաև՝ պատասխանատու ակտուարները, ապահովագրական բրո-

քերի կողմից նաև՝ ապահովագրական բրոքերի գործառնություններ իրականացնող ֆիզիկական անձինք:

15. ***«Սեփականատերեր»*** բաժնում ներկայացվում են.

1) ֆինանսական կազմակերպության թողարկած արժեթղթերի հրապարակային տեղաբաշխման դեպքում՝ «Արժեթղթերի շուկայի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի և Կենտրոնական բանկի 2008 թվականի մարտի 11-ի թիվ 68-Ն որոշմամբ հաստատված «Ազդագիր և հաշվետու թողարկողների հաշվետվություններ» կանոնակարգ 4/04-ի համաձայն ինտերնետում բացահայտման ենթակա տեղեկատվությունը,
2) կանոնադրական կապիտալի փոփոխության մասին տեղեկատվությունը՝ այդ փոփոխությունը Կենտրոնական բանկի կողմից գրանցելուց հետո 5 աշխատանքային օրվա ընթացքում,
3) եթե ֆինանսական կազմակերպությունն արժեթղթերի հրապարակային տեղաբաշխում չի իրականացնում, ապա ներկայացվում է սույն կետում նշված տեղեկատվությունը.

ա. տարեկան ընդհանուր ժողովի, ինչպես նաև բաժնետերերի (մասնակիցների) ժողով հրավիրելուն առնչվող տեղեկատվություն՝ օրենքով սահմանված կարգով,

բ. ընթացիկ տարվա ընթացքում շահութաբաժիններ վճարելու մասին որոշումը (որոշումները) և հղումներ նախորդ տարիներին ընդունված նմանատիպ որոշումներին (առնվազն վերջին երեք տարվա կտրվածքով),

գ. շահութաբաժնային քաղաքականությունը սահմանող ակտերը (առկայության դեպքում),

դ. հայտարարություն յուրաքանչյուր մասնակցի կողմից համապատասխանաբար «Բանկերի և բանկային գործունեության մասին», «Վարկային կազմակերպությունների մասին», «Ապահովագրության և ապահովագրական գործունեության մասին», «Ներդրումային ֆոնդերի մասին», «Կուտակային կենսաթոշակների մասին» կամ «Արժեթղթերի շուկայի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքներով սահմանված տեղեկությունների ստացման (ծանոթանալու) հնարավորության և այդ տեղեկությունների ստացման կարգի, վայրի, ժամկետի, տեղեկությունների տրամադրման համար գանձվող վճարի մասին: Ընդ որում՝ հայտարարությունում հղում է կատարվում այն իրավական ակտին և ակտի հոդվածին, համաձայն որի ծագում է նման իրավունքը և այն հասցեին, որտեղ տեղադրված է համապատասխան օրենքը.

Օրինակ՝ ««ԱԱԱ» բանկի յուրաքանչյուր մասնակից, համաձայն «Բանկերի և բանկային գործունեության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 43-րդ հոդվածի 4-րդ մասի, իրավունք ունի ստանալու բանկի վերջին տարեկան հաշվետվության և արտաքին աուդիտի եզրակացության պատճենները:

Բանկի տեղաբաշխված քվեարկող բաժնետոմսերի (բաժնեմասերի, փայերի) 2%-ին և ավելիին տիրապետող յուրաքանչյուր մասնակից իրավունք ունի ստանալու «Բանկերի և բանկային գործունեության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 43-րդ հոդվածի 4-րդ և 5-րդ մասերով սահմանված տեղեկությունները: Օրենքը տեղադրված է www.AAAbank.am/legislation/ bankslaw.ppt հասցեում:

Վերոնշյալ տեղեկությունները բանկը տրամադրում է ԱՆՎՃԱՐ՝ մասնակցի գրավոր դիմումը ստանալուց երեք աշխատանքային օրվա ընթացքում: Գրավոր դիմումը կարող է ներկայացվել հետևյալ ձևերով. առձեռն՝ բանկի գլխամասային գրասենյակում, ցանկացած մասնաճյուղում կամ ներկայացուցչությունում, էլեկտրոնային հասցեով՝ investor@aaa.am, կամ փոստով՝ «ԱԱԱ» բանկ …» հասցեով:»,

ե. խորհրդի անդամների (խորհրդի առկայության դեպքում), գործադիր տնօրենի և գլխավոր հաշվապահի՝ նախորդ տարվա ընթացքում ֆինանսական կազմակերպությունից ստացված ամբողջ վարձատրության (ներառյալ՝ պարգևատրումների, ֆինանսական կազմակերպության համար որոշակի աշխատանք կատարելու դիմաց վճարների, աշխատավարձին հավասարեցված այլ եկամուտների) չափը: Ընդ որում՝ ֆինանսական կազմակերպությունը կարող է սահմանափակել սույն տեղեկատվության ընթերցման հնարավորությունը, օրինակ՝ գաղտնաբառերի կիրառման միջոցով: Սույն ենթակետով սահմանված տեղեկատվությունը հասանելի է դարձվում ֆինանսական կազմակերպության բոլոր բաժնետերերին (մասնակիցներին),

4) Եթե ֆինանսական կազմակերպությունն արժեթղթերի հրապարակային տեղաբաշխում չի իրականացնում, չունի փոքր մասնակցություն ունեցող մասնակիցներ և չի ցանկանում հրապարակել սույն կանոնակարգի 15-րդ կետի 3-րդ ենթակետում նշված տեղեկատվությունը, ապա ֆինանսական կազմակերպությունը հրապարակում է ֆինանսական կազմակերպության քաղաքականությունը արտահայտող հայտարարություն այն մասին, որ չի հրապարակում ֆինանսական կազմակերպության վերաբերյալ նշված տեղեկատվությունը և չհրապարակման պատճառները:

16. ***«Հաշվետվություններ»*** բաժնում ներկայացվում են ֆինանսական կազմակերպության.

1) միջանկյալ (օրենսդրությամբ սահմանված լինելու դեպքում) և տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունները (ներառյալ՝ կից ծանոթագրությունները) և արտաքին աուդիտորական ընկերության աուդիտորական եզրակացությունը: Ընդ որում՝

ա. ֆինանսական հաշվետվությունները հրապարակվում են համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների, միջազգային ստանդարտների ուղեցույցների և (կամ) այլ նորմատիվ իրավական ակտերի,

բ. տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունները և աուդիտորական եզրակացությունը հրապարակվում են ֆինանսական տարվա ավարտից հետո 120-օրյա ժամկետում, իսկ միջանկյալ հաշվետվությունները՝ մինչև յուրաքանչյուր եռամսյակին հաջորդող ամսվա վերջին օրը, եթե օրենքով այլ ժամկետ սահմանված չէ,

գ. ֆինանսական հաշվետվությունների համախմբման դեպքում ֆինանսական կազմակերպությունը հրապարակում է համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները,

2) հղումներ ֆինանսական կազմակերպության՝ հաշվետու տարվան նախորդող երեք տարիների տարեկան ֆինանսական հաշվետվություններին (առկայության դեպքում),

3) հիմնական տնտեսական նորմատիվների վերաբերյալ հաշվետվությունը, որը հրապարկվում է եռամսյակային կտրվածքով մինչև հաշվետու եռամսյակին հաջորդող ամսվա 15-ը: Ընդ որում.

ա. հիմնական տնտեսական նորմատիվների վերաբերյալ հաշվետվությունները հրապարակում են՝

ա1. բանկերը՝ համաձայն սույն կանոնակարգի Հավելված 2-ի (իսկ ֆինանսական հաշվետվությունների համախմբման դեպքում՝ սույն կանոնակարգի Հավելված 3-ի),

ա2. ապահովագրական ընկերությունները՝ համաձայն սույն կարգի Հավելված 4-ի (իսկ ֆինանսական հաշվետվությունների համախմբման դեպքում՝ սույն կանոնակարգի Հավելված 5-ի),

ա3. ներդրումային ընկերությունները՝ համաձայն սույն կանոնակարգի Հավելված 6-ի (իսկ ֆինանսական հաշվետվությունների համախմբման դեպքում՝ համաձայն սույն կանոնակարգի Հավելված 7-ի),

ա4. վարկային կազմակերպությունները՝ համաձայն սույն կանոնակարգի Հավելված 8-ի: Ընդ որում, այն վարկային կազմակերպությունները, որոնք, իրենց կանոնադրության համաձայն, հրապարակային օֆերտայի միջոցով չեն ներգրավում փոխառություններ, հրապարակում են Հավելված 8-ի հաշվետվության միայն «Վարկային կազմակերպության կանոնադրական կապիտալի նվազագույն չափը» և «Ընդհանուր (սեփական) կապիտալի նվազագույն չափը» տողերը և տեղեկատվություն այն մասին, որ իրենց կանոնադրության համաձայն՝ հրապարակային օֆերտայի միջոցով փոխառություններ չեն ներգրավում, հետևաբար մնացած հիմնական տնտեսական նորմատիվներն իրենց վրա չեն տարածվում,

ա5. ֆոնդի կառավարիչները՝ համաձայն սույն կանոնակարգի Հավելված 9-ի (ֆինանսական հաշվետվությունների համախմբման դեպքում՝ համաձայն սույն կանոնակարգի Հավելված 10-ի),

ա6. դրամական (փողային) փոխանցումներ իրականացնող վճարահաշվարկային կազմակերպությունները՝ համաձայն սույն կանոնակարգի Հավելված 11-ի,

բ. հիմնական տնտեսական նորմատիվների վերաբերյալ հաշվետվությունում ներկայացվում են Կենտրոնական բանկի կողմից հաստատված հիմնական տնտեսական նորմատիվների փաստացի և թույլատրելի մեծությունները:

«Փաստացի մեծությունը» սյունակում ամսական հաշվարկվող նորմատիվների համար արտացոլվում է հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջին ամսվա նորմատիվի փաստացի մեծությունը:

«Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի սահմանած նորմատիվի թույլատրելի մեծությունը» սյունակում արտացոլվում է Կենտրոնական բանկի կողմից սահմանված հաշվետու ժամանակաշրջանի համար նորմատիվների թույլատրելի մեծությունը:

«Հաշվետու եռամսյակում խախտումների թիվը» սյունակում արտացոլվում է յուրաքանչյուր նորմատիվի գծով խախտումների քանակը, իսկ եթե խախտում առկա չէ, ապա համապատասխան տողում լրացվում են «խախտում առկա չէ» բառերը,

բանկերի համար՝ Կենտրոնական բանկում տեղաբաշխված պարտադիր պահուստների նվազագույն չափի գծով «Փաստացի մեծությունը» սյունակը չի լրացվում: Պարտադիր պահուստավորման նորմատիվը հաշվարկելիս վերջին ժամանակաշրջան է համարվում Կենտրոնական բանկի խորհրդի կողմից հաստատված պարտադիր պահուստավորման օրացույցի վերջին 28 կամ 35 օրերը,

բանկերի և ապահովագրական ընկերությունների համար՝ ըստ առանձին արտարժույթների յուրաքանչյուր արտարժույթի դիրքի և ընդհանուր կապիտալի միջև առավելագույն հարաբերակցության

նորմատիվները ներկայացվում են ըստ ԱՄՆ դոլարի, եվրոյի և ռուսական ռուբլու, իսկ մնացած արտարժույթների գծով լրացվում է միայն «Հաշվետու եռամսյակում խախտումների թիվը» սյունակը,

4) հղումներ նորմատիվների վերաբերյալ նախորդ եռամսյակների հաշվետվություններին (առնվազն նախորդ 4 եռամսյակների կտրվածքով) (չի տարածվում Կենտրոնական դեպոզիտարիայի վրա),
5) գործունեության վերաբերյալ տարեկան հաշվետվությունները (առկայության դեպքում):

17. ***«Մատուցվող ծառայություններ»*** բաժնում հրապարակվում են ֆինանսական կազմակերպության կողմից մատուցվող բոլոր ծառայությունների վերաբերյալ տեղեկությունները, ինչպես նաև ներկայացվում են յուրաքանչյուր ծառայության մասով էական տեղեկությունները, սակագները, ծառայությունների մատուցման պայմանները, այդ թվում նաև՝ սույն կանոնակարգի 18-34-րդ կետերով սահմանված տեղեկությունները, ընդ որում՝

1) ֆինանսական կազմակերպությունը յուրաքանչյուր մատուցվող ծառայության վերաբերյալ սույն կանոնակարգի 18-34-րդ կետերով սահմանված տեղեկությունները ներկայացնում է առանձին ինտերնետային էջի միջոցով և չի կարող այդ տեղեկությունները ներկայացնել առանձին վերբեռնված տեղեկատվական ամփոփագրի, ներքին իրավական ակտի կամ պայմանագրի օրինակելի ձևի միջոցով: Ընդ որում, տեղեկատվական ամփոփագիրը, ներքին իրավական ակտը կամ պայմանագրի օրինակելի ձևը կարող են կից ներկայացվել այդ էջում,
2) յուրաքանչյուր ծառայության գծով պայմանները, այդ թվում՝ սակագին(ներ)ը փոփոխվելու դեպքում ներկայացվում են հղումներ ֆինանսական կազմակերպության՝ նախորդ մեկ տարվա յուրաքանչյուր ծառայության գծով սակագներին (առկայության դեպքում),
3) եթե տվյալ ծառայության գծով բացահայտվող տեղեկություններում հղում է կատարվում այդ ծառայությունների անբաժանելի մաս կազմող հրապարակային պայմաններին, ապա այդ պայմանները ևս տեղադրվում են: Այն դեպքում, երբ հղում է կատարվում այլ մարմնի կողմից հաստատված պայմաններին, և հնարավոր չէ նշել նույնականացման տվյալներ, ապա առնվազն նշվում է այն ժամկետը, որի համար գործում են այդ պայմանները: Եթե այդ պայմանները հրապարակային են, ապա հղում է կատարվում նաև համապատասխան աղբյուրին (ինտերնետային էջ/բաժին/ենթաբաժին),
4) յուրաքանչյուր ծառայություն մատուցելու համար սպառողներից պահանջվող նվազագույն փաստաթղթերի և տեղեկատվության ցանկը, դրանց ներկայացման կարգը և ժամկետները, ինչպես նաև նշում այն մասին, որ, ելնելով տարաբնույթ հանգամանքներից, կարող են պահանջվել լրացուցիչ փաստաթղթեր և տեղեկատվություն,
5) քաղվածքների, դրանց կրկնօրինակների և այլ տեղեկությունների տրամադրման պայմանները, ժամկետները և սակագները՝ ըստ իրականացված գործարքի ժամկետի վաղեմության,
6) եթե ֆինանսական կազմակերպությունը մատուցում է հաշվի հեռահար սպասարկման ծառայություններ, ապա հրապարակվում են նաև հեռահար սպասարկման պայմաններն ու կարգը (օրինակ՝ ինտերնետ բանկինգ, բջջային բանկինգ, բջջային հավելված և այլն), գործարքի էությունից բխող ֆինանսական կազմակերպության և սպառողի պատասխանատվության սահմանները և հավաստման ընթացակարգերը,
7) մատուցվող ծառայությունների վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներկայացվում է ըստ թիրախային խմբերի, եթե ֆինանսական կազմակերպության կողմից որդեգրվել է նման քաղաքականություն (օրինակ՝ մատուցվող ծառայություններ ֆիզիկական անձանց և իրավաբանական անձանց),
8) ֆինանսական կազմակերպության կողմից որևէ ծառայության մատուցումը ժամանակավոր կամ ընդմիշտ դադարեցվելու դեպքում տեղադրվում է հայտարարություն ֆինանսական կազմակերպության ինտերնետային կայքի առաջին էջում և (կամ) տվյալ ծառայության էջում, որը պարունակում է դադարեցված մատուցվող ծառայության անվանումը (ծառայության դադարեցման դեպքում), ինչպես նաև դադարեցման ժամանակահատվածը, հեռախոսահամար և(կամ) կապի այլ միջոցներ, որով հնարավոր է մանրամասն տեղեկություններ ստանալ դադարեցված ծառայության(ների) վերաբերյալ, ինչպես նաև նշում այն մասին, թե ինչ այլընտրանքային միջոցներով (առկայության դեպքում) սպառողը կարող է օգտվել տվյալ ծառայությունից(ներից): Ժամանակավոր դադարեցման դեպքում հայտարարությունը տեղադրվում է ժամանակավոր դադարեցման ողջ ժամանակահատվածի ընթացքում, ընդմիշտ դադարեցման դեպքում՝ դադարեցումից հետո 2 ամսվա ընթացքում: Ընդ որում՝ ընդմիշտ դադարեցման դեպքում դադարեցված ծառայությունը նկարագրող ինտերնետային էջը ապաակտիվացվում է,
9) աչքի ընկնող և առանձնացված ձևով՝ այլ տառատեսակով, այլ տառաչափով, այլ գույնով և (կամ) այլ ձևով նշում է կատարվում.

ա. երբ որևէ ծառայություն մատուցվում է միայն ֆինանսական կազմակերպության գլխամասի կամ մեկ (որոշ) մասնաճյուղ(եր)ի կողմից կամ ֆինանսական կազմակերպության ոչ բոլոր մասնա-

ճյուղերում, ընդ որում՝ նշման մեջ կամ առանձին ցանկով ներկայացվում են բոլոր այն մասնաճյուղերը, որտեղ փաստացի մատուցվում է այդ ծառայությունը,

բ. երբ մատուցվող ծառայությունների համար ֆինանսական կազմակերպության կողմից սահմանված են հատուկ առաջարկներ, զեղչեր, ակցիաներ և այլն,

գ. երբ մատուցվող ծառայության գծով սահմանված որևէ պայման, պահանջ կամ վճար (օրինակ՝ վճարման ժամանակահատված, տոկոսների չափ և այլն) բացակայում է կամ չի պահանջում կամ այլ բան է նախատեսված (օրինակ՝ **«ՉԵՐ ԲԱՆԿԱՅԻՆ ՀԱՇՎԻ ՔԱՂՎԱԾՔԻ ՏՐԱՄԱԴՐՈՒՄԸ ԱՆՎՃԱՐ Է»,**

դ. Սպառողի կողմից պարտավորությունները ժամանակին չկատարելու կամ որոշ գործողություններ կատարելու (չկատարելու) դեպքում սպառողի համար հնարավոր բացասական հետևանքների վերաբերյալ,

ե. այն տեղեկությունների վերաբերյալ, որոնց սպառողների կողմից ուշադրություն չդարձնելը տարածված է գործնականում և (կամ) հաճախակի բողոքների առարկա է (այն դեպքում, երբ կազմակերպության կողմից դրանք ենթակա են հրապարակման),

զ. հաղորդակցման ձևերի (փոստային կապի կամ էլեկտրոնային փոստի միջոցով) սպառողի ընտրության իրավունքի մասին (օրինակ՝ **«ԴՈՒՔ ԻՐԱՎՈՒՆՔ ՈՒՆԵՔ ՀԱՂՈՐԴԱԿՑՎԵԼ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅԱՆ ՀԵՏ ՁԵՐ ՆԱԽԸՆՏՐԱԾ ԵՂԱՆԱԿՈՎ՝ ՓՈՍՏԱՅԻՆ ԿԱՊԻ ՄԻՋՈՑՈՎ ԿԱՄ ԷԼԵԿՏՐՈՆԱՅԻՆ ԵՂԱՆԱԿՈՎ: ԷԼԵԿՏՐՈՆԱՅԻՆ ԵՂԱՆԱԿՈՎ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ՍՏԱՑՈՒՄԸ ԱՄԵՆԱՀԱՐՄԱՐԱՎԵՏՆ Է: ԱՅՆ ՀԱՍԱՆԵԼԻ Է 24/7 ՌԵԺԻՄՈՎ, ՁԵՐՈՑ Է ԹՂԹԱՅԻՆ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ԿՈՐՍՏԻ ՌԻՍԿԵՐԻՑ և ԱՊԱՀՈՎՈՒՄ Է ԳԱՂՏՆԻՈՒԹՅՈՒՆ»),**

է. երբ կապի միջոցներից օգտվելը սպառողի համար վճարովի է, ընդ որում՝ նշման հետ մեկտեղ ներկայացվում է նաև վճարի չափը (այն դեպքում, երբ սակագները սահմանված են կազմակերպության կողմից),

ը. սակագների և միջնորդավճարների մասին, որոնք գանձվում են մատուցված ծառայությունների դիմաց, ընդ որում՝

ը1. վճարային քարտերի գծով միջնորդավճարները ներառում են քարտերի տրամադրման և (կամ) տարեկան սպասարկման գումարները, քարտերով գործառնությունների իրականացման համար գանձվող կոմիսիոն կամ այլ վճարները, ներառյալ նաև ՖԳԻԱՍ-երից օգտվելու դեպքում քարտապանից գանձվող սակագները (նվազագույն և առավելագույն չափը) և պայմանները, քարտով գործարքների իրականացման արդյունքում առաջացող հաշվի գերածախսի դիմաց գանձվող վճարները և պայմանները, միջազգային վճարային քարտերով արտասահմանում գործառնությունների իրականացման համար կիրառվող սակագները և պայմանները: Միջնորդավճարների վերաբերյալ տեղեկատվությունը պետք է ներկայացվի այնպես, որ քարտապանը հստակ տեղեկատվություն ունենա այն մասին, թե վճարային քարտ թողարկող ֆինանսական կազմակերպության ՖԳԻԱՍ-երից, ինչպես նաև այլ կազմակերպության ՖԳԻԱՍ-երից գործարքներ իրականացնելիս ինչ միջնորդավճար է գանձվելու վճարային քարտը թողարկողի կողմից,

ը2. ներդրումային ծառայությունների և ոչ հիմնական ծառայությունների, ինչպես նաև արտարժութային (անկանխիկ) գործառնությունների դեպքում, եթե հնարավոր չի լինում տեղեկացնել գանձման ենթակա ճշգրիտ գումարի մասին, ապա՝ ծառայություններից օգտվելու համար վճարվելիք գումարների հաշվարկման կարգի մասին: Եթե սույն ենթակետում նշված համախառն գումարի որևէ մաս վճարվում է արտարժույթով կամ ներկայացված է արտարժույթով, ապա նշվում է արտարժույթը, փոխարժեքը (օրինակ՝ Կենտրոնական բանկի կողմից հայտարարված արժութային շուկայում ձևավորված միջին փոխարժեք) և դրա հետ կապված ծախսերը,

ը3. դրամական (փողային) փոխանցումների գծով (առանց հաշվի բացման և (կամ) հաշվով) նշվում են այդ սակագները և միջնորդավճարները՝ ըստ յուրաքանչյուր երկրի, տարածաշրջանի, գումարի մեծության, արժույթի և այլն, եթե առկա է նման տարանջատում, ինչպես նաև այն մասին, թե ում կողմից է վճարվում միջնորդավճարը (դրամական միջոցների փոխանցումը նախաձեռնողի, թե՝ ստացողի), ինչպես նաև տեղեկություններ այլ լրացուցիչ վճարների մասին, եթե այդպիսիք նախատեսված են կամ կարող են ծագել գործարքի ընթացքում,

թ. երբ երկու կամ ավելի ֆինանսական կազմակերպությունների միջև առկա է սպառողի համար շահավետ որևէ ծառայության վերաբերյալ համագործակցություն (օրինակ՝ ԱԱԱ բանկի վճարային քարտերը սպասարկվում են անվճար ԲԲԲ բանկի կողմից),

ժ. սպառողի համար ֆինանսական կազմակերպության կողմից մատուցվող ծառայության հասանելիությունը սահմանափակող բոլոր պայմանները (օրինակ՝ վարկը տրամադրվում է միայն բանկում ավանդ ունեցողներին, կամ սպառողական վարկը տրամադրվում է «ԱԱԱ» խանութից ապրանքներ

ձեռք բերելու դեպքում, կամ ծառայությունը հասանելի է միայն այն սպառողին, ում տարեկան եկամուտները մեծ են որոշակի գումարից և այլն),

ժա. այն մասին, որ ֆինանսական կազմակերպությունը «Փողերի լվացման և ահաբեկչության ֆինանսավորման դեմ պայքարի մասին» ՀՀ օրենքով սահմանված հաճախորդի պատշաճ ուսումնասիրության նպատակով կարող է սպառողից «Ճանաչիր քո հաճախորդին» («Know your customer») սկզբունքի հիման վրա պահանջել լրացուցիչ փաստաթղթեր կամ այլ տեղեկություններ, ինչպես նաև բանավոր հաղորդակցման ընթացքում լրացուցիչ հարցեր տալ սպառողին (նման պահանջի առկայության դեպքում),

ժբ. ֆինանսական կազմակերպությունների կողմից կնքված պայմանագրերի, համաձայնագրերի, համագործակցությունների, կամ անդամակցությունների վերաբերյալ, որոնք ուղղակի ազդեցություն կարող են ունենալ սպառողների վրա (օրինակ՝ «Օտարերկրյա հաշիվների հարկային համապատասխանության ակտի (Foreign Account Tax Compliance Act (FATCA)) հիման վրա ԱՄՆ-ի հետ կնքած համաձայնագրի համաձայն՝ ֆինանսական կազմակերպությունը Ձեր՝ ԱՄՆ հարկատու հանդիսանալու հանգամանքը պարզելու համար կարող է իրականացնել լրացուցիչ տեղեկատվության հավաքագրում»),

10) սպառողական, հիպոտեկային, գյուղատնտեսական և վերաֆինանսավորման վարկերի, ավանդների, վճարային քարտերի, դրամական փոխանցումների և ճանապարհորդության ապահովագրության մասին տեղեկություն պարունակող էջերում նաև հղում է կատարվում «Ձեր ֆինանսական տեղեկատուն»՝ www.fininfo.am ինտերնետային կայքի համապատասխան ծառայությունների մասին տեղեկություններ պարունակող բաժնին (ենթաբաժնին): Ընդ որում, այդ հղմանը զուգահեռ տրվում է աչքի ընկնող և առանձնացված ձևով (այլ տառատեսակով, այլ տառաչափով, այլ գույնով կամ այլ ձևով) նշում, որում բացատրվում է «Ձեր ֆինանսական տեղեկատուն» համակարգի էությունը (օրինակ՝ **«ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ՝ «ՁԵՐ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՏԵՂԵԿԱՏՈՒՆ» ՖԻԶԻԿԱԿԱՆ ԱՆՁԱՆՑ ԱՌԱՋԱՐԿՎՈՂ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՈՐՈՆՄԱՆ, ՀԱՄԵՄԱՏՄԱՆ և ՁԵԶ ՀԱՄԱՐ ԱՄԵՆԱԱՐԴՅՈՒՆԱՎԵՏ ՏԱՐԲԵՐԱԿԻ ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆԸ ՀԵՇՏԱՑՆՈՂ ԷԼԵԿՏՐՈՆԱՅԻՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳ Է»**),

11) եթե ֆինանսական կազմակերպությունը մատուցում է ծառայություններ ֆինանսական կազմակերպության կողմից հաստատված ծառայության ընդհանուր պայմանների հիման վրա, ապա այդ պայմանները ներկայացվում են ծառայության պայմանների հետ,

12) եթե ֆինանսական կազմակերպությունը մատուցում է ծառայություն, որին կից առկա են այլ (լրացուցիչ, օժանդակ) ծառայություններ (օրինակ՝ վճարային քարտին կից առաջարկվում է քարտով կատարած գնումների ապահովագրություն), ապա ֆինանսական կազմակերպությունը ներկայացնում է նաև այդ (կից) ծառայության մասին էական տեղեկությունները, սակագները, ծառայությունների մատուցման պայմանները, ինչպես նաև յուրաքանչյուր ծառայության վերաբերյալ 18-34-րդ կետերով սահմանված տեղեկությունները տվյալ (առաջին) ծառայությունը նկարագրող ինտերնետային էջում կամ տեղադրվում է հղում այդ ծառայությունները նկարագրող ինտերնետային էջին,

13) կենսաթոշակային ֆոնդերի մասին տեղեկատվությունը ներկայացվում է ներդրումային ֆոնդի կառավարչի կողմից կառավարվող այլ ֆոնդերից առանձնացված ձևով:

18. ***Վարկերի*** վերաբերյալ տեղեկություններում յուրաքանչյուր վարկատեսակի գծով տվյալ վարկը նկարագրող ինտերնետային էջում ներկայացվում է նվազագույնը հետևյալ տեղեկատվությունը՝

1) վարկի տեսակը, նպատակը և անվանումը՝ առկայության դեպքում,
2) վարկավորվող գումարի նվազագույն և առավելագույն սահմանաչափերը,
3) վարկի տրամադրման նվազագույն և առավելագույն ժամկետները՝ ըստ արժույթի և (կամ) առկայության դեպքում՝ ըստ այլ գործոնների,
4) վարկի անվանական և սպառողական վարկի, «Սպառողական կրեդիտավորման մասին» ՀՀ օրենքով նախատեսված գյուղատնտեսական վարկի և հիպոտեկային կրեդիտների դեպքում տարեկան փաստացի տոկոսադրույքները՝ ըստ արժույթի և առկայության դեպքում՝ ըստ այլ գործոնների (օրինակ՝ ավտոմեքենաների ձեռքբերման համար տրամադրված կրեդիտների տոկոսադրույքը տարբեր է հին ու նոր կամ տարբեր մակնիշի ավտոմեքենաների համար), ընդ որում՝ տարեկան փաստացի տոկոսադրույքը տեղադրվում է անմիջապես անվանական տոկոսադրույքի ներքևի, վերևի կամ կողքի հատվածում և չի կարող ներկայացվել ավելի փոքր տառաչափով, քան անվանական տոկոսադրույքը է: Տվյալ վարկի համար տոկոսադրույքների նվազագույն և առավելագույն արժեքներ սահմանված լինելու դեպքում ներկայացվում են անվանական տոկոսադրույքի նվազագույն և առավելագույն արժեքները: Այն դեպքում, երբ տվյալ վարկի անվանական տոկոսադրույքի համար նշվել են նվազագույն և առավելագույն արժեքներ, լրացվում են նաև տվյալ վարկի տարեկան փաստացի տոկոսա-

դրույքի նվազագույն և առավելագույն արժեքները: Ընդ որում՝ տրվում է աչքի ընկնող և առանձնացված ձևով (այլ տառատեսակով, այլ տառաչափով, այլ գույնով կամ այլ ձևով) նշում, որում բացատրվում է անվանական և տարեկան փաստացի տոկոսադրույքների տարբերությունը (օրինակ՝ «**ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ՝ ՎԱՐԿԻ ՏՈԿՈՍԱԳՈՒՄԱՐՆԵՐԸ ՀԱՇՎԱՐԿՎՈՒՄ ԵՆ ԱՆՎԱՆԱԿԱՆ ՏՈԿՈՍԱԴՐՈՒՅՔԻ ՀԻՄԱՆ ՎՐԱ, ԻՍԿ ՏԱՐԵԿԱՆ ՓԱՍՏԱՑԻ ՏՈԿՈՍԱԴՐՈՒՅՔԸ ՑՈՒՅՑ Է ՏԱԼԻՍ, ԹԵ ՈՐՔԱՆ ԿԱՐԺԵՆԱ ՎԱՐԿԸ ՉԵՋ ՀԱՄԱՐ ՏՈԿՈՍԱԳՈՒՄԱՐՆԵՐԸ ԵՎ ՎԱՐԿԻ ՏՐԱՄԱԴՐՄԱՆ և ՍՊԱՍԱՐԿՄԱՆ ԳԾՈՎ ԲՈԼՈՐ ՊԱՐՏԱԴԻՐ ՎՃԱՐՆԵՐԸ ՍԱՀՄԱՆՎԱԾ ԺԱՄԿԵՏՆԵՐՈՒՄ ԵՎ ՉԱՓԵՐՈՎ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ԴԵՊՔՈՒՄ: ՏԱՐԵԿԱՆ ՓԱՍՏԱՑԻ ՏՈԿՈՍԱԴՐՈՒՅՔԻ ՀԱՇՎԱՐԿՄԱՆ ԿԱՐԳԸ ԿԱՐՈՂ ԵՔ ԳՏՆԵԼ ՀԵՏԵՎՅԱԼ ՀԱՍՑԵՈՒՄ**...:»),

5) անվանական տոկոսադրույքի փոփոխություն նախատեսելու դեպքում՝ նշում այդ մասին, ինչպես նաև դրա փոփոխման կարգն ու պայմանները: Ընդ որում՝ նշումը ներկայացվում է աչքի ընկնող և առանձնացված ձևով՝ այլ տառատեսակով, այլ տառաչափով, այլ գույնով և (կամ) այլ ձևով (օրինակ՝ «**ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ՝ ԱՅՍ ՎԱՐԿԻ ԱՆՎԱՆԱԿԱՆ ՏՈԿՈՍԱԴՐՈՒՅՔԸ ԿԱՐՈՂ Է ՓՈՓՈԽՎԵԼ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅԱՆ ԿՈՂՄԻՑ»**): Հիպոտեկային կրեդիտների դեպքում նշվում են նաև լողացող տոկոսադրույքի այն առավելագույն չեմերը, որոնցից ավելի կրեդիտի անվանական տոկոսադրույքը չի կարող բարձրանալ կամ իջնել, ինչպես նաև հայտարարություն այն մասին, որ լողացող անվանական տոկոսադրույքը կարող է փոփոխվել տարեկան ոչ ավելի, քան երկու անգամ,
6) վարկավորման համար սպառողի կողմից պարտադիր վճարման ենթակա վճարների ցանկը և դրանց չափը (միջակայքը),
7) սպառողի կողմից վարկավորման համար երրորդ անձանց (այդ թվում՝ պետական մարմինների) կողմից մատուցվող այլ օժանդակ ծառայություններից (օրինակ՝ գույքի գնահատում, ապահովագրություն) օգտվելը պարտադիր պայման լինելու դեպքում նշվում են նաև այդ ծառայությունների գինը (գնի միջակայքը) և երրորդ անձանց (համագործակցող կազմակերպությունների (անհատների)) ամբողջական ցանկը,
8) վարկի արժույթը,
9) մայր գումարի և տոկոսագումարների մարումների հաճախականությունը (ամսական, եռամսյակային, կիսամյակային և այլն),
10) եթե սպառողի պարտավորությունների կատարումն ապահովված է գրավով և (կամ) երաշխավորությամբ, ապա նշվում է ապահովության (գրավի) տեսակը, ընդ որում՝ նման պահանջի առկայության դեպքում ներկայացվում է նաև սույն կանոնակարգով ներկայացված երաշխավորության վերաբերյալ բացատրական տեղեկատվությունը,
11) «վարկ՝ հարաբերած գրավի արժեք» առավելագույն ցուցանիշը՝ տոկոսային արտահայտությամբ (գրավի առկայության դեպքում),
12) վարկով ձեռք բերվող ապրանքի, ծառայության կամ աշխատանքի համար վճարվող կանխավճարի և տվյալ ապրանքի, ծառայության կամ աշխատանքի արժեքի հարաբերության նվազագույն մեծությունը: Եթե կանխավճարի չափը տարբերվում է՝ կախված վարկավորվող գույքի հատկանիշներից կամ այլ գործոններից, ապա «կանխավճար/ապրանքի, ծառայության կամ աշխատանքի արժեք, հարաբերությունը նշվում է ըստ այդ գործոնների,
13) սպառողի կողմից իր պարտավորությունները ժամանակին չկատարելու դեպքում տույժերի չափը և կիրառման դեպքերը, ինչպես նաև նշում սպառողի կողմից պարտավորությունների կատարման դեպքում ֆինանսական կազմակերպության կողմից սահմանված մարումների հերթականության և հնարավոր բացասական հետևանքների վերաբերյալ: Ընդ որում՝ նշումը ներկայացվում է աչքի ընկնող և առանձնացված ձևով՝ այլ տառատեսակով, այլ տառաչափով, այլ գույնով և (կամ) այլ ձևով, այդ թվում՝

ա. գրավի առարկայի բռնագանձման վերաբերյալ (օրինակ՝ «**ՁԳՈՒՇԱՑՈՒՄ՝ ՁԵՐ ԳՈՒՅՔԸ** (տունը, մեքենան կամ այլ) **ԿԱՐՈՂ Է ՕՐԵՆՔՈՎ ՍԱՀՄԱՆՎԱԾ ԿԱՐԳՈՎ ԲՌՆԱԳԱՆՁՎԵԼ, ԵԹԵ ԴՈՒՔ ԺԱՄԱՆԱԿԻՆ ՉԿԱՏԱՐԵՔ ՁԵՐ ՏՈԿՈՍԱԳՈՒՄԱՐՆԵՐԻ ԵՎ ՎԱՐԿԻ ԳՈՒՄԱՐԻ ՄԱՐՈՒՄՆԵՐԸ»**,

բ. սպառողի վերաբերյալ տեղեկատվությունը «Վարկային տեղեկատվության շրջանառության և վարկային բյուրոների գործունեության մասին» ՀՀ օրենքի 13-րդ հոդվածի 3-րդ մասով սահմանված կարգով վարկային բյուրոյին տրամադրման վերաբերյալ (օրինակ՝ «**ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ՝ ՁԵՐ ԿՈՂՄԻՑ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆԸ ՉԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ԿԱՄ ԹԵՐԻ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ԴԵՊՔՈՒՄ ՎԱՐԿԱՏՈՒՆ** *ՕՐԵՐԻ ՔԱՆԱԿ* **ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ՕՐ ՀԵՏՈ ԱՅԴ ՏՎՅԱԼՆԵՐԸ ՈՒՂԱՐԿՈՒՄ Է ՎԱՐԿԱՅԻՆ ԲՅՈՒՐՈ, ՈՐՏԵՂ ՁԵՎԱՎՈՐՎՈՒՄ Է ՁԵՐ ՎԱՐԿԱՅԻՆ ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆԸ: ԴՈՒՔ ԻՐԱՎՈՒՆՔ ՈՒՆԵՔ ՎԱՐԿԱՅԻՆ ԲՅՈՒՐՈՅԻՑ ՏԱՐԵԿԱՆ ՄԵԿ ԱՆԳԱՄ ԱՆՎՃԱՐ ՁԵՌՔ ԲԵՐԵԼ ՁԵՐ ՎԱՐԿԱՅԻՆ ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆԸ: ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ՝ ՎԱՏ ՎԱՐԿԱՅԻՆ ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆԸ ԿԱՐՈՂ Է ԽՈՉԸՆԴՈՏԵԼ ՁԵԶ՝ ԱՊԱԳԱՅՈՒՄ ՎԱՐԿ ՍՏԱՆԱԼՈՒ ԺԱՄԱՆԱԿ»**,

գ. Սպառողի կողմից պարտավորությունների չկատարման դեպքում գրավի հաշվին պարտավորությունները մարելու դեպքում սպառողի վարկային պարտավորությունները ծածկելու համար գրավը բավարար չլինելու դեպքում սպառողի այլ գույքի հաշվին պարտավորությունների մարման հնարավորությունը (առկայության դեպքում):

14) վարկի գումարի տրամադրման եղանակները (օրինակ՝ կանխիկ, անկանխիկ վճարում, այլ),
15) պայմանագրի գործողության ընթացքում քաղվածքների, դրանց կրկնօրինակների, տեղեկանքների և այլ տեղեկությունների տրամադրման պայմանները, ժամկետները և սակագները,
16) վարկի վաղաժամկետ մարման հնարավոր դեպքերը և պայմանները, ներառյալ նաև հնարավոր տույժերը, անբարենպաստ այլ պայմանները, ինչպես նաև ժամկետից շուտ պարտավորությունները կատարելու դեպքում նվազեցման ենթակա և ոչ ենթակա վճարները, ընդ որում՝ այդ նշումը տրվում է աչքի ընկնող և առանձնացված ձևով՝ այլ տառատեսակով, այլ տառաչափով, այլ գույնով և (կամ) այլ ձևով: Իսկ հիպոտեկային կրեդիտների դեպքում սույն կետով սահմանված տեղեկատվությունը նշվում է առանձին հաստատուն տոկոսադրույքի դեպքում և լողացող տոկոսադրույքի դեպքում,
17) վարկավորվող գույքի ապահովագրության պահանջի առկայությունը: Պետք է նշվի նաև՝ ապահովագրության համար հիմք է ընդունվում գույքի շուկայական արժե՞քը, թե՞ վարկի գումարը,
18) վարկի ձևակերպման վայրը (ֆինանսական կազմակերպության գլխամասու՞մ, մասնաճյուղում, թե՞ ֆինանսական կազմակերպության հետ համագործակցող/գործընկեր կազմակերպության գործունեության վայրում),
19) ֆինանսական կազմակերպության կողմից վարկային հայտի վերաբերյալ որոշման կայացման առավելագույն ժամկետը, վարկային հայտ ներկայացնողին որոշման մասին տեղեկացնելու և վարկը սպառողին տրամադրելու կարգը և ժամկետը,
20) ֆինանսական կազմակերպության կողմից սպառողին վարկ տրամադրելու դրական որոշման բոլոր գործոնները և վարկի մերժման բոլոր գործոնները, որոնք սահմանված են ֆինանսական կազմակերպության կողմից ընդունված ներքին իրավական ակտերով,
21) հնարավորության դեպքում հաշվիչ, որի միջոցով սպառողը, նշելով վարկի գումարը և ժամկետը, կստանա վարկի մարման ընդհանուր վճարի (վարկի մայր գումարի, տոկոսագումարների և այլ վճարների ընդհանուր գումար) մասին տեղեկությունները,
22) այն դեպքում, երբ վարկային կազմակերպության սպառողական վարկի տարեկան փաստացի տոկոսադրույքը գերազանցում է 24 %-ը, հայտարարություն այն մասին, որ տվյալ տոկոսադրույքը բարձր է և, որ սպառողը նախապես դիտարկի շուկայում առկա այլընտրանքները: Ընդ որում՝ ներկայացվում են փաստացի տոկոսադրույքի նվազագույն և առավելագույն արժեքները (Օրինակ՝ «**ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ՝ ՏԵՂԵԿԱՑՆՈՒՄ ԵՆՔ, ՈՐ ԱՅՍ ՎԱՐԿԱՏԵՍԱԿՆ ՈՒՆԻ ԲԱՐՁՐ ՏԱՐԵԿԱՆ ՓԱՍՏԱՑԻ ՏՈԿՈՍԱԴՐՈՒՅՔ: ՈՒՍՏԻ, ՆԱԽԱՊԵՍ ԴԻՏԱՐԿԵՔ ՇՈՒԿԱՅՈՒՄ ԱՌԿԱ ՆՄԱՆԱՏԻՊ ԱՅԼ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏԵՔ ՎԱՐԿԸ ՄԱՐԵԼՈՒ ՁԵՐ ՀՆԱՐԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ):** Ընդ որում՝ նշված հայտարարությունը ներկայացվում է առանձին պատուհանի տեսքով՝ անմիջապես տվյալ վարկատեսակի էջ, իսկ այն դեպքում, երբ տվյալ վարկատեսակի համար առկա է առանձին ինտերնետային կայք կամ այն մատուցվում է առցանց այլ եղանակներով՝ տվյալ վարկատեսակի կայք յուրաքանչյուր անգամ մուտք գործելիս:

19. Վարկերի առանձին տեսակների մասին տեղեկությունները, բացի սույն կանոնակարգի 18-րդ կետում նշված պայմաններից, պարունակում են նաև լրացուցիչ տեղեկություններ, մասնավորապես՝

1) ***Վարկային գծերի*** (օվերդրաֆտների) գծով.

ա. արտոնյալ ժամկետը («գրեյս պերիոդ»),

բ. փաստացի օգտագործված միջոցների դիմաց հաշվարկված տոկոսադրույքը, տոկոսագումարների հաշվարկման կարգը և հաշվի նվազագույն շարժը,

գ. եթե նախատեսվում է տոկոս՝ օգտագործված միջոցների դիմաց, ապա նշում այդ պայմանների մասին,

դ. «Սպառողական կրեդիտավորման մասին» ՀՀ օրենքի 9-րդ հոդվածի 1-ին մասով սահմանված կրեդիտավորման պայմանագիրը լուծելու սպառողի իրավունքի և 10-րդ հոդվածի 1-ին մասով սահմանված կրեդիտավորման պայմանագրով ունեցած պարտավորությունները ժամկետից շուտ կատարելու սպառողի իրավունքի վերաբերյալ,

2) ***Սպառողական վարկերի*** գծով.

ա. հայտարարություն այն մասին, որ վարկատուն, նախքան վարկային պայմանագրի կնքումը, տրամադրում է Անհատական թերթիկ՝ համաձայն Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի խորհրդի 2009 թվականի հուլիսի 28-ի թիվ 229-Ն որոշմամբ հաստատված «Ֆինանսական

կազմակերպությունների գործարար վարվելակերպի կանոնները» կանոնակարգ 8/05-ի»: Ընդ որում, այդ հայտարարությանը զուգահեռ տրվում է աչքի ընկնող և առանձնացված ձևով (այլ տառատեսակով, այլ տառաչափով, այլ գույնով կամ այլ ձևով) նշում, որում բացատրվում է Անհատական թերթիկի էությունը (օրինակ՝ «**ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ՝ ՎԱՐԿ ՍՏԱՆԱԼՈՒ ՀԱՄԱՐ ԴԻՄԵԼԻՍ ՎԱՐԿԱՏՈՒՆ ՉԵՋ ԿՏՐԱՄԱԴՐԻ ՍՊԱՌՈՂԱԿԱՆ ՎԱՐԿԻ ԷԱԿԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԻ ԱՆՀԱՏԱԿԱՆ ԹԵՐԹԻԿ, ՈՐՈՒՄ ԿՆԵՐԿԱՅԱՑՎԵՆ ՉԵՋ ՏՐԱՄԱԴՐՎԵԼԻՔ ՎԱՐԿԻ ԱՆՀԱՏԱԿԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ:»**),

բ. ապառիկ վարկավորման դեպքում ֆինանսական կազմակերպության հետ համագործակցող/գործընկեր կազմակերպությունների (օրինակ՝ վաճառքի սրահի) ցանկը, ինչպես նաև հնարավորության դեպքում՝ այն հեռախոսահամարները, որոնցով սպառողը կարող է սպառիչ և ճշգրիտ տեղեկություններ ստանալ այդ կազմակերպությունների վերաբերյալ:

3) ***Արտարժույթով տրամադրվող վարկերի*** գծով՝

ա. շեշտվում է, որ արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությունները կարող են ազդեցություն ունենալ վարկի մարումների վրա,

բ. նշվում է տարեկան փաստացի տոկոսադրույքի հաշվարկի համար հիմք հանդիսացող փոխարժեքի, դրա հրապարակման ամսաթվի մասին, ինչպես նաև այն մասին, որ տարեկան փաստացի տոկոսադրույքը կարող է փոփոխվել՝ կախված Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի պաշտոնական կայքէջում հրապարակված փոխարժեքի մեծության փոփոխությունից,

4) ***Լիզինգի*** գծով՝

ա. գույքի տեսակները,

5) ***Ոսկյա իրերի գրավադրմամբ վարկերի գծով***՝

ա. վարկի ամբողջական մարման դեպքում գրավադրված ոսկյա իրերի գրավատուին հետ վերադարձման ժամկետը:

20. ***Վճարային քարտերի*** (այսուհետ՝ քարտեր) մասին տեղեկություններում յուրաքանչյուր քարտի գծով տվյալ քարտը նկարագրող ինտերնետային էջում ներկայացվում է նվազագույնը հետևյալ տեղեկատվությունը.

1) տրամադրվող քարտի տեսակը (օրինակ՝ դեբետային, վարկային, հաշվարկային, չիպային, հիբրիդ և այլն) և պատկանելությունը համապատասխան քարտային վճարահաշվարկային համակարգին (համակարգերին) (օրինակ՝ ԱրՔա, ՎԻԶԱ, այլ),

2) քարտի թողարկման, սպասարկման, վերադարձման և վճարային քարտով գործառնությունների անվտանգ իրականացման կանոնները, մասնավորապես՝

ա. քարտով իրականացվող գործառնությունների տեսակները: Այն դեպքում, երբ քարտային վճարահաշվարկային համակարգի կանոններով առկա են գործառնության կատարման հաճախականության, ժամկետների, տեսակների կամ գումարային մեծության սահմանափակումներ, այդ սահմանափակումները նույնպես նշվում են,

բ. քարտի և անհատական նույնականացման համարի (ՊԻՆ-կոդ) և (կամ) անձը նույնականացնող՝ քարտային վճարահաշվարկային համակարգի կանոններով նախատեսված այլ ծածկագրի (ծածկագրերի) տրամադրման, օգտագործման և պահպանման կանոնները,

գ. ֆինանսական կազմակերպության և քարտապանի պարտավորությունները և նրանց պատասխանատվության չափն ու պայմանները (քարտապանի պատասխանատվությունն իր կողմից չվավերացված գործարքների համար, թողարկողի պատասխանատվությունը քարտապանի առջև վերջինիս կողմից չկատարված/չվավերացված գործարքների համար, քարտապանի կողմից չկատարված գործարքների վերաբերյալ վերջինիս կողմից տեղեկացման կարգի և պայմանների, պատասխանատվության չափի և վնասների բաշխման, այլ սահմանված ընթացակարգերի վերաբերյալ),

դ. քարտի բլոկավորման և ապաբլոկավորման կարգն ու պայմանները, ժամկետը՝ ինչպես քարտապանի նախաձեռնությամբ, այնպես էլ բանկի, ինչպես նաև բլոկավորման/ապաբլոկավորման համար առանձին կապի միջոցները (հեռախոսահամարները և (կամ) ինտերնետային կայքի հասցեն) (առկայության դեպքում),

ե. քարտապանի կողմից քարտային գործառնության ***բողոքարկման*** ժամանակահատվածը, ինչպես նաև բողոքարկման և ճշգրտման, այդ թվում՝ քարտապանի կողմից ներկայացված դիմում-բողոքի հիման վրա միջոցների հետ գանձման (Չառջբեք) ժամանակ կիրառվող ընթացակարգերը և քարտապանի կողմից դրանց կիրառման կարգը և միջոցները,

զ. քարտի կորստի/գողանալու, այդ թվում՝ քարտը թողարկող բանկի կամ այլ բանկի բանկոմատի կողմից քարտի առգրավման դեպքում կիրառվող կարգերը, պայմանները և ժամկետները, ինչպես նաև հեռախոսահամար և(կամ) կապի այլ միջոցներ, որով հնարավոր է մանրամասն տեղեկություններ ստանալ այդ մասին,

է. քարտի վերաթողարկման կարգն ու պայմանները, ժամկետները,

ը. քարտով գործառնությունների իրականացման ընթացքում առաջացող ռիսկերի կառավարման և զսպման արդյունավետ մեխանիզմները, ինչպես նաև ընդհանրական տեղեկություններ այդ գործարքների հետ կապված ռիսկերի մասին (օրինակ՝ ինչ է զեղծարարությունը կամ զեղծարարության ռիսկից խուսափելու օգտակար խորհուրդներ),

թ. քարտի անվտանգ օգտագործման նվազագույն պայմանները, ինչպես նաև նշում այն մասին, որ ֆինանսական կազմակերպությունը պարտավոր է սպառողի հետ պայմանագիր կնքելիս վերջինիս տրամադրել այդ պայմանները,

ժ. քարտային հաշվի փակման դեպքում քարտը վերադարձնելու կարգն ու պայմանները, այդ թվում նաև նշում քարտը չվերադարձնելու արդյունքում պատասխանատվության չափի և առաջացող վնասների բաշխման վերաբերյալ,

ժա. քարտային հաշիվը փակելուց հետո հաշվին առկա միջոցների վերադարձման կարգն ու պայմանները,

3) քարտի գործողության ժամկետ սահմանված լինելու դեպքում նշում այդ մասին,
4) տրամադրվող քարտերի համար հաշվի արժույթի տեսակները,
5) այն դեպքում, երբ առկա են օժանդակ կամ լրացուցիչ ծառայությունների մատուցման հնարավորություններ կամ կցված է հավելյալ ծրագիր (օրինակ՝ Cashback), ապա կից նշվում են նաև այդ ծառայության (ծրագրի) էական պայմանները,
6) այն դեպքում, երբ ֆինանսական կազմակերպության կողմից ներդրված են վճարային քարտերով գործառնությունների ժամանակ կիրառվող տեղեկատվական անվտանգության համակարգեր, օրինակ՝ վճարումների դեպքում մեկանգամյա գաղտնաբառերի կիրառման համակարգի (3d secure) օգտագործում, ապա ներկայացվում է նշում այդ մասին,
7) քարտ ստանալու (վճարային քարտի թողարկման և սպասարկման պայմանագիր կնքելու) համար անհրաժեշտ փաստաթղթերը ներկայացնելուց հետո քարտի տրամադրման և ակտիվացման ժամկետներն ու պայմանները,
8) եթե ֆինանսական կազմակերպությունը մատուցում է ***հեռահար սպասարկման*** ծառայություններ (ինտերնետի, բջջային հեռախոսի կամ այլ միջոցով), ապա հրապարակվում են նաև հեռահար սպասարկման ծառայությունների պայմանները և կարգը, գործարքի էությունից բխող՝ ֆինանսական կազմակերպության և քարտապանի պատասխանատվության սահմանները և հավաստման ընթացակարգերը:

21. ***Բանկային (ընթացիկ) հաշիվների*** մասին տեղեկություններում յուրաքանչյուր հաշվի (այդ թվում՝ քարտային և ավանդային հաշիվների) գծով տեղեկություններում տվյալ հաշիվը նկարագրող ինտերնետային էջում նշվում է հետևյալ տեղեկատվությունը.

1) հաշվով հնարավոր գործառնությունների տեսակները: Այն դեպքում, երբ կան կատարման հաճախականության, ժամկետների, տեսակների կամ գումարային մեծության սահմանափակումներ, այդ սահմանափակումները նույնպես նշվում են,
2) պայմանագրով հաշվում առկա դրամական միջոցների նկատմամբ տոկոսներ վճարելու պայման նախատեսված լինելու դեպքում անվանական տոկոսադրույքի և տարեկան տոկոսային եկամտաբերության մեծությունը, հաշվարկման կարգը և հաշվեգրման ժամկետները: Ընդ որում՝ տրվում է աչքի ընկնող և առանձնացված ձևով (այլ տառատեսակով, այլ տառաչափով, այլ գույնով կամ այլ ձևով) նշում, որում բացատրվում է անվանական տոկոսադրույքի և տարեկան տոկոսային եկամտաբերության տարբերությունը (օրինակ՝ «**ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ՝ ՁԵՐ ՀԱՇՎՈՒՄ ԱՌԿԱ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՆԿԱՏՄԱՄԲ ՏՈԿՈՍԱԳՈՒՄԱՐՆԵՐԸ ՀԱՇՎԱՐԿՎՈՒՄ ԵՆ ԱՆՎԱՆԱԿԱՆ ՏՈԿՈՍԱԴՐՈՒՅՔԻ ՀԻՄԱՆ ՎՐԱ, ԻՍԿ ՏԱՐԵԿԱՆ ՏՈԿՈՍԱՅԻՆ ԵԿԱՄՏԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆԸ ՑՈՒՅՑ Է ՏԱԼԻՍ, ԹԵ ՈՐՔԱՆ ԵԿԱՄՈՒՏ ԿՍՏԱՆԱՅԻՔ ԴՈՒՔ՝ ՁԵՐ ԿՈՂՄԻՑ ԱՎԱՆԴԻ ՀԵՏ ԿԱՊՎԱԾ ՊԱՐՏԱԴԻՐ ՎՃԱՐՆԵՐ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ԵՎ ՍԱՀՄԱՆՎԱԾ ՊԱՐԲԵՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՄԲ ՎԱՍՏԱԿԱԾ ՏՈԿՈՍԱԳՈՒՄԱՐՆԵՐԸ ՍՏԱՆԱԼՈՒ ԱՐԴՅՈՒՆՔՈՒՄ: ՏԱՐԵԿԱՆ ՏՈԿՈՍԱՅԻՆ ԵԿԱՄՏԱԲԵՐՈՒԹՅԱՆ ՀԱՇՎԱՐԿՄԱՆ ԿԱՐԳԸ ԿԱՐՈՂ ԵՔ ԳՏՆԵԼ ՀԵՏԵՎՅԱԼ ՀԱՍՑԵՈՒՄ**…:»),
3) հաշվի բացման և փակման ընթացակարգերը, ժամկետները և սակագները, ինչպես նաև հաշվի սպասարկման և գործառնությունների իրականացման սակագները,
4) հաշվի արժույթը, հաշվի արժույթից տարբերվող այլ արժույթներով կատարվող գործառնությունների իրականացման հնարավորությունը, հաշվի արժույթից տարբերվող արժույթով հաշվով գործառնությունների կատարման ժամանակ կիրառվող փոխարժեքը (օրինակ՝ Կենտրոնական բանկի կողմից հայտարարված արժութային շուկայում ձևավորված միջին փոխարժեք),
5) հաշվետիրոջ կողմից հաշվով գործառնություններ չկատարելու դեպքում հաշվի պահպանման ծախսերը՝ ելնելով գործարք չկատարելու վաղեմությունից,

6) հաշվի նվազագույն մնացորդի մեծությունը՝ նվազագույն մնացորդ սահմանված լինելու դեպքում,
7) հաշվին դրամական միջոցների մուտքագրման/կրեդիտագրման և ելքագրման/դեբետագրման կարգն ու պայմանները, ժամկետը, հաշվից վճարումներ և փոխանցումներ կատարելու առավելագույն ժամկետները,
8) սպառողի պահանջով՝ Հայաստանի Հանրապետությունում կամ Հայաստանի Հանրապետության տարածքից դուրս կատարված գործարքների վերաբերյալ տեղեկանքի (հարցման) տրամադրման սակագները,
9) հաշվի փակման (բանկային հաշվի պայմանագրի լուծման) պայմանները (օրինակ՝ հաշվում պահվող դրամական միջոցների գումարը պայմանագրով նախատեսված նվազագույն չափից պակաս լինելու, մեկ տարվա ընթացքում տվյալ հաշվով գործառնությունների բացակայության դեպքում և այլն), ինչպես նաև հաշվի փակման (պայմանագրի լուծման) դեպքում հաշվում առկա դրամական միջոցների մնացորդի նկատմամբ իրականացվող հետագա գործողությունները, համապատասխան միջոցների վերադարձման կարգը, պայմաններն ու ժամկետը (օրինակ՝ պայմանագրի դադարեցման մասին դիմումը ստանալու մասին հավաստման տրամադրումը սպառողին, մնացորդը հաշվետիրոջ կողմից նշված հաշվեհամարին փոխանցելը, ցպահանջ կամ ժամկետային ավանդի վերաձևակերպելը և այլն), սպառողի կողմից հաշվի փակման մասին դիմում ներկայացնելուց հետո հաշվի փակման առավելագույն ժամկետը,
10) հայտարարություններ այն մասին, որ

ա. հաշիվը և դրանում եղած դրամական միջոցները տնօրինելու հաշվետիրոջ իրավունքները կարող են սահմանափակվել դատարանի վճռով դատական ակտերի հարկադիր կատարումն ապահովող մարմինների կամ հարկային մարմինների կողմից ներկայացված հայտի հիման վրա,

բ. առանց հաշվետիրոջ կարգադրության հաշվից դրամական միջոցների բռնագանձումը կարող է իրականացվել դատարանի վճռով դատական ակտերի հարկադիր կատարումն ապահովող մարմինների և հարկային մարմինների կողմից ներկայացված հայտի հիման վրա և այդ մասին հաշվետիրոջը տեղեկացնելու կարգը,

11) «Ֆիզիկական անձանց բանկային ավանդների հատուցումը երաշխավորելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով սահմանված կարգով հաշվում առկա դրամական միջոցների մնացորդի երաշխավորված չափի մասին տեղեկացումը:

22. ***Ավանդների*** մասին տեղեկություններում յուրաքանչյուր ավանդատեսակի գծով տեղեկություններում տվյալ ավանդը նկարագրող ինտերնետային էջում նշվում է նվազագույնը հետևյալ տեղեկատվությունը.

1) ավանդի տեսակը (օրինակ՝ ցպահանջ, ժամկետային կամ այլ),
2) ֆիզիկական անձ հաճախորդներին տրամադրվող ավանդների դեպքում՝ «Բանկային ավանդների ներգրավման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 3-րդ հոդվածի 1-ին, 2-րդ և 3-րդ մասերով և 4-րդ հոդվածով սահմանված տեղեկությունները,
3) անվանական տոկոսադրույքի և տարեկան տոկոսային եկամտաբերության մեծությունը, հաշվարկման կարգը և հաշվեգրման ժամկետները ներկայացուցչական օրինակի միջոցով, ընդ որում՝ տարեկան տոկոսային եկամտաբերությունը տեղադրվում է անմիջապես անվանական տոկոսադրույքի ներքևի, վերևի կամ կողքի հատվածում և չի կարող ներկայացվել ավելի փոքր տառաչափով, քան անվանական տոկոսադրույքն է: Տվյալ ավանդի համար տոկոսադրույքների նվազագույն և առավելագույն արժեքներ սահմանված լինելու դեպքում ներկայացվում են անվանական տոկոսադրույքի նվազագույն և առավելագույն արժեքները: Այն դեպքում, երբ տվյալ ավանդի անվանական տոկոսադրույքի համար նշվել են նվազագույն և առավելագույն արժեքներ, լրացվում են տվյալ ավանդի տարեկան տոկոսային եկամտաբերության նվազագույն և առավելագույն արժեքները: Ընդ որում՝ տրվում է աչքի ընկնող և առանձնացված ձևով (այլ տառատեսակով, այլ տառաչափով, այլ գույնով կամ այլ ձևով) նշում, որում բացատրվում է անվանական տոկոսադրույքի և տարեկան տոկոսային եկամտաբերության տարբերությունը (օրինակ՝ «**ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ՝ ՁԵՐ ՀԱՇՎՈՒՄ ԱՌԿԱ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՆԿԱՏՄԱՄԲ ՏՈԿՈՍԱԳՈՒՄԱՐՆԵՐԸ ՀԱՇՎԱՐԿՎՈՒՄ ԵՆ ԱՆՎԱՆԱԿԱՆ ՏՈԿՈՍԱԴՐՈՒՅՔԻ ՀԻՄԱՆ ՎՐԱ, ԻՍԿ ՏԱՐԵԿԱՆ ՏՈԿՈՍԱՅԻՆ ԵԿԱՄՏԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆԸ ՑՈՒՅՑ Է ՏԱԼԻՍ, ԹԵ ՈՐՔԱՆ ԵԿԱՄՈՒՏ ԿՍՏԱՆԱՔ ԴՈՒՔ ՁԵՐ ԿՈՂՄԻՑ ԱՎԱՆԴԻ ՀԵՏ ԿԱՊՎԱԾ ՊԱՐՏԱԴԻՐ ՎՃԱՐՆԵՐ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ԵՎ ՍԱՀՄԱՆՎԱԾ ՊԱՐԲԵՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՄԲ ՎԱՍՏԱԿԱԾ ՏՈԿՈՍԱԳՈՒՄԱՐՆԵՐԸ ՍՏԱՆԱԼՈՒ ԱՐԴՅՈՒՆՔՈՒՄ: ՏԱՐԵԿԱՆ ՏՈԿՈՍԱՅԻՆ ԵԿԱՄՏԱԲԵՐՈՒԹՅԱՆ ՀԱՇՎԱՐԿՄԱՆ ԿԱՐԳԸ ԿԱՐՈՂ ԵՔ ԳՏՆԵԼ ՀԵՏԵՎՅԱԼ ՀԱՍՑԵՈՒՄ**…:»),
4) ժամկետային ավանդը ժամկետից շուտ հետ վերցնելու պայմանները, ինչպես նաև այլ լրացուցիչ պայմաններ, ինչպիսիք են, օրինակ՝ պայմանագրի գործողության ընթացքում ավանդի գումարի փոփոխություն,

5) հայտարարություններ այն մասին, որ

ա. երբ ժամկետային ավանդը ավանդատուի պահանջով վերադարձվում է մինչև ժամկետի ավարտը կամ մինչև ավանդային պայմանագրում նշված հանգամանքների վրա հասնելը, ավանդատուի տոկոսները վճարվում են բանկի կողմից ցպահանջ ավանդների համար սահմանված չափերով: Այն դեպքում, երբ պայմանագրով նախատեսված է տոկոսների այլ չափ, տրվում է հայտարարություն այդ մասին,

բ. երբ ավանդատուն ժամկետի ավարտից հետո չի պահանջում վճարել ժամկետային ավանդի գումարը կամ պայմանագրով նախատեսված հանգամանքները երևան գալուց հետո վերադարձնել այլ պայմաններով ներդրված ավանդի գումարը, պայմանագիրը երկարաձգված է համարվում ցպահանջ ավանդի պայմաններով: Այն դեպքում, երբ պայմանագրով նախատեսված է այլ բան, տրվում է հայտարարություն այդ մասին,

գ. ավանդային պայմանագրով որոշված տոկոսների չափը, որը ավանդատուն ներդրել է որոշակի ժամկետի ավարտից կամ պայմանագրով նախատեսված հանգամանքները վրա հասնելուց հետո այն հետ ստանալու պայմանով, բանկը չի կարող միակողմանի նվազեցնել: Այն դեպքում, երբ նախատեսված է այլ բան, տրվում է հայտարարություն այդ մասին,

դ. ավանդային հաշվին կարող են մուտքագրվել նաև երրորդ անձանցից ստացված դրամական միջոցները՝ նրա ավանդի մասին անհրաժեշտ տվյալների նշումով: Այն դեպքում, երբ պայմանագրով նախատեսված է այլ բան, տրվում է հայտարարություն այդ մասին,

ե. ավանդը կարող է ներդրվել բանկ երրորդ անձի անունով (նման հնարավորության առկայության դեպքում):

9) «Ֆիզիկական անձանց բանկային ավանդների հատուցումը երաշխավորելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով սահմանված կարգով բանկային ավանդի երաշխավորված չափի մասին տեղեկացումը:

23. ***Հայաստանի Հանրապետության տարածքում և տարածքից դուրս առանց բանկային հաշվի բացման դրամական (փողային) փոխանցումների, ինչպես նաև այլ վճարումների (փոխանցումների)*** գծով տեղեկություններում յուրաքանչյուր դրամական փոխանցման (վճարման) տեսակը նկարագրող ինտերնետային էջում նշվում է նվազագույնը հետևյալ տեղեկատվությունը.

1) վճարումների/փոխանցումների իրականացման կարգը, այդ թվում նաև՝ Հայաստանի Հանրապետության տարածքում և Հայաստանի Հանրապետության տարածքից դուրս առանց բանկային հաշվի բացման ֆիզիկական անձանց կողմից իրականացվող դրամական (փողային) փոխանցումների դեպքում նշվում է դրամական միջոցների փոխանցում նախաձեռնողի, ինչպես նաև դրամական միջոցները ստացողի (փոխանցման շահառուի) կողմից ներկայացվող անհրաժեշտ փաստաթղթերի ցանկը (այդ թվում՝ անձը հաստատող փաստաթղթերը), ինչպես նաև փոխանցված միջոցները ստանալու համար դրամական միջոցներ ստացողի կողմից հաղորդվող անհրաժեշտ գաղտնի տվյալների ցանկը (օրինակ՝ փոխանցման ունիկալ կոդը) և դրանց ներկայացման կարգը,
2) վճարման/փոխանցման իրականացման առավելագույն ժամկետները, որի ընթացքում կազմակերպությունը կկատարի վճարումը/փոխանցումը շահառուին: Այն դեպքում, երբ կենսաթոշակների, նպաստների և սոցիալական այլ վճարների համար ֆինանսական կազմակերպության կողմից սահմանված է վճարման ժամանակահատված (օրինակ՝ յուրաքանչյուր ամսվա 15-25-ը), ապա տեղեկացում այդ մասին,
3) վճարումը և (կամ) փոխանցումը նախաձեռնողի կողմից վճարման/փոխանցման չեղյալ համարելու և հետ կանչելու, ինչպես նաև դրամական միջոցները ստացողի (շահառուի) չհայտնաբերվելու կամ շահառուի կողմից դրամական միջոցները չստանալու դեպքում փոխանցված դրամական միջոցների հետվերադարձման ընթացակարգը, ժամկետները, կիրառվող հնարավոր միջնորդավճարները, ինչպես նաև սխալների ուղղման և վճարման/փոխանցման պայմանների փոփոխման նպատակով կիրառվող ընթացակարգը և ժամկետները, կիրառվող հնարավոր միջնորդավճարները,
4) ֆինանսական կազմակերպության կողմից գանձված միջնորդավճարների վերադարձման/ չվերադարձման դեպքերը, կարգը և պայմանները,
5) ֆինանսական կազմակերպության կողմից վճարման և (կամ) փոխանցման ուշացման, չկատարման կամ մասնակի կատարման դեպքում կիրառվող ընթացակարգը (օրինակ՝ վնասի փոխհատուցման), ժամկետները և պատասխանատվության շրջանակները,
6) ֆինանսական կազմակերպության պարտավորությունը սպառողին յուրաքանչյուր մատուցված ծառայության կատարումը հավաստող անդորրագիր տրամադրելու վերաբերյալ,
7) սպառողի կողմից իրականացված վճարումների և (կամ) փոխանցումների հետ կապված բողոքարկման ժամկետները, ինչպես նաև բողոքարկման ժամանակ կիրառվող ընթացակարգերը և սպառողի կողմից դրանց կիրառման կարգը և միջոցները,

8) Հայաստանի Հանրապետության տարածքում և տարածքից դուրս առանց բանկային հաշվի բացման դրամական (փողային) փոխանցումների գծով՝

ա. փոխանցման/ստացման ***արժույթները***, ինչպես նաև տեղեկացում դրամական փոխանցում նախաձեռնողին (ստացողին) այն մասին, թե ֆինանսական կազմակերպությունը դրամական փոխանցումների ընդունումը (վճարումը) կկատարի փոխանցման արժույթով, թե այլ արժույթով: Վճարահաշվարկային կազմակերպությունների դեպքում այս տեղեկատվությունը բացահայտվում է Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի խորհրդի 2011 թվականի հոկտեմբերի 25-ի թիվ 285-Ն որոշմամբ հաստատված «Վճարահաշվարկային կազմակերպությունների լիցենզավորումը, մասնաճյուղերի հաշվառումը, վճարահաշվարկային կազմակերպությունների ղեկավարների որակավորումը, վճարահաշվարկային կազմակերպությունների գործունեության վայրին ներկայացվող տեխնիկական հագեցվածության, տարածքային, ծրագրային, անվտանգության պահանջները, ինչպես նաև վճարահաշվարկային կազմակերպությունների լիցենզիաների գրանցամատյանի ձևը, վարման կարգը, դրանում ներառվող տեղեկությունները» կանոնակարգ 17/01-ի 153-րդ կետով սահմանված կանոնների համաձայն,

բ. փոխանցման սահմանաչափերը,

բ1. փոխանցման նվազագույն և առավելագույն սահմանաչափերը (նման սահմանաչափերի առկայության դեպքում),

բ2. ստացվող դրամական միջոցների առավելագույն սահմանաչափը, եթե նման սահմանափակում առկա է ստացողի երկրի օրենսդրությամբ (նման տեղեկատվության առկայության դեպքում),

գ. փոխանցումների ուղղությունները, աշխարհագրությունը և այն համակարգերը, որոնց միջոցով կարող են դրամական միջոցներ ստացողները (փոխանցման շահառուները) ստանալ փոխանցված միջոցները: Ընդ որում՝ նաև ներկայացվում են դրամական փոխանցումներ իրականացնող յուրաքանչյուր համակարգի ինտերնետային կայքին հղումները,

դ. այն դեպքում, երբ առկա են լրացուցիչ կամ օժանդակ ծառայությունների մատուցման հնարավորություն(ներ), ապա նշում այդ մասին:

24. ***Հայաստանյան վճարահաշվարկային համակարգի օպերատորի*** կողմից մատուցվող ծառայությունների մասին տեղեկություններում ներկայացվում է նվազագույնը հետևյալ տեղեկատվությունը.

1) հայաստանյան վճարահաշվարկային ***համակարգի անվանումը***, ստեղծման օրն ու տարեթիվը,
2) հայաստանյան վճարահաշվարկային համակարգի ռազմավարությունը,
3) հայաստանյան վճարահաշվարկային համակարգի մասնակիցների (անդամների) ցանկը, նրանց դերը համակարգում՝ խմբավորված ըստ յուրաքանչյուր մասնակցի.

ա. մասնակցի անվանումը, կազմակերպական-իրավական ձևը և ռեզիդենտությունը,

բ. մասնակցի դերը (կարգավիճակը) համակարգում (օրինակ՝ օպերատոր, հաշվարկային բանկ, պրոցեսինգ և/կամ քլիրինգ իրականացնող մասնակից, վճարային քարտեր թողարկող կամ սպասարկող, այլ),

4) հայաստանյան վճարահաշվարկային համակարգով իրականացվող գործառնությունների տեսակները (առանց բանկային հաշիվների բացման դրամական միջոցների փոխանցում, բանկային հաշիվների միջոցով դրամական միջոցների փոխանցում, քարտերի թողարկում (դեբետային, վարկային), քարտերի սպասարկում (կանխիկ, անկանխիկ, ինտերնետ միջավայրում և/կամ բջջային հեռախոսի միջոցով, այլ), պրոցեսինգի իրականացում և այլ), գործունեության հիմնական ուղղությունները և դրանց համառոտ բնութագիրը,
5) այն դեպքում, երբ հայաստանյան վճարահաշվարկային համակարգի կանոններով կան սահմանված գործառնության կատարման հաճախականության (օրինակ՝ կանխիկացում՝ օրական ոչ ավելի, քան 500 հազ ՀՀ դրամ), ժամկետների, տեսակների կամ գումարային մեծության սահմանափակումներ, ապա այդ սահմանափակումները նույնպես նշվում են,
6) հայտարարություն այն մասին, որ

ա. հայաստանյան վճարահաշվարկային համակարգով իրականացվող գործառնությունների (ծառայությունների) համար կարող է գանձվել վճար, որը սահմանվում է յուրաքանչյուր մասնակցի կողմից ինքնուրույն,

բ. հայաստանյան վճարահաշվարկային համակարգում կիրառվող սակագների, ինչպես նաև այլ լրացուցիչ վճարների մասին (եթե այդպիսիք նախատեսված են կամ կարող են ծագել գործարքի ընթացքում) կարող եք ծանոթանալ յուրաքանչյուր մասնակցի ինտերնետային կայքում:

7) այն դեպքում, երբ հայաստանյան վճարահաշվարկային համակարգում առկա տեխնիկական կամ այլ տեսակի խնդիրների պատճառով մասնակիցների կողմից ծառայությունների մատուցումը հնարավոր չէ իրականացնել, հայաստանյան վճարահաշվարկային համակարգի օպերատորը իր ինտերնետային

կայքի առաջին էջում հայտարարում է այդ մասին՝ նշելով նաև խնդրի կարգավորման ժամկետների վերաբերյալ:

25. ***էլեկտրոնային փողերի*** գծով տեղեկություններում նշվում է առնվազն հետևյալ տեղեկատվությունը.

1) էլեկտրոնային փողի տեսակները (օրինակ՝ էլեկտրոնային քսակ, վիրտուալ փող), որոնք հնարավոր է ձեռք բերել,
2) էլեկտրոնային փողերի ձեռքբերման կարգը, պայմանները, վայրերը, այդ թվում նաև՝ հաշվառման հաշվի բացման ժամանակ սպառողի պատշաճ ուսումնասիրություն անցնելու պարտադիր քայլերը, անհրաժեշտ փաստաթղթերի ցանկը, ժամկետները: Ընդ որում՝ գրանցումն ավարտելու համար սպառողը պարտադիր նշում է կատարում «Համաձայն եմ սույն պայմանագրի պայմաններին » հայտարարության առջև: Կնքվող գրավոր պայմանագրի հղումը ներկայացված է աչքի ընկնող և առանձնացված ձևով,
3) էլեկտրոնային փողի հետ կապված հնարավոր բոլոր գործառնությունների ցանկը, կատարման կարգը, պայմանները, ժամկետները, հաշվառման հաշիվների կարգավիճակները (օրինակ՝ նույնականացված, չնույնականացված հաշիվներ), ինչպես նաև առկա սահմանափակումները (օրինակ՝ լիցքավորում կամ կանխիկացում իրականացնելու սահմանափակում և այլ),
4) ժամկետ, որի ընթացքում փոխանցված և (կամ) մուտքագրված էլեկտրոնային փողը հասանելի կլինի շահառուին,
5) էլեկտրոնային փողով գործառնությունների անդորրագրերի պահպանման, քաղվածքների տրամադրման ժամկետները, կարգը և պայմանները,
6) էլեկտրոնային փողի գործողության առավելագույն ժամկետ սահմանված լինելու դեպքում ժամկետը լրանալուց հետո սպառողի մոտ առկա էլեկտրոնային փողին համարժեք դրամական միջոցները վերադարձնելու կարգն ու պայմանները,
7) հաշվառման հաշիվը հեռահար եղանակով գրանցելիս հայտարարություն այն մասին, որ գրանցման գաղտնաբառը պետք է լինի հուսալի, պարունակի մեծատառեր, փոքրատառեր, նշաններ (օրինակ՝ **ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ՝ ԱՆՁՆԱԿԱՆ ՏՎՅԱԼՆԵՐԻ ԵՎ ՁԵՐ ՀԱՇՎԻ ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅԱՆ ԱՊԱՀՈՎՄԱՆ ՀԱՄԱՐ ԸՆՏՐԵՔ ՀՈՒՍԱԼԻ, ՈՉ ՊԱՐԶ ԳԱՂՏՆԱԲԱՌ, ՈՐԸ ԿՊԱՐՈՒՆԱԿԻ ՄԵԾԱՏԱՌԵՐ, ՓՈՔՐԱՏԱՌԵՐ, ՆՇԱՆՆԵՐ**): Ընդ որում՝ նշումը ներկայացվում է աչքի ընկնող և առանձնացված ձևով՝ այլ տառատեսակով, այլ տառաչափով, այլ գույնով և (կամ) այլ ձևով,
8) հաշվառման հաշվով մեկանգամյա գործառնության առավելագույն և նվազագույն գումարների սահմանաչափերը (առկայության դեպքում),
9) հաշվառման հաշվով օրական և ամսական կատարվող գործառնության քանակի և գումարի սահմանաչափերը (առկայության դեպքում),
10) նույնականացման պատշաճ ուսումնասիրություն չանցած սպառողների հաշվառման հաշվով հնարավոր գործարքների ցանկը,
11) ինտերնետային կայքում հաշվառման հաշվի՝ սպառողին հատկացված համապատասխան էջ մուտք գործելիս նշում վերջին այցելության ամսաթվի, ժամի և IP հասցեի մասին: Ընդ որում, կողքը նշվում է հայտարարություն այն մասին, որ սպառողը պետք է փոխի իր գաղտնաբառն այն դեպքում, եթե ներկայացված վերջին այցելությունը իրենը չի եղել (օրինակ՝ «**ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ՝ ԵԹԵ ՎԵՐՋԻՆ ԱՅՑԵԼՈՒԹՅԱՆ ՆՇՎԱԾ ՏՎՅԱԼՆԵՐԸ ՉԵՆ ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆՈՒՄ ՁԵՐ ԿՈՂՄԻՑ ԻՐԱԿԱՆՈՒՄ ԿԱՏԱՐՎԱԾ ՎԵՐՋԻՆ ԱՅՑԵԼՈՒԹՅԱՆ ՏՎՅԱԼՆԵՐԻՆ, ԱՊԱ ՓՈԽԵՔ ՁԵՐ ԳԱՂՏՆԱԲԱՌԸ, ՈՐՊԵՍԶԻ ՊԱՇՏՊԱՆԵՔ ՁԵՐ ԱՆՁՆԱԿԱՆ ՀԱՇԻՎԸ ԱՅԼ ԱՆՁԱՆՑ ԿՈՂՄԻՑ ՄՈՒՏՔ ԳՈՐԾԵԼՈՒՑ**»,
12) ինտերնետային կայքում հաշվառման հաշվի՝ սպառողին հատկացված համապատասխան էջում հաշվի մնացորդը, կատարված գործառնությունների պատմությունը,
13) ինտերնետային կայքում հաշվառման հաշվով գործառնություններ կատարելիս (հանրային ծառայությունների համար (կոմունալ) վճարումների ընդունում, ծառայության/ապրանքի գնում և այլն) կայքի հաշվառման հաշվի համապատասխան էջում հայտարարություն գործարքի սակագնի, ժամկետի (առկայության դեպքում) և անհրաժեշտ այլ տեղեկատվության մասին, էլեկտրոնային փողերի հաշվառման հաշվի մնացորդի առավելագույն սահմանաչափը (առկայության դեպքում),
14) հաշվառման հաշվի փակման պայմանները, կարգը և ժամկետները:

26. ***Ապահովագրական ծառայությունների*** մասին տեղեկություններում յուրաքանչյուր ծառայության տեսակի գծով տեղեկություններում տվյալ ծառայությունը նկարագրող ինտերնետային էջում նշվում է նվազագույնը հետևյալ տեղեկատվությունը.

1) ապահովագրության ***տեսակը*** և ապահովագրության ***դասը և (կամ) ենթադասը***՝ համաձայն «Ապահովագրության և ապահովագրական գործունեության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 7-րդ հոդվածի,

2) ծառայության տեսակի ***սակագները***, սակագների տատանման ***միջակայքը*** (սակագնի հնարավոր նվազագույն և առավելագույն չափերը)՝ կախված ապահովագրության որոշակի պայմաններից (չհատուցվող գումարից և այլն) և ապահովագրական ռիսկի վրա ազդող գործոններից,
3) իրականացվող ապահովագրության դասի (ենթադասի) կանոնները (պայմանները), որոնք առնվազն ներառում են՝

ա. ապահովագրության օբյեկտը,

բ. ապահովագրական պատահարը (պատահարները), որի տեղի ունենալու դեպքում տրվում է ապահովագրական հատուցումը. ապահովագրական պատահար չհամարվող դեպքերը կամ ռիսկերը (բացառությունները),

գ. ապահովագրական գումարի չափը, հաշվարկման կարգը,

դ. ապահովագրական հատուցում ստանալու կարգը և գործընթացը՝ ապահովադրի կողմից ապահովագրական պատահար տեղի ունենալուց հետո իրականացվելիք գործողությունները և ժամկետները, հատուցում ստանալու համար անհրաժեշտ փաստաթղթերը և դրանց ներկայացման կարգը, հատուցման համար հայտը ֆինանսական կազմակերպության ներկայացնելուց հետո որոշման կայացման ժամկետը և պայմանները: Ընդ որում, եթե ապահովադրի որոշ գործողություններ (անգործությունը) հանդիսանում են ապահովագրական հատուցումը մերժելու հիմք, ապա այդ մասին նշումը ներկայացվում է աչքի ընկնող և առանձնացված ձևով՝ այլ տառատեսակով, այլ տառաչափով, այլ գույնով և (կամ) այլ ձևով,

ե. ապահովագրավճարի հաշվարկման կարգը, ինչպես նաև հղում ապահովագրավճարի հաշվարկման հաշվիչին (առկայության դեպքում),

զ. ապահովագրավճարի վճարման կարգը, ձևը և ժամկետները,

է. ապահովադրի կողմից ապահովագրավճարի՝ պայմանագրում սահմանված ժամկետներում և կարգով չվճարելու հետևանքները,

ը. վնասի գնահատման կարգը,

թ. ապահովադրի իրավունքները և պարտավորությունները, ընդ որում՝ այն պարտավորությունները, որոնց չկատարումը կարող է հանգեցնել ապահովագրական հատուցման չվճարմանը և այդ պարտավորությունների չկատարումը տարածված է սպառողների մոտ, նշվում են աչքի ընկնող և առանձնացված ձևով՝ այլ տառատեսակով, այլ տառաչափով, այլ գույնով և (կամ) այլ ձևով,

ժ. եթե ապահովագրական տվյալ ծառայության համար «Ապահովագրության և ապահովագրական գործունեության մասին» ՀՀ օրենքի համաձայն նախատեսված է մտածելու ժամանակ, ապա՝ մտածելու ժամանակի էությունը և օգտվելու ընթացակարգը:

4) ապահովագրության պայմանագիր կնքելու համար անհրաժեշտ փաստաթղթերի ցանկը,
5) ապահովագրության պայմանագրի վերակնքման, վերաձևակերպման կարգն ու պայմանները,
6) ապահովագրական պայմանագրի գործողության ընթացքում պայմանագրի կրկնօրինակների, տեղեկանքների և այլ տեղեկությունների տրամադրման պայմանները, ժամկետները և սակագները,
7) ապահովագրության պայմանագրի վաղաժամկետ դադարեցման և լուծման դեպքերն ու պայմանները, ներառյալ նաև ապահովադրին վերադարձման ենթակա ապահովագրավճարների մեծության չափը և հաշվարկման կարգը,
8) ԱՊՊԱ-ի գծով ներկայացվում է նաև հետևյալ տեղեկատվությունը.

ա. համաձայնեցված հայտարարագրի վերաբերյալ՝ համաձայնեցված հայտարարագրի լրացման և այն ապահովագրական ընկերությանը ներկայացման ընթացակարգերը,

բ. ոչ ստանդարտ իրավիճակներում (օրինակ, երբ պատահարում ներգրավված են մի քանի տուժողներ և նրանց պատճառված վնասների ընդհանուր գումարը գերազանցում է սահմանված ապահովագրական գումարը) կիրառվող ապահովագրական հատուցումների հաշվարկման օրինակներ, բացատրություններ,

գ. երաշխավորման ֆոնդի միջոցների հաշվին ապահովագրական հատուցումների վճարման դեպքերն ու կարգը,

դ. ապահովագրավճարների զեղչերի և հավելավճարների համակարգի (Բոնուս-Մալուս համակարգ) էությունը և կիրառման ժամկետները,

ե. հղում Բյուրոյի պաշտոնական ինտերնետային էջին:

27. ***Ներդրումային ծառայությունների և ոչ հիմնական ծառայությունների,*** ինչպես նաև ***արտաժութային (անկանխիկ) գործառնությունների*** մասին առնվազն ներկայացվում է հետևյալ տեղեկատվությունը.

1) ծառայության/գործառնության անվանումը և տեսակը,
2) սպառողի կողմից վճարումներ կատարելու պայմանների, եղանակների և ժամկետների մասին,

3) սպառողի հետ կապի իրականացման կարգի և ժամկետների մասին (սպառողից պատվերներ կամ հանձնարարականներ և առանձնահատուկ ցուցումներ ստանալու դեպքում),
4) սպառողներից գործարքների իրականացման պատվերների և հանձնարարականների ընդունման և կատարման ընթացակարգերի մասին,
5) պայմանագրերի ժամկետների մասին (ինչ ժամկետայնությամբ ներդրումային ծառայությունների պայմանագրեր կարող են կնքվել),
6) կնքված պայմանագրերի դադարեցման դեպքում սպառողի միջոցների վերադարձման կարգի մասին,
7) գործարքների իրականացման վայրերի մասին,
8) շահերի բախման կանխարգելմանն ուղղված քաղաքականության վերաբերյալ,
9) մատուցվող ծառայություններից օգտվելու համար անհրաժեշտ փաստաթղթերի ցանկը,
10) պատվերների վերաբերյալ քաղվածքների, հաշվետվությունների, դրանց կրկնօրինակների և այլ տեղեկությունների տրամադրման պայմանները, ժամկետները և սակագները՝ ըստ իրականացված գործարքի ժամկետի վաղեմության,
11) նշում այն մասին, թե ով է կրում տվյալ ծառայության հետ կապված ռիսկը: Ընդ որում՝ նշումը տրվում է աչքի ընկնող և առանձնացված ձևով՝ այլ տառատեսակով, այլ տառաչափով, այլ գույնով կամ այլ ձևով (օրինակ՝ իր կամ սպառողի անունից և սպառողի հաշվին արժեթղթերով գործարքների կատարման ծառայությունների մատուցման դեպքում կարող է նշվել. «**ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ՝ պատվերում նշված պայմաններին համապատասխան գործարքների կատարման դեպքում արժեթղթերում ներդրման հետ կապված ՌԻՍԿԸ ԿՐՈՒՄ է ՍՊԱՌՈՂԸ: Ֆինանսական կազմակերպությունը ՉԻ ՓՈԽՀԱՏՈՒՑԵԼՈՒ սպառողի վնասները, եթե դրանք չեն պատճառվել ֆինանսական կազմակերպության կողմից անբարեխիղճ վարքագծի արդյունքում»**):

28. Ի լրումն սույն կանոնակարգի 27-րդ կետի՝ ներդրումային ծառայությունների և ոչ հիմնական ծառայությունների դեպքում նշվում են նաև արժեթղթերի տեսակները, որոնց հետ կապված է առաջարկվող ներդրումային կամ ոչ հիմնական ծառայությունը, ինչպես նաև ընդհանրական տեղեկություններ այդ արժեթղթերի և նրանց հետ կապված ռիսկերի մասին:

29. ***Արտարժույթի առուվաճառքի (փոխանակման) գործառնությունների*** մասին առնվազն ներկայացվում է հետևյալ տեղեկատվությունը.
1) արտարժույթի առքուվաճառքի գործառնությունների փոխարժեքները. այն դեպքում, երբ կան կատարման հաճախականության, ժամկետների, տեսակների կամ գումարային մեծության սահմանափակումներ, այդ սահմանափակումները նույնպես նշվում են,
2) գործարքի կատարման մերժման հիմքերը,
3) ցանկացած տիպի միջնորդավճարները, որոնք կարող են գանձվել սպառողից մատուցված ծառայության դիմաց,
4) այն դեպքում, երբ նշված գործարքների համար ֆինանսական կազմակերպությունը տարբերակում է սպառողներին (օրինակ՝ ֆինանսական կազմակերպության հետ որևէ ծառայության մատուցման համար պայմանագիր կնքած անձ**)**, ապա նշումը կատարվում է աչքի ընկնող և առանձնացված ձևով,
5) գործարքի իրականացման համար անհրաժեշտ փաստաթղթերի ցանկը՝ կախված գործարքի գումարից,
6) լրացուցիչ կամ օժանդակ ծառայությունների մատուցման (օրինակ՝ հնամաշ կամ վնասված դրամանիշերի փոխանակում պիտանի դրամանիշերով) դեպքում տեղեկացում այդ մասին:

30. ***Ֆոնդերի*** կատարողականի գծով ներկայացվում է հետևյալ տեղեկատվությունը.
1) ***Պայմանագրային բաց ֆոնդերի մասին*** տեղեկատվությունը ներկայացվում է համաձայն Հավելված 12-ով սահմանված աղյուսակի, որում.

ա. ***«Օր/ամիս/տարի դրությամբ»*** տողում թավ տառերով լրացվում է հրապարակման օրվա ամսաթիվը (օր, ամիս, տարեթիվ), որի դրությամբ ներկայացվում են աղյուսակում նշված տեղեկությունները,

բ. ***«Ֆոնդի անվանումը»*** սյունակում լրացվում են միևնույն կառավարչի կողմից կառավարվող ֆոնդերի անվանումները,

գ. ***«Փայի դասը»*** սյունակում լրացվում է ֆոնդի փայի դասը, ընդ որում, եթե տվյալ ֆոնդը չունի տարբեր դասի փայեր, ապա նշվում է «-»,

դ. ***«Փայի հաշվարկային արժեքը»*** սյունակում լրացվում է ֆոնդի փայի հաշվարկային արժեքը հաշվարկման օրվա դրությամբ,

ե. ***«Ֆոնդի եկամտաբերությունը»*** տողի համապատասխան սյունակներում լրացվում են ֆոնդի եկամտաբերության ցուցանիշները, ընդ որում՝

ե1. ***«շաբաթական»*** սյունակում լրացվում է հաշվարկման օրվան նախորդող մեկ շաբաթվա եկամտաբերությունը,

ե2. ***«տարվա սկզբից»*** սյունակում լրացվում է հաշվարկման տարվա սկզբից մինչև հաշվարկման օրն ընկած ժամանակահատվածի եկամտաբերությունը,

ե3. ***«վերջին 12 ամիսների»*** սյունակում լրացվում է հաշվարկման օրվան նախորդող տասներկու ամիսների եկամտաբերությունը,

ե4. ***«նախորդ տարվա»*** սյունակում լրացվում է հաշվարկման տարվան նախորդող տարվա եկամտաբերությունը: Ընդ որում՝ ֆոնդի կառավարիչը պետք է ապահովի, որ սպառողը հնարավորություն ունենա տեսնելու այդ տեղեկատվությունը ցանկացած տարիների համար,

ե5. ***«վերջին 3 տարիների (միջին տարեկան)»*** սյունակում լրացվում է հաշվարկման օրվան նախորդող երեք տարիների միջին տարեկան եկամտաբերությունը,

ե6. ***«վերջին 5 տարիների (միջին տարեկան)»*** սյունակում լրացվում է հաշվարկման օրվան նախորդող հինգ տարիների միջին տարեկան եկամտաբերությունը,

ե7. ***«ստեղծման պահից (միջին տարեկան)»*** սյունակում լրացվում է ֆոնդի գործունեության իրականացման ողջ ժամանակահատվածի (ստեղծման պահից մինչև հաշվարկման օրը ներառյալ) միջին տարեկան եկամտաբերությունը: Ընդ որում՝ աղյուսակների ներքևում, թավ տառերով ներկայացվում է դրույթ այն մասին, որ ստեղծման պահ է համարվում այն օրը, որի համար հաշվարկվում է փայի առաջին հաշվարկային արժեքը:

2) ***Կորպորատիվ բաց ֆոնդերի*** մասին տեղեկատվությունը ներկայացվում է համաձայն Հավելված 13-ով սահմանված աղյուսակի, որում.

ա. ***«Օր/ամիս/տարի դրությամբ»*** տողում թավ տառերով լրացվում է հրապարակման օրվա ամսաթիվը (օր, ամիս, տարեթիվ), որի դրությամբ ներկայացվում են աղյուսակում նշված տեղեկությունները,

բ. ***«Ֆոնդի անվանումը»*** սյունակում լրացվում են միևնույն կառավարչի կողմից կառավարվող ֆոնդերի անվանումները,

գ. ***«Բաժնետոմսի հաշվարկային արժեքը»*** սյունակում լրացվում է ֆոնդի բաժնետոմսի հաշվարկային արժեքը՝ հաշվարկման օրվա դրությամբ,

դ. ***«Ֆոնդի եկամտաբերությունը»*** տողի համապատասխան սյունակներում լրացվում են ֆոնդի եկամտաբերության ցուցանիշները, ընդ որում՝

դ1. ***«շաբաթական»*** սյունակում լրացվում է հաշվարկման օրվան նախորդող մեկ շաբաթական եկամտաբերությունը,

դ2. ***«տարվա սկզբից»*** սյունակում լրացվում է հաշվարկման տարվա սկզբից մինչև հաշվարկման օրն ընկած ժամանակահատվածի եկամտաբերությունը,

դ3. ***«վերջին 12 ամիսների»*** սյունակում լրացվում է հաշվարկման օրվան նախորդող տասներկու ամիսների եկամտաբերությունը,

դ4. ***«նախորդ տարվա»*** սյունակում լրացվում է հաշվարկման տարվան նախորդող տարվա եկամտաբերությունը: Ընդ որում՝ ֆոնդի կառավարիչը պետք է ապահովի, որ սպառողը հնարավորություն ունենա տեսնելու այդ տեղեկատվությունը ցանկացած տարիների համար,

դ5. «**վերջին 3 տարիների (միջին տարեկան)»** սյունակում լրացվում է հաշվարկման օրվան նախորդող երեք տարիների միջին տարեկան եկամտաբերությունը,

դ6. ***«վերջին 5 տարիների (միջին տարեկան)»*** սյունակում լրացվում է հաշվարկման օրվան նախորդող հինգ տարիների միջին տարեկան եկամտաբերությունը,

դ7. ***«ստեղծման պահից (միջին տարեկան)»*** սյունակում լրացվում է ֆոնդի գործունեության իրականացման ողջ ժամանակահատվածի (ստեղծման պահից մինչև հաշվարկման օրը ներառյալ) միջին տարեկան եկամտաբերությունը: Ընդ որում՝ աղյուսակների ներքևում, թավ տառերով ներկայացվում է դրույթ այն մասին, որ ստեղծման պահ է համարվում այն օրը, որի համար հաշվարկվում է փայի առաջին հաշվարկային արժեքը:

3) Սույն կանոնակարգի 30-րդ կետի 1-ին և 2-րդ ենթակետերով նախատեսված տեղեկությունները հրապարակվում են յուրաքանչյուր աշխատանքային օր, սակայն ոչ ուշ, քան համապատասխան հաշվարկման օրվան հաջորդող առաջին աշխատանքային օրը,

4) Սույն կանոնակարգի Հավելված 12-ով և Հավելված 13-ով սահմանված աղյուսակներում ներկայացվող եկամտաբերության ցուցանիշները հաշվարկվում են Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի խորհրդի 2012 թվականի մարտի 6-ի թիվ 62-Ն որոշմամբ հաստատված «Կենսաթոշակային ֆոնդերի ակտիվների եկամտաբերության հաշվարկի մեթոդաբանությունը և եկամտաբերութ-

յան մասին տեղեկատվության ներկայացման չափանիշները» կանոնակարգ 10/17-ով սահմանված կարգով,

5) Սույն կանոնակարգի Հավելված 12-ով և Հավելված 13-ով սահմանված աղյուսակների եկամտաբերությանը վերաբերող սյունակները լրացնելիս, եթե համապատասխան ժամանակահատվածի առաջին օրվա համար փայի հաշվարկային արժեքի ցուցանիշը բացակայում է, ապա եկամտաբերությունը հաշվարկելիս հիմք է ընդունվում նախորդ աշխատանքային օրվա ցուցանիշը՝ բացառությամբ այն ժամանակահատվածի, երբ ֆոնդը գործունեություն չի ծավալել և չի հաշվարկել ֆոնդի փայի հաշվարկային արժեքը,

6) Սույն կանոնակարգի Հավելված 12-ով և Հավելված 13-ով առկա աղյուսակները պետք է պարունակեն հղում կառավարչի յուրաքանչյուր ֆոնդի էջին, որում պետք է ներկայացվեն կանոնակարգի 31-րդ կետով սահմանված տեղեկությունները,

7) Սույն կանոնակարգի Հավելված 12-ով և Հավելված 13-ով սահմանված ֆոնդի եկամտաբերության վերաբերյալ ցուցանիշներ հրապարակելիս ներկայացվում են նաև հետևյալ պարտադիր տեղեկությունները.

ա. Հավելված 12-ով և Հավելված 13-ով աղյուսակներում ներառված ցուցանիշների նկարագրությունը, որը ներկայացվում է առանձին բացվող պատուհանի տեսքով կամ ցուցանիշների նկարագրությունը պարունակող փաստաթղթին հղման միջոցով կամ օգտագործողին մատչելի այլ միջոցով,

բ. աղյուսակների ներքևում, թավ տառերով ներկայացվում է նախազգուշական դրույթ այն մասին, որ ֆոնդի եկամտաբերության վերաբերյալ նախկինում ցուցաբերած վարքագիծը կամ նախկին ցուցանիշները չեն նշանակում, որ դրանք շարունակվելու են նաև ապագայում,

գ. նշում այն մասին, որ ֆոնդի եկամտաբերության վերաբերյալ ցուցանիշները ներառում են ֆոնդի ակտիվների հաշվին կատարվող վճարները և ծախսերը (այդ թվում՝ ֆոնդի հարկերը),

դ. այն աղբյուրները, որտեղից մասնակիցը կարող է առավել մանրամասն տեղեկություններ ստանալ ֆոնդի եկամտաբերության վերաբերյալ,

ե. այն դեպքում, երբ տեխնիկական խնդիրների պատճառով հնարավոր չէ պահպանել աղյուսակի ձևաչափը, առնվազն ներկայացվում է Հավելված 12-ով և Հավելված 13-ով սահմանված աղյուսակներում ներառված տեղեկատվությունը,

8) Եթե ֆոնդի կառավարիչը կատարում է իր կողմից կառավարվող ֆոնդի եկամտաբերության համեմատություն իմաստալից հենանիշի հետ, ապա այդ իմաստալից հենանիշը միաժամանակ պետք է բավարարի հետևյալ պայմանները.

ա. պետք է արտահայտի այլընտրանքային ներդրումների եկամտաբերությունը, որը հնարավորություն կտա սպառողին համեմատելու կառավարման արդյունավետությունը այլընտրանքային ներդրումների արդյունավետության հետ: Մասնավորապես, իմաստալից հենանիշը պետք է արտահայտի ֆինանսական շուկայում առկա համադրելի այլ գործիքների եկամտաբերությունը, որոնց ժամկետայնությունը, ռիսկը, ներդրման երկիրը և այլ էական բնութագրիչները համապատասխանում են, հնարավորինս մոտ կամ համեմատելի են ֆոնդի ներդրումային քաղաքականությանը,

բ. չպետք է հիմնվի տվյալ կառավարչի՝ անցյալում ձեռք բերված եկամտաբերության կամ տվյալ կառավարչի ազդեցության տակ գտնվող ցուցանիշների վրա,

գ. նշված իմաստալից հենանիշը կարող է հիմնվել նաև բորսայական ինդեքսների, այլ կառավարիչների կողմից արժեթղթերի փաթեթի կառավարման արդյունավետությունն արտահայտող ամփոփ ցուցանիշների, համանման գործիքների որոշակի խմբի համար հաշվարկված միջին եկամտաբերության և նմանատիպ այլ ցուցանիշների վրա,

9) Յուրաքանչյուր ֆոնդի էջում պետք է ներկայացվեն ֆոնդի եկամտաբերությունը և փայի հաշվարկային արժեքը (այդ թվում՝ փայի տեղաբաշխման և հետգնման (մարման) գները) առնվազն վերջին 3 տարիների համար, իսկ եթե ֆոնդը գործում է 3 տարուց պակաս, ապա՝ ֆոնդի եկամտաբերությունը, հաշվարկային արժեքը և տեղաբաշխման ու մարման գները ֆոնդի գործունեության իրականացման ողջ ժամանակահատվածի համար: Ֆոնդի եկամտաբերությունը և փայի հաշվարկային արժեքը պետք է ներկայացվեն առանձին գրաֆիկների տեսքով, իսկ փայի տեղաբաշխման և հետգնման (մարման) գները՝ աղյուսակների տեսքով: Փայի հետգնման (մարման) գների փոխարեն կարող է ներկայացվել համապատասխան միջնորդավճարների չափը և դրանց գինը որոշելու օրինակ (բացատրություն): Ընդ որում՝ պետք է հնարավոր լինի տեսնել այդ տեղեկատվությունը ցանկացած ժամանակահատվածի համար: Միջակայքային և փակ ֆոնդերի դեպքում սույն կետում նշված տեղեկատվությունը ներկայացվում է ըստ կիրառելիության:

10) Եթե ֆոնդի կառավարիչը հրապարակում է տեղեկություններ իր կողմից կառավարվող փակ կամ միջակայքային ֆոնդի եկամտաբերության վերաբերյալ, ապա այդ դեպքում ֆոնդի եկամտաբերությունը պետք է հաշվարկվի և հրապարակվի Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի խորհրդի 2012 թվականի մարտի 6-ի թիվ 62-Ն որոշմամբ հաստատված «Կենսաթոշակային ֆոնդերի ակտիվների եկամտաբերության հաշվարկի մեթոդաբանությունը և եկամտաբերության մասին տեղեկատվության ներկայացման չափանիշները» կանոնակարգ 10/17-ի 4-րդ գլխով սահմանված բանաձևերով: Ընդ որում, ֆոնդի եկամտաբերության ցանկացած ցուցանիշ հրապարակելիս պետք է նշվի նաև այն ժամանակահատվածը, որի համար հաշվարկվել է ֆոնդի եկամտաբերությունը,
11) Եթե ֆոնդի կառավարիչը հրապարակում է իր կողմից կառավարվող ֆոնդի ռիսկի յուրաքանչյուր միավորի դիմաց եկամտաբերության վերաբերյալ տեղեկություններ, ապա այդ դեպքում ֆոնդի ռիսկի յուրաքանչյուր միավորի դիմաց եկամտաբերությունը պետք է հաշվարկվի Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի խորհրդի 2012 թվականի մարտի 6-ի թիվ 62-Ն որոշմամբ հաստատված «Կենսաթոշակային ֆոնդերի ակտիվների եկամտաբերության հաշվարկի մեթոդաբանությունը և եկամտաբերության մասին տեղեկատվության ներկայացման չափանիշները» կանոնակարգ 10/17-ի 5-րդ գլխով սահմանված բանաձևերով:

31. Յուրաքանչյուր **ֆոնդի** գծով տեղեկություններում առնվազն նշվում են.

1) Ֆոնդի անվանումը և գործունեության ժամկետը (եթե նրա գործունեությունը սահմանափակված է որոշակի ժամկետով), ֆոնդի կառավարչի, ֆոնդի պահառուի և ֆոնդի մասնակիցների ռեեստրավարի (եթե այն ֆոնդի կառավարչից տարբերվող այլ անձ է, եթե ոչ՝ նշում այդ մասին) անվանումը, գտնվելու վայրը, կապի միջոցներ և հղում ինտերնետային կայքին (առկայության դեպքում),
2) Ֆոնդի ստեղծման ամսաթիվը (օր, ամիս, ամսաթիվ),
3) Ֆոնդի տեսակը՝ ըստ ներդրումային քաղաքականության, ըստ ֆոնդի փայերի կամ բաժնետոմսերի, թողարկման և հետգնման (մարման) կառուցակարգի, ըստ տարատեսականացվածության, ըստ իրավական կարգավիճակի և որակավորված ներդրողների ֆոնդ չհանդիսանալու հանգամանքի,
4) Ֆոնդի ներդրումային քաղաքականության համառոտ նկարագիրը, այդ թվում՝ ներդրումների ուղղությունները, սահմանաչափերը և այլ յուրահատուկ (աշխարհագրական, ճյուղային և այլն) սահմանափակումները, ներդրումների հետ կապված ռիսկերի համառոտ նկարագիրը,
5) Տեղեկություններ ֆոնդի ակտիվներից և մասնակիցներից գանձման ենթակա վճարների և ֆոնդի ակտիվների հաշվին կատարվող ծախսերի մասին, որն առնվազն ներկայացվում է ըստ վճարների և ծախսերի հետևյալ տեսակների՝ ֆոնդի ակտիվներից գանձման ենթակա ֆոնդի կառավարչի և ֆոնդի պահառուի պարգևավճարները, ֆոնդի հարկերը, ֆոնդի ակտիվների հաշվին կատարվող ֆոնդի կառավարման և պահառության հետ ուղղակիորեն կապված և ֆոնդի ազդագրով (առկայության դեպքում), կանոններով (կանոնադրությամբ) սահմանված ծախսերը, ինչպես նաև այլ ծախսերը, որոնց կատարումը ֆոնդի ակտիվների հաշվին անմիջականորեն նախատեսված է «Ներդրումային ֆոնդերի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով,
6) Ֆոնդի յուրաքանչյուր դասի փայի կամ բաժնետոմսի հաշվարկային արժեքը, ինչպես նաև տեղաբաշխման և հետգնման (մարման) գները (հետգնման (մարման) գների դեպքում կարող է ներկայացվել միջակայք տոկոսային արտահայտությամբ) և համապատասխան ամսաթիվը, որի դրությամբ դրանք ներկայացված են,
7) ֆոնդի զուտ ակտիվների արժեքը և համապատասխան ամսաթիվը, որի դրությամբ դրանք ներկայացված են,
8) փայ (բաժնետոմս) գնելու կամ ֆոնդին միանալու համար անհրաժեշտ քայլերի նկարագրությունը, ինչպես նաև անհրաժեշտ փաստաթղթերի ցանկը,
9) փայի (բաժնետոմսի) հետգնման (մարման) կարգի համառոտ նկարագիրը, պայմանները և ժամկետները,
10) կամավոր կուտակային կենսաթոշակային ֆոնդի դեպքում մասնակցի կամ մասնակցի օգտին երրորդ անձի կողմից կամավոր կենսաթոշակային վճարների վճարման կարգը և ժամկետները,
11) կամավոր կուտակային կենսաթոշակային ֆոնդի դեպքում կառավարչի կողմից մասնակցին կենսաթոշակներ վճարելու ժամկետը, պարբերականությունը և ձևերը,
12) ֆոնդի ակտիվների կառավարումից ստացված եկամտի՝ մասնակիցների միջև բաշխման համառոտ քաղաքականությունը,
13) նշում այն մասին, որ ֆոնդի և ֆոնդի կառավարչի վերաբերյալ մասնակիցը առավել մանրամասն տեղեկություններ կարող է ստանալ ֆոնդի ազդագրից (առկայության դեպքում) և կանոններից (կանոնադրությունից),

14) կապի միջոցները, որոնց միջոցով կարելի է լրացուցիչ տեղեկություններ ստանալ տվյալ ֆոնդի վերաբերյալ,
15) ֆոնդի պորտֆելի կառուցվածքը, որը պետք է ներկայացնի ֆոնդի ներդրումներն ըստ երկրների (օրինակ՝ Ֆրանսիա, Գերմանիա և այլն), աշխարհամասերի (օրինակ՝ Եվրոպա, Ասիա և այլն) և ոլորտային բաշխվածության տոկոսային արտահայտությամբ՝ առանձին սխեմաների կամ գրաֆիկների տեսքով: Ընդ որում՝ պորտֆելի կառուցվածքում.

ա. ավանդների դեպքում լրացվում է համապատասխան բանկի (ֆինանսական կազմակերպության) գրանցման երկիրը,

բ. պետության կամ կենտրոնական բանկի կողմից թողարկված կամ երաշխավորված արժեթղթերի դեպքում լրացվում է համապատասխան պետության անվանումը,

գ. կարգավորվող շուկայում առևտրին թույլատրված արժեթղթերի դեպքում լրացվում է այն պետության անվանումը, որտեղ գրանցված է արժեթղթերի թողարկողը,

դ. ներդրումային ֆոնդերի փայերի (բաժնետոմսերի) դեպքում լրացվում է ներդրումային ֆոնդի թողարկման երկիրը,

ե. ածանցյալ գործիքների դեպքում լրացվում է համապատասխան կարգավորվող շուկան, իսկ դրա բացակայության դեպքում՝ կոնտրագենտի գրանցման երկիրը:

Սույն ենթակետի բ-ե պարբերություններով սահմանված տեղեկատվությունը ներկայացվում է նաև ըստ յուրաքանչյուր գործիքի, առանց խմբավորման՝ նշելով գործիքի տեսակը, թողարկողի անվանումը, արժեթղթի տարբերակիչ կոդը (ISIN), արժույթը, քանակը, շուկայական արժեքը, տեսակարար կշիռը ֆոնդի ընդհանուր պորտֆելի մեջ, թողարկման երկիրը, ժամկետային արժեթղթերի դեպքում՝ նաև մարման ժամկետը:

Սույն ենթակետով սահմանված տեղեկատվությունը հրապարակվում է յուրաքանչյուր եռամսյակի վերջին օրվա դրությամբ՝ ոչ ուշ, քան տվյալ եռամսյակին հաջորդող ամսվա վերջին աշխատանքային օրը:
16) ֆոնդում ներդրման սահմանափակումները, եթե այդպիսիք առկա են,
17) ֆոնդի հերթական և արտահերթ ժողովների գումարման մասին հայտարարություն (ժողովի առկայության դեպքում),
18) ֆոնդի ժողովի ընդունած որոշումները (ժողովի առկայության դեպքում), ընդ որում՝ ֆոնդի կառավարչի ինտերնետային կայքում սույն տեղեկատվությունը տեղադրվում է ներբեռնող փաստաթղթի ձևով,
19) ֆոնդում կառավարչի մասնակցության չափը (առկայության դեպքում),
20) լրացուցիչ ծառայությունները և արտոնությունները, որոնք ստանում է տվյալ ֆոնդի մասնակիցը (առկայության դեպքում),
21) ֆոնդի արտաքին աուդիտ իրականացնող կազմակերպության անվանումը, ինչպես նաև կապի միջոցները և հղում ինտերնետային կայքին (առկայության դեպքում),
22) ֆոնդի փայերը (բաժնետոմսը) կարգավորվող շուկայում առևտրին թույլատրված լինելու դեպքում նշում այդ մասին,
23) բաց ֆոնդի համար նաև՝ հայտարարություն, որ յուրաքանչյուր մասնակից կարող է ցանկացած ժամանակ փայը (բաժնետոմսը) ներկայացնել հետգնման (մարման),
24) միջակայքային ֆոնդի համար նաև՝ միջակայքային ժամանակահատվածը և հայտարարություն, որ յուրաքանչյուր մասնակից կարող է փայը (բաժնետոմսը) ներկայացնել հետգնման (մարման) տվյալ ժամանակահատվածում,
25) ենթաֆոնդերը (առկայության դեպքում), ընդ որում, յուրաքանչյուր ենթաֆոնդի վերաբերյալ ներկայացվում է սույն կետի 1-23 ենթակետերով պահանջված տեղեկատվությունն ըստ կիրառելիության:
26) յուրաքանչյուր ֆոնդի էջում տեղադրվում է հղում ֆոնդի ազդագրին (առկայության դեպքում), կանոններին (ֆոնդի կանոնադրությանը)՝ տվյալ պահին կատարված բոլոր փոփոխությունները և լրացումները ներառած (ինկորպորացրած) վիճակում: Ընդ որում, կանոնների (կանոնադրության) տիտղոսաթերթի վրա պետք է նշվեն կանոնների (կանոնադրությունում) կատարված բոլոր փոփոխությունների և լրացումների ընդունման և Կենտրոնական բանկի կողմից գրանցման ամսաթվերը, իսկ փոփոխված կամ լրացված կետերի ներքո նշվի այդ փոփոխությունների և լրացումների կատարման ամսաթվերը՝ հնարավորություն ընձեռելով կանոնները (կանոնադրությունը) դիտելու նախորդող յուրաքանչյուր ժամանակահատվածի դրությամբ,
27) «Ներդրումային ֆոնդերի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 33-րդ հոդվածով սահմանված դեպքում փայերի (բաժնետոմսերի) թողարկումը, տեղաբաշխումը կամ հետգնումը (մարումը)

կասեցնելու դեպքում գլխավոր էջում պետք է լինի հայտարարություն այդ մասին, որն առնվազն ներառում է

ա. կասեցման պատճառը,

բ. կասեցման տևողությունը:

32. ***Կենտրոնական դեպոզիտարիայի*** կողմից կուտակային կենսաթոշակային համակարգի գծով մատուցվող ծառայությունների մասին տեղեկություններում ներկայացվում է նվազագույնը հետևյալ տեղեկատվությունը.

1) Նշում այն մասին, որ մասնակցի կողմից կենսաթոշակային ֆոնդի և կենսաթոշակային ֆոնդի կառավարչի ընտրություն չկատարելու դեպքում ընտրությունը կկատարվի Հայաստանի պարտադիր կենսաթոշակային տեղեկատվական համակարգի միջոցով՝ պատահականության սկզբունքով: Ընդ որում, նշումը ներկայացվում է աչքի ընկնող և առանձնացված ձևով՝ այլ տառատեսակով, այլ տառաչափով, այլ գույնով և (կամ) այլ ձևով (օրինակ՝ «**ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ՝ ԵԹԵ ԴՈՒՔ ԿԵՆՍԱԹՈՇԱԿԱՅԻՆ ՖՈՆԴԻ ԿԱՌԱՎԱՐՉԻ ԵՎ ԿԵՆՍԱԹՈՇԱԿԱՅԻՆ ՖՈՆԴԻ ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆ ՉԵՔ ԿԱՏԱՐՈՒՄ, ԱՊԱ ՁԵՐ ԱՆՈՒՆԻՑ ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆԸ ԿԱՏԱՐՎՈՒՄ Է ՊԱՐՏԱԴԻՐ ԿԵՆՍԱԹՈՇԱԿԱՅԻՆ ՏԵՂԵԿԱՏՎԱԿԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԻ ՄԻՋՈՑՈՎ՝ ՊԱՏԱՀԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՍԿԶԲՈՒՆՔՈՎ»**),

2) նշում այն մասին, որ մասնակիցը կարող է ընտրել նոր կենսաթոշակային ֆոնդ (նույն կամ այլ կենսաթոշակային ֆոնդի կառավարչի) իր հետագա կուտակային հատկացումները տվյալ կենսաթոշակային ֆոնդին ուղղելու համար,

3) հաշվի օպերատորների մասին ամբողջական և թարմացված տեղեկություններ, այդ թվում՝ հաշվի օպերատորների անվանումները, նրանց գլխամասային գրասենյակների և մասնաճյուղերի հասցեները, հեռախոսային և էլեկտրոնային կապի միջոցները, պաշտոնական ինտերնետային կայքի հասցեները,

4) կենսաթոշակային հաշվի վերաբերյալ տեղեկատվությունը անձին թղթային կամ էլեկտրոնային տարբերակով տրամադրելու և տեղեկատվության ստացումը դադարեցնելու ու տեղեկատվության ստացումը վերականգնելու կարգի մասին,

5) կենսաթոշակային ֆոնդերի կառավարիչների և նրանց կենսաթոշակային ֆոնդերի մասին ամբողջական և թարմացված տեղեկություններ, այդ թվում՝ կենսաթոշակային ֆոնդերի կառավարիչների անվանումները, նրանց գլխամասային գրասենյակների հասցեները, հեռախոսային և էլեկտրոնային կապի միջոցները, պաշտոնական ինտերնետային կայքի հասցեները, յուրաքանչյուր կառավարչի կողմից կառավարվող ֆոնդերի անվանումները,

6) պարտադիր կենսաթոշակային ֆոնդերի մասով ներկայացվում է նաև Հավելված 12-ով սահմանված աղյուսակը,

7) Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի խորհրդի 2011 թվականի հունիսի 21-ի թիվ 171-Ն որոշմամբ հաստատված «Պարտադիր կենսաթոշակային ֆոնդ և ֆոնդի կառավարիչ ընտրելու, պարտադիր կենսաթոշակային ֆոնդի փայերը փոխանակելու, կենսաթոշակի տեսակ ընտրելու համար կենսաթոշակային հաշվի վերաբերյալ տեղեկություններ ստանալու, կենսաթոշակի տեսակ ընտրելու, նախքան կենսաթոշակային տարիքը լրանալը մասնակցի միջոցները միանվագ վճարի ձևով ստանալու, մասնակցի միջոցներն օտարերկրյա պետությունում գործող կուտակային կենսաթոշակային հաշվին փոխանցելու, ժառանգված կենսաթոշակային ֆոնդի փայերը ստանալու, պարտադիր կենսաթոշակային ֆոնդի փայերի սեփականությունից հրաժարվելու/ընդունելու դիմումների ձևերը և դրանց ներկայացման կարգը» կանոնակարգ 10/07-ով սահմանված դիմումների ձևերը, Կենտրոնական դեպոզիտարիայի ներքին կանոններով հաստատված ձևերը:

33. ***Կուտակային կենսաթոշակային համակարգի հաշվի օպերատոր*** հանդիսացող ֆինանսական կազմակերպությունների կողմից մատուցվող ծառայությունների մասին տեղեկություններում ներկայացվում է նվազագույնը հետևյալ տեղեկատվությունը.

1) հաշվի օպերատորի մասին համառոտ բնութագիր (օրինակ՝ Կուտակային կենսաթոշակային համակարգի հաշվի օպերատորը միջնորդավորում է մասնակիցների ռեեստր վարողի կողմից մասնակիցներին մատուցվող ծառայությունները),

2) պարունակի հղում Կենտրոնական դեպոզիտարիայի կայքի այն բաժնին, որտեղ ներկայացված են կուտակային կենսաթոշակային համակարգին վերաբերող դիմումների ձևաչափերը,

3) հաշվի օպերատորին դիմումների ներկայացման կարգը:

34. ***«Իրավական ակտեր»*** բաժնում հրապարակվում են

1) հիմնական օրենքների, նորմատիվ իրավական այլ ակտերի, կանոնների ցանկը որոնցով կարգավորվում է ֆինանսական կազմակերպության կողմից ծառայությունների մատուցումը,

2) ֆինանսական կազմակերպության կանոնադրությունը, հայաստանյան վճարահաշվարկային համակարգի օպերատորի դեպքում՝ վճարահաշվարկային համակարգի գործունեության կանոնակարգը՝ տվյալ պահին կատարված բոլոր փոփոխությունները և լրացումները ներառած (ինկորպորացրած) վիճակում: Ընդ որում, կանոնադրության տիտղոսաթերթի (կանոնակարգի) վրա պետք է նշվեն կանոնադրությունում (կանոնակարգում) կատարված բոլոր փոփոխությունների և լրացումների ընդունման և Կենտրոնական բանկի կողմից գրանցման ամսաթվերը, իսկ փոփոխված կամ լրացված կետերի ներքո նշվեն այդ փոփոխությունների և լրացումների կատարման ամսաթվերը՝ հնարավորություն ընձեռելով կանոնադրությունը (կանոնակարգը) դիտելու նախորդող յուրաքանչյուր ժամանակահատվածի դրությամբ:

35. ***«Սպառողի իրավունքներ»*** բաժնում ներկայացվում են.

1) տեղեկություններ սպառողների կողմից բողոքներ ներկայացնելու վերաբերյալ, այդ թվում՝

ա. հղում բողոքները կարգավորող ներքին իրավական ակտին(երին),

բ. հեռախոսահամար(ներ)ը, էլեկտրոնային հասցե(ները), փոստային հասցե(ները) և այլ կապի միջոցներ, որոնցով սպառողները կարող են բողոք ներկայացնել ֆինանսական կազմակերպությանը,

գ. տեղեկություններ Ֆինանսական համակարգի հաշտարարի մասին, այդ թվում՝

գ1. հայտարարություն այն մասին, որ ֆիզիկական անձը հնարավորություն ունի ներկայացնելու ֆինանսական կազմակերպության և սպառողի միջև կնքվող գործարքից բխող պահանջները Ֆինանսական համակարգի հաշտարարին: Այն դեպքում, երբ ֆինանսական կազմակերպությունը Ֆինանսական համակարգի հաշտարարի որոշումները վիճարկելու իրավունքից հրաժարվելու վերաբերյալ համաձայնագիր չի կնքել, ապա նշում այդ մասին՝ համաձայն Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի խորհրդի 2009 թվականի հուլիսի 28-ի թիվ 225-Ն որոշմամբ հաստատված «Հաճախորդների բողոքների քննության գործընթացը կարգավորող ներքին իրավական ակտերին ներկայացվող նվազագույն պայմաններ և սկզբունքներ» կանոնակարգ 8/04-ի Հավելված 1-ի: Այն դեպքում, երբ ֆինանսական կազմակերպությունը կնքել է Ֆինանսական համակարգի հաշտարարի որոշումները վիճարկելու իրավունքից հրաժարվելու վերաբերյալ համաձայնագիր որոշակի սահմանափակումներով (օրինակ՝ համաձայնագիր, որը տարածվում է մինչև 250,000 ՀՀ դրամ գումարով գույքային պահանջների վրա), ապա նշում է կատարվում նաև տվյալ սահմանափակման մասին,

գ2. ֆինանսական համակարգի հաշտարարի գրասենյակի գտնվելու վայրը,

գ3. ֆինանսական համակարգի հաշտարարի գրասենյակի աշխատանքային ժամերը, կապի միջոցները,

գ4. հղում Ֆինանսական համակարգի հաշտարարի գրասենյակի ինտերնետային կայքին,

դ. տեղեկություններ Բյուրոյի մասին (միայն ապահովագրական ընկերությունների համար), այդ թվում՝

դ1. հայտարարություն այն մասին, որ ԱՊՊԱ-ի վերաբերյալ բողոք ունենալու դեպքում ֆիզիկական անձը հնարավորություն ունի դիմելու Բյուրոյին,

դ2. Բյուրոյի գտնվելու վայրը,

դ3. Բյուրոյի աշխատանքային ժամերը, կապի միջոցները,

դ4. Հղում Բյուրոյի ինտերնետային կայքին,

ե. Կենտրոնական բանկի 2009 թվականի հուլիսի 28-ի թիվ 225-Ն որոշմամբ հաստատված «Հաճախորդների բողոքների քննության գործընթացը կարգավորող ներքին իրավական ակտերին ներկայացվող նվազագույն պայմաններ և սկզբունքներ» կանոնակարգ 8/04-ով սահմանված «Ինչ անել, եթե բողոք ունեք, ձևաթուղթը, բողոքի քննության գործընթացի հակիրճ նկարագրությունը և սպառողի կողմից բողոքի ներկայացման հայտի ձևը,

2) Հայտարարություն ցանկացած անձի կողմից «Բանկերի և բանկային գործունեության մասին», «Վարկային կազմակերպությունների մասին», «Ապահովագրության և ապահովագրական գործունեության մասին», «Արժեթղթերի շուկայի մասին», «Կուտակային կենսաթոշակների մասին» կամ «Ներդրումային ֆոնդերի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքներով սահմանված տեղեկությունների ստացման հնարավորության և այդ տեղեկությունների ստացման կարգի, վայրի, ժամկետի, տեղեկությունների տրամադրման համար գանձվող վճարի մասին: Ընդ որում՝ հայտարարությունում հղում է կատարվում այն իրավական ակտին և ակտի հոդվածին, համաձայն որի ծագում է նման իրավունքը և այն հասցեին, որտեղ տեղադրված է համապատասխան օրենքը.

Օրինակ՝ «Ցանկացած անձ իրավունք ունի ստանալու ««ԱԱԱ» ԲԲԸ բանկի վերաբերյալ հետևյալ տեղեկատվությունը.

«Բանկերի և բանկային գործունեության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 20-րդ հոդվածի 3-րդ մասով, 43-րդ հոդվածի 2-րդ մասով սահմանված տեղեկատվության պատճենները: Օրենքը կարող եք գտնել՝ www.AAAbank.am/legislation/bankslaw.ppt: Վճարը՝ թղթային մեկ տպագիր էջը 3 դրամ, էլեկտրոնային առաքման դեպքում՝ անվճար:

«Արժեթղթերի շուկայի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 16-րդ, 120-րդ հոդվածներով, 126-րդ հոդվածի 1-ին մասով սահմանված տեղեկությունները: Վճարումը՝ անվճար: Ժամկետը՝ դիմումը ստանալուն հաջորդող աշխատանքային օրը:

Բանկը վերոնշյալ տեղեկությունները տրամադրում է մասնակցի գրավոր դիմումը ստանալուց երեք աշխատանքային օրվա ընթացքում, բացառությամբ, եթե տեղեկատվության կողքին այլ ժամկետ է նշված: Գրավոր դիմումը կարող է ներկայացվել հետևյալ ձևերով. առձեռն՝ բանկի գլխամասային գրասենյակում, ցանկացած մասնաճյուղում կամ ներկայացուցչությունում, էլեկտրոնային հասցեով՝ investor@aaa.am, կամ փոստով՝ «ԱԱԱ» բանկ … հասցեով:»:

36. ***«Հետադարձ կապ»*** բաժնում.

1) ներկայացվում են այն հեռախոսահամար(ներ)ը (առնվազն մեկ ֆիքսված հեռախոսակապ), էլեկտրոնային հասցե(ներ)ը, փոստային հասցե(ներ)ը և այլ կապի միջոցները, որոնցով սպառողները կարող են կապ հաստատել ֆինանսական կազմակերպության հետ,
2) եթե ֆինանսական կազմակերպության կողմից մատուցվող ծառայությունը սպառողին ուղղակիորեն (ոչ միջնորդավորված) մատուցվում է այլ անձանց կամ կազմակերպությունների կողմից, ապա նշվում են այդ անձանց կամ կազմակերպությունների կապի տվյալները (օրինակ, եթե ապահովագրական ընկերությունը վաճառում է իր ապահովագրության պայմանագրերը ապահովագրական գործակալների միջոցով, կամ բանկը գրավի գնահատումը իրականացնում է անշարժ գույքի գնահատմամբ զբաղվող կոնկրետ անձանց հետ, կամ ապահովագրական ընկերությունը ապահովագրական հատուցումները սպառողներին անկանխիկ վճարում է կոնկրետ բանկի միջոցով, իսկ, օրինակ, SWIFT-ի միջոցով բանկի կողմից փոխանցումների իրականացման դեպքում թղթակից (միջնորդ) բանկերի տվյալները չեն նշվում, քանի որ ծառայությունը թղթակից բանկի կողմից ուղղակիորեն սպառողին չի մատուցվում):

37. ***«Գործակալներ»*** բաժնում ներկայացվում է տվյալ ֆինանսական կազմակերպության անունից և/կամ հաշվին հանդես եկող գործակալների մասին տեղեկատվությունը, այդ թվում գործակալի՝

1) անունը, ազգանունը կամ անվանումը (իրավաբանական անձանց համար),
2) Կենտրոնական բանկում ռեգիստրի համարը (միայն ապահովագրական ընկերությունների համար, բացառությամբ «Ապահովագրության և ապահովագրական գործունեության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 88-րդ հոդվածի 3-րդ մասով սահմանված՝ ապահովագրական գործակալի գործունեություն իրականացնող անձանց),
3) լիցենզիայի համարը (միայն ֆոնդերի գործակալների համար),
4) հղում գործակալի ինտերնետային կայքին (առկայության դեպքում),
5) գործակալի կապի տվյալները (գործակալի գտնվելու (բնակության) վայր, հեռախոս, աշխատանքային ժամերը),
6) ապահովագրական ընկերության կողմից ապահովագրական գործակալին տրված լիազորությունները, ներառյալ՝ ապահովագրական միջնորդության գործառույթները, ապահովագրության դասերը, ապահովագրավճարների և (կամ) ապահովագրական հատուցումների սահմանաչափերը,
7) ներդրումային ֆոնդի կառավարչի կողմից ֆոնդի գործակալին տրված լիազորությունները, ինչպես նաև այն բոլոր ֆոնդերը, որոնց գործակալ է հանդիսանում տվյալ անձը, ֆոնդի կառավարչի և ֆոնդի գործակալի միջև կնքված պայմանագրի ժամկետները,
8) էլեկտրոնային փողերի դեպքում՝ փող թողարկողների գործակալների և տարածողների ցանկը:

38. ***«Հաշվիչ»*** բաժնում ներկայացվում են ֆինանսական կազմակերպությունների կողմից մատուցվող ծառայությունների սակագների, տոկոսադրույքների և այլնի հաշվիչներ (առկայության դեպքում): Ընդ որում, ԱՊՊԱ իրականացնող ապահովագրական ընկերությունների համար՝

1) ԱՊՊԱ-ի գծով ապահովագրավճարների հաշվիչում ներառվող հարցադրումները, դրանց պատուհանների բացատրությունները պետք է լինեն հստակ և միանշանակ,
2) ԱՊՊԱ-ի գծով ապահովագրավճարների հաշվիչի բաժնում ներկայացվում են նաև կապի միջոցներ, որով սպառողները կարող են պարզաբանումներ ստանալ ԱՊՊԱ-ի գծով ապահովագրավճարների հաշվիչի հետ կապված հարցերի վերաբերյալ:

39. ***«Առցանց հայտեր»*** բաժնում ներկայացվում են այն հայտերը, որոնք սպառողը կարող է լրացնել առցանց եղանակով՝ ֆինանսական կազմակերպության կողմից որևէ ծառայություն ստանալու նպատակով: Ընդ որում՝ այս բաժնում առնվազն ներկայացվում են

1) սպառողի նույնականացման, տեղեկությունների պահպանման և գաղտնիության ապահովման ընթացակարգերը,
2) տվյալների մուտքագրումն իրականացնելուց հետո տրվում է «Համաձայն եմ, որ ֆինանսական կազմակերպությունն օգտագործի մուտքագրված տվյալները ծառայություններ մատուցելու նպատակով» հայտարարությունը, որի առջև սպառողը հնարավորություն է ունենում նշում կատարել:

ԳԼՈՒԽ 5

ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ ՑԱՆՑԻ ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆ ԷՋ

40. Սույն գլուխը սահմանում է ֆինանսական կազմակերպությունների կողմից սոցիալական ցանցի պաշտոնական էջերում հրապարակման ենթակա տեղեկատվության կազմը և հրապարակման կարգը: Սույն կանոնակարգով սահմանված տեղեկություններից բացի, ֆինանսական կազմակերպությունները կարող են իրենց հայեցողությամբ իրենց էջ(եր)ում տեղադրել օրենքով չարգելված այլ տեղեկություններ, որոնք վերաբերում են ֆինանսական կազմակերպություններին, իրենց գործունեությանը, իրենց և իրենց կողմից մատուցվող ծառայությունների վերաբերյալ նորություններին, իրադարձություններին և այլն:

41. Սոցիալական ցանցում պաշտոնական էջ ունենալու պահանջը պարտադիր չէ, այնուամենայնիվ պաշտոնական էջ ունենալու դեպքում բոլոր ֆինանսական կազմակերպությունների պաշտոնական էջերը պետք է բավարարեն սույն գլխի պահանջները:

42. Ֆինանսական կազմակերպություններն ապահովում են իրենց պաշտոնական էջերում տեղակայված տեղեկատվության մշտապես թարմացումը, արդիականությունը և հասանելիությունը սպառողների համար, ընդ որում՝

1) այն դեպքում, երբ ֆինանսական կազմակերպության պաշտոնական էջը ինչ-որ պատճառով չի թարմացվում կամ չի գործում (գործելու) ինչ-որ ժամանակահատվածում, ապա ֆինանսական կազմակերպության պաշտոնական էջի վերջին հրապարակումը նշում է պարունակում այդ մասին, ինչպես նաև նշում է այն ժամկետը, մինչև երբ չի թարմացվելու: Պաշտոնական էջի չթարմացման (չգործելու) ժամկետը չի կարող ավելի լինել, քան երկու ամիս: Այդ դեպքում ֆինանսական կազմակերպությունը փակում կամ ապաակտիվացնում է այդ էջը, ինչպես նաև իր ինտերնետային կայքից հեռացնում է հղումը տվյալ էջին,
2) եթե հրապարակումը վերաբերում է ֆինանսական կազմակերպության կողմից մատուցվող որևէ ծառայության, ապա այն պետք է նաև հղում պարունակի այդ ծառայությունը նկարագրող ինտերնետային էջին:

43. Ֆինանսական կազմակերպությունները սոցիալական ցանցում պաշտոնական էջ ունենալու դեպքում իրենց պաշտոնական էջերում հրապարակում են առնվազն հետևյալ տեղեկությունները.

1) ֆինանսական կազմակերպության մասին, որն առնվազն ներառում է՝
   ա. ֆինանսական կազմակերպության անվանումը, կազմակերպաիրավական տեսակը և գործունեության տեսակը (օրինակ՝ բանկային գործունեություն),
   բ. հեռախոսահամար(ներ)ը և էլեկտրոնային հասցե(ներ)ը, որով սպառողները կարող են կապ հաստատել ֆինանսական կազմակերպության հետ, ինչպես նաև ֆինանսական կազմակերպության կայքի հասցեն և հղումը ֆինանսական կազմակերպության կայքին,
2) ֆինանսական կազմակերպության կողմից մատուցվող ծառայությունների ցանկը՝ հղում(ներ) տալով այդ ծառայությունները նկարագրող ինտերնետային էջերին (էջում տեղադրման հնարավորության դեպքում),
3) հաշվիչ(ներ)ը (առկայության դեպքում և էջում տեղադրման հնարավորության դեպքում),
4) ծրագրային հավելված(ներ)ին հղումներ (առկայության դեպքում և էջում տեղադրման հնարավորության դեպքում),
5) առցանց հայտերը (առկայության դեպքում և էջում տեղադրման հնարավորության դեպքում), որոնց նկատմամբ պահանջները սահմանված են սույն կանոնակարգի 39-րդ կետով,
6) հղում «www.fininfo.am» ինտերնետային կայքին:

44. Այն դեպքում, երբ տվյալ բաժնում սույն կանոնակարգի 43-րդ կետով սահմանված տեղեկությունները կամ այլ տեղեկություններ հնարավոր չէ հրապարակել (օրինակ՝ տարածքի կամ նիշերի սահմանա-

փակման պատճառով) կամ սոցիալական ցանցում որևէ բաժին առկա չէ կամ հնարավոր չէ ստեղծել, ապա ֆինանսական կազմակերպությունը հղում է կատարում իր կայքին և այդ հղմանը զուգահեռ հրապարակում է հայտարարություն այն մասին, որ ամբողջական և ավելի մանրամասն տեղեկատվություն ստանալու համար հարկավոր է այցելել ֆինանսական կազմակերպության կայքը:

45. Եթե սոցիալական ցանցի առանձնահատկությունները հնարավորություն են տալիս պաշտոնական էջում ավելացնելու բաժիններ կամ էջեր, ապա այդ տեղեկությունները ներկայացվում են առանձին բաժիններով:

46. Ֆինանսական կազմակերպությունը պետք է ձեռնարկի համապատասխան քայլեր, որպեսզի պաշտոնական էջի այցելուի կողմից անգիտակցաբար չհրապարակվի որևէ անձնական տվյալ կամ տեղեկատվություն:

ԳԼՈՒԽ 6

ՏԵՂԵԿԱՏՎԱԿԱՆ ԱՄՓՈՓԱԳՐԵՐ

47. Ֆինանսական կազմակերպության կողմից մատուցվող ծառայությունների վերաբերյալ տեղեկությունները մշտապես հասանելի են սպառողների համար առանձին տեղեկատվական ամփոփագրերի ձևով: Ֆինանսական կազմակերպությունը պետք է ապահովի բոլոր տեղեկատվական ամփոփագրերի մշտապես հասանելիությունը ֆինանսական կազմակերպության գործունեության վայրում՝ սպառողի համար տեսանելի վայրում, այդ թվում՝ տեխնիկական սարքերի օգտագործմամբ, իսկ սպառողի պահանջով տրամադրի թղթային տարբերակը:

48. Ֆինանսական կազմակերպության կողմից հաստատված յուրաքանչյուր տեղեկատվական ամփոփագիր յուրաքանչյուր ծառայության (պայմանագրի) վերաբերյալ պարունակում է.

1) «Տեղեկատվական ամփոփագիր» վերնագիրը,
2) Մատուցվող ծառայությանը վերաբերող սույն կանոնակարգի 17-29-րդ կետերով սահմանված տեղեկությունները, բացառությամբ 17-րդ կետի 1-ին, 2-րդ, 3-րդ ենթակետերի,
3) տեղեկություն այն մասին, թե որտեղ (կայքի հասցե, հեռախոսահամար, կամ կապի այլ միջոց) կարելի է ծանոթանալ ծառայության ամբողջական պայմաններին,
4) եթե տվյալ ամփոփագրում նշված ծառայությունը սահմանված պայմաններով ունի գործողության ժամկետ, ապա ամփոփագրի դիմային էջում նշվում է այն ժամանակահատվածը, որի ընթացքում տվյալ պայմանները ուժի մեջ են: Եթե ամփոփագրի հրապարակման պահին հայտնի չէ, թե ամփոփագրում նշված ծառայությունը մինչև որ ժամկետը կգործի, ապա ամփոփագրի դիմային էջի վրա նշվում է ամփոփագրի հրապարակման ամիսը և տարեթիվը, ինչպես նաև նշում, որ ամփոփագրում նշված պայմանները կարող են փոփոխված լինել և մանրամասների համար ում և ինչ կապի միջոցներով կարող են դիմել,
5) հիպոտեկային կրեդիտների դեպքում տեղեկատվական ամփոփագրերը պարունակում են նաև «Բնակարանային հիպոտեկային կրեդիտավորման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 4-րդ հոդվածով սահմանված տեղեկատվությունը:

49. Տեղեկատվական ամփոփագրերը կարող են լինել յուրաքանչյուր ծառայության համար առանձին: Միասնական մեկ ամփոփագրի ձևով ներկայացնելու դեպքում ամփոփագիրը պարունակում է յուրաքանչյուր ծառայության (պայմանագրի) վերաբերյալ օրենքով և սույն կանոնակարգով սահմանված տեղեկատվությունը առանձին ձևով:

50. Եթե տվյալ ամփոփագրում նշված ծառայության հետ մեկտեղ մատուցվում է կից (լրացուցիչ, օժանդակ) ծառայություն (օրինակ՝ վճարային քարտին կից առաջարկվում է քարտով կատարած գնումների ապահովագրություն), ապա ամփոփագրին կցվում է այդ ծառայության գծով տեղեկատվական ամփոփագիրը կամ դրանք ներկայացվում են միասնական մեկ ամփոփագրի ձևով:

50.1 Ընդ որում, վարկերի համար ֆինանսական կազմակերպությունները ապահովում են, որ կանոնակարգով սահմանված պահանջներից ներքոնշյալ էական պայմանները լինեն տեղեկատվական ամփոփագրի առաջին էջում (եթե առկա է դիմերես, ապա ներսի 1-ին էջում), աչքի ընկնող հատվածում.

1) Վարկի անվանական, իսկ սպառողական, գյուղատնտեսական վարկերի և հիպոտեկային կրեդիտների դեպքում նաև տարեկան փաստացի տոկոսադրույքների մասին սույն կանոնակարգով սահմանված տեղեկատվությունը,
2) Վարկի համար գանձվող պարտադիր վճարների չափի և հաճախականության մասին տեղեկատվությունը,

3) վարկային գծերի (օվերդրաֆտների) դեպքում՝ արտոնյալ ժամկետը («գրեյս պերիոդ»), հաշվի նվազագույն շարժը և վճարման կարգը,
4) Պարտավորությունների չկատարման դեպքում հնարավոր բացասական հետևանքների մասին տեղեկատվությունը (տույժ և (կամ) տուգանքների, գույքի բռնագանձման, տեղեկատվությունը վարկային բյուրո ուղարկելու մասին),
5) Պարտավորությունների վաղաժամկետ կատարման իրավունքի մասին, հիպոտեկային կրեդիտների դեպքում նշվում է նաև «Բնակարանային հիպոտեկային կրեդիտավորման» օրենքի 13-րդ հոդվածով սահմանված սպառողի՝ վաղաժամկետ մարման ձևի ընտրության իրավունքի, տույժերի կիրառման դեպքերի և չափերի մասին:
6) Հիպոտեկային կրեդիտների դեպքում, եթե անվանական տոկոսադրույքը լողացող է, նշում նաև առավելագույն շեմերի մասին, որոնցից ավելի կրեդիտի անվանական տոկոսադրույքը չի կարող բարձրանալ կամ իջնել, ինչպես նաև հայտարարություն այն մասին, որ լողացող անվանական տոկոսադրույքը կարող է փոփոխվել տարեկան ոչ ավելի, քան երկու անգամ,
7) Հիպոտեկային կրեդիտների դեպքում նշվում է նաև պայմանագրի առաջարկը յոթ օր առաջ սպառողին տրամադրելու ֆինանսական կազմակերպության պարտավորության և սպառողին յոթ օր մտածելու ժամանակ ընձեռելու մասին:

51. ԱՊՊԱ-ի վերաբերյալ տեղեկատվական ամփոփագրերը, բացի սույն կանոնակարգի 49-րդ կետով նախատեսված տեղեկություններից, ներառում են նաև.
1) Բյուրոյի գտնվելու վայրը, աշխատանքային ժամերը, կապի միջոցները, Բյուրոյի ինտերնետային կայքի հասցեն,
2) ֆինանսական կազմակերպության՝ Հայաստանի Հանրապետության մարզերում գործող մասնաճյուղերի և (կամ) գործակալների ցանկը, որը պարունակում է այդ մասնաճյուղերի (գործակալների) գործունեության վայրի հասցեները, աշխատանքային ժամերը և կապի միջոցները, ինչպես նաև հայտարարություն այն մասին, որ այդ ցանկը վերջնական չէ ու կարող է փոփոխվել, և ավելի ճշգրիտ տեղեկատվություն ստանալու համար անհրաժեշտ է անմիջապես դիմել ֆինանսական կազմակերպությանը կամ այցելել ֆինանսական կազմակերպության ինտերնետային կայքը:

ԳԼՈՒԽ 7

ԳՈՎԱԶԴ

52. Ֆինանսական կազմակերպության գովազդը, որն ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն պարունակում է որևէ սակագնի և (կամ) ծառայության մասին տեղեկություն, պետք է առնվազն պարունակի.
1) գովազդատու ընկերության անվանումը և կայքի հասցեն,
2) ֆինանսական կազմակերպության հետ հաղորդակցման տվյալները (հեռախոսահամար և/կամ էլեկտրոնային հասցեն):

53. Ֆինանսական կազմակերպության գովազդը, որը պարունակում է նշում տվյալ ծառայության սակագնի (տոկոսադրույքի) մասին, հրապարակում է նաև տեղեկատվություն այն մասին, որ, բացի տվյալ սակագնից (տոկոսադրույքից), առկա են նաև պարտադիր այլ վճարներ (նման վճարների առկայության դեպքում), և այդ վճարների մասին առավել մանրամասն տեղեկատվություն կարելի է ստանալ ֆինանսական կազմակերպությունից, ինչպես նաև հղում է կատարում տվյալ ֆինանսական կազմակերպության ինտերնետային կայքին: Ընդ որում՝
1) այն դեպքում, երբ տվյալ ծառայության սակագնի (տոկոսադրույքի) համար սահմանված են նվազագույն և առավելագույն արժեքներ, նշվում են նվազագույն և առավելագույն արժեքները: Այն դեպքում, երբ տվյալ ծառայության (վարկ, ավանդ) համար նշվել են անվանական տոկոսադրույքի նվազագույն և առավելագույն արժեքներ, նշվում են նաև տարեկան փաստացի տոկոսադրույքի (տարեկան տոկոսային եկամտաբերության) նվազագույն և առավելագույն արժեքները, ընդ որում՝ տարեկան փաստացի տոկոսադրույքը չի կարող ներկայացվել այլ ձևաչափով, քան անվանական տոկոսադրույքն է (օրինակ՝ տառաչափ),
2) էլեկտրոնային միջոցներով հրապարակվող գովազդը հղում է պարունակում գովազդվող ծառայությունը նկարագրող ինտերնետային էջին:

54. Ի լրումն սույն կանոնակարգի 52-րդ և 53-րդ կետերի՝ տպագիր գովազդային նյութերը պարունակում են նշում այն մասին, որ սույն տեղեկատվությունը համարվում է գովազդ, և առավել ամբողջական ու մանրամասն տեղեկատվություն կարելի է ստանալ ֆինանսական կազմակերպությունից: Ընդ որում՝

նշումը ներկայացվում է աչքի ընկնող և առանձնացված ձևով՝ այլ տառատեսակով, այլ տառաչափով, այլ գույնով և (կամ) այլ ձևով (Օրինակ՝ «**ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ՝ ՏՎՅԱԼ ՆՅՈՒԹԸ ՀԱՄԱՐՎՈՒՄ Է ԳՈՎԱԶԴ:»**):

55. Եթե գովազդում ներկայացվում են մեկից ավելի ծառայություններ, ապա անհրաժեշտ է հստակորեն տարանջատել յուրաքանչյուր ծառայության տարբեր հատկանիշներն այնպես, որ սպառողը կարողանա ծառայությունները հստակ տարբերակել միմյանցից:

56. Ի լրումն սույն կանոնակարգի 8-րդ գլխով սահմանված պահանջների՝ գովազդ պարունակող անձնական էլեկտրոնային փոստի հասցեին ուղարկվող հաղորդագրությունները պետք է բավարարեն հետևյալ պահանջները.

1) հաղորդագրության վերնագրի («Ումից» (From) և «Ում» (To) դաշտերը) տեղեկությունները պետք է լինեն ճշգրիտ, ինչպես նաև հնարավոր լինի նույնականացնել հաղորդագրությունը ուղարկողին (ֆիզիկական անձ կամ ֆինանսական կազմակերպության անվանումը),
2) հաղորդագրության առարկան (subject) պետք է ճշգրտորեն արտացոլի հաղորդագրության բովանդակությունը,
3) հաղորդագրությունը պետք է այնպես ներկայացվի, որ սպառողը հստակ հասկանա, որ տվյալ հաղորդագրությունը համարվում է գովազդ,
4) հաղորդագրությունում պետք է տրվի հստակ բացատրություն, թե ինչպես սպառողը կարող է հրաժարվել հետագայում ստանալ տեղեկատվական և գովազդային (մարքետինգային) բնույթի հաղորդագրություններ, ընդ որում, այն տրվում է աչքի ընկնող և առանձնացված ձևով (այլ տառատեսակով, այլ տառաչափով, այլ գույնով կամ այլ ձևով):

ԳԼՈՒԽ 8

ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ՎԱՅՐՈՒՄ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԲԱՑԱՀԱՅՏՎՈՂ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

57. Ֆինանսական կազմակերպության գործունեության վայրում մշտապես պետք է առկա լինեն ֆինանսական կազմակերպության կողմից մատուցվող ծառայությունների վերաբերյալ տեղեկությունների վերաբերյալ տեղեկատվական ամփոփագրերը:

58. Բանկերն իրենց գործունեության վայրում՝ տեսանելի տեղում ապահովում են

1) բանկի՝ վերջին տարեկան հաշվետվությունը (ներառյալ՝ կից ծանոթագրությունները) և արտաքին աուդիտորական ընկերության աուդիտորական եզրակացությունը,
2) տեղեկացում «Ֆիզիկական անձանց բանկային ավանդների հատուցումը երաշխավորելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով սահմանված կարգով հաշվում առկա դրամական միջոցների մնացորդի և (կամ)բանկային ավանդի երաշխավորված չափի մասին:

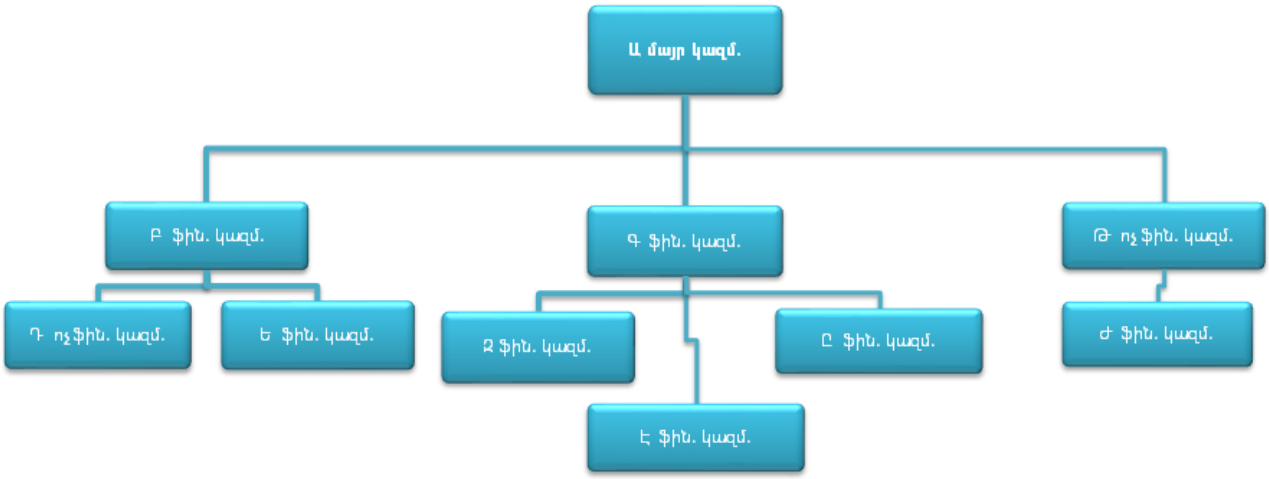
59. Արտարժույթի առուվաճառք իրականացնող անձը (փոխանակման կետը) իր գործունեության (լիցենզավորված) վայրում տեղադրում (փակցնում) է Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի խորհրդի 2015 թվականի մարտի 12-ի թիվ 47-Ն որոշմամբ հաստատված «Արտարժույթի առուվաճառքի գործառնությունների լիցենզավորումը և կարգավորումը» կանոնակարգ 10-ով, ինչպես նաև սույն կանոնակարգի 29-րդ կետով սահմանված տեղեկությունները և ապահովում է դրանց մշտապես առկայությունը:

60. Ֆինանսական կազմակերպությունը յուրաքանչյուր ՖԳԻԱՍ-ի վրա փակցնում է հետևյալ տեղեկատվությունը.

1) ֆինանսական կազմակերպության անվանումը, որն իրականացնում է սարքավորման սպասարկումը,
2) տվյալ սարքավորումից օգտվելու քայլերի համառոտ նկարագրությունը,
3) այն հեռախոսահամար(ներ)ը, որոնցով կարող են սպառողները դիմել տվյալ սարքավորման հետ կապված հարցերի կամ խնդիրների առաջացման դեպքում:

61. Ֆինանսական կազմակերպությունը իր գործունեության վայրում տեսանելի հատվածում փակցնում է աշխատանքային ժամերի վերաբերյալ տեղեկատվություն:

Հավելված 1
Հայաստանի Հանրապետության
կենտրոնական բանկի խորհրդի
2009 թվականի հունիսի 2-ի թիվ 166-Ն որոշման Հավելվածի

Հավելված 2
Հայաստանի Հանրապետության
կենտրոնական բանկի խորհրդի
2009 թվականի հունիսի 2-ի թիվ 166-Ն որոշման Հավելվածի
(եռամսյակային)

ՀՐԱՊԱՐԱԿՎՈՂ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
Հիմնական տնտեսական նորմատիվների վերաբերյալ

Բանկի անվանումը _____
Ամսաթիվը _____ *թ-ից* _____ *թ.*

(հազ. ՀՀ դրամ)

Նորմատիվներ	Նորմատիվի փաստացի մեծությունը՝ հաշվարկված բանկի համար	ՀՀ կենտրոնական բանկի սահմանած նորմատիվի թույլատրելի մեծությունը	Հաշվետու եռամսյակում խախտումների թիվը
1	2	3	4
Բանկի կանոնադրական հիմնադրամի նվազագույն չափը			
Ընդհանուր (սեփական) կապիտալի նվազագույն չափը			
$Ն_1$ Ընդհանուր կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների գումարների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը			
$Ն_2^1$ Բանկի բարձր իրացվելի ակտիվների և ընդհանուր ակտիվների գումարների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը			
$Ն_2^2$ Բանկի բարձր իրացվելի ակտիվների և ցպահանջ պարտավորությունների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը			
$Ն_3^1$ Մեկ փոխառուի գծով ռիսկի առավելագույն չափը			
$Ն_3^2$ Խոշոր փոխառուների գծով ռիսկի առավելագույն չափը			
$Ն_4^1$ Բանկի հետ կապված մեկ անձի գծով ռիսկի առավելագույն չափը			
$Ն_4^2$ Բանկի հետ կապված բոլոր անձանց գծով ռիսկի առավելագույն չափը			
Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկում տեղաբաշխված պարտադիր պահուստների նվազագույն չափը՝ ՀՀ դրամով, ԱՄՆ դոլարով, եվրոյով	X		
Արտարժույթի դիրքի և բանկի ընդհանուր կապիտալի միջև առավելագույն հարաբերակցությունը			
Ըստ առանձին արտարժույթների յուրաքանչյուր արտարժույթի դիրքի և բանկի ընդհանուր կապիտալի միջև առավելագույն հարաբերակցությունը՝ ԱՄՆ դոլարով եվրոյով ռուսական ռուբլով Այլ	X	X	

Կ.Տ.

Բանկի վարչության նախագահ _____
(գործադիր տնօրեն)

Գլխավոր հաշվապահ _____

Հավելված 3
Հայաստանի Հանրապետության
կենտրոնական բանկի խորհրդի
2009 թվականի հունիսի 2-ի թիվ 166-Ն որոշման Հավելվածի
(եռամսյակային)

ՀՐԱՊԱՐԱԿՎՈՂ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
Հիմնական տնտեսական նորմատիվների վերաբերյալ
(համախմբված)

Բանկի անվանումը _____
Ամսաթիվը _____ *թ-ից* _____ *թ.*

(հազ. ՀՀ դրամ)

Նորմատիվներ	Նորմատիվի փաստացի մեծությունը՝ հաշվարկված բանկի համար	Նորմատիվի փաստացի մեծությունը՝ հաշվարկված բանկի համախմբված հաշվետվությունների հիման վրա	ՀՀ կենտրոնական բանկի սահմանած նորմատիվի թույլատրելի մեծությունը	Հաշվետու եռամսյակում խախտումների թիվը
1	2	3	4	5
Բանկի կանոնադրական հիմնադրամի նվազագույն չափը				
Ընդհանուր (սեփական) կապիտալի նվազագույն չափը				
$Ն_1$ Ընդհանուր կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների գումարների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը				
$Ն_2^1$ Բանկի բարձր իրացվելի ակտիվների և ընդհանուր ակտիվների գումարների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը				
$Ն_2^2$ Բանկի բարձր իրացվելի ակտիվների և ցպահանջ պարտավորությունների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը				
$Ն_3^1$ Մեկ փոխառուի գծով ռիսկի առավելագույն չափը				
$Ն_3^2$ Խոշոր փոխառուների գծով ռիսկի առավելագույն չափը				
$Ն_4^1$ Բանկի հետ կապված մեկ անձի գծով ռիսկի առավելագույն չափը				
$Ն_4^2$ Բանկի հետ կապված բոլոր անձանց գծով ռիսկի առավելագույն չափը				
Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկում տեղաբաշխված պարտադիր պահուստների նվազագույն չափը՝ ՀՀ դրամով, ԱՄՆ դոլարով, եվրոյով				
Արտարժութային դիրքի և բանկի ընդհանուր կապիտալի միջև առավելագույն հարաբերակցությունը				
Ըստ առանձին արտարժույթների յուրաքանչյուր արտարժույթի դիրքի և բանկի ընդհանուր կապիտալի միջև առավելագույն հարաբերակցությունը՝ ԱՄՆ դոլարով եվրոյով ռուսական ռուբլով Այլ	X	X	X	

Կ.Տ.

Բանկի վարչության նախագահ _____
(գործադիր տնօրեն)

Գլխավոր հաշվապահ _____

Հավելված 4
Հայաստանի Հանրապետության
կենտրոնական բանկի խորհրդի
2009 թվականի հունիսի 2-ի թիվ 166-Ն որոշման Հավելվածի
(եռամսյակային)

ՀՐԱՊԱՐԱԿՎՈՂ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
Հիմնական տնտեսական նորմատիվների վերաբերյալ

Ապահովագրական ընկերության անվանումը _____
Ամսաթիվը _____ *թ-ից* _____ *թ.*

(հազ. ՀՀ դրամ)

Նորմատիվներ	Նորմատիվի փաստացի մեծությունը՝ հաշվարկված ապահովագրական ընկերության ակտիվների համար	ՀՀ կենտրոնական բանկի սահմանած նորմատիվի թույլատրելի մեծությունը	Հաշվետու եռամսյակում խախտումների թիվը
1	2	3	4
1. Ն11 ընդհանուր կապիտալի նվազագույն չափի նորմատիվ			
2. Ն12 կապիտալի համարժեքության նորմատիվ			
2.1. ոչ կյանքի ապահովագրության դեպքում *			
2.2. կյանքի ապահովագրության դեպքում			
2.3. կյանքի և ոչ կյանքի ապահովագրության դեպքում			
3. Ն2 իրացվելիության նորմատիվ			
4. Ն3 ստանձնած ապահովագրական մեկ ռիսկի առավելագույն չափի նորմատիվ			
5. Ն4 տեխնիկական պահուստներին համարժեք բոլոր և առանձին վերցված ակտիվների նորմատիվ			
5.1. մեկ սուբյեկտով	X	X	
5.2. բոլոր սուբյեկտներով	X	X	
6. Ն5 մեկ փոխառուի գծով ռիսկի առավելագույն չափի նորմատիվ	X	X	

* *Հավելված 3-ին կից ներկայացնել, թե ինչ մեթոդով է հաշվարկվել կապիտալի համարժեքության նորմատիվը:*

Կ.Տ.

Ապահովագրական ընկերության վարչության նախագահ _____
(գործադիր տնօրեն)
Գլխավոր հաշվապահ _____

Հավելված 5
Հայաստանի Հանրապետության
կենտրոնական բանկի խորհրդի
2009 թվականի հունիսի 2-ի թիվ 166-Ն որոշման Հավելվածի
(եռամսյակային)

ՀՐԱՊԱՐԱԿՎՈՂ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
Հիմնական տնտեսական նորմատիվների վերաբերյալ
(համախմբված)

Ապահովագրական ընկերության անվանումը _____
Ամսաթիվը _____ *թ-ից* _____ *թ.*

(հազ. ՀՀ դրամ)

Նորմատիվներ	Նորմատիվի փաստացի մեծությունը՝ հաշվարկված ապահովագրական ընկերության համար	Նորմատիվի փաստացի մեծությունը՝ հաշվարկված ապահովագրական ընկերության համախմբված հաշվետվությունների հիման վրա	ՀՀ կենտրոնական բանկի սահմանած նորմատիվի թույլատրելի մեծությունը	Հաշվետու եռամսյակում խախտումների թիվը
1	2	3	4	5
1. Ն11 ընդհանուր կապիտալի նվազագույն չափի նորմատիվ				
2. Ն12 կապիտալի համարժեքության նորմատիվ				
2.1. ոչ կյանքի ապահովագրության դեպքում *				
2.2. կյանքի ապահովագրության դեպքում				
2.3. կյանքի և ոչ կյանքի ապահովագրության դեպքում				
3. Ն2 իրացվելիության նորմատիվ				
4. Ն3 ստանձնած ապահովագրական մեկ ռիսկի առավելագույն չափի նորմատիվ				
5. Ն4 տեխնիկական պահուստներին համարժեք բոլոր և առանձին վերցված ակտիվների նորմատիվ				
5.1. մեկ սուբյեկտով	X	X		
5.2. բոլոր սուբյեկտներով	X	X		
6. Ն5 մեկ փոխառուի գծով ռիսկի առավելագույն չափի նորմատիվ	X	X		

** Հավելված 3-ին կից ներկայացնել, թե ինչ մեթոդով է հաշվարկվել կապիտալի համարժեքության նորմատիվը:*

Կ.Տ.

Ապահովագրական ընկերության վարչության նախագահ _____
(գործադիր տնօրեն)
Գլխավոր հաշվապահ _____

Հավելված 6
Հայաստանի Հանրապետության
կենտրոնական բանկի խորհրդի
2009 թվականի հունիսի 2-ի թիվ 166-Ն որոշման Հավելվածի
(եռամսյակային)

ՀՐԱՊԱՐԱԿՎՈՂ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
Հիմնական տնտեսական նորմատիվների վերաբերյալ

Ներդրումային ընկերության անվանումը _____
Ամսաթիվը _____ *թ-ից* _____ *թ.*

(հազ. ՀՀ դրամ)

Նորմատիվներ	**Նորմատիվի փաստացի մեծությունը՝ հաշվարկված ներդրումային ընկերության համար**	**ՀՀ կենտրոնական բանկի սահմանած նորմատիվի թույլատրելի մեծությունը**	**Հաշվետու եռամսյակում խախտումների թիվը**
1	**2**	**3**	**4**
1. Ընդհանուր կապիտալի նվազագույն չափի նորմատիվ			
2. Կանոնադրական կապիտալի նվազագույն չափի նորմատիվ			

Կ.Տ.

Ներդրումային ընկերության վարչության նախագահ _____
(գործադիր տնօրեն)
Գլխավոր հաշվապահ _____

Հավելված 7
Հայաստանի Հանրապետության
կենտրոնական բանկի խորհրդի
2009 թվականի հունիսի 2-ի թիվ 166-Ն որոշման Հավելվածի
(եռամսյակային)

ՀՐԱՊԱՐԱԿՎՈՂ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
Հիմնական տնտեսական նորմատիվների վերաբերյալ
(համախմբված)

Ներդրումային ընկերության անվանումը _____
Ամսաթիվը _____ *թ-ից* _____ *թ.*

(հազ. ՀՀ դրամ)

Նորմատիվներ	Նորմատիվի փաստացի մեծությունը՝ հաշվարկված ներդրումային ընկերության համար	Նորմատիվի փաստացի մեծությունը՝ հաշվարկված ներդրումային ընկերության համախմբված հաշվետվությունների հիման վրա	ՀՀ կենտրոնական բանկի սահմանած նորմատիվի թույլատրելի մեծությունը	Հաշվետու եռամսյակում խախտումների թիվը
1	2	3	4	5
1. Ընդհանուր կապիտալի նվազագույն չափի նորմատիվ				
2. Կանոնադրական կապիտալի նվազագույն չափի նորմատիվ				

Կ.Տ.

Ներդրումային ընկերության վարչության նախագահ _____
(գործադիր տնօրեն)
Գլխավոր հաշվապահ _____

Հավելված 8
Հայաստանի Հանրապետության
կենտրոնական բանկի խորհրդի
2009 թվականի հունիսի 2-ի թիվ 166-Ն որոշման Հավելվածի
(եռամսյակային)

Վարկային կազմակերպության անվանումը _____
Ամսաթիվը _____ թ-ից _____ թ.

(հազ. ՀՀ դրամ)

Նորմատիվներ	**Փաստացի մեծությունը**	**Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի սահմանած սահմանային մեծությունը**	**Հաշվետու եռամսյակում խախտումների թիվը**
1	**2**	**3**	**4**
Վարկային կազմակերպության կանոնադրական կապիտալի նվազագույն չափը			
Ընդհանուր (սեփական) կապիտալի նվազագույն չափը			
Ն1[1] ընդհանուր կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների գումարների միջև սահմանային հարաբերակցության նվազագույն չափը.			
Մեկ փոխառուի գծով ռիսկի առավելագույն չափը			

Կ.Տ.

Վարկային կազմակերպության վարչության նախագահ _____
(գործադիր տնօրեն)
Գլխավոր հաշվապահ _____

Հավելված 9
Հայաստանի Հանրապետության
կենտրոնական բանկի խորհրդի
2009 թվականի հունիսի 2-ի թիվ 166-Ն որոշման Հավելվածի
(եռամսյակային)

ՀՐԱՊԱՐԱԿՎՈՂ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
Հիմնական տնտեսական նորմատիվների վերաբերյալ

Ներդրումային ֆոնդի կառավարչի անվանումը _____
Ամսաթիվը _____ *թ-ից* _____ *թ.*

(հազ. ՀՀ դրամ)

Նորմատիվներ	Նորմատիվի փաստացի մեծությունը՝ հաշվարկված ներդրումային ֆոնդի կառավարչի համար	ՀՀ կենտրոնական բանկի սահմանած նորմատիվի թույլատրելի մեծությունը	Հաշվետու եռամսյակում խախտումների թիվը
1	2	3	4
1. Ընդհանուր կապիտալի նվազագույն չափի նորմատիվ			
2. Կանոնադրական կապիտալի նվազագույն չափի նորմատիվ			

Կ.Տ.

Ներդրումային ֆոնդի կառավարչի վարչության նախագահ _____
(գործադիր տնօրեն)
Գլխավոր հաշվապահ _____

Հավելված 10
Հայաստանի Հանրապետության
կենտրոնական բանկի խորհրդի
2009 թվականի հունիսի 2-ի թիվ 166-Ն որոշման Հավելվածի
(եռամսյակային)

ՀՐԱՊԱՐԱԿՎՈՂ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
Հիմնական տնտեսական նորմատիվների վերաբերյալ
(համախմբված)

Ներդրումային ֆոնդի կառավարչի անվանումը _____
Ամսաթիվը _____ թ-ից _____ թ.

(հազ. ՀՀ դրամ)

Նորմատիվներ	**Նորմատիվի փաստացի մեծությունը՝ հաշվարկված ներդրումային ֆոնդի կառավարչի համար**	**Նորմատիվի փաստացի մեծությունը՝ հաշվարկված ներդրումային ֆոնդի կառավարչի հաշվետվությունների ընդհանրությամբ**	**ՀՀ կենտրոնական բանկի սահմանած նորմատիվի թույլատրելի մեծությունը**	**Հաշվետու եռամսյակում խախտումների թիվը**
1	**2**	**3**	**4**	**5**
1. Ընդհանուր կապիտալի նվազագույն չափի նորմատիվ				
2. Կանոնադրական կապիտալի նվազագույն չափի նորմատիվ				

Կ.Տ.

Ներդրումային ֆոնդի կառավարչի վարչության նախագահ _____
(գործադիր տնօրեն)
Գլխավոր հաշվապահ _____

Հավելված 11
Հայաստանի Հանրապետության
կենտրոնական բանկի խորհրդի
2009 թվականի հունիսի 2-ի թիվ 166-Ն որոշման Հավելվածի
(եռամսյակային)

ՀՐԱՊԱՐԱԿՎՈՂ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
Հիմնական տնտեսական նորմատիվների վերաբերյալ

Դրամական (փողային) փոխանցումներ իրականացնող
վճարահաշվարկային կազմակերպության անվանումը _____
Ամսաթիվը _____ թ-ից _____ թ.

(հազ. ՀՀ դրամ)

Նորմատիվներ	Փաստացի մեծությունը	Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի սահմանած նորմատիվի թույլատրելի մեծությունը	Հաշվետու եռամսյակում խախտումների թիվը
1	2	3	4
Ընդհանուր կապիտալի նվազագույն չափը			
Իրացվելիության նորմատիվ			

Կ.Տ.

Դրամական փոխանցումներ իրականացնող
վճարահաշվարկային կազմակերպության
վարչության նախագահ _____
(գործադիր տնօրեն)
Գլխավոր հաշվապահ _____

Հավելված 12
Հայաստանի Հանրապետության
կենտրոնական բանկի խորհրդի
2009 թվականի հունիսի 2-ի թիվ 166-Ն որոշման Հավելվածի

Օր/ամիս/տարի դրությամբ									
Ֆոնդի անվանումը	Փայի դասը	Փայի հաշվեկշռային արժեքը	Ֆոնդի եկամտաբերությունը						
			տարեսկզբից	տարվա սկզբից	սկսած ստեղծման պահից	վերջին 12 ամիսների	վերջին 3 տարիների (միջին տարեկան)	վերջին 5 տարիների (միջին տարեկան)	ստեղծման պահից (միջին տարեկան)

Հավելված 13
Հայաստանի Հանրապետության
կենտրոնական բանկի խորհրդի
2009 թվականի հունիսի 2-ի թիվ 166-Ն որոշման Հավելվածի

Օր/ամիս/տարի դրությամբ								
Ֆոնդի ամսամտումը	Բաժնետոմսի հաշվարկային արժեքը	Ֆոնդի եկամտաբերությունը						
		շահաթղթից	տոկոսային դրքերից	դրամական միջոցներից	վերջին 12 ամիսների	վերջին 3 տարիների (միջին տարեկան)	վերջին 5 տարիների (միջին տարեկան)	սահմանված պահից (միջին տարեկան)

(ՀՈՒՆԻՍ 2019)

Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի «ՀՀ ԿԲ տեղեկագիր» ամենամսյա պարբերականի «Վիճակագրական ամփոփագիր» բաժինը ներառում է դրամավարկային, արտաքին, հարկաբյուջետային և իրական հատվածների, ՀՀ վճարահաշվարկային և ֆինանսական համակարգերի ցուցանիշների վերաբերյալ տեղեկատվություն:

Իրական հատվածի (բացառությամբ բնականոն գնաճի) և արտաքին հատվածում ընդգրկված ապրանքների արտահանման ու ներմուծման վերաբերյալ տեղեկատվության աղբյուրը ՀՀ վիճակագրական կոմիտեն է (http://www.armstat.am), իսկ հարկաբյուջետային, արտաքին հատվածի, դրամավարկային և ֆինանսական վիճակագրության, բնականոն գնաճի և ՀՀ վճարահաշվարկային համակարգի վերաբերյալ տեղեկատվության աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկը: Դրամավարկային և ֆինանսական վիճակագրությունում ընդգրկված է դրամավարկային ցուցանիշների, ֆինանսական շուկայի և ֆինանսական համակարգի հիմնական ցուցանիշների վերաբերյալ տեղեկատվություն:

Դրամավարկային ցուցանիշները կազմված են համաձայն ՀՀ ԿԲ «ՀՀ դրամավարկային և ֆինանսական վիճակագրության ձեռնարկի», որը տեղադրված է ՀՀ ԿԲ «Տնային էջի» «Վիճակագրություն» բաժնում:

Դրամավարկային ցուցանիշների, միջազգային պահուստների և արտաքին պարտավորությունների վերաբերյալ տեղեկատվությունը ենթակա է վերանայման եռամսյակային և տարեկան կտրվածքով՝ նշված ցուցանիշներում ՀՀ ԿԲ եզրափակիչ շրջանառության գործառնություններն ընդգրկելու նպատակով: Եռամսյակային տվյալները վերանայվում են (համարվում են վերջնական) հաշվետու եռամսյակի ավարտից երկու ամիս հետո, իսկ տարեկան տվյալները՝ հաշվետու տարվա ավարտից երեք ամիս հետո:

Վճարային հաշվեկշիռը, միջազգային ներդրումային դիրքը և արտաքին պարտքը կազմվում և հրապարակվում են եռամսյակային կտրվածքով՝ փետրվար, մայիս, օգոստոս և նոյեմբեր ամիսների տեղեկագրերում:

Ըստ ապահովագրական դասերի ապահովագրավճարների, ապահովագրական հատուցումների, գործող պայմանագրերի քանակների և գործող պայմանագրերով ապահովագրական գումարների վերաբերյալ տեղեկատվությունը հրապարակվում է տարեկան կտրվածքով՝ դեկտեմբեր ամսվա տեղեկագրում:

Վիճակագրական տվյալների հրապարակման ժամանակացույցը տեղադրված է ՀՀ ԿԲ «Տնային էջի» «Վիճակագրություն» բաժնում:

Հարցերի և առաջարկությունների համար դիմել
Վիճակագրության վարչություն
Հեռախոս՝ (374 10) 592-562
Ֆաքս՝ (374 10) 592-564
էլ. փոստ՝ statistics@cba.am

«Վիճակագրական ամփոփագիրը», ինչպես նաև ՀՀ ԿԲ այլ հրապարակումները տեղադրվում են ՀՀ կենտրոնական բանկի «Տնային էջում», որի հասցեն է՝ http://www.cba.am

Բ Ո Վ Ա Ն Դ Ա Կ Ո Ւ Թ Յ Ո Ւ Ն

Իրական հատվածի ցուցանիշներ 102

Մակրոտնտեսական ցուցանիշներ

Գների փոփոխություն

Գնաճ

Հիմնական ապրանքախմբերի նպաստումը գնաճին

Բնականոն գնաճ

Բնականոն գնաճին ամենամեծ նպաստում ունեցող ապրանքատեսակները

Արտաքին հատվածի ցուցանիշներ 106

Ապրանքների արտահանում և ներմուծում

Ըստ երկրների ՀՀ բանկային համակարգի միջոցով ֆիզիկական անձանց փոխանցումները

Իրական և անվանական արդյունավետ փոխարժեք

Հայաստանի Հանրապետության միջազգային պահուստների կառուցվածքը

ՀՀ կենտրոնական բանկի արտաքին պարտավորությունների կառուցվածքը

Պետական բյուջեի ցուցանիշներ 111

Կենտրոնական բանկի և Գանձապետարանի փոխհարաբերությունները

Դրամավարկային ցուցանիշներ 112

Փողի ագրեգատներ և փողի բազմարկիչներ

Սեզոնայնորեն հարթեցված փողի ագրեգատներ

ՀՀ կենտրոնական բանկի ամփոփ ցուցանիշներ

ՀՀ առևտրային բանկերի ամփոփ ցուցանիշներ

ՀՀ վարկային կազմակերպությունների ամփոփ ցուցանիշներ

ՀՀ ավանդային կազմակերպությունների ամփոփ ցուցանիշներ

ՀՀ ավանդային կազմակերպությունների զուտ արտաքին ակտիվներ

Դոլարայնացման մակարդակը Հայաստանի Հանրապետությունում

Ֆինանսական շուկա 122

Տոկոսադրույքներ

Բանկային տոկոսի հաշվարկային դրույքը

ՀՀ ԿԲ կողմից սահմանված դրամավարկային քաղաքականության գործիքների տոկոսադրույքներ

Ֆինանսական շուկայում ՀՀ ԿԲ գործառնությունների ծավալը

ՀՀ ԿԲ կողմից կնքված արժութային սվոպ գործառնությունների ծավալները և միջին տոկոսադրույքները

Ռեպո շուկայի շրջանառությունը

Առևտրային բանկերի կողմից տնտեսությունից ներգրավված ավանդների և տրամադրված վարկերի ծավալները և տոկոսադրույքները

Բանկերի և վարկային կազմակերպությունների կողմից տրամադրված վարկերի տոկոսադրույքներն ըստ մարզերի

Պետական կարճաժամկետ պարտատոմսերի առաջնային տեղաբաշխման ծավալները և եկամտաբերությունը

Պետական միջին ժամկետայնության արժեկտրոնային պարտատոմսերի առաջնային տեղաբաշխման ծավալները և եկամտաբերությունը

Պետական երկարաժամկետ արժեկտրոնային պարտատոմսերի առաջնային տեղաբաշխման ծավալները և եկամտաբերությունը

ՊՊ երկրորդային շուկայում իրականացված գործառնությունները

Պետական (Գանձապետական) պարտատոմսերում ներդրողների կառուցվածքը

ՀՀ եվրոպարտատոմսերով երկրորդային շուկայում իրականացված գործառնությունները

ՀՀ ԿԲ կողմից արժութային շուկայում իրականացված գործառնությունները

Արժութային շուկայում իրականացված գործառնությունները

Արժութային շուկայում ձևավորված ՀՀ դրամ/ԱՄՆ դոլար միջին փոխարժեքը

Արժութային շուկայում ձևավորված ՀՀ դրամ/եվրո միջին փոխարժեքը

Արժութային շուկայում ձևավորված ՀՀ դրամ/ՌԴ ռուբլի միջին փոխարժեքը

Վարկային ներդրումներ 141

Առևտրային բանկերի վարկերն ըստ տնտեսության հատվածների
Առևտրային բանկերի վարկային ներդրումներն ըստ ժամկետայնության
Առևտրային բանկերի վարկային գործառնությունների գործիքակազմը
Առևտրային բանկերի կողմից ռեզիդենտներին տրամադրված վարկերի ճյուղային կառուցվածքը
Առևտրային բանկերի չաշխատող ակտիվների տեսակարար կշիռն ըստ ոլորտների
ՀՀ առևտրային բանկերի ընդհանուր միջբանկային վարկերը
Վարկային կազմակերպությունների վարկերն ըստ տնտեսության հատվածների
Վարկային կազմակերպությունների վարկային ներդրումներն ըստ ժամկետայնության
Վարկային կազմակերպությունների այլ վարկային գործառնությունների գործիքակազմը
Վարկային կազմակերպությունների կողմից ռեզիդենտներին տրամադրված վարկերի ճյուղային կառուցվածքը
Առևտրային բանկերի ավանդներ 151
Առևտրային բանկերի ավանդներն ըստ տնտեսության հատվածների
Ֆինանսական կազմակերպությունների հիմնական ցուցանիշներ 153
Ֆինանսական կազմակերպությունների քանակը և կառուցվածքը
ՀՀ բանկերի հիմնական ցուցանիշները և դրանց փոփոխությունը
ՀՀ առևտրային բանկային հիմնական տնտեսական նորմատիվների մեծությունը
ՀՀ վարկային կազմակերպությունների հիմնական ցուցանիշները և դրանց փոփոխությունը
Վարկային կազմակերպությունների ընդհանուր կապիտալի համարժեքության նորմատիվի մեծությունը
ՀՀ ապահովագրական ընկերությունների հիմնական ցուցանիշները և դրանց փոփոխությունը
Պարտադիր կենսաթոշակային ֆոնդերի հիմնական ցուցանիշներ
Ներդրումային ծառայություններ մատուցող ընկերությունների հիմնական ցուցանիշներ
Ներդրումային ծառայություններ մատուցող անձանց կողմից կնքված գործարքներ
Կառավարման վերցված միջոցներ
Պահառության վերցված արժեթղթեր
ՀՀ վճարահաշվարկային կազմակերպությունների հիմնական ցուցանիշները և դրանց փոփոխությունը
Գրավատների ցուցանիշներ
Արտարժույթի փոխանակման կետերի կողմից իրականացված գործառնություններ
Վճարահաշվարկային համակարգ 161
Կենտրոնական բանկի վճարահաշվարկային համակարգերով կատարված դրամական փոխանցումներ
ՀՀ տարածքում անկանխիկ վճարային գործիքներով բանկային համակարգում իրականացված փոխանցումներ
ՀՀ առևտրային բանկերի կողմից թողարկված շրջանառության մեջ գտնվող վճարային քարտերի քանակը
ՀՀ առևտրային բանկերի և օտարերկրյա բանկերի կողմից թողարկված վճարային քարտերով իրականացված գործառնությունները ՀՀ տարածքում ըստ սպասարկման միջոցների
ՀՀ բանկերի կողմից թողարկված քարտերով իրականացված գործառնություններն արտասահմանում

ՄԱԿՐՈՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՅՈՒՅԱՆԻՇՆԵՐ

Անվանում	*2019 թ. մայիս*	*2019 թ. մայիսի իրական աճի փոփոխությունը 2018 թ. մայիսի նկատմամբ (%)*	*2019 թ. հունիս*	*2019 թ. հունիսի իրական աճի փոփոխությունը 2018 թ. հունիսի նկատմամբ (%)*
Տնտեսական ակտիվության ցուցանիշը		7.3		3.4
Արդյունաբերական արտադրանքի ծավալը *(մլն ՀՀ դրամ)*	159462.4	10.2	167388.4	12.8
Շինարարության ծավալը *(մլն ՀՀ դրամ)*	29133.3	2.0	33666.7	0.6
Առևտրի շրջանառության ծավալը *(մլն ՀՀ դրամ)*	255437.5	4.9	264921.9	6.7
Ծառայությունների ծավալը *(մլն ՀՀ դրամ)*	161849.6	14.8	168058.6	10.2
Էլեկտրաէներգիայի արտադրությունը *(մլն կՎտ/ժամ)*	576.2	1.0	644.4	4.8
Մեկ աշխատողի միջին ամսական անվանական աշխատավարձը *(ՀՀ դրամ)*	222666[1]	6.3[2]	222146[3]	5.4[4]

ԳՆԵՐԻ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆ

2019 թ.	*Գնաճ*	*Արդյունաբերողների արտադրանքի գների փոփոխությունը*	*Գների փոփոխությունը շինարարությունում*	*Գյուղատնտեսական արտադրանք արտադրողների իրացման գների փոփոխությունը*
նախորդ ամսվա նկատմամբ (%)				
Հունվար	1.8	-0.3	-3.3	4.5
Փետրվար	0.6	1.6	4.1	-2.8
Մարտ	0.1	0.7	-3.0	-0.9
Ապրիլ	-0.1	-3.5	1.7	-2.7
Մայիս	-0.4	-0.7	-0.7	-7.0
Հունիս	-1.9	-1.0	-0.3	-11.6
2019 թ. հունվար – հունիսը 2018 թ. հունվար – հունիսի նկատմամբ	2.5	0.1	2.8	-2.4

ԳՆԱՁ

ժամանակաշրջան	2017	2018	2019
նախորդ ամսվա նկատմամբ (%)			
Հունվար	2.6	2.8	1.8
Փետրվար	-0.9	-0.5	0.6
Մարտ	-0.3	0.1	0.1
Ապրիլ	1.0	-0.3	-0.1
Մայիս	-0.2	-1.0	-0.4
Հունիս	-0.9	-1.6	-1.9
Հուլիս	-2.6	-1.2	
Օգոստոս	-0.4	0.6	
Սեպտեմբեր	0.2	0.3	
Հոկտեմբեր	0.8	0.1	
Նոյեմբեր	2.0	1.0	
Դեկտեմբեր	1.5	1.5	
նախորդ տարվա նույն ամսվա նկատմամբ (%)			
Հունվար	-0.6	2.9	0.8
Փետրվար	-0.2	3.3	1.9
Մարտ	-0.1	3.7	1.9
Ապրիլ	1.2	2.4	2.2
Մայիս	1.6	1.6	2.8
Հունիս	1.1	0.9	2.5
Հուլիս	0.9	2.3	
Օգոստոս	0.9	3.3	
Սեպտեմբեր	1.0	3.5	
Հոկտեմբեր	1.2	2.8	
Նոյեմբեր	2.2	1.8	
Դեկտեմբեր	2.6	1.8	

ՏԻՄՆԱԿԱՆ ԱՊՐԱՆՔԱՄԲԵՐԻ ՆՊԱՍՏՈՒՄԸ ԳՆԱՁԻՆ[5]

Անվանում	2019 թ. հունիսը 2018 թ. հունիսի նկատմամբ (%)	Նպաստումը գնաճին (տոկոսային կետ)
Գնաճ	**2.5**	
Սննդամթերք և ոչ ալկոհոլային խմիչք	4.6	1.9
Ալկոհոլային խմիչք, ծխախոտային արտադրատեսակներ	4.0	0.2
Հագուստ և կոշիկ	5.2	0.2
Կենցաղային ծառայություններ, ջուր, էլեկտրաէներգիա, գազ և վառելիքի այլ տեսակներ	0.3	0.0
Տնային գործածության առարկաներ, կենցաղային տեխնիկա և բնակարանների խնամքի ամենօրյա գործունեություն	-0.9	0.0
Առողջապահություն	1.7	0.1
Տրանսպորտ	1.4	0.1
Կապ	-0.6	0.0
Հանգիստ և մշակույթ	-1.6	0.0
Կրթություն	1.4	0.0
Ռեստորաններ և հյուրանոցներ	1.6	0.0
Տարբեր ապրանքներ և ծառայություններ	0.2	0.0

ԲՆԱԿԱՆՈՆ ԳՆԱՀ [5,6]

ժամանակաշրջան	2017	2018	2019
նախորդ ամսվա նկատմամբ (%)			
Հունվար	0.0	0.3	-0.2
Փետրվար	0.0	0.2	0.1
Մարտ	0.2	0.1	0.1
Ապրիլ	0.4	-0.1	0.0
Մայիս	0.2	-0.2	-0.1
Հունիս	0.0	-0.3	0.0
Հուլիս	-0.1	-0.3	
Օգոստոս	0.4	0.3	
Սեպտեմբեր	0.4	0.8	
Հոկտեմբեր	0.8	0.8	
Նոյեմբեր	0.7	0.2	
Դեկտեմբեր	0.3	0.0	
նախորդ տարվա նույն ամսվա նկատմամբ (%)			
Հունվար	-1.6	4.3	1.2
Փետրվար	-1.2	4.6	1.0
Մարտ	-0.9	4.3	0.9
Ապրիլ	-0.3	3.7	0.7
Մայիս	0.3	3.2	0.7
Հունիս	0.7	2.8	0.8
Հուլիս	0.9	2.5	
Օգոստոս	1.3	2.4	
Սեպտեմբեր	1.6	2.7	
Հոկտեմբեր	1.9	2.5	
Նոյեմբեր	2.8	1.8	
Դեկտեմբեր	3.3	1.5	

ԲՆԱԿԱՆՈՆ ԳՆԱՁԻՆ ԱՄԵՆԱՄԵԾ ՆՊԱՍՏՈՒՄՆ ՈՒՆԵՑՈՂ ԱՊՐԱՆՔԱՏԵՍԱԿՆԵՐԸ[5,6]

Անվանում	2019 թ. հունիսը 2018 թ. հունիսի նկատմամբ	Նպաստումը բնականոն գնաճին (տոկոսային կետ)
Բնականոն գնաճ. այդ թվում՝	**0.8**	
Հավի միս՝ (ամբողջական հավ) թարմ, պաղեցրած (Կ)	17.0	0.2
Հավի բուդ՝ թարմ, պաղեցրած (Կ)	15.4	0.1
Միս խոզի՝ թարմ, պաղեցրած (Կ)	-13.0	-0.1
Պանիր տնական (Կ)	-11.1	-0.1
Ալյուր ցորենի, բարձր տեսակի (Կ)	5.3	0.1
Ծխագլանակներ ֆիլտրով՝ այլ երկրների արտադրության (Կ)	6.3	0.1
Ծխագլանակներ ֆիլտրով՝ հայրենական արտադրության (Կ)	6.2	0.1
Բուսական յուղ արևածաղկի (Կ)	-6.1	-0.1
Շաքարավազ (Կ)	-8.4	-0.1
Պանիր կովի կաթից (Կ)	-3.4	0.0
Նրբերշիկ, սարդելկա (Կ)	5.2	0.0
Լվացքի փոշի ավտոմատ մեքենայի համար (Կ)	-4.9	0.0
Փաստացի վճարվող վարձավճար բնակարան վարձակալողի կողմից լրացուցիչ բնակատեղիների համար (Ծ)	5.0	0.0
Սրտաբանական ծառայություններ (Ծ)	7.9	0.0
Սրտանոթային դեղամիջոցներ (Կ)	-3.7	0.0

[1] Տվյալները վերանայվել են ՀՀ վիճակագրական կոմիտեի կողմից:
[2] Ըստ ՀՀ ԿԲ հաշվարկների՝ ՀՀ վիճակագրական կոմիտեի վերանայված տվյալների հիման վրա:
[3] Ըստ ՀՀ վիճակագրական կոմիտեի նախնական տվյալների:
[4] Ըստ ՀՀ ԿԲ հաշվարկների՝ ՀՀ վիճակագրական կոմիտեի նախնական տվյալների հիման վրա:
[5] Ըստ ՀՀ ԿԲ հաշվարկների՝ ՀՀ վիճակագրական կոմիտեի տվյալների հիման վրա:
[6] Արտաքսման և ճշգրտման եղանակով հաշվարկված:

ԱՊՐԱՆՔՆԵՐԻ ԱՐՏԱՀԱՆՈՒՄ ԵՎ ՆԵՐՄՈՒԾՈՒՄ

Անվանում	2019 թ. հունվար – մայիս (մլն ԱՄՆ դոլար)	2019 թ. հունվար – մայիսը 2018 թ. հունվար – մայիսի նկատմամբ (%)	2019 թ. հունվար – հունիս (մլն ԱՄՆ դոլար)	2019 թ. հունվար – հունիսը 2018 թ. հունվար – հունիսի նկատմամբ (%)
Արտահանում *(ՖՕԲ)*	960.8	99.1	1173.8	99.5
Ներմուծում *(ՍԻՖ)*	1890.3	98.7	2321.4	98.7
Առևտրային հաշվեկշռի պակասուրդ	929.5	98.4	1147.6	98.0

ԸՍՏ ԵՐԿՐՆԵՐԻ ՀՀ ԲԱՆԿԱՅԻՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԻ ՄԻՋՈՑՈՎ ՖԻԶԻԿԱԿԱՆ ԱՆՁԱՆՑ ՓՈԽԱՆՑՈՒՄՆԵՐԸ

հազար ԱՄՆ դոլար

Երկիր	2018 թվական					
	Հունիս			Հունվար – հունիս		
	Ներհոսք	Արտահոսք	Զուտ ներհոսք	Ներհոսք	Արտահոսք	Զուտ ներհոսք
Ռուսաստանի Դաշնություն	105104	29826	75278	461097	195218	265880
ԱՄՆ	18696	11464	7231	95715	93333	2381
Ուկրաինա	808	1209	-401	4537	7586	-3049
Ղազախստան	2559	328	2231	14334	1727	12607
Գերմանիա	2843	1855	988	21553	27221	-5668
Իսպանիա	917	1425	-508	5573	7579	-2006
Ֆրանսիա	2289	986	1303	30322	7691	22631
ԱՄԷ	1077	2326	-1249	8911	11919	-3008
Չինաստան	164	4098	-3933	1487	26449	-24962
Թուրքիա	179	839	-659	1222	4724	-3502
Այլ երկրներ	29564	21663	7901	142816	152074	-9258
Ընդամենը	**164200**	**76020**	**88180**	**787567**	**535521**	**252046**

հազար ԱՄՆ դոլար

Երկիր	2019 թվական					
	Հունիս			Հունվար – հունիս		
	Ներհոսք	Արտահոսք	Զուտ ներհոսք	Ներհոսք	Արտահոսք	Զուտ ներհոսք
Ռուսաստանի Դաշնություն	92140	31924	60215	444204	208289	235915
ԱՄՆ	22395	27792	-5397	127786	129679	-1893
Ուկրաինա	1030	1036	-6	5245	6555	-1310
Ղազախստան	1917	449	1468	12146	2510	9636
Գերմանիա	3545	1532	2013	19300	13836	5465
Իսպանիա	801	2116	-1315	5521	8394	-2873
Ֆրանսիա	2791	1254	1536	16093	7736	8356
ԱՄԷ	1150	1427	-277	10125	9076	1049
Չինաստան	426	4745	-4319	2334	25827	-23493
Թուրքիա	190	886	-697	1062	4846	-3784
Այլ երկրներ	35565	53240	-17674	222770	219649	3122
Ընդամենը	**161948**	**126400**	**35548**	**866586**	**636396**	**230190**

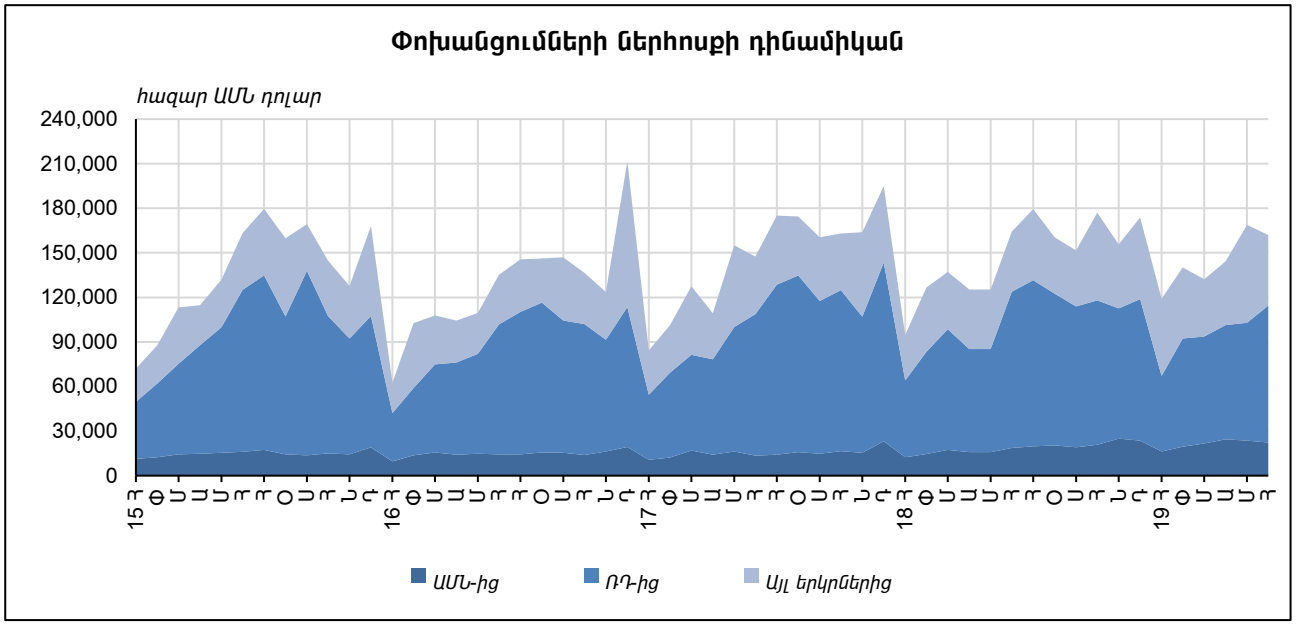
ԸՍՏ ԵՐԿՐՆԵՐԻ ՀՀ ԲԱՆԿԱՅԻՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԻ ՄԻՋՈՑՈՎ ՖԻԶԻԿԱԿԱՆ ԱՆՁԱՆՑ ՓՈԽԱՆՑՈՒՄՆԵՐԸ

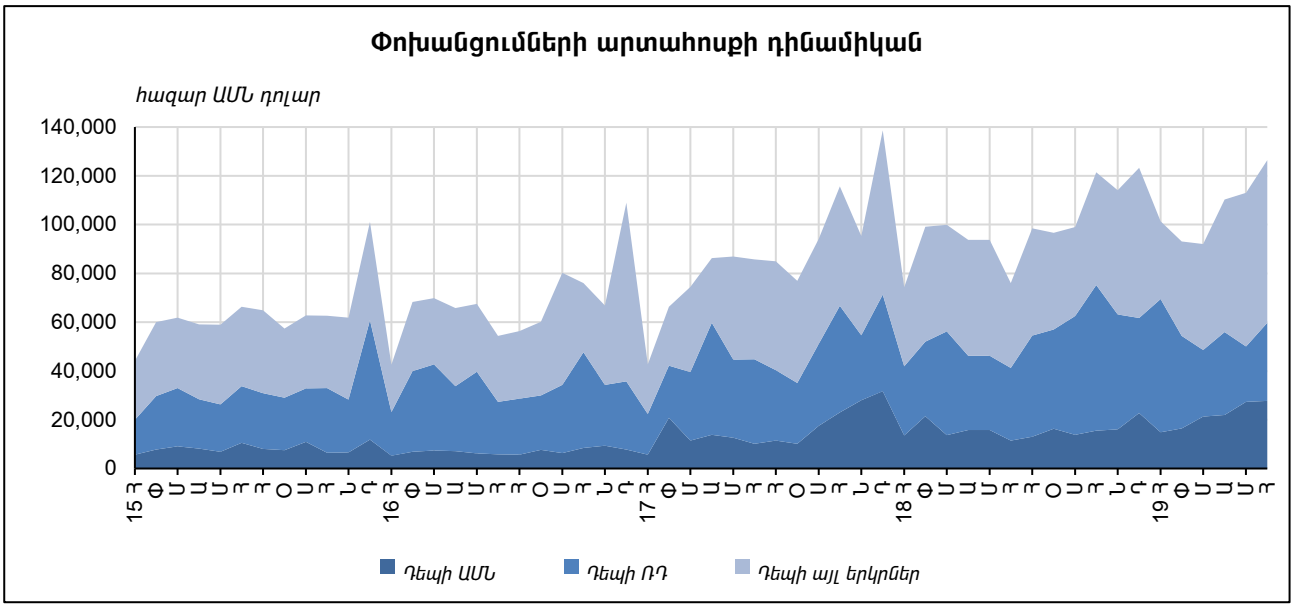
մլն ՀՀ դրամ

Երկիր	2018 թվական					
	Հունիս			Հունվար – հունիս		
	Ներհոսք	Արտահոսք	Զուտ ներհոսք	Ներհոսք	Արտահոսք	Զուտ ներհոսք
Ռուսաստանի Դաշնություն	50719	14399	36320	222250	94070	128179
ԱՄՆ	9023	5532	3491	46142	44993	1149
Ուկրաինա	390	584	-193	2187	3655	-1468
Ղազախստան	1235	159	1076	6907	832	6075
Գերմանիա	1373	895	477	10393	13127	-2734
Իսպանիա	442	688	-245	2686	3652	-966
Ֆրանսիա	1105	476	629	14577	3706	10871
ԱՄԷ	520	1123	-603	4293	5742	-1449
Չինաստան	79	1978	-1898	717	12752	-12035
Թուրքիա	87	405	-318	590	2278	-1689
Այլ երկրներ	14264	10454	3810	68841	73285	-4445
Ընդամենը	**79236**	**36691**	**42545**	**379583**	**258093**	**121490**

մլն ՀՀ դրամ

Երկիր	2019 թվական					
	Հունիս			Հունվար – հունիս		
	Ներհոսք	Արտահոսք	Զուտ ներհոսք	Ներհոսք	Արտահոսք	Զուտ ներհոսք
Ռուսաստանի Դաշնություն	44100	15269	28831	214898	100953	113946
ԱՄՆ	10715	13296	-2581	61845	62678	-833
Ուկրաինա	493	495	-3	2537	3174	-637
Ղազախստան	917	214	703	5882	1214	4668
Գերմանիա	1697	733	964	9342	6706	2637
Իսպանիա	383	1013	-630	2673	4062	-1389
Ֆրանսիա	1335	601	734	7787	3746	4040
ԱՄԷ	550	682	-133	4899	4391	508
Չինաստան	204	2271	-2067	1130	12494	-11364
Թուրքիա	91	424	-333	514	2345	-1832
Այլ երկրներ	17005	25473	-8467	107781	106102	1679
Ընդամենը	**77490**	**60471**	**17020**	**419288**	**307865**	**111423**

ԻՐԱԿԱՆ ԵՎ ԱՆՎԱՆԱԿԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆԱՎԵՏ ՓՈՒԱՐԺԵՔ (Ի ՆԴԵՔՍ) [1,2,3]

2018	Հ	Փ	Մ	Ա	Մ	Հ	Հ	Օ	Ս	Հ	Ն	Դ
Իրական արդյունավետ փոխարժեք, ինդեքս (1997=100)	134.8	132.4	132.2	133.7	134.7	133.8	133.5	137.5	137.3	135.8	136.4	140.1
Անվանական արդյունավետ փոխարժեք, ինդեքս (1997=100)	257.5	255.3	255.9	260.6	266.6	270.3	273.4	281.5	283.4	282.0	281.1	282.0
2019	**Հ**	**Փ**	**Մ**	**Ա**	**Մ**	**Հ**	**Հ**	**Օ**	**Ս**	**Հ**	**Ն**	**Դ**
Իրական արդյունավետ փոխարժեք, ինդեքս (1997=100)	141.8	140.9	140.7	141.4	142.6	139.4						
Անվանական արդյունավետ փոխարժեք, ինդեքս (1997=100)	280.6	277.4	278.2	281.1	285.5	284.6						

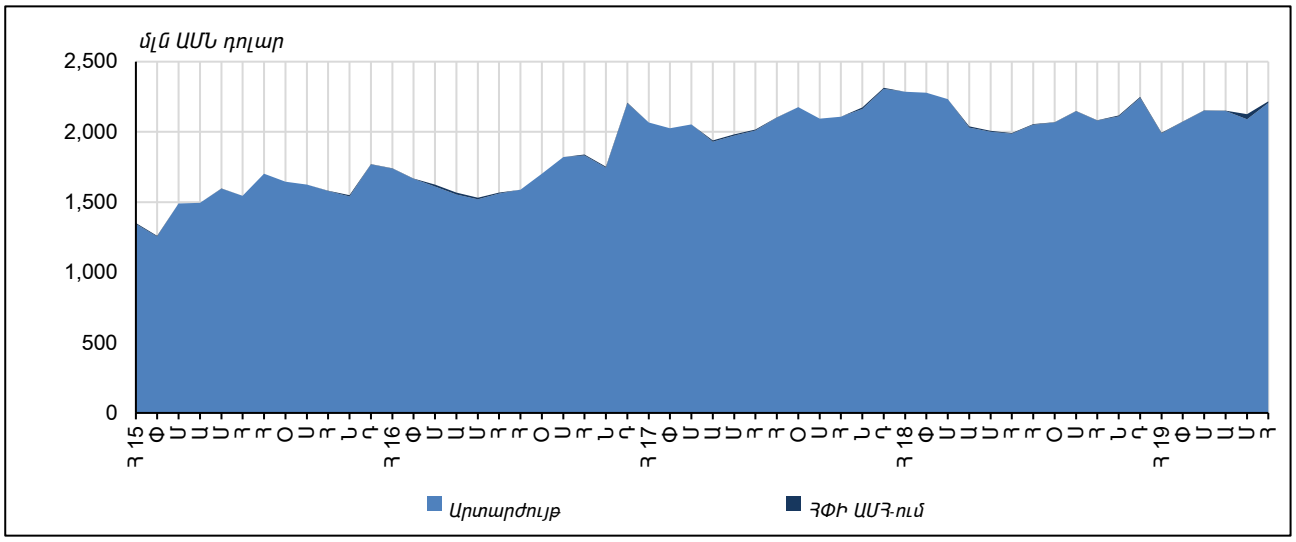
[1] Հաշվարկում ընդգրկված են 12 գործընկեր երկրների տվյալները՝ բացառելով մարդասիրական օգնությունը, բնական գազի, նավթի և ադամանդի առևտուրը, 2007-2011 թթ. կշիռներով, 1997=100:
[2] Բոլոր տվյալները ներկայացված են ըստ ԿԲ գնահատումների և պարբերաբար ենթակա են վերանայման:
[3] Աճը նշանակում է արժևորում:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՊԱՀՈՒՍՏՆԵՐԻ ԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔԸ [1]

մլն ԱՄՆ դոլար

Ցուցանիշներ	2018	2019					
	Դ [3]	Հ	Փ	Մ[3]	Ա	Մ	Հ [4]
Համախառն միջազգային պահուստներ	**2259.3**	**1994.2**	**2074.3**	**2154.2**	**2150.7**	**2126.4**	**2216.3**
Ոսկի	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
ՀՓԻ ԱՄՀ-ում	6.0	5.0	3.5	2.1	2.1	35.6	11.6
Պահուստային դիրքը ԱՄՀ-ում	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Արտարժույթ [2]	2253.4	1989.2	2070.8	2152.1	2148.6	2090.8	2204.7

[1] *Հաշվարկված է փաստացի փոխարժեքներով:*
[2] *Ընդգրկված են միայն փոխարկելի արտարժույթով ակտիվները:*
[3] *Ներառված են ՀՀ ԿԲ եզրափակիչ շրջանառության գործառնությունները:*
[4] *Տվյալները նախնական են: Ներառված չեն ՀՀ ԿԲ եզրափակիչ շրջանառության գործառնությունները:*

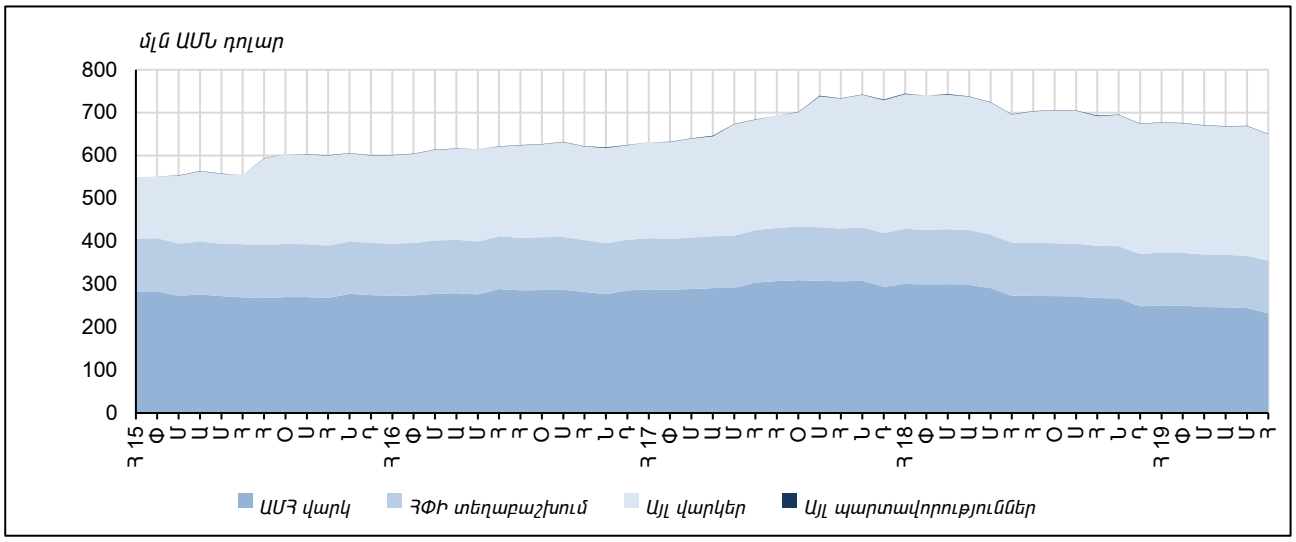

ՀՀ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԲԱՆԿԻ ԱՐՏԱՔԻՆ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔԸ [1]

մլն ԱՄՆ դոլար

Ցուցանիշներ	2018	2019					
	Դ [2]	Հ	Փ	Մ[2]	Ա	Մ	Հ [3]
Համախառն արտաքին պարտավորություններ	**676.3**	**677.5**	**675.9**	**671.2**	**668.7**	**669.1**	**650.6**
ԱՄՀ վարկ	249.2	250.7	250.0	247.3	246.6	245.0	232.1
ՀՓԻ տեղաբաշխում	122.6	123.3	123.1	122.4	122.0	121.3	122.5
Այլ վարկեր	302.9	302.5	302.1	300.4	299.2	302.0	295.1
Այլ պարտավորություններ	1.7	1.0	0.8	1.1	0.9	0.9	0.8

[1] *Հաշվարկված է փաստացի փոխարժեքներով: Ընդգրկված են փոխարկելի արտարժույթով և ՀՀ դրամով պարտավորությունները:*
[2] *Ներառված են ՀՀ ԿԲ եզրափակիչ շրջանառության գործառնությունները:*
[3] *Տվյալները նախնական են: Ներառված չեն ՀՀ ԿԲ եզրափակիչ շրջանառության գործառնությունները:*

ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԲԱՆԿԻ ԵՎ ԳԱՆՁԱՊԵՏԱՐԱՆԻ ՓՈԽՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

մլն ՀՀ դրամ

	Պահանջներ Կառավարության նկատմամբ	**Պարտավորություններ Կառավարության նկատմամբ**	**Զուտ պահանջներ Կառավարության նկատմամբ**
	պետական պարտատոմսեր	Կառավարության ավանդներ և հաշիվներ (ներառյալ ԾԻԳ-երի միջոցները)	
2018			
Դեկտեմբեր[1]	13708	185968	**-172260**
2019			
Հունվար	13593	240215	**-226622**
Փետրվար	13437	232881	**-219444**
Մարտ	13538	229752	**-216214**
Ապրիլ	12192	247058	**-234865**
Մայիս	12396	250413	**-238017**
Հունիս	12431	288304	**-275873**

[1] Ներառված են ՀՀ ԿԲ եզրափակիչ շրջանառության գործառնությունները:

ՓՈՂԻ ԱԳՐԵԳԱՏՆԵՐ ԵՎ ՓՈՂԻ ԲԱԶՄԱՐԿԻՉՆԵՐ

	Փողի բազա [1] *(մլն ՀՀ դրամ)*	Շրջանառությունում կանխիկ դրամ *(մլն ՀՀ դրամ)*	Ցպահանջ ավանդներ դրամով *(մլն ՀՀ դրամ)*	**M1** [2] *(մլն ՀՀ դրամ)*	Ժամկետային ավանդներ դրամով *(մլն ՀՀ դրամ)*	**M2** [3] *(մլն ՀՀ դրամ)*	Արտարժույթով ավանդներ *(մլն ՀՀ դրամ)*	**M2X** [4] *(մլն ՀՀ դրամ)*	Փողի բազմապատիկ [5]	Դրամային բազմապատիկ [6]
2018										
Դեկտեմբեր	1215585	476996	418276	895272	671552	1566824	1208271	2775095	2.28	1.63
2019										
Հունվար	1068346	440502	406887	847389	686214	1533602	1193930	2727532	2.55	1.64
Փետրվար	1117143	439845	408665	848510	709551	1558061	1201436	2759497	2.47	1.68
Մարտ	1195608	434436	408860	843296	720887	1564183	1185961	2750144	2.30	1.65
Ապրիլ	1199427	427914	405274	833188	738350	1571538	1192757	2764294	2.30	1.61
Մայիս	1123012	427820	410541	838361	758690	1597051	1204918	2801969	2.50	1.75
Հունիս	1128916	442130	395646	837777	772673	1610449	1182359	2792809	2.47	1.79

[1] Փողի բազան ընդգրկում է ԿԲ-ից դուրս կանխիկ ՀՀ դրամը, ՀՀ ԿԲ-ում առևտրային բանկերի թղթակցային հաշիվները (դրամով և արտարժույթով) և ռեզիդենտների այլ հաշիվները (դրամով և արտարժույթով):

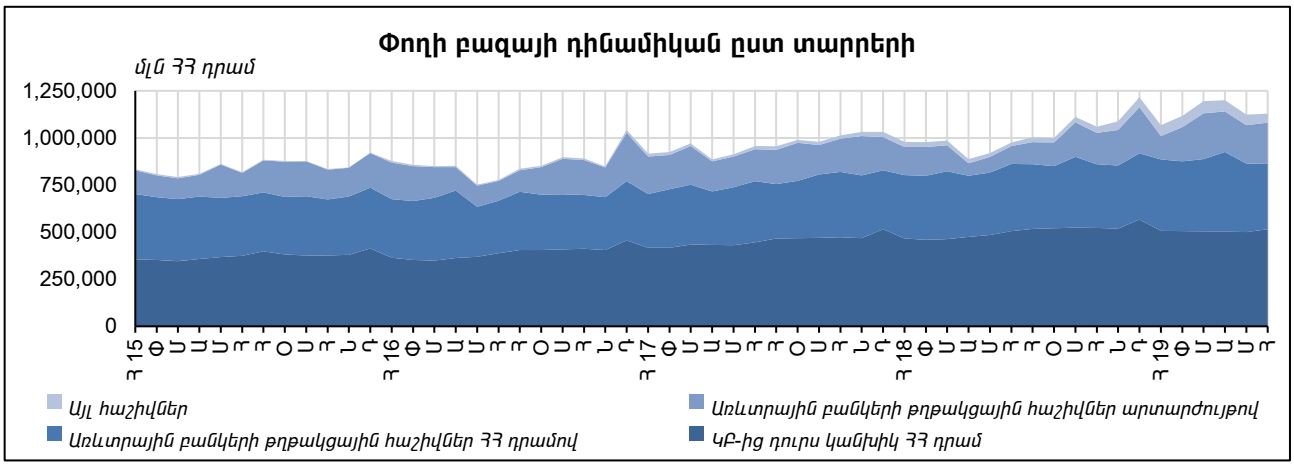
[2] M1-ն ընդգրկում է շրջանառությունում կանխիկ ՀՀ դրամը և ռեզիդենտների՝ ՀՀ դրամով ցպահանջ ավանդները (ներառյալ՝ հաշիվները) և փոխառությունները:

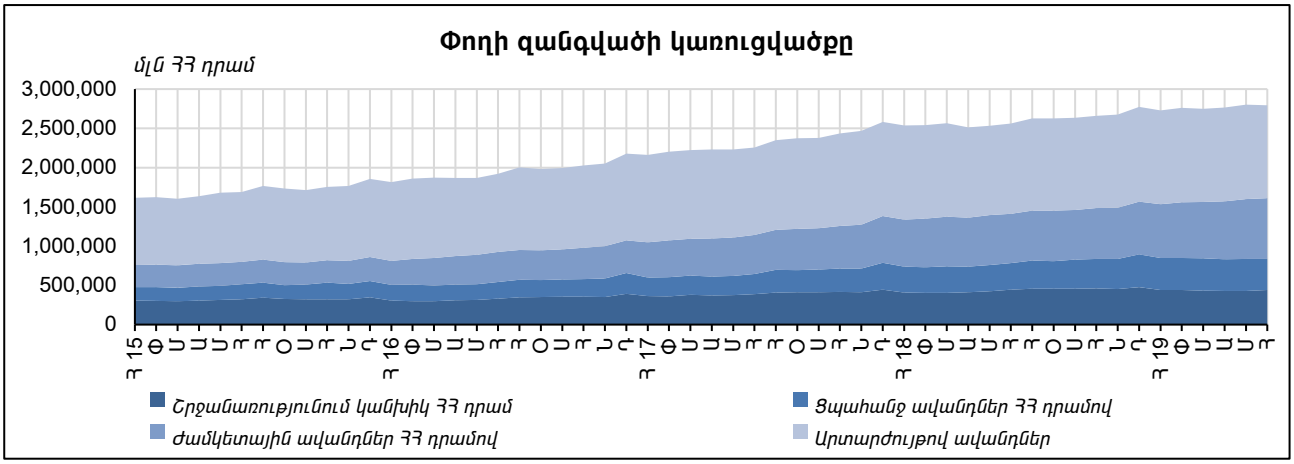
[3] M2-ը դրամային զանգվածն է, ընդգրկում է M1-ը և ռեզիդենտների՝ ՀՀ դրամով ժամկետային ավանդները և փոխառությունները:

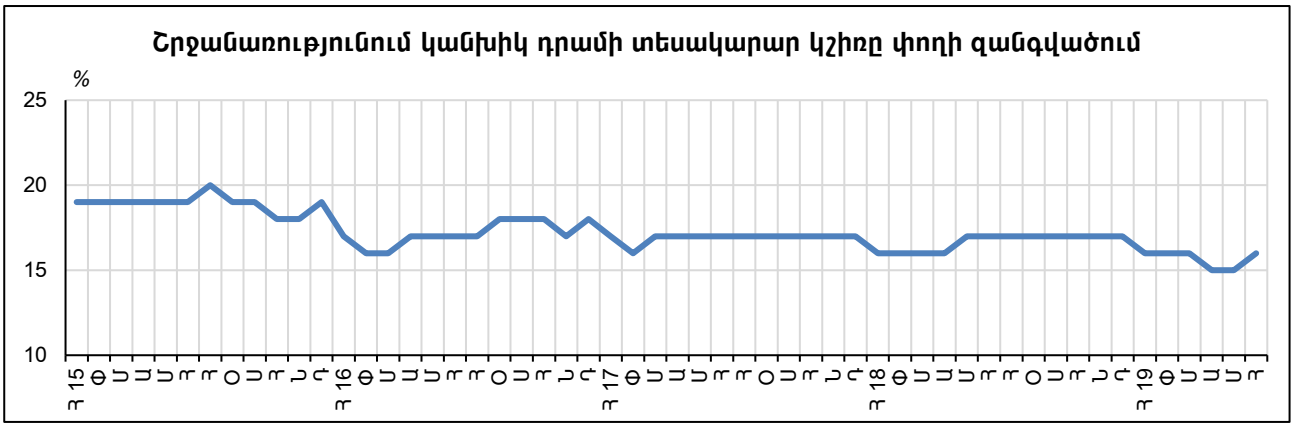
[4] M2X-ը փողի զանգվածն է, ընդգրկում է M2-ը և ռեզիդենտների՝ արտարժույթով ավանդները (ներառյալ՝ հաշիվները) և փոխառությունները:

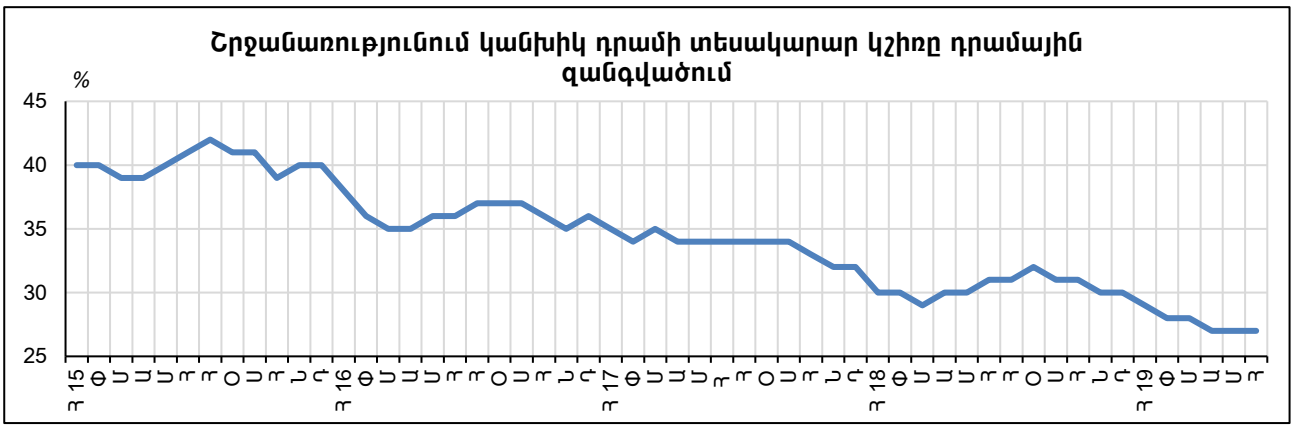
[5] Փողի զանգվածի (M2X) և փողի բազայի հարաբերակցությունն ամսվա վերջի դրությամբ:

[6] Դրամային զանգվածի (M2) և փողի բազայի դրամային բաղադրիչների հանրագումարի հարաբերակցությունն ամսվա վերջի դրությամբ:

Փողի բազայի դինամիկան ըստ տարրերի
մլն ՀՀ դրամ
1,250,000
1,000,000
750,000
500,000
250,000
0
Այլ հաշիվներ
Առևտրային բանկերի թղթակցային հաշիվներ արտարժույթով
Առևտրային բանկերի թղթակցային հաշիվներ ՀՀ դրամով
ԿԲ-ից դուրս կանխիկ ՀՀ դրամ

Փողի զանգվածի կառուցվածքը
մլն ՀՀ դրամ
3,000,000
2,500,000
2,000,000
1,500,000
1,000,000
500,000
0
Շրջանառությունում կանխիկ ՀՀ դրամ
Ցպահանջ ավանդներ ՀՀ դրամով
Ժամկետային ավանդներ ՀՀ դրամով
Արտարժույթով ավանդներ

Շրջանառությունում կանխիկ դրամի տեսակարար կշիռը փողի զանգվածում
%
25
20
15
10

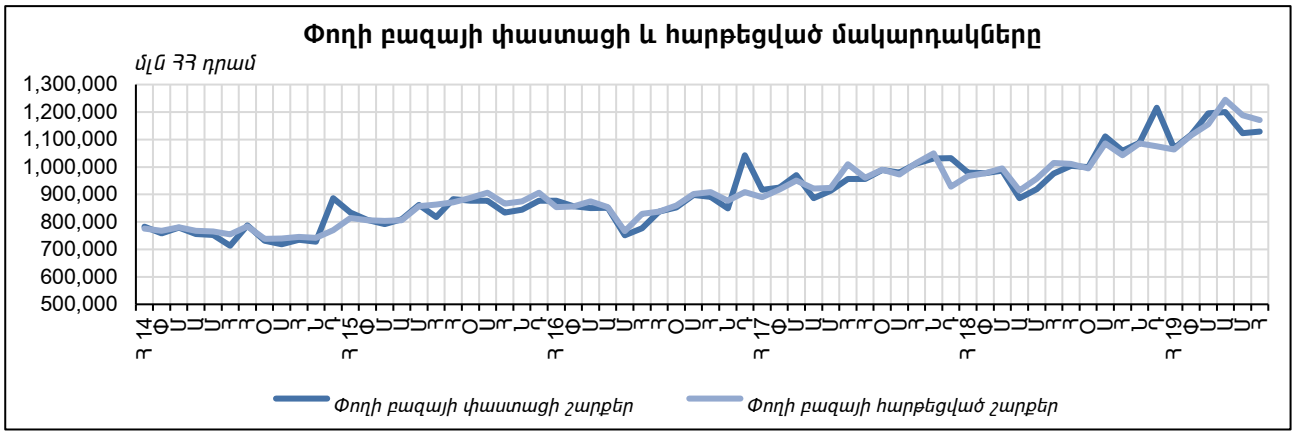

Շրջանառությունում կանխիկ դրամի տեսակարար կշիռը դրամային զանգվածում
%
45
40
35
30
25

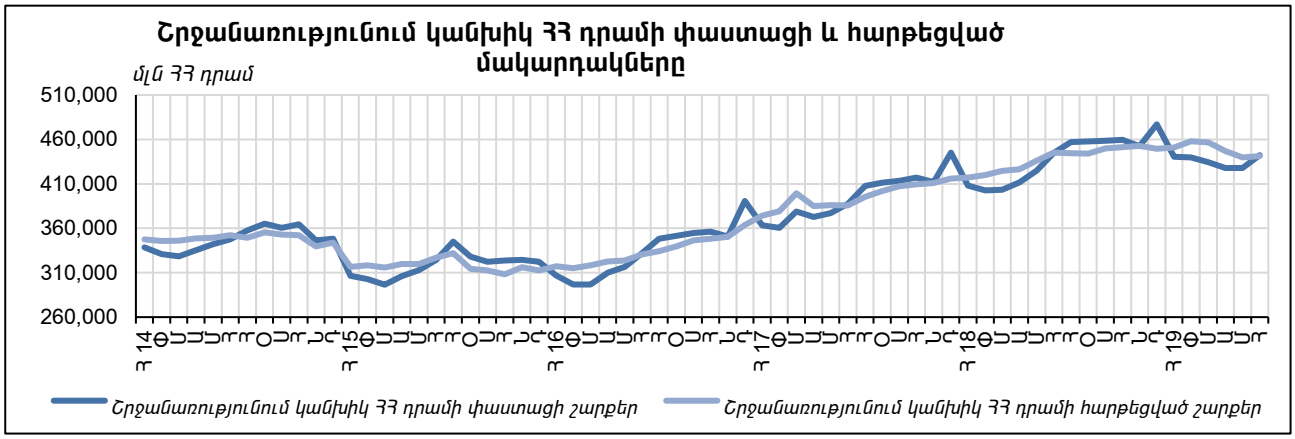
ՄԵԶՈՆԱՅՆՈՐԵՆ ՀԱՐԹԵՑՎԱԾ ՓՈՂԻ ԱԳՐԵԳԱՏՆԵՐ[1]

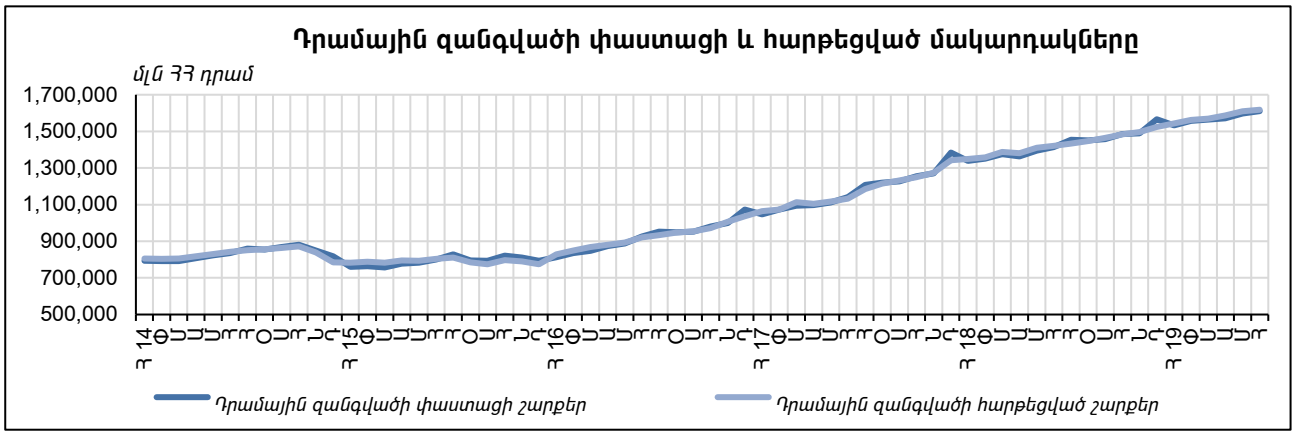
մլն ՀՀ դրամ

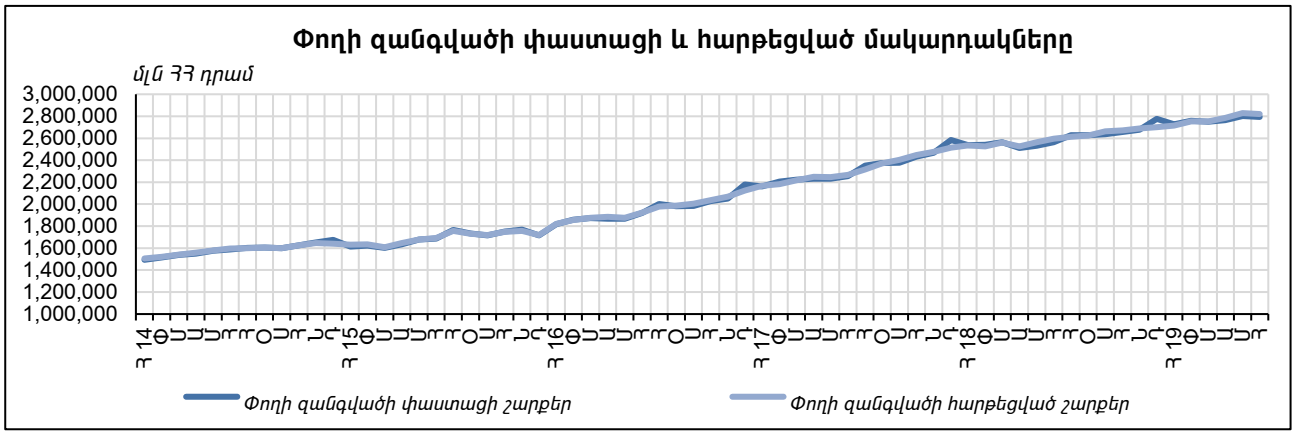
ժամկետ	Փողի բազա	Շրջանառությունում կանխիկ ՀՀ դրամ	M1	M2	M2X
2018					
Հունվար	970525	418352	744172	1349215	2534434
Փետրվար	980089	421422	746124	1358690	2536578
Մարտ	993992	425208	764179	1383566	2566415
Ապրիլ	915814	425189	760468	1376397	2530276
Մայիս	972578	434829	780606	1407104	2557946
Հունիս	1019346	443758	787793	1416594	2584117
Հուլիս	1017499	443262	796799	1431800	2610384
Օգոստոս	1006790	445636	804282	1447024	2624676
Սեպտեմբեր	1091250	448504	820746	1466735	2655081
Հոկտեմբեր	1048304	450764	828612	1484878	2669036
Նոյեմբեր	1089159	451361	836401	1498392	2685982
Դեկտեմբեր	1073606	449328	840345	1524031	2700747
2019					
Հունվար	1064105	450879	853273	1542510	2715349
Փետրվար	1114791	457934	864959	1563144	2753929
Մարտ	1156139	456615	859509	1570161	2754012
Ապրիլ	1244641	446983	865871	1586547	2784044
Մայիս	1188113	439823	864886	1609563	2828848
Հունիս	1171200	441278	851681	1617993	2820863

[1] Փողի ագրեգատները ներկայացված են սեզոնայնությունից զտված տեսքով, ընդ որում, յուրաքանչյուր տարի փողի ագրեգատների հարթեցված շարքերը վերանայվում են և հրապարակվում «ՀՀ ԿԲ տեղեկագիր» ամենամսյա պարբերականի տարվա առաջին համարում: Շարքերի սեզոնային հարթեցումն իրականացվել է՝ օգտագործելով Census X-12-ARIMA հարթեցման եղանակը:

Փողի բազայի փաստացի և հարթեցված մակարդակները
մլն ՀՀ դրամ
1,300,000
1,200,000
1,100,000
1,000,000
900,000
800,000
700,000
600,000
500,000
Փողի բազայի փաստացի շարքեր
Փողի բազայի հարթեցված շարքեր

Շրջանառությունում կանխիկ ՀՀ դրամի փաստացի և հարթեցված մակարդակները
մլն ՀՀ դրամ
510,000
460,000
410,000
360,000
310,000
260,000
Շրջանառությունում կանխիկ ՀՀ դրամի փաստացի շարքեր
Շրջանառությունում կանխիկ ՀՀ դրամի հարթեցված շարքեր

Դրամային զանգվածի փաստացի և հարթեցված մակարդակները
մլն ՀՀ դրամ
1,700,000
1,500,000
1,300,000
1,100,000
900,000
700,000
500,000
Դրամային զանգվածի փաստացի շարքեր
Դրամային զանգվածի հարթեցված շարքեր

Փողի զանգվածի փաստացի և հարթեցված մակարդակները
մլն ՀՀ դրամ
3,000,000
2,800,000
2,600,000
2,400,000
2,200,000
2,000,000
1,800,000
1,600,000
1,400,000
1,200,000
1,000,000
Փողի զանգվածի փաստացի շարքեր
Փողի զանգվածի հարթեցված շարքեր

ՀՀ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԲԱՆԿԻ ԱՄՓՈՓ ՑՈՒՑԱՆԻՇՆԵՐ

մլն ՀՀ դրամ

ՑՈՒՑԱՆԻՇՆԵՐ	2018	2019					
	Դ [2]	Հ	Փ	Մ[2]	Ա	Մ	Հ [3]
(մնացորդը ժամանակահատվածի վերջի դրությամբ)							
ԶՈՒՏ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՊԱՀՈՒՍՏՆԵՐ [1]	***765792***	***641240***	***684789***	***721406***	***712083***	***699662***	***747029***
ԶՈՒՏ ՆԵՐՔԻՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ	***449794***	***427106***	***432354***	***474202***	***487344***	***423350***	***381887***
Կառավարություն	-172260	-226622	-219444	-216214	-234865	-238017	-275873
Բանկեր	299069	326280	326769	364324	404016	329304	325230
այդ թվում՝ ռեպո համաձայնագրեր	163433	180879	180074	220323	260627	190558	190643
ՀՀ ԿԲ կողմից արտարժույթի ներգրավման սվոպ	5351	0	0	0	0	0	0
Դրամական միջոցների ներգրավում (-)	-12306	0	0	0	0	-6001	-5002
Դրամական միջոցների ներգրավման սակարկություններ (-)	0	0	0	0	0	0	0
Հակադարձ ռեպո (-)	0	0	0	0	0	0	0
ՀՀ ԿԲ կողմից արտարժույթի տրամադրման սվոպ (-)	0	0	0	0	0	0	0
ՀՀ ԿԲ կողմից թողարկված արժեթղթեր (-)	0	0	0	0	0	0	0
Զուտ այլ ակտիվներ	322985	327449	325029	326092	318193	332063	332530
ՓՈՂԻ ԲԱԶԱ	***1215585***	***1068346***	***1117143***	***1195608***	***1199427***	***1123012***	***1128916***
ԿԲ-ից դուրս կանխիկ ՀՀ դրամ	566706	506946	505126	503301	502657	499899	515343
Առևտրային բանկերի թղթակցային հաշիվներ ՀՀ դրամով	351870	378781	369895	384621	422464	364522	346395
Առևտրային բանկերի թղթակցային հաշիվներ արտարժույթով	244798	123751	183123	243170	215173	202508	219727
Այլ հաշիվներ	52211	58868	58998	64516	59132	56083	47451
Այլ հաշիվներ ՀՀ դրամով	40796	47275	53756	59262	53789	48635	40128
Այլ հաշիվներ արտարժույթով	11415	11593	5242	5254	5343	7448	7322
(փոփոխություններ նախորդ ժամանակահատվածի նկատմամբ)							
ԶՈՒՏ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՊԱՀՈՒՍՏՆԵՐ	***-***	***-124552***	***43549***	***36617***	***-9323***	***-12421***	***47367***
ԶՈՒՏ ՆԵՐՔԻՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ	***-***	***-22687***	***5248***	***41848***	***13142***	***-63994***	***-41463***
Կառավարություն	-	-54362	7178	3231	-18652	-3152	-37856
Բանկեր	-	27210	490	37554	39693	-74712	-4074
այդ թվում՝ ռեպո համաձայնագրեր	-	17446	-805	40249	40304	-70069	85
Դրամական միջոցների ներգրավում (-)	-	-12306	0	0	0	6001	-999
Դրամական միջոցների ներգրավման սակարկություններ (-)	-	0	0	0	0	0	0
ՀՀ ԿԲ կողմից թողարկված արժեթղթեր (-)	-	0	0	0	0	0	0
Զուտ այլ ակտիվներ	-	4464	-2420	1063	-7899	13870	468
ՓՈՂԻ ԲԱԶԱ	***-***	***-147240***	***48797***	***78465***	***3819***	***-76415***	***5904***
ԿԲ-ից դուրս կանխիկ ՀՀ դրամ	-	-59761	-1819	-1826	-643	-2759	15445
Առևտրային բանկերի թղթակցային հաշիվներ ՀՀ դրամով	-	26912	-8886	14725	37844	-57942	-18127
Առևտրային բանկերի թղթակցային հաշիվներ արտարժույթով	-	-121047	59372	60047	-27998	-12664	17219
Այլ հաշիվներ	-	6657	130	5518	-5384	-3049	-8633
Այլ հաշիվներ ՀՀ դրամով	-	6479	6481	5505	-5472	-5154	-8506
Այլ հաշիվներ արտարժույթով	-	178	-6351	13	89	2105	-126
(տոկոսային փոփոխություններ նախորդ ժամանակահատվածի նկատմամբ)							
ԶՈՒՏ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՊԱՀՈՒՍՏՆԵՐ	***-***	***-16.3***	***6.8***	***5.3***	***-1.3***	***-1.7***	***6.8***
ԶՈՒՏ ՆԵՐՔԻՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ	***-***	***-5.0***	***1.2***	***9.7***	***2.8***	***-13.1***	***-9.8***
Կառավարություն	-	-31.6	3.2	1.5	-8.6	-1.3	-15.9
Բանկեր	-	9.1	0.2	11.5	10.9	-18.5	-1.2
ՀՀ ԿԲ կողմից թողարկված արժեթղթեր (-)	-	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Զուտ այլ ակտիվներ	-	1.4	-0.7	0.3	-2.4	4.4	0.1
ՓՈՂԻ ԲԱԶԱ	***-***	***-12.1***	***4.6***	***7.0***	***0.3***	***-6.4***	***0.5***
ԿԲ-ից դուրս կանխիկ ՀՀ դրամ	-	-10.5	-0.4	-0.4	-0.1	-0.5	3.1
Առևտրային բանկերի թղթակցային հաշիվներ ՀՀ դրամով	-	7.6	-2.3	4.0	9.8	-13.7	-5.0
Առևտրային բանկերի թղթակցային հաշիվներ արտարժույթով	-	-49.4	48.0	32.8	-11.5	-5.9	8.5
Այլ հաշիվներ	-	12.7	0.2	9.4	-8.3	-5.2	-15.4

[1] Զուտ միջազգային պահուստներն (ԶՄՊ) իրենցից ներկայացնում են փոխարկելի արտարժույթով արտաքին ակտիվների և փոխարկելի արտարժույթով ու դրամով արտաքին պարտավորությունների տարբերությունը: ԶՄՊ-երը հաշվարկված են փաստացի փոխարժեքներով:

[2] Ներառված են ՀՀ ԿԲ եզրափակիչ շրջանառության գործառնությունները:

[3] Տվյալները նախնական են: Ներառված չեն ՀՀ ԿԲ եզրափակիչ շրջանառության գործառնությունները:

ՀՀ ԱՌԵՎՏՐԱՅԻՆ ԲԱՆԿԵՐԻ ԱՄՓՈՓ ՑՈՒՑԱՆԻՇՆԵՐ

մլն ՀՀ դրամ

ՑՈՒՑԱՆԻՇՆԵՐ	2018	2019					
	Դ	Հ	Փ	Մ	Ա	Մ	Հ
ԶԱԱ (փոխարկելի արտարժույթով)	**-852445**	**-747581**	**-830956**	**-879544**	**-830784**	**-837424**	**-894631**
Արտաքին ակտիվներ փոխարկելի արտարժույթով	416508	545444	499994	450271	518400	543356	508231
Արտաքին պարտավորություններ փոխարկելի արտարժույթով (-)	-1101765	-1123876	-1155841	-1147150	-1163463	-1193304	-1206199
Արտաքին պարտավորություններ ՀՀ դրամով (-)	-167188	-169149	-175109	-182665	-185721	-187477	-196664
ԶՆԱ	**3129845**	**2998949**	**3110938**	**3139551**	**3113411**	**3160408**	**3204861**
Զուտ պահանջներ Կառավարության նկատմամբ	505901	496111	509471	541679	517838	522971	538015
Պահանջներ Կառավարության նկատմամբ	539890	531316	543568	575329	555080	561688	575303
Պարտավորություններ Կառավարության նկատմամբ (-)	-33990	-35205	-34098	-33650	-37242	-38717	-37288
Զուտ պահանջներ ԿԲ նկատմամբ	430443	288048	331345	371335	354955	351936	352240
Պահանջներ ԿԲ նկատմամբ	697046	573937	616669	693246	715981	643188	642154
Պարտավորություններ ԿԲ նկատմամբ (-)	-266603	-285889	-285324	-321911	-361026	-291252	-289914
Ներդրումներ	3015024	3030507	3094433	3091053	3134281	3162289	3198156
Ձեռնարկություններ	1642773	1641912	1677211	1642063	1631966	1640644	1650814
Դրամով	360352	357434	358273	361827	363468	366334	365336
Արտարժույթով	1218675	1219197	1253548	1213811	1203455	1209902	1218728
Արժեթղթեր	63746	65281	65390	66425	65043	64408	66749
Տնային տնտեսություններ	1153271	1169452	1193752	1224420	1270826	1291284	1317705
Դրամով	852393	871136	895459	925002	973405	988123	1007745
Արտարժույթով	300878	298316	298294	299419	297421	303161	309960
Շահույթ չհետապնդող կազմակերպություններ	120347	118612	118430	112048	111458	111242	110989
Դրամով	66807	65111	65660	60368	61191	61579	61791
Արտարժույթով	53540	53501	52770	51680	50267	49663	49198
Այլ ֆինանսական կազմակերպություններ	98633	100531	105041	112522	120031	119119	118648
Դրամով	73923	78539	81319	82832	87245	82028	81568
Արտարժույթով	24710	21992	23722	29690	32786	37091	37080
Զուտ այլ ակտիվներ	-821522	-815717	-824312	-864516	-893663	-876788	-883551
Արտաքին ակտիվներ ՀՀ դրամով	57458	57483	58210	58411	56160	56677	63252
Արտաքին ակտիվներ ոչ փոխարկելի արտարժույթով	631	466	416	436	325	461	410
Արտաքին պարտավորություններ ոչ փոխարկելի արտարժույթով (-)	-89	-113	-113	-81	-8	-31	-61
Ներդրումներ փայաբաժիններում	6618	6697	6765	6780	6803	6445	6539
Միջբանկային պահանջներ	78664	72938	55609	76996	77359	83177	95104
Այլ ակտիվներ	255285	248151	254628	262486	254119	258247	260741
Միջբանկային պարտավորություններ (-)	-76092	-70214	-52643	-73536	-74054	-79938	-92419
Բանկերի կողմից թողարկված պարտատոմսեր (-)	-121006	-122504	-125858	-127956	-129748	-132304	-134216
Կապիտալ հաշիվներ (-)	-747125	-748101	-758921	-767414	-770712	-772102	-771774
Այլ պարտավորություններ (-)	-275867	-260519	-262403	-300637	-313906	-297420	-311127
ԱՎԱՆԴՆԵՐ	**2277401**	**2251368**	**2279982**	**2260006**	**2282627**	**2322984**	**2310229**
Դրամով ավանդներ	1083044	1074390	1091852	1097825	1116819	1149331	1161408
Ցպահանջ ավանդներ	380570	362940	358514	354149	355413	366641	361597
Ժամկետային ավանդներ	702474	711450	733338	743676	761406	782690	799811
Արտարժույթով ավանդներ	1194356	1176978	1188131	1162181	1165808	1173653	1148821
Ցպահանջ ավանդներ	361340	362761	357698	344047	353048	364627	349346
Ժամկետային ավանդներ	833016	814217	830433	818135	812760	809026	799475

մլն ՀՀ դրամ

ՑՈՒՑԱՆԻՇՆԵՐ	2018	2019					
	Դ	Հ	Փ	Մ	Ա	Մ	Հ
ԶԱԱ (փոխարկելի արտարժույթով)	**7991**	**7786**	**5488**	**10609**	**11232**	**21007**	**5223**
Արտաքին ակտիվներ փոխարկելի արտարժույթով	86261	90782	89828	94128	96197	102611	110761
Արտաքին պարտավոր. փոխարկելի արտարժույթով (-)	-68078	-72728	-74036	-73378	-74707	-71843	-77029
Արտաքին պարտավորություններ ՀՀ դրամով (-)	-10192	-10267	-10304	-10141	-10259	-9761	-28509
ԶՆԱ	**41581**	**44753**	**50843**	**53825**	**56479**	**49514**	**67718**
Զուտ պահանջներ Կառավարության նկատմամբ	10203	9832	9832	9592	9431	9609	10235
Պահանջներ Կառավարության նկատմամբ	18230	17750	17944	17924	17700	17939	18149
Պարտավորություններ Կառավարության նկատմամբ (-)	-8027	-7918	-8112	-8332	-8269	-8330	-7914
Զուտ պահանջներ ավանդային կազմակերպությունների նկատմամբ	120069	124841	121983	113235	108755	103460	103815
Պահանջներ ավանդային կազմակերպությունների նկատմամբ	196647	198495	198839	197671	198306	198759	196489
Պարտավորություններ ավանդային կազմակերպ. նկատմամբ (-)	-76578	-73654	-76856	-84436	-89551	-95299	-92675
Տնտեսություն	252352	260979	276377	294668	304307	297992	301854
Ջեռնարկություններ	58895	65263	72729	87772	93814	85303	88940
ՀՀ դրամով	14438	14025	14617	14414	14406	14379	14318
Արտարժույթով	18785	25778	32502	48042	54049	45690	49322
Արժեթղթեր	25671	25461	25610	25316	25359	25234	25300
Տնային տնտեսություններ	190835	194652	202636	205969	209602	211900	212152
Դրամով	147461	151062	158447	161588	165808	168828	170170
Արտարժույթով	43374	43590	44189	44380	43793	43072	41982
Շահույթ չհետապնդող կազմակերպություններ	1116	1063	1010	927	891	789	762
ՀՀ դրամով	959	917	875	804	782	691	675
Արտարժույթով	157	146	135	123	110	98	86
Այլ ֆինանսական կազմակերպություններ	1507	1	1	1	0	0	0
ՀՀ դրամով	1505	0	0	0	0	0	0
Արտարժույթով	1	1	1	1	0	0	0
Զուտ այլ ակտիվներ	-341043	-350900	-357349	-363671	-366015	-361547	-348186
Արտաքին ակտիվներ ՀՀ դրամով	12	14	13	13	38	25	292
Արտաքին ակտիվներ ոչ փոխարկելի արտարժույթով	17	20	36	31	27	34	40
Արտաքին պարտավորություններ ոչ փոխարկելի արտարժույթով (-)	0	0	0	0	0	0	0
Ներդրումներ փայաբաժիններում	2879	2857	2877	2886	2905	3182	2929
Պահանջներ վարկային կազմակերպ. նկատմամբ	11398	11281	11562	11408	11624	11645	11643
Այլ ակտիվներ	13579	13378	15244	16457	14451	14697	16303
Պարտավորություններ վարկային կազմակերպությունների նկատմամբ (-)	-11398	-11281	-11562	-11408	-11382	-11305	-11648
Թողարկված պարտատոմսեր (-)	-15194	-15318	-14271	-14360	-13841	-13706	-12438
Կապիտալ հաշիվներ (-)	-309384	-318183	-305236	-311257	-316126	-320099	-306482
Այլ պարտավորություններ (-)	-32952	-33668	-56012	-57441	-53710	-46021	-48826
ՓՈԽԱՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ	**49572**	**52539**	**56331**	**64434**	**67711**	**70520**	**72941**
ՀՀ դրամով փոխառություններ	36096	36569	37370	37725	38360	39422	39059
Ցպահանջ փոխառություններ	35	14	2	31	6	3	5
Ժամկետային փոխառություններ	36061	36554	37368	37694	38353	39419	39054
Արտարժույթով փոխառություններ	13476	15970	18961	26709	29351	31098	33881
Ցպահանջ փոխառություններ	111	107	103	99	93	91	86
Ժամկետային փոխառություններ	13365	15864	18858	26610	29258	31008	33795

ՀՀ ԱՎԱՆԴԱՅԻՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱՄՓՈՓ ՑՈՒՑԱՆԻՇՆԵՐ[1]

մլն ՀՀ դրամ

ՑՈՒՑԱՆԻՇՆԵՐ	2018	2019					
	Դ[6]	Հ	Փ	Մ[6]	Ա	Մ	Հ[7]
(մնացորդը ժամանակահատվածի վերջի դրությամբ)							
ԶՈՒՏ ԱՐՏԱՔԻՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ[2]	***-78661***	***-98555***	***-140679***	***-147530***	***-107470***	***-116755***	***-142379***
ԶՈՒՏ ՆԵՐՔԻՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ	***2853756***	***2826087***	***2900176***	***2897674***	***2871764***	***2918724***	***2935188***
Կառավարություն	343843	279320	299858	335057	292404	294563	272377
Տնտեսություն	3231973	3259981	3337461	3345707	3394099	3410987	3448284
Ձեռնարկություններ և կազմակերպություններ	1701668	1707175	1749940	1729835	1725780	1725947	1739754
որից՝ կուտակված տոկոսներ	44225	45654	46217	47948	48491	50549	48752
Տնային տնտեսություններ	1348767	1368755	1401067	1435052	1485099	1507883	1534536
որից՝ կուտակված տոկոսներ	16432	17518	17312	18873	18849	19296	19540
Շահույթ չհետապնդող կազմակերպություններ	121462	119675	119440	112974	112349	112031	111751
որից՝ կուտակված տոկոսներ	774	744	719	826	793	856	857
Այլ ֆինանսական կազմակերպություններ	60075	64376	67014	67846	70871	65127	62242
որից՝ կուտակված տոկոսներ	112	111	115	142	147	95	93
Զուտ այլ ակտիվներ	-722059	-713214	-737143	-783091	-814739	-786827	-785473
ԴՐԱՄԱՅԻՆ ԶԱՆԳՎԱԾ[3]	***1566824***	***1533602***	***1558061***	***1564183***	***1571538***	***1597051***	***1610449***
ՓՈՂԻ ԶԱՆԳՎԱԾ[4]	***2775095***	***2727532***	***2759497***	***2750144***	***2764294***	***2801969***	***2792809***
Շրջանառությունում կանխիկ ՀՀ դրամ	476996	440502	439845	434436	427914	427820	442130
Ցպահանջ ավանդներ և փոխառություններ ՀՀ դրամով[5]	418276	406887	408665	408860	405274	410541	395646
որից՝ կուտակված տոկոսներ	435	202	308	383	351	486	476
Ժամկետային ավանդներ և փոխառություններ ՀՀ դրամով	671552	686214	709551	720887	738350	758690	772673
որից՝ կուտակված տոկոսներ	20139	20339	20987	20672	21717	21330	21955
Արտարժույթով ավանդներ և փոխառություններ	1208271	1193930	1201436	1185961	1192757	1204918	1182359
Ցպահանջ[5]	367361	369373	357362	346371	355843	370016	354200
որից՝ կուտակված տոկոսներ	42	30	56	53	41	69	55
Ժամկետային	840910	824557	844074	839590	836914	834902	828159
որից՝ կուտակված տոկոսներ	10238	10250	10559	10851	10943	11405	11233
(փոփոխություններ նախորդ ժամանակահատվածի նկատմամբ)							
ԶՈՒՏ ԱՐՏԱՔԻՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ	***-***	***-19894***	***-42124***	***-6851***	***40060***	***-9285***	***-25624***
ԶՈՒՏ ՆԵՐՔԻՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ	***-***	***-27670***	***74090***	***-2502***	***-25910***	***46960***	***16464***
Կառավարություն	-	-64523	20538	35200	-42653	2159	-22186
Տնտեսություն	-	28008	77480	8246	48392	16889	37296
Ձեռնարկություններ և կազմակերպություններ	-	5507	42765	-20105	-4055	167	13808
որից՝ կուտակված տոկոսներ	-	1429	563	1731	543	2058	-1797
Տնային տնտեսություններ	-	19988	32312	33985	50047	22784	26653
որից՝ կուտակված տոկոսներ	-	1086	-207	1561	-23	447	244
Շահույթ չհետապնդող կազմակերպություններ	-	-1787	-235	-6466	-625	-318	-280
որից՝ կուտակված տոկոսներ	-	-30	-25	106	-33	63	1
Այլ ֆինանսական կազմակերպություններ	-	4301	2638	832	3025	-5744	-2884
որից՝ կուտակված տոկոսներ	-	-1	5	27	5	-52	-2
Զուտ այլ ակտիվներ	-	8845	-23928	-45948	-31648	27912	1354
ԴՐԱՄԱՅԻՆ ԶԱՆԳՎԱԾ	***-***	***-33222***	***24459***	***6122***	***7355***	***25513***	***13398***
ՓՈՂԻ ԶԱՆԳՎԱԾ	***-***	***-47563***	***31966***	***-9353***	***14150***	***37674***	***-9160***
Շրջանառությունում կանխիկ ՀՀ դրամ	-	-36495	-657	-5408	-6522	-94	14311
Ցպահանջ ավանդներ և փոխառություններ ՀՀ դրամով	-	-11389	1778	195	-3586	5268	-14895
որից՝ կուտակված տոկոսներ	-	-233	106	76	-32	135	-9
Ժամկետային ավանդներ և փոխառություններ ՀՀ դրամով	-	14661	23338	11336	17463	20340	13983
որից՝ կուտակված տոկոսներ	-	200	648	-315	1045	-386	624
Արտարժույթով ավանդներ և փոխառություններ	-	-14341	7507	-15475	6796	12161	-22559
Ցպահանջ	-	2012	-12011	-10991	9472	14173	-15815
որից՝ կուտակված տոկոսներ	-	-12	26	-3	-11	28	-14
Ժամկետային	-	-16353	19517	-4484	-2676	-2012	-6743
որից՝ կուտակված տոկոսներ	-	12	309	292	92	462	-172

(տոկոսային փոփոխություններ նախորդ ժամանակահատվածի նկատմամբ)							
ԶՈՒՏ ԱՐՏԱՔԻՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ	**-**	***-25.3***	***-42.7***	***-4.9***	***27.2***	***-8.6***	***-21.9***
ԶՈՒՏ ՆԵՐՔԻՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ	**-**	***-1.0***	***2.6***	***0.1***	***-0.9***	***1.6***	***0.6***
Կառավարություն	-	-18.8	7.4	11.7	-12.7	0.7	-7.5
Տնտեսություն	-	0.9	2.4	0.2	1.4	0.5	1.1
Ձեռնարկություններ և կազմակերպություններ	-	0.3	2.5	-1.1	-0.2	0.0	0.8
Տնային տնտեսություններ	-	1.5	2.4	2.4	3.5	1.5	1.8
Շահույթ չհետապնդող կազմակերպություններ	-	-1.5	-0.2	-5.4	-0.6	-0.3	-0.2
Այլ ֆինանսական կազմակերպություններ	-	7.2	4.1	1.2	4.5	-8.1	-4.4
Զուտ այլ ակտիվներ	-	1.2	-3.4	-6.2	-4.0	3.4	0.2
ԴՐԱՄԱՅԻՆ ԶԱՆԳՎԱԾ	**-**	***-2.1***	***1.6***	***0.4***	***0.5***	***1.6***	***0.8***
ՓՈՂԻ ԶԱՆԳՎԱԾ	**-**	***-1.7***	***1.2***	***-0.3***	***0.5***	***1.4***	***-0.3***
Շրջանառությունում կանխիկ ՀՀ դրամ	-	-7.7	-0.1	-1.2	-1.5	0.0	3.3
Ցպահանջ ավանդներ և փոխառություններ ՀՀ դրամով	-	-2.7	0.4	0.0	-0.9	1.3	-3.6
Ժամկետային ավանդներ և փոխառություններ ՀՀ դրամով	-	2.2	3.4	1.6	2.4	2.8	1.8
Արտարժույթով ավանդներ և փոխառություններ	-	-1.2	0.6	-1.3	0.6	1.0	-1.9
Ցպահանջ	-	0.5	-3.3	-3.1	2.7	4.0	-4.3
Ժամկետային	-	-1.9	2.4	-0.5	-0.3	-0.2	-0.8

[1] Ընդգրկված են ՀՀ կենտրոնական բանկի, առևտրային բանկերի և վարկային կազմակերպությունների ցուցանիշները:

[2] ԶԱԱ-ն իրենից ներկայացնում է փոխարկելի արտարժույթով ակտիվների և փոխարկելի արտարժույթով ու դրամով արտաքին պարտավորությունների տարբերությունը: Կենտրոնական բանկի ԶՄՊ-երը հաշվարկված են փաստացի փոխարժեքներով:

[3] Ընդգրկում է կանխիկը շրջանառությունում, ռեզիդենտների՝ դրամով ցպահանջ և ժամկետային ավանդներն ու փոխառությունները:

[4] Ընդգրկում է կանխիկը շրջանառությունում, ռեզիդենտների՝ դրամով ցպահանջ և ժամկետային ավանդներն ու փոխառությունները, արտարժութային ավանդներն ու փոխառությունները:

[5] Ներառյալ՝ հաշիվները:

[6] Ներառված են ՀՀ ԿԲ եզրափակիչ շրջանառության գործառնությունները:

[7] Տվյալները նախնական են: Ներառված չեն ՀՀ ԿԲ եզրափակիչ շրջանառության գործառնությունները:

ՀՀ ԱՎԱՆԴԱՅԻՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԶՈՒՏ ԱՐՏԱՔԻՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ[1]

մլն ՀՀ դրամ

Ցուցանիշներ	2018	2019					
	Դ[3]	Հ	Փ	Մ[3]	Ա	Մ	Հ[4]
Կենտրոնական բանկի զուտ արտաքին ակտիվներ[2]	765863	641350	684897	721524	712228	699768	747124
Համախառն արտաքին ակտիվներ	1093065	971258	1015920	1048027	1033535	1021014	1057514
Համախառն արտաքին պարտավորություններ (-)	-327202	-329908	-331023	-326504	-321307	-321246	-310389
Առևտրային բանկերի զուտ արտաքին ակտիվներ	-794444	-689745	-772444	-820779	-774307	-780318	-831031
Համախառն արտաքին ակտիվներ	474597	603393	558619	509117	574885	600493	571893
Համախառն արտաքին պարտավորություններ (-)	-1269041	-1293138	-1331063	-1329896	-1349192	-1380811	-1402924
Վարկային կազմակերպությունների զուտ արտաքին ակտիվներ	8020	7820	5536	10652	11297	21067	5554
Համախառն արտաքին ակտիվներ	86290	90815	89876	94172	96262	102670	111092
Համախառն արտաքին պարտավորություններ (-)	-78270	-82995	-84340	-83519	-84965	-81604	-105538
Ընդամենը	**-20561**	**-40574**	**-82010**	**-88603**	**-50783**	**-59484**	**-78352**

[1] ՀՀ կենտրոնական բանկի, առևտրային բանկերի և վարկային կազմակերպությունների զուտ արտաքին ակտիվներն իրենցից ներկայացնում են ինչպես փոխարկելի, այնպես էլ ոչ փոխարկելի արտարժույթներով և դրամով համախառն արտաքին ակտիվների և համախառն արտաքին պարտավորությունների տարբերությունը:
[2] ՀՀ ԿԲ զուտ արտաքին ակտիվները հաշվարկված են փաստացի փոխարժեքներով:
[3] Ներառված են ՀՀ ԿԲ եզրափակիչ շրջանառության գործառնությունները:
[4] Տվյալները նախնական են: Ներառված չեն ՀՀ ԿԲ եզրափակիչ շրջանառության գործառնությունները:

ԴՈԼԱՐԱՅՆԱՑՄԱՆ ՄԱԿԱՐԴԱԿԸ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆՈՒՄ

%

	D1	D2	D3	D4	D5
2018					
Դեկտեմբեր	42.9	51.8	47.7	61.9	54.1
2019					
Հունվար	43.2	51.4	51.9	61.3	53.7
Փետրվար	42.9	51.0	50.4	61.0	53.7
Մարտ	42.3	50.2	49.9	60.4	52.7
Ապրիլ	42.3	50.0	49.3	59.9	51.6
Մայիս	42.1	49.6	48.8	59.6	51.6
Հունիս	41.3	49.0	48.0	59.1	51.6

D1-ը ռեզիդենտների արտարժութային ավանդների և փողի զանգվածի հարաբերակցությունն է:
D2-ը ռեզիդենտների արտարժութային ավանդների և ռեզիդենտների ընդհանուր ավանդների հարաբերակցությունն է:
D3-ը ռեզիդենտ ֆիզիկական անձանց արտարժույթով ցպահանջ ավանդների կշիռն է ռեզիդենտ ֆիզիկական անձանց ընդհանուր ցպահանջ ավանդներում:
D4-ը ռեզիդենտ ֆիզիկական անձանց արտարժույթով ժամկետային ավանդների կշիռն է ռեզիդենտ ֆիզիկական անձանց ընդհանուր ժամկետային ավանդներում:
D5-ը ռեզիդենտ իրական հատվածին արտարժույթով տրամադրված վարկերի և ռեզիդենտ իրական հատվածին տրամադրված ընդհանուր վարկերի հարաբերակցությունն է:

ՏՈԿՈՄԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Ցուցանիշներ	2018	2019					
	Դ	Հ	Փ	Մ	Ա	Մ	Հ
ԱՎԱՆԴՆԵՐ							
Մինչև 1 տարի ժամկետով							
Իրավաբանական անձանց							
ՀՀ դրամով	9.1	10.2	9.9	10.1	9.5	9.9	7.8
ԱՄՆ դոլարով	1.6	2.6	2.2	3.6	4.9	3.2	5.5
Ֆիզիկական անձանց							
ՀՀ դրամով	8.2	8.0	7.7	8.3	8.3	8.3	8.5
ԱՄՆ դոլարով	2.9	2.8	2.7	2.8	2.8	2.7	3.0
1 տարուց ավելի ժամկետով							
Իրավաբանական անձանց							
ՀՀ դրամով	11.2	10.4	9.8	10.3	9.8	9.7	9.7
ԱՄՆ դոլարով	4.6	4.8	5.2	4.6	5.1	4.7	5.0
Ֆիզիկական անձանց							
ՀՀ դրամով	9.6	9.5	9.8	9.6	9.6	9.5	9.6
ԱՄՆ դոլարով	4.8	4.6	4.8	4.6	4.5	4.5	4.6
ՎԱՐԿԵՐ							
Մինչև 1 տարի ժամկետով							
Իրավաբանական անձանց							
ՀՀ դրամով	10.5	11.9	11.4	11.3	11.1	10.2	11.0
ԱՄՆ դոլարով	8.2	8.5	8.0	8.0	8.2	8.1	8.4
Ֆիզիկական անձանց [1]							
ՀՀ դրամով	14.0	14.4	14.4	14.3	14.2	14.4	14.2
ԱՄՆ դոլարով	9.4	12.3	11.2	11.0	11.4	10.8	9.9
1 տարուց ավելի ժամկետով							
Իրավաբանական անձանց							
ՀՀ դրամով	11.2	11.6	11.0	11.1	11.4	11.5	10.9
ԱՄՆ դոլարով	7.7	9.2	8.4	7.7	8.4	8.0	7.8
Ֆիզիկական անձանց [1]							
ՀՀ դրամով	11.7	12.9	13.6	13.1	13.4	13.5	13.2
ԱՄՆ դոլարով	11.4	12.3	11.6	11.3	10.7	10.8	10.9
Ֆիզիկական անձանց հիպոտեկային վարկեր							
ՀՀ դրամով	10.5	10.8	10.9	11.0	10.6	10.7	10.9
ԱՄՆ դոլարով	9.5	9.7	10.0	9.9	9.4	9.9	9.7
Սպառողական վարկեր							
ՀՀ դրամով	12.2	13.2	13.9	13.4	13.8	13.9	13.6
ԱՄՆ դոլարով	11.3	12.9	12.2	11.9	11.6	11.7	11.4
ՀՀ ԿԲ կողմից թողարկված պարտատոմսերի եկամտաբերությունը [2,3]	-	-	-	-	-	-	-
Պետական կարճաժամկետ պարտատոմսերի եկամտաբերությունը [3]	6.2	6.2	6.1	6.1	6.0	5.9	5.9
Պետական միջինժամկետ պարտատոմսերի եկամտաբերությունը [3]	8.0	-	8.5	8.2	-	8.4	7.3
Պետական երկարաժամկետ պարտատոմսերի եկամտաբերությունը [3]	-	9.7	-	-	11.6	-	-

[1] Ներառում է ֆիզիկական անձանց հիպոտեկային, սպառողական և այլ վարկերի տոկոսադրույքները, ինչպես նաև ֆիզիկական անձ տնտեսավարող սուբյեկտներին տրամադրված վարկերի տոկոսադրույքները:
[2] Ներառված են բոլոր ժամկետայնության արժեթղթերը:
[3] Ներկայացված են առաջնային շուկայում տեղաբաշխված արժեթղթերի միջին կշռված եկամտաբերությունները:

ԲԱՆԿԱՅԻՆ ՏՈԿՈՍԻ ՀԱՇՎԱՐԿԱՅԻՆ ԴՐՈՒՅՔԸ

ժամանակաշրջան	Բանկային տոկոս
03.12.2002-03.02.2003	19.0
04.02.2003-30.03.2003	18.0
31.03.2003-05.05.2003	19.0
06.05.2003-12.06.2003	18.0
13.06.2003-29.06.2003	17.0
30.06.2003-02.11.2003	18.0
03.11.2003-08.12.2003	17.0
09.12.2003-02.02.2004	18.0
03.02.2004-03.03.2004	17.0
04.03.2004-04.05.2004	18.0
05.05.2004-03.06.2004	17.0
04.06.2004-02.11.2004	16.0
03.11.2004-07.12.2004	15.0
08.12.2004-02.05.2005	16.0
03.05.2005-27.06.2005	17.0
28.06.2005-07.08.2005	18.0
08.08.2005-31.10.2005	17.0
01.11.2005-08.03.2006	16.0
09.03.2006-05.07.2006	15.0
06.07.2006-31.07.2006	14.0
01.08.2006-28.08.2006	15.0
29.08.2006-02.11.2006	14.0
03.11.2006-28.12.2006	13.0
29.12.2006-28.02.2007	14.0
01.03.2007-01.07.2007	13.0
02.07.2007-02.12.2007	12.0
03.12.2007-06.10.2008	11.0
07.10.2008-20.01.2010	12.0
21.01.2010-08.11.2010	13.0
09.11.2010-	12.0

ՀՀ ԿԲ ԿՈՂՄԻՑ ՍԱՀՄԱՆՎԱԾ ԴՐԱՄԱՎԱՐԿԱՅԻՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԳՈՐԾԻՔՆԵՐԻ ՏՈԿՈՍԱԴՐՈՒՅՔՆԵՐ

%

Գործողության ժամկետը	Վերաֆինանսավորման տոկոսադրույք	Ներգրավված միջոցներ	Լոմբարդային ռեպո
25.12.2013-11.02.2014	7.75	6.25	9.25
12.02.2014-24.03.2014	7.50	6.00	9.00
25.03.2014-13.05.2014	7.50	6.00	9.00
14.05.2014-24.06.2014	7.25	5.75	8.75
25.06.2014-12.08.2014	7.00	5.50	8.50
13.08.2014-23.09.2014	6.75	5.25	8.25
24.09.2014-24.11.2014	6.75	5.25	8.25
25.11.2014-02.12.2014	6.75	5.25	10.25
03.12.2014-23.12.2014	6.75	5.25	21.00
24.12.2014-21.01.2015	8.50	7.00	20.00
22.01.2015-10.02.2015	9.50	8.00	17.00
11.02.2015-12.03.2015	10.50	9.00	14.50
13.03.2015-24.03.2015	10.50	9.00	13.50
25.03.2015-11.08.2015	10.50	9.00	12.00
12.08.2015-10.11.2015	10.25	8.75	11.75
11.11.2015-22.12.2015	9.75	8.25	11.25
23.12.2015-16.02.2016	8.75	7.25	10.25
17.02.2016-29.03.2016	8.50	7.00	10.00
30.03.2016-17.05.2016	8.25	6.75	9.75
18.05.2016-28.06.2016	7.75	6.25	9.25
29.06.2016-16.08.2016	7.50	6.00	9.00
17.08.2016-27.09.2016	7.25	5.75	8.75
28.09.2016-15.11.2016	6.75	5.25	8.25
16.11.2016-27.12.2016	6.50	5.00	8.00
28.12.2016-14.02.2017	6.25	4.75	7.75
15.02.2017-28.03.2017	6.00	4.50	7.50
29.03.2017-16.05.2017	6.00	4.50	7.50
17.05.2017-27.06.2017	6.00	4.50	7.50
28.06.2017-15.08.2017	6.00	4.50	7.50
16.08.2017-26.09.2017	6.00	4.50	7.50
27.09.2017-14.11.2017	6.00	4.50	7.50
15.11.2017-26.12.2017	6.00	4.50	7.50
27.12.2017-13.02.2018	6.00	4.50	7.50
14.02.2018-27.03.2018	6.00	4.50	7.50
28.03.2018-15.05.2018	6.00	4.50	7.50
16.05.2018-26.06.2018	6.00	4.50	7.50
27.06.2018-14.08.2018	6.00	4.50	7.50
15.08.2018-25.09.2018	6.00	4.50	7.50
26.09.2018-13.11.2018	6.00	4.50	7.50
14.11.2018-25.12.2018	6.00	4.50	7.50
26.12.2018-29.01.2019	6.00	4.50	7.50
30.01.2019-12.03.2019	5.75	4.25	7.25
13.03.2019-30.04.2019	5.75	4.25	7.25
01.05.2019-11.06.2019	5.75	4.25	7.25
12.06.2019-	5.75	4.25	7.25

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՇՈՒԿԱՅՈՒՄ ՀՀ ԿԲ ԳՈՐԾԱՌՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԾԱՎԱԼԸ

մլն ՀՀ դրամ

ժամկետը	Հիմնական ռեպո [1]	Կառուցվածքային ռեպո [1]	Հակադարձ ռեպո համաձայնագրեր [1]	Դրամական միջոցների ներգրավում [1]	Դրամական միջոցների տեղաբաշխում [1]	Լոմբարդային ռեպո [1]	Պետական պարտատոմսերի առք	Պետական պարտատոմսերի վաճառք
2019								
Հունվար	739230	-	-	214760	-	-	-	-
Փետրվար	593900	20000	-	112300	-	10	-	-
Մարտ	622050	20000	-	69300	-	-	-	-
Ապրիլ	725830	30000	-	97850	-	26382	-	-
Մայիս	659530	20000	-	132450	-	1530	-	-
Հունիս	424200	20000	-	144450		3000	-	-

[1] *Մարումները հանված չեն:*

ՀՀ ԿԲ ԿՈՂՄԻՑ ԿՆՔՎԱԾ ԱՐԺՈՒԹԱՅԻՆ ՍՎՈՊ ԳՈՐԾԱՌՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԾԱՎԱԼ ՆԵՐԸ ԵՎ ՄԻՋԻՆ ՏՈԿՈՄԱԴՐՈՒՅՔՆԵՐԸ

հազար ԱՄՆ դոլար

ժամկետ	Արտարժույթի տրամադրման սվոպի ծավալը [1]	Միջին կշռված տոկոսադրույքը	Արտարժույթի ներգրավման սվոպի ծավալը [1]	Միջին կշռված տոկոսադրույքը
2019				
Հունվար	-	-	-	-
Փետրվար	-	-	-	-
Մարտ	-	-	-	-
Ապրիլ	-	-	-	-
Մայիս	-	-	-	-
Հունիս	-	-	-	-

[1] *Մարումները հանված չեն:*

ՌԵՊՈ ՇՈՒԿԱՅԻ ՇՈՒԱՆԱՌՈՒԹՅՈՒՆԸ[1]

Ցուցանիշներ	մինչև 7 օր		8 – 14 օր		15 – 28 օր		29 օր և ավելի		ընդամենը		որից՝ միջբանկային գործարքներ	
	մլն դրամ	%	մլն դրամ	%	մլն դրամ	%	մլն դրամ	%	մլն դրամ	%	մլն դրամ	%
2019												
Հունվար	***135116***	***6.31***	***83027***	***6.53***	***11452***	***6.68***	***4416***	***6.90***	***234011***	***6.42***	***74667***	***6.15***
Առավելագույն տոկոսադրույք		9.00		7.50		7.50		9.00		9.00		6.25
Նվազագույն տոկոսադրույք		5.80		6.05		4.50		6.00		4.50		6.00
Ստանդարտ շեղում		0.23		0.13		0.56		0.72		0.29		0.09
Փետրվար	***136154***	***6.07***	***87673***	***6.32***	***8957***	***6.34***	***13810***	***6.16***	***246594***	***6.17***	***60939***	***5.80***
Առավելագույն տոկոսադրույք		6.55		7.25		8.75		9.50		9.50		6.25
Նվազագույն տոկոսադրույք		5.00		5.75		4.25		6.00		4.25		5.00
Ստանդարտ շեղում		0.18		0.11		0.57		1.24		0.32		0.16
Մարտ	***132749***	***6.07***	***93922***	***6.31***	***5547***	***6.18***	***4401***	***6.49***	***236618***	***6.18***	***55770***	***5.84***
Առավելագույն տոկոսադրույք		6.50		7.25		8.75		9.50		9.50		6.00
Նվազագույն տոկոսադրույք		5.00		6.15		4.25		5.75		4.25		5.00
Ստանդարտ շեղում		0.17		0.11		0.87		1.19		0.40		0.14
Ապրիլ	***144261***	***6.19***	***109369***	***6.32***	***53408***	***6.59***	***15746***	***6.50***	***322784***	***6.31***	***66992***	***5.95***
Առավելագույն տոկոսադրույք		8.75		7.25		8.75		9.50		9.50		6.00
Նվազագույն տոկոսադրույք		5.75		5.75		4.25		5.75		4.25		5.75
Ստանդարտ շեղում		0.20		0.18		0.51		1.24		0.46		0.09
Մայիս	***202887***	***6.09***	***112138***	***6.30***	***17859***	***6.32***	***6434***	***6.71***	***339318***	***6.18***	***114458***	***5.83***
Առավելագույն տոկոսադրույք		9.50		7.25		7.50		8.75		9.50		6.00
Նվազագույն տոկոսադրույք		5.00		5.75		4.25		5.75		4.25		5.00
Ստանդարտ շեղում		0.33		0.21		0.47		1.22		0.43		0.20
Հունիս	***190389***	***6.00***	***75470***	***6.32***	***12224***	***6.36***	***12170***	***6.14***	***290253***	***6.11***	***114677***	***5.84***
Առավելագույն տոկոսադրույք		8.75		7.25		8.75		8.75		8.75		6.15
Նվազագույն տոկոսադրույք		5.50		5.85		4.75		5.75		4.75		5.50
Ստանդարտ շեղում		0.25		0.21		0.59		1.12		0.40		0.07
Ընդհանուր	***941555***	***6.11***	***561599***	***6.34***	***109446***	***6.49***	***56978***	***6.39***	***1669579***	***6.22***	***487503***	***5.89***
Առավելագույն տոկոսադրույք		9.50		7.50		8.75		9.50		9.50		6.25
Նվազագույն տոկոսադրույք		5.00		5.75		4.25		5.75		4.25		5.00
Ստանդարտ շեղում		0.25		0.18		0.57		1.15		0.40		0.18

[1] *Չի ներառում ռեպո շուկայում ՀՀ ԿԲ գործառնությունները:*

ԱՌԵՎՏՐԱՅԻՆ ԲԱՆԿԵՐԻ ԿՈՂՄԻՑ ՏՆՏԵՍՈՒԹՅԱՆ ՆԵՐԳՐԱՎՎԱԾ ԱՎԱՆԴՆԵՐԻ ԵՎ ՏՐԱՄԱԴՐՎԱԾ ՎԱՐԿԵՐԻ ԾԱՎԱԼՆԵՐԸ ԵՎ ՏՈԿՈՍԱԴՐՈՒԹՅՔՆԵՐԸ (ՀՈՒՆԻՍ 2019)

հազար միավոր

Ցուցանիշներ	Մինչև 15 օր					16-30 օր					31-60 օր				
	Ծավալ	Տոկոսադրույքներ				Ծավալ	Տոկոսադրույքներ				Ծավալ	Տոկոսադրույքներ			
		Նվազագույն	Միջին կշռված	Առավելագույն	Ստանդ. շեղում		Նվազագույն	Միջին կշռված	Առավելագույն	Ստանդ. շեղում		Նվազագույն	Միջին կշռված	Առավելագույն	Ստանդ. շեղում
Վարկեր															
Իրավաբանական անձանց															
ՀՀ դրամով	354411	10.0	12.2	16.0	1.5	2282631	10.5	15.9	18.0	2.2	4979085	10.0	10.2	20.8	2.7
ԱՄՆ դոլարով	142	9.0	9.1	12.0	1.5	17290	7.5	8.0	11.8	1.4	3751	6.7	9.9	10.0	1.3
Եվրոյով	300	10.0	10.0	10.0	0.0	94	8.5	9.8	20.8	5.0	583	4.5	4.5	4.5	0.0
Ֆիզիկական անձանց															
ՀՀ դրամով	83777	7.1	13.7	21.7	3.5	2500506	7.1	16.8	20.5	3.6	397047	7.6	11.4	20.6	3.1
ԱՄՆ դոլարով	31	7.2	12.5	19.0	4.3	693	8.0	13.1	20.3	3.7	136	7.5	12.0	18.0	3.8
Եվրոյով	2	12.0	13.1	16.0	2.3	138	8.3	15.7	19.4	3.4	25	7.7	14.6	19.5	4.6
Ավանդներ															
Իրավաբանական անձանցից															
ՀՀ դրամով	0	0	0	0	0	460000	3.7	4.4	5.5	0.8	3588525	3.7	5.8	6.3	0.9
ԱՄՆ դոլարով	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Եվրոյով	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ֆիզիկական անձանց															
ՀՀ դրամով	9811	6.6	8.7	10.5	1.2	341349	3.0	4.8	11.8	2.2	2215823	3.4	6.3	9.9	1.3
ԱՄՆ դոլարով	83	0.8	4.8	5.0	2.0	1344	0.4	0.8	6.0	1.2	9306	0.3	1.1	2.0	0.5
Եվրոյով	5	3.5	3.5	3.5	0.0	62	0.1	0.2	0.3	0.1	475	0.1	0.2	0.3	0.1

Ցուցանիշներ	61-90 օր					91-180 օր					181 օրից 1 տարի				
	Ծավալ	Տոկոսադրույքներ				Ծավալ	Տոկոսադրույքներ				Ծավալ	Տոկոսադրույքներ			
		Նվազագույն	Միջին կշռված	Առավելագույն	Ստանդ. շեղում		Նվազագույն	Միջին կշռված	Առավելագույն	Ստանդ. շեղում		Նվազագույն	Միջին կշռված	Առավելագույն	Ստանդ. շեղում
Վարկեր															
Իրավաբանական անձանց															
ՀՀ դրամով	880857	10.0	12.2	17.0	1.4	6618513	9.2	10.5	18.0	2.4	14745870	7.0	10.7	18.0	2.5
ԱՄՆ դոլարով	13328	7.0	8.9	12.0	1.3	16582	5.5	8.6	12.0	1.9	56008	5.0	8.3	12.0	1.5
Եվրոյով	122	6.0	6.0	6.0	0.0	15693	5.0	5.7	8.4	0.9	2714	5.0	5.6	7.7	0.8
Ֆիզիկական անձանց															
ՀՀ դրամով	1162812	7.1	8.2	22.4	3.1	5968976	7.1	14.1	18.8	3.2	6249986	7.9	14.5	21.6	2.8
ԱՄՆ դոլարով	336	7.8	8.6	19.0	3.4	2104	7.0	10.3	19.0	3.2	4303	7.2	9.5	16.5	2.7
Եվրոյով	5	8.2	14.3	17.6	2.9	118	8.2	15.2	18.0	2.9	253	8.0	8.9	19.7	3.9
Ավանդներ															
Իրավաբանական անձանցից															
ՀՀ դրամով	818000	6.8	7.5	9.0	0.9	1045340	4.6	7.4	9.0	1.3	4668449	3.0	9.8	11.5	1.7
ԱՄՆ դոլարով	1519	3.0	11.9	12.0	6.4	1464	0.8	1.4	2.0	0.4	2309	2.2	3.9	4.7	1.0
Եվրոյով	0	0	0	0	0	65	1.0	1.1	1.3	0.2	70	1.1	1.1	1.1	0.0
Ֆիզիկական անձանց															
ՀՀ դրամով	711915	4.0	8.2	11.4	2.0	3705703	4.0	7.6	11.0	1.3	15157238	6.1	9.1	10.5	0.8
ԱՄՆ դոլարով	1090	0.5	2.3	5.6	1.5	14198	0.7	2.2	4.0	0.8	36463	1.3	3.9	4.7	0.8
Եվրոյով	33	0.1	0.2	1.7	0.6	743	0.0	0.9	2.5	0.5	1292	0.1	1.7	2.8	0.6

Ցուցանիշներ	1- 5 տարի					5 տարուց ավելի				
	Ծավալ	Տոկոսադրույքներ				Ծավալ	Տոկոսադրույքներ			
		Նվազագույն	Միջին կշռված	Առավելագույն	Ստանդ. շեղում		Նվազագույն	Միջին կշռված	Առավելագույն	Ստանդ. շեղում
Վարկեր										
Իրավաբանական անձանց										
ՀՀ դրամով	21575563	8.8	11.0	18.0	2.3	10127910	8.0	10.6	15.2	2.0
ԱՄՆ դոլարով	87642	6.3	7.6	14.7	1.6	24160	5.5	8.3	18.0	2.2
Եվրոյով	9728	4.2	5.5	13.7	1.8	20860	5.0	7.4	14.0	2.1
Ֆիզիկական անձանց										
ՀՀ դրամով	60312241	8.3	13.3	17.1	2.0	31755488	8.7	13.0	17.5	2.1
ԱՄՆ դոլարով	17805	8.2	11.4	16.4	1.9	17522	8.0	10.4	15.1	1.8
Եվրոյով	1788	8.1	11.9	20.0	2.4	3502	7.0	7.7	18.2	3.6
Ավանդներ										
Իրավաբանական անձանցից										
ՀՀ դրամով	10729137	7.0	9.7	10.8	1.1	732500	8.0	10.0	10.0	1.2
ԱՄՆ դոլարով	7060	3.1	4.7	5.5	0.8	5000	5.5	5.5	5.5	0.0
Եվրոյով	211	1.3	2.0	3.0	0.7	0	0	0	0	0
Ֆիզիկական անձանց										
ՀՀ դրամով	28465829	7.3	9.6	10.4	0.6	355988	6.3	10.2	13.2	1.9
ԱՄՆ դոլարով	91237	1.7	4.5	6.5	1.0	492	3.6	6.7	11.0	2.2
Եվրոյով	2629	0.3	2.2	4.9	0.9	0	0	0	0	0

ԲԱՆԿԵՐԻ ԵՎ ՎԱՐԿԱՅԻՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԿՈՂՄԻՑ ՀՈՒՆԻՍ ԱՄՍՎԱ ԸՆԹԱՑՔՈՒՄ ՏՐԱՄԱԴՐՎԱԾ ՎԱՐԿԵՐԻ ՏՈԿՈՍԱԴՐՈՒՅՔՆԵՐՆ ԸՍՏ ՄԱՐԶԵՐԻ [1]

Մարզ	ՀՀ դրամ								
	ընդամենը			որից՝ բանկեր			որից՝ վարկային կազմակերպություններ		
	մինչև 1 տարի	1-5 տարի	5 տարուց ավելի	մինչև 1 տարի	1-5 տարի	5 տարուց ավելի	մինչև 1 տարի	1-5 տարի	5 տարուց ավելի
Երևան	11.3	15.3	12.8	10.8	14.2	11.9	19.4	19.6	21.6
Արագածոտն	14.4	15.8	15.5	14.0	14.6	14.6	19.8	19.0	18.2
Արարատ	15.1	16.9	16.6	15.0	15.0	15.1	16.1	19.7	19.6
Արմավիր	14.6	16.4	17.0	14.2	14.5	14.9	19.4	19.0	21.1
Գեղարքունիք	15.0	16.3	17.0	14.8	14.6	15.6	18.4	20.3	20.5
Լոռի	13.9	16.0	16.5	13.7	14.9	16.0	20.6	20.0	20.3
Կոտայք	15.0	16.2	16.9	14.3	14.7	15.1	22.3	20.4	22.6
Շիրակ	15.1	16.2	16.1	15.0	14.8	15.0	18.8	20.3	19.0
Սյունիք	15.5	15.6	15.2	14.7	14.2	14.5	17.8	18.8	19.4
Վայոց ձոր	14.3	15.7	15.8	13.8	14.3	14.5	18.1	18.7	19.7
Տավուշ	14.8	15.6	15.5	14.6	14.3	14.7	17.9	19.8	18.6

Մարզ	Արտարժույթ								
	ընդամենը			որից՝ բանկեր			որից՝ վարկային կազմակերպություններ		
	մինչև 1 տարի	1-5 տարի	5 տարուց ավելի	մինչև 1 տարի	1-5 տարի	5 տարուց ավելի	մինչև 1 տարի	1-5 տարի	5 տարուց ավելի
Երևան	7.8	8.6	7.6	7.6	8.4	7.3	16.0	12.5	12.1
Արագածոտն	10.4	12.3	11.2	10.3	9.8	11.1	12.0	15.7	12.0
Արարատ	10.6	14.3	10.0	10.6	12.9	10.0	_	15.1	12.0
Արմավիր	8.8	11.2	11.7	8.8	9.7	11.1	_	13.8	13.0
Գեղարքունիք	10.8	14.6	11.6	10.8	12.7	_	_	15.3	11.6
Լոռի	9.3	13.5	13.4	9.3	11.2	13.4	_	16.0	_
Կոտայք	9.9	8.6	11.5	9.9	8.3	9.3	_	14.3	13.3
Շիրակ	10.3	9.4	10.0	10.3	8.4	10.0	_	15.7	15.8
Սյունիք	10.0	13.3	11.1	10.0	11.3	11.1	_	14.4	_
Վայոց ձոր	11.1	13.0	9.0	11.1	9.6	9.0	_	16.0	_
Տավուշ	9.9	13.9	8.8	9.9	10.2	8.8	_	16.2	_

[1] Ներկայացված են վարկերի միջին կշռված տոկոսադրույքներն ըստ վարկային ռեգիստրի տվյալների: Վարկերի մեջ ներառված են վարկերը, վարկային գծերը, ֆինանսական լիզինգը և ֆակտորինգը:

ՊԵՏԱԿԱՆ ԿԱՐՃԱԺԱՄԿԵՏ ՊԱՐՏԱՏՈՄՄԵՐԻ ԱՌԱՋՆԱՅԻՆ ՏԵՂԱԲԱՇԽՄԱՆ ԾԱՎԱԼՆԵՐԸ ԵՎ ԵԿԱՄՏԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆԸ [1]

ժամկետ		1 – 3 ամիս (ներառյալ 91-օրյա)			
		Տեղաբաշխման ենթակա ծավալը (մլն դրամ)	Պահանջարկի ծավալը (մլն դրամ)	Տեղաբաշխված ծավալը (մլն դրամ)	Միջին կշռված եկամտաբերություն (%)
2019	Հունվար	-	-	-	-
	Փետրվար	-	-	-	-
	Մարտ	-	-	-	-
	Ապրիլ	-	-	-	-
	Մայիս	-	-	-	-
	Հունիս	-	-	-	-

ժամկետ		3 – 6 ամիս (ներառյալ 182-օրյա)			
		Տեղաբաշխման ենթակա ծավալը (մլն դրամ)	Պահանջարկի ծավալը (մլն դրամ)	Տեղաբաշխված ծավալը (մլն դրամ)	Միջին կշռված եկամտաբերություն (%)
2019	Հունվար	1200	1272	1012	6.22
	Փետրվար	1200	1408	1198	6.08
	Մարտ	-	-	-	-
	Ապրիլ	2400	5380	2360	5.91
	Մայիս	1000	2210	1000	5.78
	Հունիս	1000	1710	1000	5.83

ժամկետ		6 – 9 ամիս (ներառյալ 273-օրյա)			
		Տեղաբաշխման ենթակա ծավալը (մլն դրամ)	Պահանջարկի ծավալը (մլն դրամ)	Տեղաբաշխված ծավալը (մլն դրամ)	Միջին կշռված եկամտաբերություն (%)
2019	Հունվար	-	-	-	-
	Փետրվար	1200	1610	1200	6.13
	Մարտ	2400	4646	2276	6.06
	Ապրիլ	-	-	-	-
	Մայիս	1200	2910	1200	5.83
	Հունիս	-	-	-	-

ժամկետ		9 – 12 ամիս (ներառյալ 364-օրյա)			
		Տեղաբաշխման ենթակա ծավալը (մլն դրամ)	Պահանջարկի ծավալը (մլն դրամ)	Տեղաբաշխված ծավալը (մլն դրամ)	Միջին կշռված եկամտաբերություն (%)
2019	Հունվար	1200	1800	1100	6.23
	Փետրվար	1000	1410	1000	6.25
	Մարտ	1200	1610	1200	6.18
	Ապրիլ	1200	1810	1200	6.17
	Մայիս	1200	3440	1140	6.05
	Հունիս	2000	4250	2000	6.00

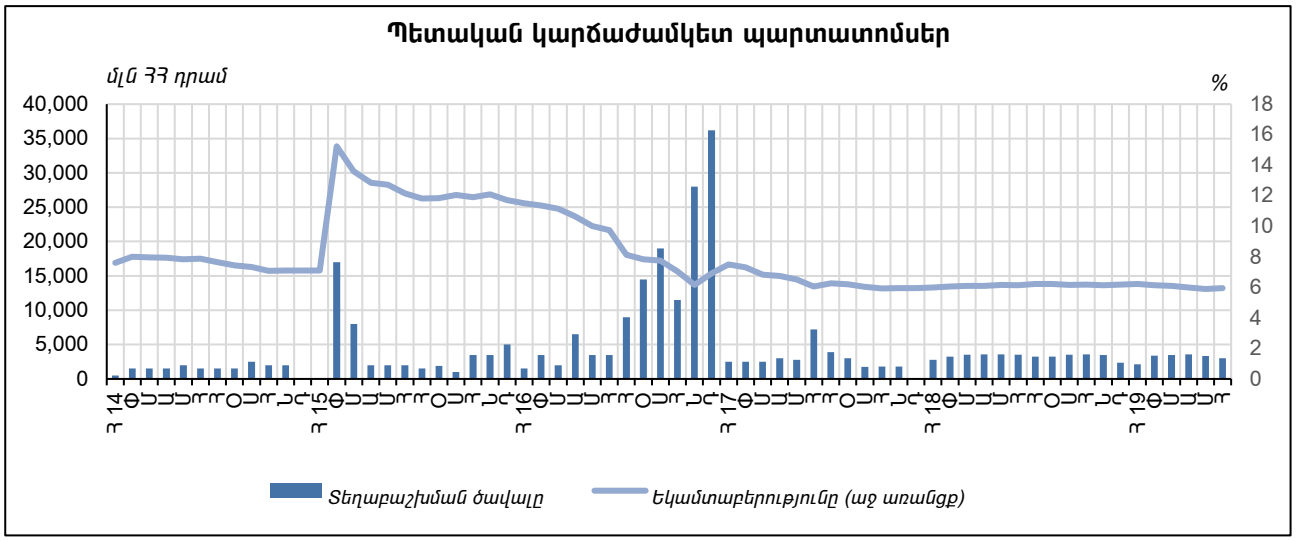
ՊԵՏԱԿԱՆ ՄԻՋԻՆ ԺԱՄԿԵՏԱՅՆՈՒԹՅԱՆ ԱՐԺԵԿՏՐՈՆԱՅԻՆ ՊԱՐՏԱՏՈՄՄԵՐԻ ԱՌԱՋՆԱՅԻՆ ՏԵՂԱԲԱՇԽՄԱՆ ԾԱՎԱԼՆԵՐԸ ԵՎ ԵԿԱՄՏԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆԸ [1]

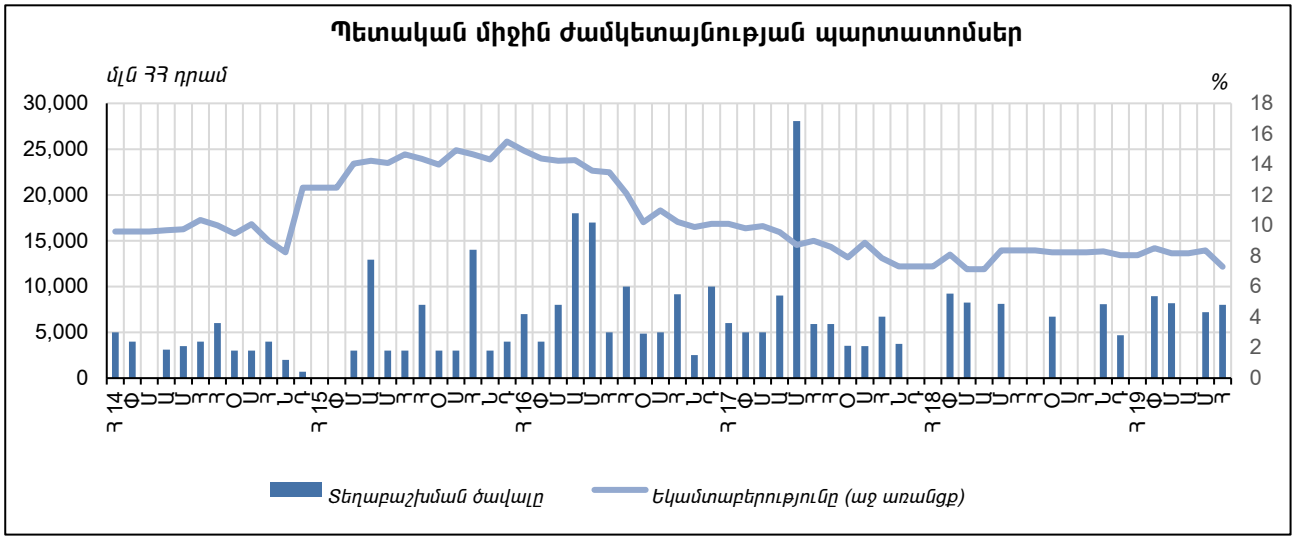
ժամկետ		Տեղաբաշխման ենթակա ծավալը (մլն դրամ) [2]	Պահանջարկի ծավալը (մլն դրամ)	Տեղաբաշխված ծավալը (մլն դրամ)	Միջին կշռված եկամտաբերություն (%)
2019	Հունվար	-	-	-	-
	Փետրվար	8400	13940	8390	8.51
	Մարտ	8400	11910	8162	8.17
	Ապրիլ	-	-	-	-
	Մայիս	7200	26550	7200	8.37
	Հունիս	8000	16250	8000	7.30

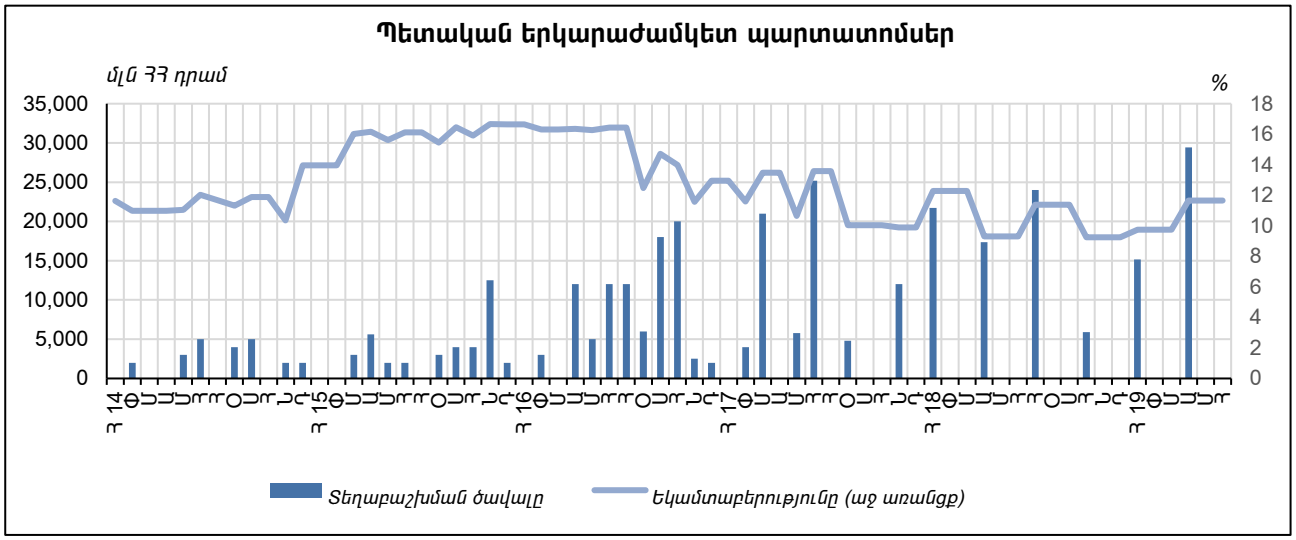
ՊԵՏԱԿԱՆ ԵՐԿԱՐԱԺԱՄԿԵՏ ԱՐԺԵԿՏՐՈՆԱՅԻՆ ՊԱՐՏԱՏՈՄՄԵՐԻ ԱՌԱՋՆԱՅԻՆ ՏԵՂԱԲԱՇԽՄԱՆ ԾԱՎԱԼՆԵՐԸ ԵՎ ԵԿԱՄՏԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆԸ [1]

ժամկետ		Տեղաբաշխման ենթակա ծավալը (մլն դրամ) [2]	Պահանջարկի ծավալը (մլն դրամ)	Տեղաբաշխված ծավալը (մլն դրամ)	Միջին կշռված եկամտաբերությունը (%)
2019	Հունվար	18000	15771	15150	9.74
	Փետրվար	-	-	-	-
	Մարտ	-	-	-	-
	Ապրիլ	30000	50585	29415	11.64
	Մայիս	-	-	-	-
	Հունիս	-	-	-	-

[1] Եկամտաբերությունը հաշվարկված է տվյալ ժամկետայնության արժեթղթերի եկամտաբերությունների կշռված միջինով:
[2] Ներկայացված են տեղաբաշխման ենթակա միջակայքի առավելագույն ծավալները:

Պետական կարճաժամկետ պարտատոմսեր
մլն ՀՀ դրամ
%
40,000
35,000
30,000
25,000
20,000
15,000
10,000
5,000
0
18
16
14
12
10
8
6
4
2
0
Տեղաբաշխման ծավալը
Եկամտաբերությունը (աջ առանցք)

Պետական միջին ժամկետայնության պարտատոմսեր
մլն ՀՀ դրամ
%
30,000
25,000
20,000
15,000
10,000
5,000
0
18
16
14
12
10
8
6
4
2
0
Տեղաբաշխման ծավալը
Եկամտաբերությունը (աջ առանցք)

Պետական երկարաժամկետ պարտատոմսեր
մլն ՀՀ դրամ
%
35,000
30,000
25,000
20,000
15,000
10,000
5,000
0
18
16
14
12
10
8
6
4
2
0
Տեղաբաշխման ծավալը
Եկամտաբերությունը (աջ առանցք)

ՊՊ ԵՐԿՐՈՐԴԱՅԻՆ ՇՈՒԿԱՅՈՒՄ ԻՐԱԿԱՆԱՑՎԱԾ ԳՈՐԾԱՌՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ [1]

Ցուցանիշներ	մինչև 6 ամիս [2]		6 ամսից 1 տարի [2]		1 – 2 տարի [2]		2 – 5 տարի [2]		5 – 7 տարի [2]		7-ից ավելի տարի [2]		Ընդամենը	
	մլն դրամ	%	մլն դրամ	%	մլն դրամ	%	մլն դրամ	%	մլն դրամ	%	մլն դրամ	%	մլն դրամ	%
2019														
Հունվար	***900***	***6.09***	***780***	***6.00***	***184***	***7.01***	***1382***	***7.74***	***1038***	***8.95***	***18300***	***9.75***	***22584***	***9.29***
Առավելագույն տոկոսադրույք		6.56		6.23		7.10		8.35		9.05		11.39		11.39
Նվազագույն տոկոսադրույք		5.00		5.10		6.93		7.70		8.90		9.25		5.00
Ստանդարտ շեղում		0.79		0.49		0.05		0.22		0.05		0.56		1.41
Փետրվար	***-***	***-***	***920.00***	***5.79***	***646.00***	***6.73***	***3243***	***8.41***	***-***	***-***	***8188***	***10.35***	***12998***	***9.36***
Առավելագույն տոկոսադրույք		-		6.20		6.86		8.62		-		11.30		11.30
Նվազագույն տոկոսադրույք		-		5.20		6.56		7.50		-		9.54		5.20
Ստանդարտ շեղում		-		0.48		0.11		0.27		-		0.58		1.61
Մարտ	***656***	***5.61***	***840***	***5.61***	***1036***	***6.64***	***2477***	***8.12***	***309***	***9.00***	***8517***	***10.46***	***13835***	***9.20***
Առավելագույն տոկոսադրույք		6.00		6.04		7.10		8.30		9.01		11.29		11.29
Նվազագույն տոկոսադրույք		5.00		5.00		6.55		7.15		8.94		9.35		5.00
Ստանդարտ շեղում		0.54		0.55		0.10		0.23		0.03		0.51		1.88
Ապրիլ	***2748***	***6.14***	***1080***	***5.56***	***5317***	***6.57***	***2370***	***7.66***	***19***	***8.94***	***56672***	***11.24***	***68207***	***10.45***
Առավելագույն տոկոսադրույք		6.50		6.00		7.10		8.50		9.06		11.68		11.68
Նվազագույն տոկոսադրույք		5.75		5.00		6.45		7.00		8.90		9.60		5.00
Ստանդարտ շեղում		0.31		0.50		0.17		0.57		0.12		0.61		2.05
Մայիս	***550***	***5.41***	***7184***	***6.07***	***1688***	***6.99***	***4994***	***7.64***	***4610.00***	***8.56***	***40028***	***10.53***	***59054***	***9.44***
Առավելագույն տոկոսադրույք		5.75		6.51		7.11		8.16		8.93		11.16		11.16
Նվազագույն տոկոսադրույք		5.00		5.10		6.75		6.99		8.28		9.29		5.00
Ստանդարտ շեղում		0.38		0.27		0.13		0.34		0.26		0.54		1.86
Հունիս	***-***	***-***	***7141***	***6.04***	***235***	***6.77***	***4671***	***7.43***	***952***	***8.55***	***11449***	***10.21***	***24448***	***8.36***
Առավելագույն տոկոսադրույք		-		6.85		6.79		7.71		8.71		11.15		11.15
Նվազագույն տոկոսադրույք		-		5.22		6.70		7.03		8.45		9.20		5.22
Ստանդարտ շեղում		-		0.35		0.04		0.22		0.10		0.67		1.64
Ընդհանուր	***4854***	***5.97***	***17945***	***5.99***	***9106***	***6.68***	***19136***	***7.79***	***6928***	***8.64***	***143156***	***10.67***	***201126***	***9.61***
Առավելագույն տոկոսադրույք		6.56		6.85		7.11		8.62		9.06		11.68		11.68
Նվազագույն տոկոսադրույք		5.00		5.00		6.45		6.99		8.28		9.20		5.00
Ստանդարտ շեղում		0.53		0.40		0.17		0.48		0.25		0.66		1.83

[1] Ներառված չեն ՀՀ ԿԲ գործառնությունները և ՀՀ եվրոպարտատոմսերը:
[2] Մինչև մարում մնացած ժամկետայնություն:

ՊԵՏԱԿԱՆ (ԳԱՆՁԱՊԵՏԱԿԱՆ) ՊԱՐՏԱՏՈՄՄԵՐՈՒՄ ՆԵՐԴՐՈՂ ՆԵՐԻ ԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔԸ [1]

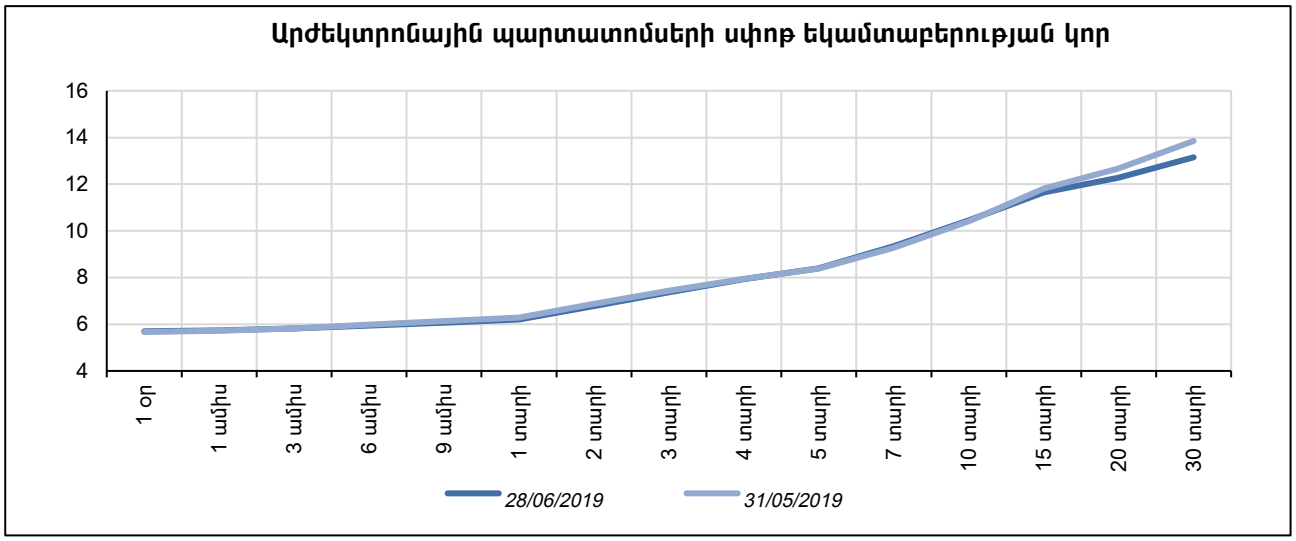
մլն ՀՀ դրամ

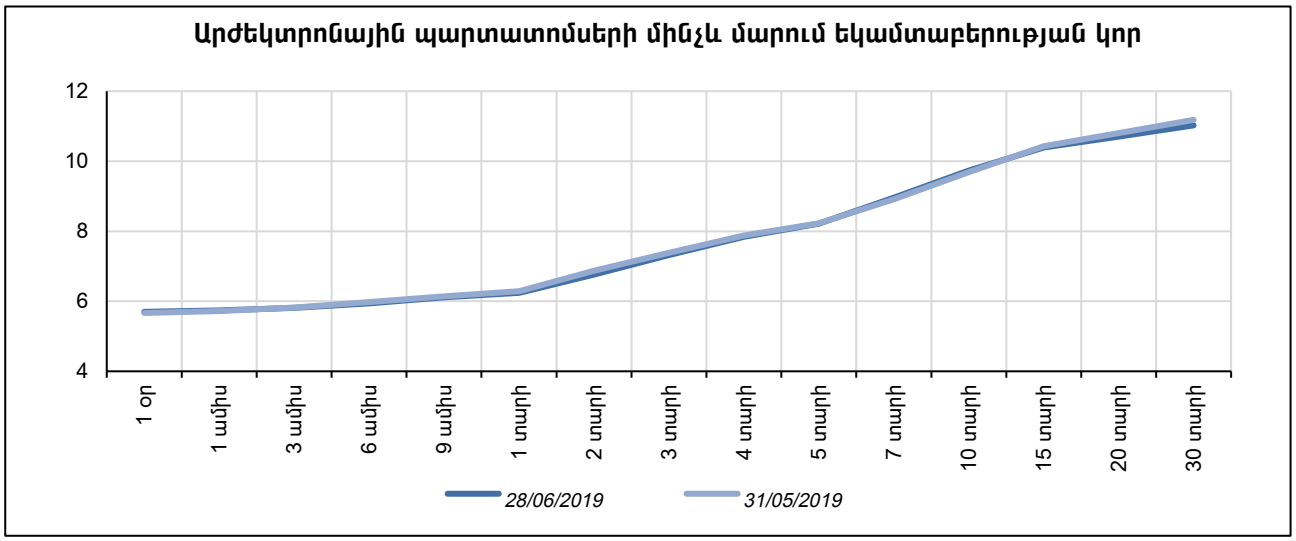
Ներդրողներ	2018	2019					
	Դ	Հ	Փ	Մ	Ա	Մ	Հ
Ռեզիդենտներ[2], այդ թվում՝	584503	594536	604233	612519	641167	604233	606647
ՀՀ բանկեր	321317	323270	333799	301615	310179	325709	320792
Ոչ բանկ գործակալներ և դիլերներ	-	-	-	-	-	-	-
Ոչ բանկ ներդրողներ	116967	117815	118137	118347	120911	121127	120289
ՀՀ ԿԲ	146219	153452	152297	192557	210077	157397	165566
Ոչ ռեզիդենտներ	3609	3621	3409	3411	3403	3403	3403
Ընդամենը	**588111**	**598157**	**607642**	**615930**	**644569**	**607636**	**610050**

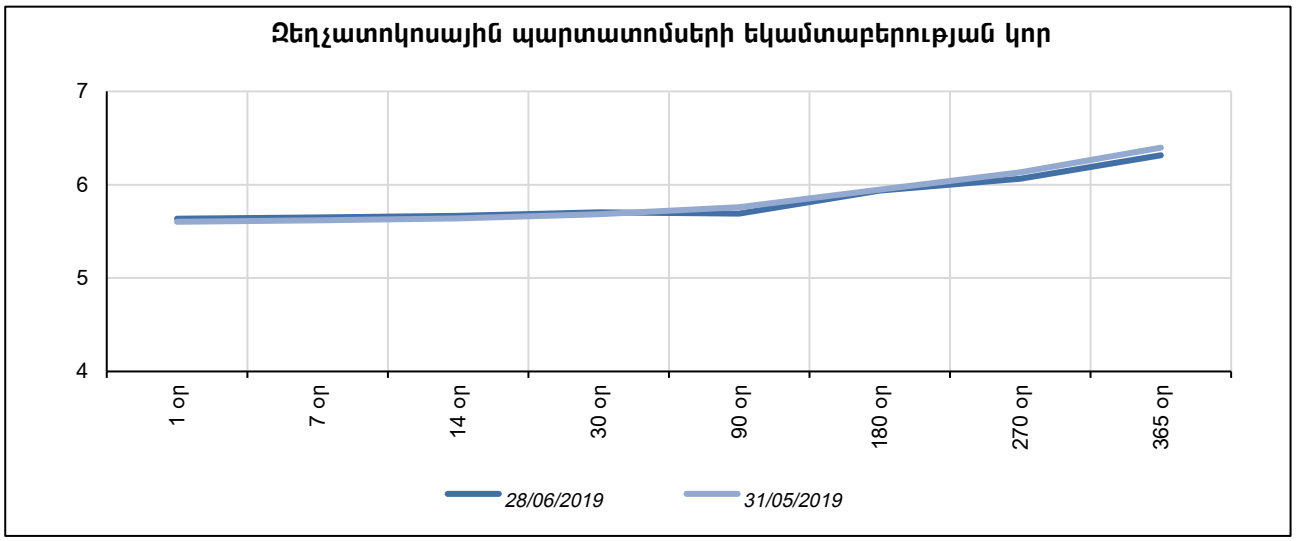
[1] Ներառված չեն ՀՀ եվրոպարտատոմսերը: Տվյալները ներկայացված են անվանական արժեքով, ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ և ներառում են նաև ռեպո համաձայնագրերով ձեռք բերված պետական պարտատոմսերը:
[2] Չեն ներառվում ՀՀ ֆինանսների նախարարության կողմից հետ գնված պարտատոմսերը:

ՀՀ ԵՎՐՈՊԱՐՏԱՏՈՄՄԵՐՈՎ ԵՐԿՐՈՐԴԱՅԻՆ ՇՈՒԿԱՅՈՒՄ ԻՐԱԿԱՆԱՑՎԱԾ ԳՈՐԾԱՌՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

Ցուցանիշ	Ծավալ *(մլն ԱՄՆ դոլար)*	%
2019		
Հունվար	***-***	***-***
Առավելագույն տոկոսադրույք		-
Նվազագույն տոկոսադրույք		-
Ստանդարտ շեղում		-
Փետրվար	***-***	***-***
Առավելագույն տոկոսադրույք		-
Նվազագույն տոկոսադրույք		-
Ստանդարտ շեղում		-
Մարտ	***5.00***	***4.25***
Առավելագույն տոկոսադրույք		4.25
Նվազագույն տոկոսադրույք		4.25
Ստանդարտ շեղում		0.00
Ապրիլ	***14.00***	***3.97***
Առավելագույն տոկոսադրույք		4.04
Նվազագույն տոկոսադրույք		3.90
Ստանդարտ շեղում		0.06
Մայիս	***6.62***	***4.10***
Առավելագույն տոկոսադրույք		5.02
Նվազագույն տոկոսադրույք		4.00
Ստանդարտ շեղում		0.36
Հունիս	***9.09***	***4.25***
Առավելագույն տոկոսադրույք		4.59
Նվազագույն տոկոսադրույք		3.93
Ստանդարտ շեղում		0.26
Ընդհանուր	***34.71***	***4.11***
Առավելագույն տոկոսադրույք		5.02
Նվազագույն տոկոսադրույք		3.90
Ստանդարտ շեղում		0.27

Արժեկտրոնային պարտատոմսերի սփոթ եկամտաբերության կոր
16
14
12
10
8
6
4
1 օր
1 ամիս
3 ամիս
6 ամիս
9 ամիս
1 տարի
2 տարի
3 տարի
4 տարի
5 տարի
7 տարի
10 տարի
15 տարի
20 տարի
30 տարի
28/06/2019
31/05/2019

Արժեկտրոնային պարտատոմսերի մինչև մարում եկամտաբերության կոր
12
10
8
6
4
1 օր
1 ամիս
3 ամիս
6 ամիս
9 ամիս
1 տարի
2 տարի
3 տարի
4 տարի
5 տարի
7 տարի
10 տարի
15 տարի
20 տարի
30 տարի
28/06/2019
31/05/2019

Զեղչատոկոսային պարտատոմսերի եկամտաբերության կոր
7
6
5
4
1 օր
7 օր
14 օր
30 օր
90 օր
180 օր
270 օր
365 օր
28/06/2019
31/05/2019

ՀՀ ԿԲ ԿՈՂՄԻՑ ԱՐԺՈՒԹԱՅԻՆ ՇՈՒԿԱՅՈՒՄ ԻՐԱԿԱՆԱՑՎԱԾ ԳՈՐԾԱՌՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

ժամկետ	Առք		Վաճառք	
	Գումար *(հազար ԱՄՆ դոլար)*	Փոխարժեք *(ՀՀ դրամ/ԱՄՆ դոլար)*	Գումար *(հազար ԱՄՆ դոլար)*	Փոխարժեք *(ՀՀ դրամ/ԱՄՆ դոլար)*
2019				
Հունվար	-	-	-	-
Փետրվար	-	-	-	-
Մարտ	5000	485.93	-	-
Ապրիլ	56650	482.85	-	-
Մայիս	27000	479.88	-	-
Հունիս	96600	478.29	-	-

Արժույթը	Արտարժույթի առք							
	Միջբանկ.		Բորսա		Ներբանկ.		Ընդամենը՝ առք	
	Ծավալ (մլն միավոր)	Փոխարժեք	Ծավալ (մլն միավոր)	Փոխարժեք	Ծավալ (մլն միավոր)	Փոխարժեք	Ծավալ (մլն միավոր)	Փոխարժեք
2019								
ԱՄՆ դոլար								
Հունվար	37.40	486.24	-	-	318.44	484.92	**355.85**	**485.06**
Փետրվար	40.49	488.98	-	-	348.42	487.66	**388.91**	**487.80**
Մարտ	49.30	487.05	-	-	378.29	486.63	**427.59**	**486.67**
Ապրիլ	87.05	483.51	-	-	422.16	483.55	**509.21**	**483.55**
Մայիս	69.12	480.34	-	-	391.97	479.81	**461.09**	**479.89**
Հունիս	138.20	478.38	-	-	406.06	477.47	**544.26**	**477.70**
Ընդամենը	421.56	482.49	-	-	2265.35	483.15	**2686.91**	**483.05**
Եվրո								
Հունվար	-	-	-	-	45.60	551.93	**45.60**	**551.93**
Փետրվար	-	-	-	-	69.79	552.72	**69.79**	**552.72**
Մարտ	-	-	-	-	76.15	550.04	**76.15**	**550.04**
Ապրիլ	-	-	-	-	85.54	541.33	**85.54**	**541.33**
Մայիս	-	-	-	-	74.25	535.42	**74.25**	**535.42**
Հունիս	-	-	-	-	69.32	537.64	**69.32**	**537.64**
Ընդամենը	-	-	-	-	420.64	544.29	**420.64**	**544.29**

Արժույթը	Արտարժույթի վաճառք							
	Միջբանկ.		Բորսա		Ներբանկ.		Ընդամենը՝ վաճառք	
	Ծավալ (մլն միավոր)	Փոխարժեք	Ծավալ (մլն միավոր)	Փոխարժեք	Ծավալ (մլն միավոր)	Փոխարժեք	Ծավալ (մլն միավոր)	Փոխարժեք
2019								
ԱՄՆ դոլար								
Հունվար	37.40	486.24	-	-	361.28	486.36	**398.68**	**486.35**
Փետրվար	40.49	488.98	-	-	406.08	489.08	**446.57**	**489.07**
Մարտ	49.30	487.05	-	-	434.18	487.99	**483.48**	**487.90**
Ապրիլ	87.05	483.51	-	-	398.82	484.91	**485.87**	**484.66**
Մայիս	69.12	480.34	-	-	411.24	481.20	**480.36**	**481.08**
Հունիս	138.20	478.38	-	-	396.43	479.04	**534.63**	**478.87**
Ընդամենը	421.56	482.49	-	-	2408.03	484.78	**2829.59**	**484.44**
Եվրո								
Հունվար	-	-	-	-	69.61	555.83	**69.61**	**555.83**
Փետրվար	-	-	-	-	66.86	555.92	**66.86**	**555.92**
Մարտ	-	-	-	-	142.13	553.15	**142.13**	**553.15**
Ապրիլ	-	-	-	-	93.45	545.14	**93.45**	**545.14**
Մայիս	-	-	-	-	74.29	539.22	**74.29**	**539.22**
Հունիս	-	-	-	-	74.37	541.49	**74.37**	**541.49**
Ընդամենը	-	-	-	-	520.70	548.77	**520.70**	**548.77**

ԱՐԺՈՒԹԱՅԻՆ ՇՈՒԿԱՅՈՒՄ ՁԵՎԱՎՈՐՎԱԾ ՀՀ ԴՐԱՄ / ԱՄՆ ԴՈԼԱՐ ՄԻՋԻՆ ՓՈԽԱՐԺԵՔԸ

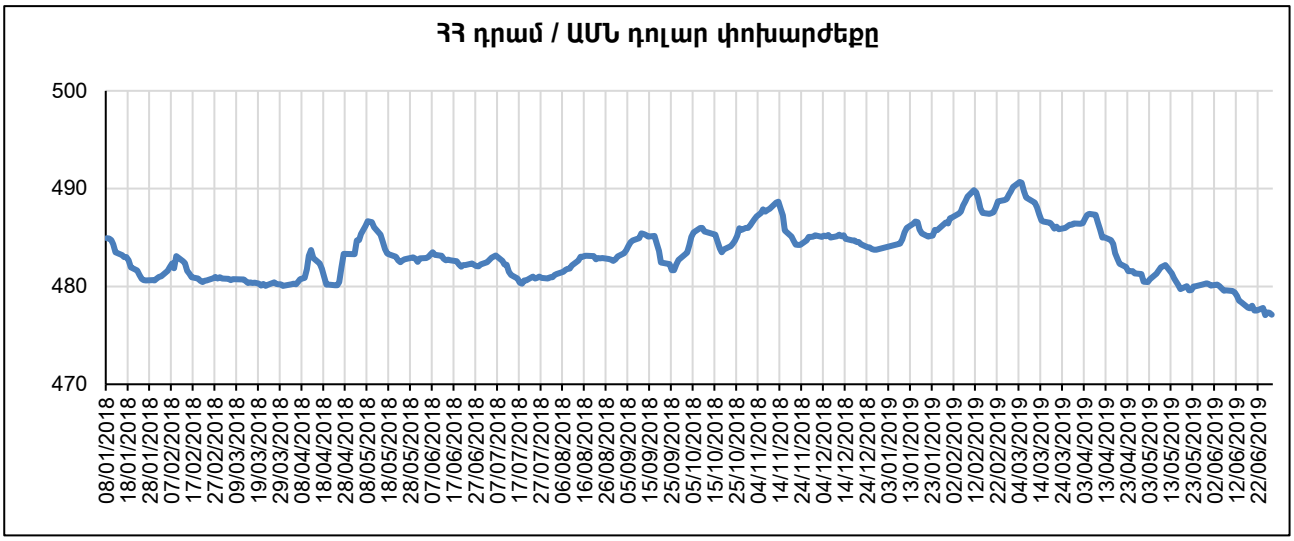
Ամսաթիվ	2018	2019					
	Դ	Հ	Փ	Մ	Ա	Մ	Հ
1	-	-	487.07	490.18	486.42	-	-
2	-	-	-	-	486.47	480.46	-
3	485.06	-	-	-	486.85	480.75	480.20
4	485.20	-	487.44	490.68	487.29	-	480.02
5	485.12	-	487.65	490.60	487.42	-	479.79
6	485.26	-	488.26	489.76	-	481.29	479.57
7	484.99	-	488.69	489.08	-	481.64	479.61
8	-	484.37	489.19	-	487.32	481.96	-
9	-	484.79	-	-	486.54	-	-
10	485.13	485.52	-	-	485.83	482.17	479.52
11	485.28	485.98	489.85	488.57	485.01	-	479.36
12	485.12	-	489.62	488.09	485.02	-	479.02
13	485.23	-	488.85	487.35	-	481.33	478.54
14	484.87	486.41	487.99	486.75	-	480.85	478.40
15	-	486.63	487.51	486.63	484.75	480.52	-
16	-	486.58	-	-	484.33	480.14	-
17	484.70	485.81	-	-	483.40	479.72	477.83
18	484.72	485.42	487.43	486.52	482.85	-	477.78
19	484.55	-	487.50	486.27	482.31	-	478.04
20	484.53	-	487.59	485.91	-	480.03	477.53
21	484.31	485.11	488.07	486.10	-	479.60	477.53
22	-	485.17	488.71	485.86	481.98	479.64	-
23	-	485.18	-	-	481.56	479.98	-
24	484.02	485.78	-	-	-	480.03	477.81
25	484.00	485.75	488.83	485.98	481.57	-	477.07
26	483.81	-	488.93	486.15	481.33	-	477.33
27	483.76	-	489.38	486.31	-	480.18	477.32
28	483.75	-	489.72	486.31	-	-	477.11
29	-	486.54	-	486.44	481.26	480.33	-
30	-	486.45	-	-	480.48	480.27	-
31	-	486.98	-	-	-	480.10	-
ժամանակահատվածի վերջ	**483.75**	**486.98**	**489.72**	**486.44**	**480.48**	**480.10**	**477.11**
ժամանակահատվածի միջին	**484.67**	**485.79**	**488.41**	**487.48**	**484.29**	**480.55**	**478.47**

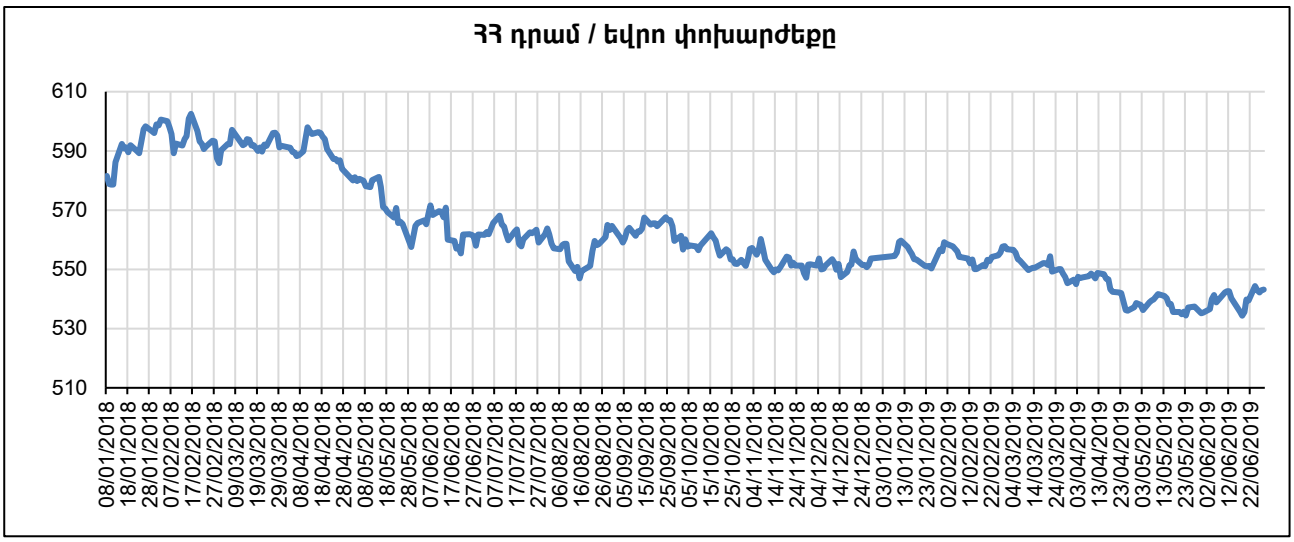
ԱՐԺՈՒԹԱՅԻՆ ՇՈՒԿԱՅՈՒՄ ՁԵՎԱՎՈՐՎԱԾ ՀՀ ԴՐԱՄ / ԵՎՐՈ ՄԻՋԻՆ ՓՈԽԱՐԺԵՔԸ

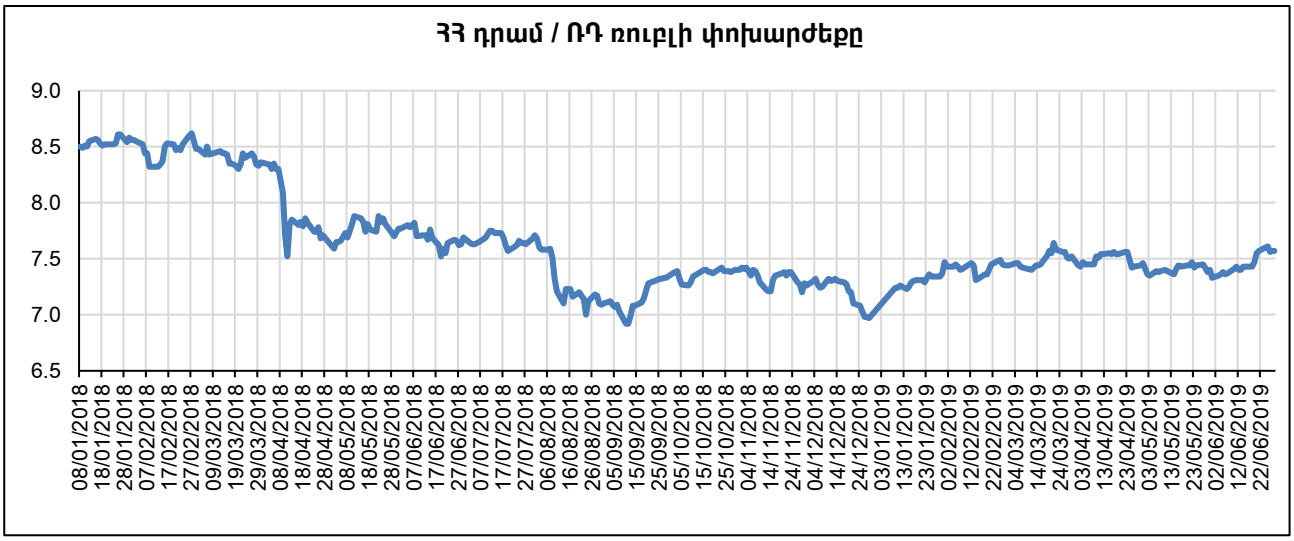
Ամսաթիվ	2018	2019					
	Դ	Հ	Փ	Մ	Ա	Մ	Հ
1	-	-	558.67	556.75	546.54	-	-
2	-	-	-	-	544.99	538.02	-
3	551.32	-	-	-	547.51	536.28	536.58
4	553.61	-	557.78	556.58	547.08	-	539.93
5	550.03	-	556.90	555.65	547.28	-	541.30
6	550.19	-	556.03	553.43	-	538.80	538.80
7	551.29	-	554.22	553.05	-	539.53	539.75
8	-	554.56	554.06	-	547.70	539.84	-
9	-	555.67	-	-	548.53	-	-
10	553.48	559.32	-	-	547.87	541.62	542.19
11	552.35	559.75	553.68	549.74	546.99	-	542.59
12	549.84	-	552.00	550.22	548.75	-	542.68
13	551.80	-	553.28	550.56	-	540.97	540.27
14	547.37	557.52	550.06	550.56	-	540.28	539.06
15	-	556.41	550.11	550.96	548.40	538.23	-
16	-	555.14	-	-	546.86	538.28	-
17	549.12	553.43	-	-	546.58	535.56	535.70
18	551.42	553.38	551.53	552.15	543.25	-	534.35
19	551.61	-	551.07	552.06	542.36	-	535.55
20	556.00	-	553.22	551.46	-	535.62	539.80
21	553.47	551.67	552.74	554.45	-	534.80	539.47
22	-	551.15	554.15	549.22	542.18	535.66	-
23	-	550.92	-	-	542.00	534.46	-
24	551.54	551.17	-	-	-	537.15	544.32
25	551.52	550.26	554.77	550.08	536.23	-	542.91
26	550.77	-	555.67	550.13	536.06	-	542.20
27	551.44	-	557.70	548.56	-	537.47	542.95
28	553.65	-	557.84	547.34	-	-	543.19
29	-	556.65	-	545.30	537.18	535.90	-
30	-	556.11	-	-	538.67	535.16	-
31	-	559.15	-	-	-	535.41	-
ժամանակահատվածի վերջ	**553.65**	**559.15**	**557.84**	**545.30**	**538.67**	**535.41**	**543.19**
ժամանակահատվածի միջին	**551.59**	**554.84**	**554.27**	**551.41**	**544.43**	**537.45**	**540.18**

ԱՐԺՈՒԹԱՅԻՆ ՇՈՒԿԱՅՈՒՄ ՁԵՎԱՎՈՐՎԱԾ ՀՀ ԴՐԱՄ / ՌԴ ՌՈՒԲԼԻ ՄԻՋԻՆ ՓՈԽԱՐԺԵՔԸ

Ամսաթիվ	2018	2019					
	Դ	Հ	Փ	Մ	Ա	Մ	Հ
1	-	-	7.43	7.44	7.44	-	-
2	-	-	-	-	7.43	7.36	-
3	7.30	-	-	-	7.47	7.35	7.35
4	7.32	-	7.43	7.46	7.45	-	7.36
5	7.27	-	7.45	7.46	7.45	-	7.38
6	7.24	-	7.43	7.43	-	7.39	7.36
7	7.25	-	7.40	7.42	-	7.38	7.37
8	-	7.22	7.41	-	7.45	7.39	-
9	-	7.24	-	-	7.52	-	-
10	7.32	7.24	-	-	7.51	7.40	7.41
11	7.30	7.26	7.45	7.40	7.54	-	7.43
12	7.31	-	7.46	7.42	7.54	-	7.40
13	7.32	-	7.44	7.44	-	7.37	7.40
14	7.30	7.23	7.31	7.44	-	7.36	7.43
15	-	7.25	7.32	7.45	7.55	7.41	-
16	-	7.29	-	-	7.54	7.44	-
17	7.29	7.30	-	-	7.56	7.43	7.43
18	7.27	7.31	7.36	7.53	7.54	-	7.43
19	7.21	-	7.36	7.57	7.54	-	7.47
20	7.20	-	7.41	7.55	-	7.44	7.55
21	7.10	7.31	7.45	7.64	-	7.44	7.57
22	-	7.29	7.46	7.58	7.56	7.47	-
23	-	7.33	-	-	7.56	7.42	-
24	7.08	7.36	-	-	-	7.44	7.60
25	7.03	7.34	7.49	7.56	7.42	-	7.61
26	6.98	-	7.45	7.56	7.43	-	7.56
27	6.98	-	7.44	7.51	-	7.45	7.57
28	6.97	-	7.44	7.50	-	-	7.57
29	-	7.34	-	7.52	7.44	7.38	-
30	-	7.37	-	-	7.46	7.40	-
31	-	7.47	-	-	-	7.33	-
ժամանակահատվածի վերջ	**6.97**	**7.47**	**7.44**	**7.52**	**7.46**	**7.33**	**7.57**
ժամանակահատվածի միջին	**7.20**	**7.30**	**7.42**	**7.49**	**7.50**	**7.40**	**7.46**

ՀՀ դրամ / ԱՄՆ դոլար փոխարժեքը
500
490
480
470
08/01/2018
18/01/2018
28/01/2018
07/02/2018
17/02/2018
27/02/2018
09/03/2018
19/03/2018
29/03/2018
08/04/2018
18/04/2018
28/04/2018
08/05/2018
18/05/2018
28/05/2018
07/06/2018
17/06/2018
27/06/2018
07/07/2018
17/07/2018
27/07/2018
06/08/2018
16/08/2018
26/08/2018
05/09/2018
15/09/2018
25/09/2018
05/10/2018
15/10/2018
25/10/2018
04/11/2018
14/11/2018
24/11/2018
04/12/2018
14/12/2018
24/12/2018
03/01/2019
13/01/2019
23/01/2019
02/02/2019
12/02/2019
22/02/2019
04/03/2019
14/03/2019
24/03/2019
03/04/2019
13/04/2019
23/04/2019
03/05/2019
13/05/2019
23/05/2019
02/06/2019
12/06/2019
22/06/2019

ՀՀ դրամ / եվրո փոխարժեքը
610
590
570
550
530
510
08/01/2018
18/01/2018
28/01/2018
07/02/2018
17/02/2018
27/02/2018
09/03/2018
19/03/2018
29/03/2018
08/04/2018
18/04/2018
28/04/2018
08/05/2018
18/05/2018
28/05/2018
07/06/2018
17/06/2018
27/06/2018
07/07/2018
17/07/2018
27/07/2018
06/08/2018
16/08/2018
26/08/2018
05/09/2018
15/09/2018
25/09/2018
05/10/2018
15/10/2018
25/10/2018
04/11/2018
14/11/2018
24/11/2018
04/12/2018
14/12/2018
24/12/2018
03/01/2019
13/01/2019
23/01/2019
02/02/2019
12/02/2019
22/02/2019
04/03/2019
14/03/2019
24/03/2019
03/04/2019
13/04/2019
23/04/2019
03/05/2019
13/05/2019
23/05/2019
02/06/2019
12/06/2019
22/06/2019

ՀՀ դրամ / ՌԴ ռուբլի փոխարժեքը
9.0
8.5
8.0
7.5
7.0
6.5
08/01/2018
18/01/2018
28/01/2018
07/02/2018
17/02/2018
27/02/2018
09/03/2018
19/03/2018
29/03/2018
08/04/2018
18/04/2018
28/04/2018
08/05/2018
18/05/2018
28/05/2018
07/06/2018
17/06/2018
27/06/2018
07/07/2018
17/07/2018
27/07/2018
06/08/2018
16/08/2018
26/08/2018
05/09/2018
15/09/2018
25/09/2018
05/10/2018
15/10/2018
25/10/2018
04/11/2018
14/11/2018
24/11/2018
04/12/2018
14/12/2018
24/12/2018
03/01/2019
13/01/2019
23/01/2019
02/02/2019
12/02/2019
22/02/2019
04/03/2019
14/03/2019
24/03/2019
03/04/2019
13/04/2019
23/04/2019
03/05/2019
13/05/2019
23/05/2019
02/06/2019
12/06/2019
22/06/2019

ԱՌԵՎՏՐԱՅԻՆ ԲԱՆԿԵՐԻ ՎԱՐԿԵՐՆ ԸՍՏ ՏՆՏԵՍՈՒԹՅԱՆ ՀԱՏՎԱԾՆԵՐԻ [1]

մլն ՀՀ դրամ

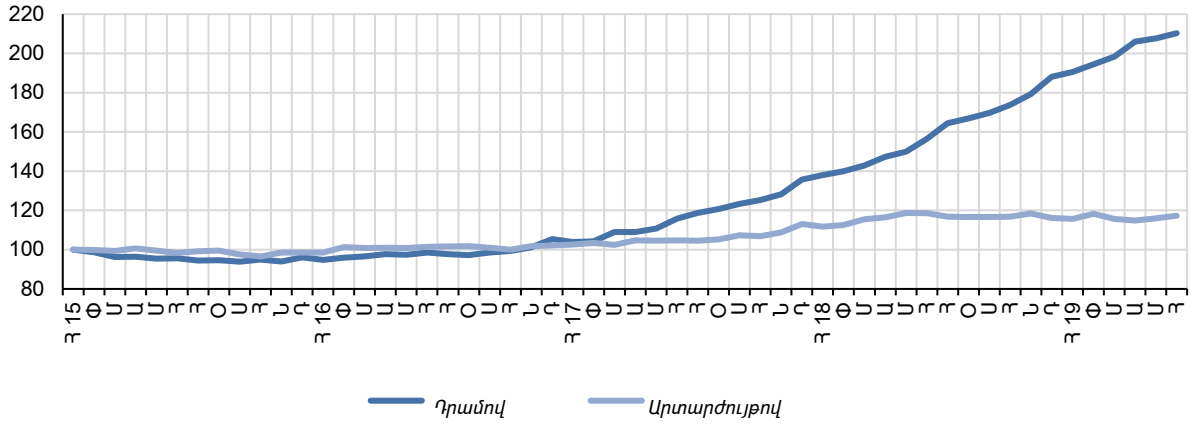
Վարկեր	2018	2019					
	Դ	Հ	Փ	Մ	Ա	Մ	Հ
Ռեզիդենտներին	**2890387**	**2902321**	**2965379**	**2957880**	**3001956**	**3028230**	**3063628**
Դրամով	1331570	1348832	1377131	1404434	1459201	1470995	1489178
Արտարժույթով	1558817	1553490	1588247	1553446	1542755	1557235	1574450
Այդ թվում՝							
Ձեռնարկություններին	1534903	1531085	1565707	1527807	1518547	1525801	1535408
Դրամով	347196	343527	344223	347002	348325	350426	349128
Մասնավոր	343384	339668	340754	343830	344831	347341	345809
Պետական	3812	3858	3469	3172	3494	3085	3319
Արտարժույթով	1187707	1187558	1221484	1180805	1170222	1175375	1186280
Մասնավոր	1175093	1174962	1208870	1168473	1158251	1163504	1174563
Պետական	12614	12597	12614	12332	11971	11872	11716
Տնային տնտեսություններին [2]	1139007	1154289	1178809	1208194	1254638	1274681	1301260
Դրամով	844333	862285	886538	914931	963212	977612	997408
Արտարժույթով	294674	292004	292272	293263	291426	297068	303851
Շահույթ չհետապնդող կազմակերպություններին	119580	117874	117716	111228	110672	110392	110139
Դրամով	66574	64924	65489	60145	60995	61358	61587
Արտարժույթով	53006	52950	52227	51083	49677	49034	48553
Այլ ֆինանսական կազմակերպություններին	96898	99074	103146	110650	118099	117355	116821
Դրամով	73467	78096	80882	82355	86669	81599	81055
Արտարժույթով	23431	20978	22264	28295	31430	35756	35766
Ոչ ռեզիդենտներին [3]	**238184**	**248253**	**251359**	**242274**	**233358**	**228826**	**234872**
Դրամով	45555	44762	44900	44843	42931	42898	49258
Արտարժույթով	192629	203491	206460	197431	190427	185928	185615
Ընդամենը՝ վարկեր (առանց կուտակված տոկոսների)	**3128570**	**3150574**	**3216738**	**3200154**	**3235314**	**3257056**	**3298501**
Ընդամենը՝ կուտակված տոկոսներ	**67217**	**69600**	**70785**	**74542**	**74996**	**78396**	**77506**
Ընդամենը՝ վարկեր (կուտակված տոկոսներով)	**3195788**	**3220174**	**3287523**	**3274696**	**3310310**	**3335452**	**3376007**

[1] Առանց կուտակված տոկոսների: Վարկերի մեջ ներառված են նաև ֆակտորինգը, ֆինանսական լիզինգը և ռեպո համաձայնագրերը:

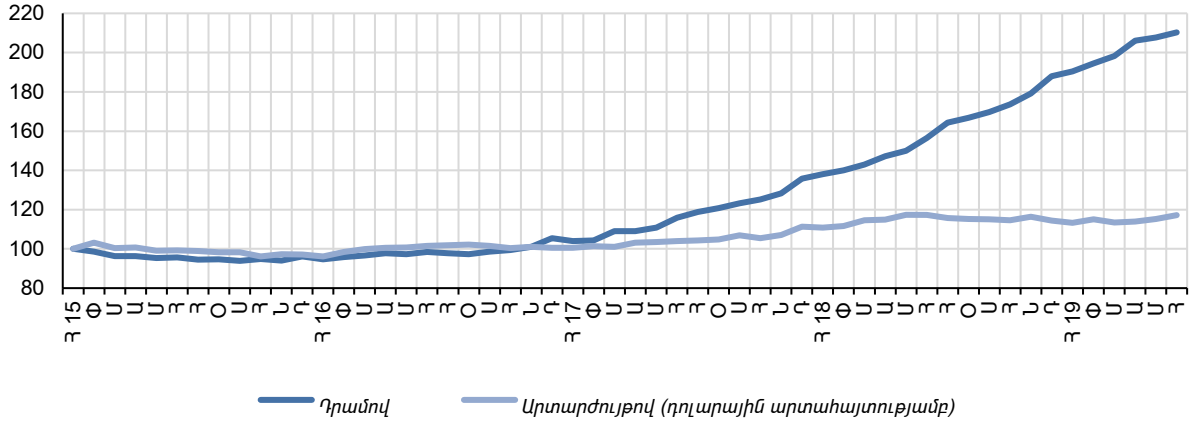
[2] Ներառյալ՝ բանկի աշխատակիցներին և բանկի հետ կապված անձանց տրամադրված վարկերը:

[3] Ընդգրկված են ոչ ռեզիդենտ ֆինանսական կազմակերպություններին, ձեռնարկություններին, տնային տնտեսություններին և շահույթ չհետապնդող կազմակերպություններին տրամադրված վարկերը:

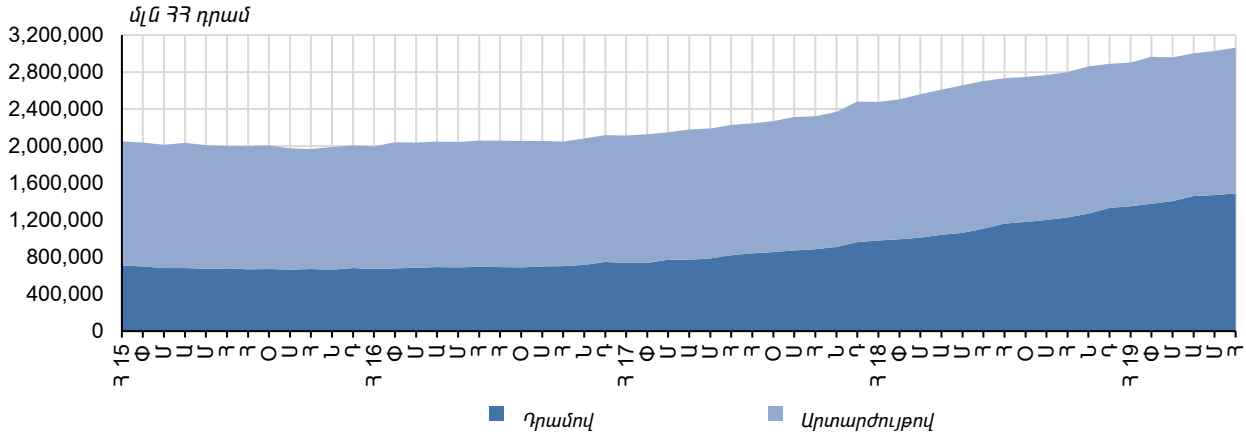
Առևտրային բանկերի կողմից ռեզիդենտներին տրված վարկերի վարքագիծն ըստ արժույթի (2015 թ. հունվար = 100)

Առևտրային բանկերի կողմից ռեզիդենտներին տրված վարկերի վարքագիծն ըստ արժույթի (2015 թ. հունվար = 100)

Առևտրային բանկերի կողմից ռեզիդենտներին տրված վարկերն ըստ արժույթի

ԱՌԵՎՏՐԱՅԻՆ ԲԱՆԿԵՐԻ ՎԱՐԿԱՅԻՆ ՆԵՐԴՐՈՒՄՆԵՐՆ ԸՍՏ ԺԱՄԿԵՏԱՅՆՈՒԹՅԱՆ[1]

Ցուցանիշներ	2018	2019					
	Դ	Հ	Փ	Մ	Ա	Մ	Հ
մնացորդը (մլն ՀՀ դրամ)							
ժամկետային վարկային ներդրումներ	2959829	2983956	3030523	3020393	3058834	3076629	3140765
այդ թվում՝ կարճաժամկետ	471760	471996	454216	421948	413639	396338	415689
երկարաժամկետ	2488069	2511960	2576307	2598445	2645195	2680291	2725076
Երկարաձգված վարկային ներդրումներ	88009	75717	106370	99379	103238	109397	92143
այդ թվում՝ կարճաժամկետ	60871	47352	75728	73610	77860	85566	68300
երկարաժամկետ	27138	28365	30642	25768	25378	23831	23844
ժամկետանց վարկային ներդրումներ	30710	31760	31221	32030	32123	33618	33586
այդ թվում՝ կարճաժամկետ	14648	15130	14033	14206	14256	15590	15552
երկարաժամկետ	16062	16630	17188	17824	17867	18028	18035
Ընդամենը՝ վարկային ներդրումներ	**3078548**	**3091432**	**3168114**	**3151801**	**3194195**	**3219644**	**3266494**
կշիռն ընդհանուր վարկային ներդրումներում (%)							
ժամկետային վարկային ներդրումներ	96.1	96.5	95.7	95.8	95.8	95.6	96.2
Երկարաձգված վարկային ներդրումներ	2.9	2.4	3.4	3.2	3.2	3.4	2.8
ժամկետանց վարկային ներդրումներ	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0
Ընդամենը՝ վարկային ներդրումներ	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**
այդ թվում՝ կարճաժամկետ	17.8	17.3	17.2	16.2	15.8	15.5	15.3
երկարաժամկետ	82.2	82.7	82.8	83.8	84.2	84.5	84.7

[1] Ներառված չեն միջբանկային պահանջները: Կարճաժամկետ են համարվում մինչև 1 տարի մարման ժամկետով, իսկ երկարաժամկետ՝ 1 տարուց ավելի մարման ժամկետով վարկային ներդրումները:

ԱՌԵՎՏՐԱՅԻՆ ԲԱՆԿԵՐԻ ԱՅԼ ՎԱՐԿԱՅԻՆ ԳՈՐԾԱՌՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԳՈՐԾԻՔԱԿԱԶՄԸ

Ժամկետ	Ակրեդիտիվներ[1]		Բանկային երաշխիքներ[2]		Ֆակտորինգ		Ֆինանսական վարձակալություն	
	մլն ՀՀ դրամ	կշիռը[3] (%)	մլն ՀՀ դրամ	կշիռը[3] (%)	մլն ՀՀ դրամ	կշիռը[3] (%)	մլն ՀՀ դրամ	կշիռը[3] (%)
2018								
Դեկտեմբեր	9459	0.2	127693	2.6	24682	0.5	4857	0.1
2019								
Հունվար	8545	0.2	121150	2.4	25124	0.5	4870	0.1
Փետրվար	8057	0.2	123347	2.4	25504	0.5	4880	0.1
Մարտ	6417	0.1	123424	2.4	25697	0.5	5179	0.1
Ապրիլ	6955	0.1	122365	2.3	25104	0.5	5320	0.1
Մայիս	6391	0.1	125661	2.4	25694	0.5	5740	0.1
Հունիս	11292	0.2	125403	2.4	26332	0.5	6133	0.1

[1] Ներառված են ինչպես ակրեդիտիվների գծով հաճախորդների նկատմամբ պահանջները, այնպես էլ ակրեդիտիվների գծով հաճախորդների սառեցված հաշիվները:
[2] Ներառված են երաշխավորությունների գծով հետհաշվեկշռային պայմանական պարտավորությունները:
[3] Ներկայացված է կշիռը բանկերի ընդհանուր ակտիվներում:

ԱՌԵՎՏՐԱՅԻՆ ԲԱՆԿԵՐԻ ԿՈՂՄԻՑ ՌԵԶԻԴԵՆՏՆԵՐԻՆ ՏՐԱՄԱԴՐՎԱԾ ՎԱՐԿԵՐԻ ՃՅՈՒՂԱՅԻՆ ԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔԸ [1]

մլն ՀՀ դրամ

Ճյուղեր	Մայիս 2019			Հունիս 2019		
	ՀՀ դրամ	արտարժույթ	ընդամենը	ՀՀ դրամ	արտարժույթ	ընդամենը
Ռեզիդենտներին տրված վարկեր, ավանդներ, ֆակտորինգ, լիզինգ, ռեպո համաձայնագրեր ըստ ճյուղերի, այդ թվում՝	**1501651**	**1598375**	**3100026**	**1531526**	**1611659**	**3143185**
Գյուղատնտեսություն, անտառային տնտեսություն և ձկնորսություն, այդ թվում՝	**91378**	**61725**	**153104**	**93276**	**61793**	**155069**
բուսաբուծություն	47038	34826	81864	47582	34550	82131
անասնապահություն	38614	14806	53420	39734	15004	54738
անտառային տնտեսություն և փայտամթերումներ	373	1451	1824	372	1331	1703
ձկնորսություն և ձկնաբուծություն	2308	4603	6911	2544	4709	7253
Հանքագործական արդյունաբերություն և բացահանքերի շահագործում, այդ թվում՝	**15282**	**112565**	**127848**	**15348**	**103854**	**119202**
մետաղական հանքաքարի արդյունահանում	8	95735	95743	8	90145	90154
շինանյութի արդյունահանում	14999	2433	17432	15076	2375	17451
Մշակող արդյունաբերություն, այդ թվում՝	**54690**	**164949**	**219640**	**56350**	**164908**	**221257**
սննդի արդյունաբերություն, այդ թվում՝	14226	45711	59937	15041	45755	60796
մսի մշակում և պահածոյացում	978	5209	6186	1108	5515	6623
մրգերի և բանջարեղենի մշակում և պահածոյացում	1315	8381	9695	1477	8491	9967
կաթնամթերքի արտադրություն	3415	5891	9307	3807	5963	9770
հացի և ալյուրե հրուշակեղենի արտադրություն	2954	10320	13274	3173	10324	13496
խմիչքների արդյունաբերություն	6014	43899	49912	5946	43631	49576
ծխախոտի արդյունաբերություն	1195	4260	5455	1514	4275	5789
մանածագործական արտադրատեսակների և հագուստի արտադրություն	1244	4067	5311	1478	5029	6507
կաշվե արտադրատեսակների արտադրություն	237	292	529	183	287	470
փայտանյութի, թղթի, փայտե և թղթե արտադրատեսակների արտադրություն (բացի կահույքից)	1665	2497	4163	1675	2609	4283
պոլիգրաֆիական գործունեություն	1313	1447	2760	1365	1430	2795
քիմիական նյութերի արտադրություն	11324	2124	13448	11322	2118	13440
դեղագործական արտադրատեսակների արտադրություն	272	237	509	324	231	555
ռետինե և պլաստմասսայե արտադրատեսակների արտադրություն	1163	7427	8590	1160	7704	8864
ոչ մետաղական արտադրատեսակների արտադրություն	4236	13539	17775	4217	13365	17581
հիմնային մետաղների արտադրություն	87	720	807	78	670	748
մետաղե պատրաստի արտադրատեսակների արտադրություն (բացի մեքենաներից և սարքավորումներից)	2519	10556	13075	2634	10627	13260
համակարգիչների, էլեկտրոնային, օպտիկական և էլեկտրական սարքավորումների արտադրություն	1534	722	2256	1516	777	2293
կահույքի արտադրություն	1710	3404	5114	1747	3350	5097
մեքենաների և սարքավորումների նորոգում և տեղակայում	431	372	803	456	346	801
էլեկտրականության, գազի, գոլորշու և լավորակ օդի մատակարարում, այդ թվում՝	**35343**	**94103**	**129446**	**37051**	**93795**	**130845**
էլեկտրաէներգիայի արտադրություն, փոխանցում և բաշխում	30959	77577	108537	32641	77451	110092
Ջրամատակարարում, կոյուղի, թափոնների կառավարում և վերամշակում	**112**	**84**	**196**	**113**	**83**	**196**
Շինարարություն, այդ թվում՝	**41646**	**130465**	**172111**	**42911**	**129693**	**172604**
բնակելի և ոչ բնակելի շենքերի շինարարություն	29536	96479	126016	30126	97947	128072
ճանապարհների և երկաթուղիների շինարարություն	5689	8782	14471	6142	8993	15134
Առևտուր, այդ թվում՝	**96896**	**362549**	**459445**	**98353**	**362513**	**460866**
ավտոմեքենաների, մոտոցիկլետների և դրանց պահեստամասերի առևտուր և նորոգում	3287	10166	13453	3478	11037	14516
մեծածախ առևտուր	39531	225020	264551	38539	223824	262364
մանրածախ առևտուր	54078	127363	181441	56335	127652	183987
Փոխադրումներ և պահեստային տնտեսություն, այդ թվում՝	**8401**	**43597**	**51997**	**8561**	**42648**	**51209**
տաքսու ծառայություններ	845	2801	3646	913	2686	3600
ավտոճանապարհային բեռնափոխադրումներ և փոխադրման ծառայություններ	5005	21207	26212	5019	21060	26079
օդային տրանսպորտի գործունեություն	1162	17733	18895	1206	16383	17589
պահեստավորում և պահպանում	61	35	97	62	35	97
Կացության և հանրային սննդի կազմակերպում, այդ թվում՝	**37419**	**125236**	**162655**	**39562**	**125418**	**164979**
հյուրանոցների և համանման բնակատեղերի տրամադրման ծառայություններ	21821	77566	99387	23419	77967	101386
հանրային սննդի կազմակերպում	13805	43049	56854	14016	41559	55574

մլն ՀՀ դրամ

Ճյուղեր	Մայիս 2019			Հունիս 2019		
	ՀՀ դրամ	արտարժույթ	Ընդամենը	ՀՀ դրամ	արտարժույթ	Ընդամենը
Տեղեկատվություն և կապ, այդ թվում՝	**13763**	**39482**	**53245**	**5304**	**46424**	**51728**
հրատարակչական գործ	506	253	759	513	261	774
հեռուստառադիոծրագրերի կազմում և հեռարձակում	233	6145	6378	222	6206	6427
հեռահաղորդակցություն	9299	24920	34219	569	31738	32306
համակարգչային ծրագրավորում և հարակից գործունեություն	2737	6579	9316	2801	6598	9399
Ֆինանսական և ապահովագրական գործունեություն, այդ թվում՝	**112366**	**84256**	**196622**	**123526**	**85160**	**208686**
առևտրային բանկեր	30779	45921	76700	42470	49030	91500
վարկային կազմակերպություններ	17801	32542	50343	19496	30682	50178
ապահովագրական ընկերություններ	4781	243	5024	3799	3	3802
ներդրումային ընկերություններ	43088	2391	45479	41336	2434	43770
այլ ֆինանսական կազմակերպություններ	15917	3158	19076	16424	3011	19435
Անշարժ գույքի հետ կապված գործունեություն, այդ թվում՝	**4977**	**31217**	**36194**	**4542**	**30873**	**35415**
սեփականություն հանդիսացող անշարժ գույքի առք և վաճառք	3545	4159	7705	3099	4664	7763
Մասնագիտական, գիտական և տեխնիկական գործունեություն, այդ թվում՝	**11891**	**21821**	**33712**	**11768**	**21598**	**33366**
իրավաբանական և հաշվապահական գործունեություն	8014	3244	11258	7906	3095	11001
ճարտարապետական և ճարտարագիտական գործունեություն	251	7181	7432	267	7156	7423
գիտական հետազոտություններ և մշակումներ	120	2724	2844	111	2710	2822
գովազդային գործունեություն	1737	3905	5642	1707	3880	5587
Կրթություն, այդ թվում՝	**3052**	**5865**	**8918**	**3033**	**6052**	**9085**
բարձրագույն կրթություն	2366	4738	7104	2345	4946	7291
Առողջապահություն	**3222**	**7274**	**10496**	**3192**	**7360**	**10552**
Մշակույթ, զվարճություն, հանգիստ	**4688**	**11448**	**16136**	**4726**	**11499**	**16225**
Տնտեսության այլ ճյուղեր, այդ թվում՝	**110860**	**88566**	**199426**	**111619**	**99538**	**211157**
ոսկերչական արտադրատեսակների և զարդերի արտադրություն	74	2129	2203	70	2283	2353
զբոսաշրջություն	412	2162	2574	410	2363	2773
Հիփոթեկային վարկեր, այդ թվում՝	**177361**	**109908**	**287269**	**184124**	**111208**	**295332**
անշարժ գույքի ձեռքբերման հիպոտեկային վարկեր	158247	88948	247195	164588	90124	254713
անշարժ գույքի վերանորոգման հիպոտեկային վարկեր	14104	16302	30406	14167	16495	30663
անշարժ գույքի կառուցապատման հիպոտեկային վարկեր	4963	4658	9621	5323	4588	9911
Սպառողական վարկեր, այդ թվում՝	**678303**	**103264**	**781566**	**688166**	**107243**	**795409**
քարտային վարկեր	96607	98747	195354	95521	101999	197520
ավտովարկեր	6166	127	6293	6358	168	6527
կենցաղային և համակարգչային տեխնիկայի ձեռքբերման վարկեր	86536	0	86536	86653	0	86653
ոսկու գրավով վարկեր	128702	328	129030	128326	327	128653
այլ սպառողական վարկեր	360293	4061	364354	371309	4748	376056

[1] Աղյուսակին առնչվող պատմական շարքերը տեղադրված են ՀՀ ԿԲ տնային էջի «Վիճակագրություն» բաժնի «Դրամավարկային և ֆինանսական վիճակագրություն» ենթաբաժնում:

ԱՌԵՎՏՐԱՅԻՆ ԲԱՆԿԵՐԻ ՉԱՇԽԱՏՈՂ ԱԿՏԻՎՆԵՐԻ ՏԵՍԱԿԱՐԱՐ ԿՇԻՌՆ ԸՍՏ ՈԼՈՐՏՆԵՐԻ [1]

%

	31.12.2018	31.01.2019	28.02.2019	31.03.2019	30.04.2019	31.05.2019	30.06.2019
Չաշխատող ակտիվներ	**4.23**	**4.55**	**4.68**	**4.50**	**4.42**	**4.67**	**4.84**
1. Ռեզիդենտների չաշխատող ակտիվներ	**4.12**	**4.43**	**4.51**	**4.39**	**4.30**	**4.55**	**4.68**
Գյուղատնտեսություն, անտառային տնտեսություն և ձկնորսություն	0.27	0.25	0.25	0.24	0.23	0.24	0.25
Մշակող արդյունաբերություն	0.76	0.76	0.79	0.78	0.70	0.67	0.72
Էլեկտրականության, գազի, գոլորշու և լավորակ օդի մատակարարում	0.00	0.00	0.00	0.02	0.02	0.06	0.06
Շինարարություն	0.12	0.12	0.13	0.14	0.14	0.22	0.19
Առևտուր	0.45	0.66	0.63	0.61	0.57	0.60	0.60
Կեցության և հանրային սննդի կազմակերպում	0.23	0.22	0.26	0.24	0.28	0.29	0.32
Տեղեկատվություն և կապ	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Ֆինանսական և ապահովագրական գործունեություն	0.02	0.02	0.02	0.02	0.02	0.02	0.00
Տնտեսության այլ ճյուղեր	0.44	0.43	0.45	0.46	0.45	0.44	0.45
Հիփոթեկային վարկեր	0.20	0.22	0.22	0.20	0.19	0.19	0.19
Սպառողական վարկեր	1.39	1.46	1.50	1.47	1.47	1.57	1.67
2. Ոչ ռեզիդենտների չաշխատող ակտիվներ (ընդամենը)	**0.11**	**0.11**	**0.17**	**0.11**	**0.12**	**0.12**	**0.16**

[1] Չաշխատող ակտիվներում ներառված են նաև դեբիտորական պարտքերը: Չաշխատող ակտիվներում ընդգրկված են «հսկվող», «ոչ ստանդարտ» և «կասկածելի» դասերով դասակարգված ակտիվները:

ՀՀ ԱՌԵՎՏՐԱՅԻՆ ԲԱՆԿԵՐԻ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԻՋԲԱՆԿԱՅԻՆ ՎԱՐԿԵՐԸ

մլն ՀՀ դրամ

ժամկետ	Միջբանկային վարկեր [1,2]		
	ՀՀ դրամով	արտարժույթով	ընդամենը
2018			
Դեկտեմբեր	31779	43250	75029
2019			
Հունվար	25931	41243	67174
Փետրվար	13200	38227	51427
Մարտ	21636	49108	70745
Ապրիլ	28504	43493	71997
Մայիս	30779	48063	78842
Հունիս	42470	49030	91500

[1] Ներառյալ՝ միջբանկային ռեպո համաձայնագրերը:
[2] Առանց կուտակված տոկոսների:

ՎԱՐԿԱՅԻՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՎԱՐԿԵՐՆ ԸՍՏ ՏՆՏԵՍՈՒԹՅԱՆ ՀԱՏՎԱԾՆԵՐԻ [1]

մլն ՀՀ դրամ

Վարկեր	2018	2019					
	Դ	Հ	Փ	Մ	Ա	Մ	Հ
Ռեզիդենտներին	**224584**	**233227**	**248466**	**266761**	**276336**	**270203**	**273618**
Դրամով	162529	163998	171903	174549	178697	181573	182402
Արտարժույթով	62055	69230	76563	92212	97638	88630	91216
Այդ թվում՝							
Ձեռնարկություններին	33303	39873	47193	62512	68511	60215	63801
Դրամով	14392	13977	14572	14365	14359	14332	14275
Մասնավոր	14323	13910	14495	14290	14251	14226	14172
Պետական	69	68	77	75	108	106	103
Արտարժույթով	18911	25896	32621	48147	54152	45883	49526
Մասնավոր	18911	25896	32621	48147	54152	45883	49526
Պետական	0	0	0	0	0	0	0
Տնային տնտեսություններին [2]	188668	192296	200268	203328	206940	209206	209062
Դրամով	145681	149108	156461	159385	163562	166556	167457
Արտարժույթով	42987	43188	43807	43943	43378	42650	41604
Շահույթ չհետապնդող կազմակերպություններին	1109	1057	1005	920	885	782	755
Դրամով	953	912	871	799	776	685	669
Արտարժույթով	155	145	134	122	109	97	86
Այլ ֆինանսական կազմակերպություններին	1505	1	1	1	0	0	0
Դրամով	1504	0	0	0	0	0	0
Արտարժույթով	1	1	1	1	0	0	0
Ոչ ռեզիդենտներին [3]	**82152**	**86206**	**85012**	**89494**	**92468**	**97881**	**106171**
Դրամով	9	11	9	9	11	12	18
Արտարժույթով	82143	86196	85003	89485	92457	97869	106154
ԸՆԴԱՄԵՆԸ՝ ՎԱՐԿԵՐ	**306736**	**319434**	**333478**	**356255**	**368804**	**368085**	**379789**

[1] Առանց կուտակված տոկոսների: Վարկերի մեջ ներառված են նաև ֆակտորինգը, ֆինանսական լիզինգը և ռեպո համաձայնագրերը:

[2] Ներառյալ՝ վարկային կազմակերպության աշխատակիցներին և վարկային կազմակերպության հետ կապված անձանց տրամադրված վարկերը:

[3] Ընդգրկված են ոչ ռեզիդենտ ֆինանսական կազմակերպություններին, ձեռնարկություններին, տնային տնտեսություններին և շահույթ չհետապնդող կազմակերպություններին տրամադրված վարկերը:

ՎԱՐԿԱՅԻՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՎԱՐԿԱՅԻՆ ՆԵՐԴՐՈՒՄՆԵՐՆ ԸՍՏ ԺԱՄԿԵՏԱՅՆՈՒԹՅԱՆ

մլն ՀՀ դրամ

Ցուցանիշներ [1]	2018	2019					
	Դ	Հ	Փ	Մ	Ա	Մ	Հ
մնացորդը (մլն ՀՀ դրամ)							
Ժամկետային վարկային ներդրումներ	301613	314306	329018	350569	360591	360077	372118
այդ թվում՝ կարճաժամկետ	103716	105806	106647	109027	110758	119326	123142
երկարաժամկետ	197897	208501	222370	241542	249832	240751	248976
Երկարաձգված վարկային ներդրումներ	4583	4632	2654	4729	4866	5162	5192
այդ թվում՝ կարճաժամկետ	2502	2591	846	2695	2875	3411	3357
երկարաժամկետ	2080	2041	1807	2034	1991	1751	1835
Ժամկետանց վարկային ներդրումներ	2371	2783	2887	2903	3468	3803	4164
այդ թվում՝ կարճաժամկետ	2232	2566	2673	2707	3269	3418	3890
երկարաժամկետ	140	217	214	195	199	384	274
Ընդամենը՝ վարկային ներդրումներ	**308567**	**321722**	**334559**	**358201**	**368925**	**369042**	**381474**
կշիռն ընդհանուր վարկային ներդրումներում (%)							
Ժամկետային վարկային ներդրումներ	97.7	97.7	98.3	97.9	97.7	97.6	97.5
Երկարաձգված վարկային ներդրումներ	1.5	1.4	0.8	1.3	1.3	1.4	1.4
Ժամկետանց վարկային ներդրումներ	0.8	0.9	0.9	0.8	0.9	1.0	1.1
Ընդամենը՝ վարկային ներդրումներ	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**
այդ թվում՝ կարճաժամկետ	35.1	34.5	32.9	31.9	31.7	34.2	34.2
երկարաժամկետ	64.9	65.5	67.1	68.1	68.3	65.8	65.8

[1] Ներառված չեն պահանջները վարկային կազմակերպությունների և բանկերի նկատմամբ: Կարճաժամկետ են համարվում մինչև 1 տարի մարման ժամկետով, իսկ երկարաժամկետ՝ 1 տարուց ավելի մարման ժամկետով վարկային ներդրումները:

ՎԱՐԿԱՅԻՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱՅԼ ՎԱՐԿԱՅԻՆ ԳՈՐԾԱՌՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԳՈՐԾԻՔԱԿԱԶՄԸ

Ժամկետ	Երաշխավորություններ[1]		Ֆակտորինգ		Ֆինանսական վարձակալություն	
	մլն ՀՀ դրամ	կշիռը[2] (%)	մլն ՀՀ դրամ	կշիռը[2] (%)	մլն ՀՀ դրամ	կշիռը[2] (%)
2018						
Դեկտեմբեր	16525	3.0	77492	13.9	16103	2.9
2019						
Հունվար	14155	2.5	81101	14.2	15929	2.8
Փետրվար	5720	1.0	79041	13.5	16335	2.8
Մարտ	5879	1.0	82939	13.6	17044	2.8
Ապրիլ	9054	1.5	85440	13.8	18238	2.9
Մայիս	17565	2.8	90601	14.6	19054	3.1
Հունիս	17688	2.8	97514	15.4	19721	3.1

[1] Ներառված են երաշխավորությունների գծով հետհաշվեկշռային պայմանական պարտավորությունները:
[2] Ներկայացված է կշիռը վարկային կազմակերպությունների ընդհանուր ակտիվներում:

ՎԱՐԿԱՅԻՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԿՈՂՄԻՑ ՌԵԶԻԴԵՆՏՆԵՐԻՆ ՏՐԱՄԱԴՐՎԱԾ ՎԱՐԿԵՐԻ ՃՅՈՒՂԱՅԻՆ ԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔԸ [1]

մլն ՀՀ դրամ

Ճյուղեր	Մայիս 2019			Հունիս 2019		
	ՀՀ դրամ	արտարժույթ	ընդամենը	ՀՀ դրամ	արտարժույթ	ընդամենը
Ռեզիդենտներին տրված վարկեր, ավանդներ, ֆակտորինգ, լիզինգ, արժութային սվոպ, ռեպո համաձայնագրեր ըստ ճյուղերի, այդ թվում՝	**323281**	**93967**	**417248**	**328744**	**96529**	**425274**
Գյուղատնտեսություն, անտառային տնտեսություն և ձկնորսություն, այդ թվում՝	**45227**	**18840**	**64068**	**45318**	**18210**	**63528**
բուսաբուծություն	18161	5863	24023	17925	5640	23565
անասնապահություն	21929	5361	27290	22145	5149	27294
անտառային տնտեսություն և փայտամթերումներ	5	2	8	9	4	13
ձկնորսություն և ձկնաբուծություն	639	262	900	652	255	907
Հանքագործական արդյունաբերություն և բացահանքերի շահագործում, այդ թվում՝	**101**	**81**	**182**	**99**	**82**	**181**
մետաղական հանքաքարի արդյունահանում	5	10	14	5	9	13
շինանյութի արդյունահանում	95	44	138	93	47	139
Մշակող արդյունաբերություն, այդ թվում՝	**6734**	**3071**	**9805**	**6741**	**3175**	**9916**
սննդի արդյունաբերություն, այդ թվում՝	3253	1308	4561	3356	1310	4667
մսի մշակում և պահածոյացում	169	202	372	172	192	364
մրգերի և բանջարեղենի մշակում և պահածոյացում	942	327	1270	988	360	1349
կաթնամթերքի արտադրություն	407	117	524	433	120	553
հացի և ալյուրե հրուշակեղենի արտադրություն	658	615	1273	692	573	1265
խմիչքների արդյունաբերություն	1049	323	1372	1024	397	1421
ծխախոտի արդյունաբերություն	-	-	-	-	-	-
մանածագործական արտադրատեսակների և հագուստի արտադրություն	379	411	790	372	316	688
կաշվե արտադրատեսակների արտադրություն	53	42	95	52	41	92
փայտանյութի, թղթի, փայտե և թղթե արտադրատեսակների արտադրություն (բացի կահույքից)	131	82	213	132	217	349
պոլիգրաֆիական գործունեություն	167	107	273	162	105	267
քիմիական նյութերի արտադրություն	14	1	15	14	1	15
դեղագործական արտադրատեսակների արտադրություն	8	40	48	7	57	64
ռետինե և պլաստմասսայե արտադրատեսակների արտադրություն	510	77	587	454	73	527
ոչ մետաղական արտադրատեսակների արտադրություն	294	188	482	291	182	473
հիմնային մետաղների արտադրություն	89	1	90	87	1	88
մետաղե պատրաստի արտադրատեսակների արտադրություն (բացի մեքենաներից և սարքավորումներից)	115	208	323	114	198	312
համակարգիչների, էլեկտրոնային, օպտիկական և էլեկտրական սարքավորումների արտադրություն	293	-	293	284	-	284
կահույքի արտադրություն	154	107	260	170	105	275
մեքենաների և սարքավորումների նորոգում և տեղակայում	129	78	208	131	78	209
էլեկտրականության, գազի, գոլորշու և լավորակ օդի մատակարարում, այդ թվում՝	**75**	**180**	**255**	**74**	**171**	**244**
էլեկտրաէներգիայի արտադրություն, փոխանցում և բաշխում	71	171	242	70	163	233
Ջրամատակարարում, կոյուղի, թափոնների կառավարում և վերամշակում	**129**	**-**	**129**	**129**	**-**	**129**
Շինարարություն, այդ թվում՝	**1114**	**2717**	**3832**	**1135**	**2680**	**3815**
բնակելի և ոչ բնակելի շենքերի շինարարություն	630	874	1505	615	852	1467
ճանապարհների և երկաթուղիների շինարարություն	466	1587	2053	500	1561	2061
Առևտուր, այդ թվում՝	**10184**	**11805**	**21989**	**10014**	**11667**	**21681**
ավտոմեքենաների, մոտոցիկլետների և դրանց պահեստամասերի առևտուր և նորոգում	361	557	918	362	541	903
մեծածախ առևտուր	1703	3326	5029	1662	3366	5027
մանրածախ առևտուր	7904	7595	15499	7799	7476	15276
Փոխադրումներ և պահեստային տնտեսություն, այդ թվում՝	**1366**	**2293**	**3659**	**1325**	**2491**	**3816**
տաքսու ծառայություններ	421	291	713	398	276	674
ավտոճանապարհային բեռնափոխադրումներ և փոխադրման ծառայություններ	817	1309	2127	796	1485	2281
օդային տրանսպորտի գործունեություն	0	616	616	9	616	625
պահեստավորում և պահպանում	70	3	73	69	3	71
Կացության և հանրային սննդի կազմակերպում, այդ թվում՝	**1359**	**596**	**1955**	**1385**	**570**	**1956**
հյուրանոցների և համանման բնակատեղերի տրամադրման ծառայություններ	448	146	594	472	139	611
հանրային սննդի կազմակերպում	645	443	1087	654	424	1079

մլն ՀՀ դրամ

Ճյուղեր	Մայիս 2019			Հունիս 2019		
	ՀՀ դրամ	արտարժույթ	Ընդամենը	ՀՀ դրամ	արտարժույթ	Ընդամենը
Տեղեկատվություն և կապ, այդ թվում՝	**167**	**149**	**316**	**169**	**174**	**343**
հրատարակչական գործ	25	-	25	31	-	31
հեռուստառադիոծրագրերի կազմում և հեռարձակում	16	16	32	15	16	31
հեռահաղորդակցություն	50	59	109	48	56	104
համակարգչային ծրագրավորում և հարակից գործունեություն	69	64	133	70	93	162
Ֆինանսական և ապահովագրական գործունեություն	**142558**	**5529**	**148087**	**146467**	**5503**	**151971**
այդ թվում՝ վարկեր, ավանդներ	5385	3	5388	4435	-	4435
այդ թվում՝ թղթակցային հաշիվներ	-	-	-	-	-	-
առևտրային բանկեր	130842	5118	135959	135037	5098	140135
այդ թվում՝ վարկեր, ավանդներ	128842	5118	133959	133037	5098	138135
այդ թվում՝ թղթակցային հաշիվներ	-	-	-	-	-	-
վարկային կազմակերպություններ	11146	408	11554	11150	406	11556
ապահովագրական ընկերություններ	-	-	-	-	-	-
ներդրումային ընկերություններ	-	-	-	-	-	-
այլ ֆինանսական կազմակերպություններ	-	-	-	-	-	-
Անշարժ գույքի հետ կապված գործունեություն, այդ թվում՝	**22**	**140**	**162**	**21**	**138**	**159**
սեփականություն հանդիսացող անշարժ գույքի առք և վաճառք	12	28	40	12	28	39
Մասնագիտական, գիտական և տեխնիկական գործունեություն, այդ թվում՝	**127**	**525**	**652**	**114**	**519**	**633**
իրավաբանական և հաշվապահական գործունեություն	56	147	203	45	143	188
ճարտարապետական և ճարտարագիտական գործունեություն	26	191	217	25	185	210
գիտական հետազոտություններ և մշակումներ	5	-	5	5	-	5
գովազդային գործունեություն	34	31	64	32	29	62
Կրթություն, այդ թվում՝	**81**	**4**	**85**	**86**	**4**	**90**
բարձրագույն կրթություն	44	-	44	43	-	43
Առողջապահություն	**1194**	**273**	**1467**	**1248**	**304**	**1552**
Մշակույթ, զվարճություն, հանգիստ	**442**	**204**	**646**	**427**	**169**	**597**
Տնտեսության այլ ճյուղեր, այդ թվում՝	**2419**	**33346**	**35765**	**2363**	**36869**	**39232**
ոսկերչական արտադրատեսակների և զարդերի արտադրություն	19	245	265	20	307	327
զբոսաշրջություն	485	81	566	474	79	553
Հիփոթեկային վարկեր, այդ թվում՝	**17557**	**13416**	**30973**	**17778**	**13074**	**30853**
անշարժ գույքի ձեռքբերման հիպոտեկային վարկեր	14565	4551	19116	14610	4397	19007
անշարժ գույքի վերանորոգման հիպոտեկային վարկեր	2992	8865	11857	3168	8678	11846
Սպառողական վարկեր, այդ թվում՝	**92426**	**795**	**93222**	**93848**	**730**	**94578**
քարտային վարկեր	-	-	-	-	-	-
ավտովարկեր	6271	-	6271	5706	6	5712
կենցաղային և համակարգչային տեխնիկայի ձեռքբերման վարկեր	745	-	745	787	-	787
ոսկու գրավով վարկեր	30528	-	30528	30604	-	30604
այլ սպառողական վարկեր	54882	795	55678	56751	724	57475

[1] Աղյուսակին առնչվող պատմական շարքերը տեղադրված են ՀՀ ԿԲ տնային էջի «Վիճակագրություն» բաժնի «Դրամավարկային և ֆինանսական վիճակագրություն» ենթաբաժնում:

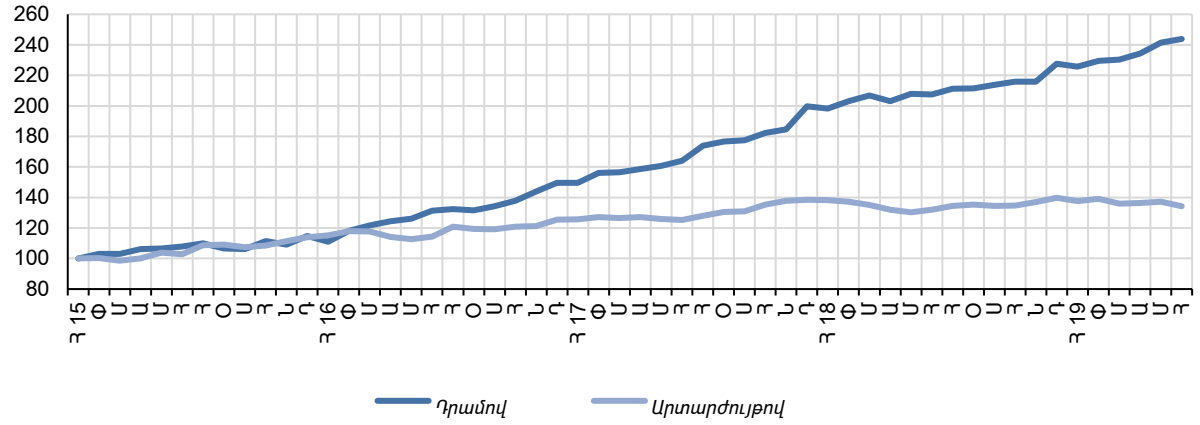
ԱՌԵՎՏՐԱՅԻՆ ԲԱՆԿԵՐԻ ԱՎԱՆԴՆԵՐՆ ԸՍՏ ՏՆՏԵՍՈՒԹՅԱՆ ՀԱՏՎԱԾՆԵՐԻ [1]

մլն ՀՀ դրամ

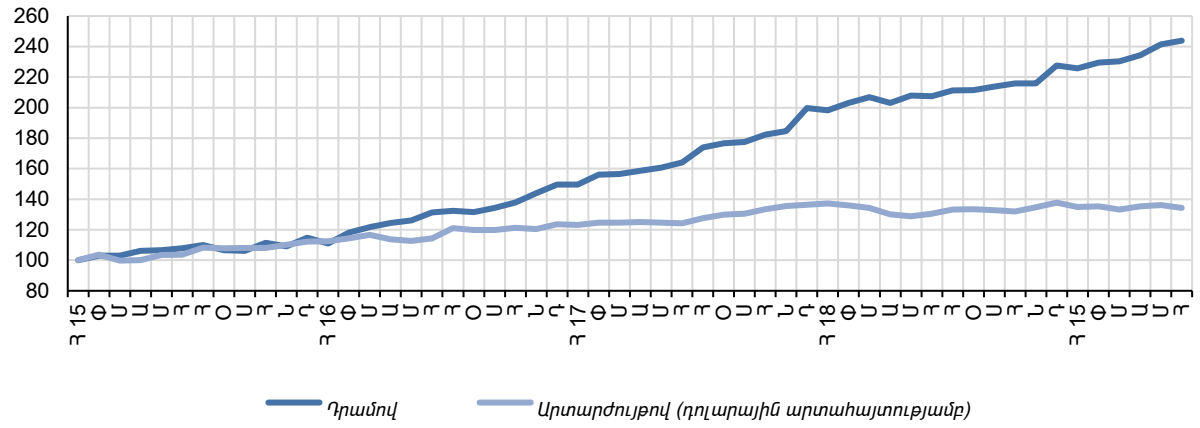
Ավանդներ	2018	2019					
	Դ	Հ	Փ	Մ	Ա	Մ	Հ
Ոչ ռեզիդենտներից [2]	**709740**	**736257**	**755183**	**751712**	**791414**	**821903**	**813912**
Արտարժույթով	603382	625827	642782	640126	676844	705576	692287
Դրամով	106358	110430	112401	111586	114570	116327	121625
Ռեզիդենտներից	**2247556**	**2221578**	**2249358**	**2227658**	**2249524**	**2289761**	**2276678**
Դրամով	***1063407***	***1054806***	***1071754***	***1076313***	***1094599***	***1127450***	***1138981***
Ցպահանջ (ներառյալ՝ հաշիվներ)	380124	362750	358212	353769	355069	366157	361117
Ձեռնարկություններից	174009	176369	165878	157316	152438	157783	148537
Մասնավոր	166200	168574	157372	149375	144688	150501	142086
Պետական	7810	7795	8506	7941	7750	7283	6452
Տնային տնտեսություններից	166176	145977	153435	154473	156528	161983	169108
Շահույթ չհետապնդող կազմակերպություններից	31579	31252	31317	32186	30926	31314	29638
Այլ ֆինանսական կազմակերպություններից	8360	9152	7583	9793	15176	15077	13833
Ժամկետային	683283	692056	713542	722544	739530	761293	777865
Ձեռնարկություններից	81779	85903	93026	95850	98936	105110	105135
Մասնավոր	55272	56127	57160	57899	61405	65263	66715
Պետական	26508	29776	35867	37952	37531	39847	38420
Տնային տնտեսություններից	433503	442274	450110	456953	463254	468974	477700
Շահույթ չհետապնդող կազմակերպություններից	28906	31354	35989	36520	37218	35601	39477
Այլ ֆինանսական կազմակերպություններից	136649	131657	133810	132864	139276	149184	154052
Ռեպո համաձայնագրերի գծով պարտավորություններ ռեզիդենտների հանդեպ (բացառությամբ միջբանկային գործառնությունների)	2447	867	606	357	846	2423	1500
Արտարժույթով	***1184148***	***1166772***	***1177604***	***1151346***	***1154926***	***1162311***	***1137697***
Ցպահանջ (ներառյալ՝ հաշիվներ)	361299	362731	357642	343994	353006	364558	349291
Ձեռնարկություններից	179742	174504	175977	167599	178601	188386	169195
Մասնավոր	164120	168232	169246	160616	171651	180720	161540
Պետական	15622	6271	6731	6983	6951	7666	7656
Տնային տնտեսություններից	151970	157721	156193	154026	152210	154697	156265
Շահույթ չհետապնդող կազմակերպություններից	21506	21605	16627	16311	16719	16420	16883
Այլ ֆինանսական կազմակերպություններից	8080	8901	8845	6058	5476	5056	6948
Ժամկետային	822850	804042	819962	807352	801919	797752	788406
Ձեռնարկություններից	80463	64765	72027	68036	67647	63434	55223
Մասնավոր	72731	64278	71537	67720	67340	63118	54908
Պետական	7732	487	490	316	307	316	315
Տնային տնտեսություններից	712163	709060	713837	705471	701166	701047	700658
Շահույթ չհետապնդող կազմակերպություններից	22424	23044	26869	26479	26014	26213	26014
Այլ ֆինանսական կազմակերպություններից	7801	7173	7229	7365	7092	7058	6511
Ընդամենը՝ ավանդներ (առանց կուտակված տոկոսների)	**2957296**	**2957836**	**3004541**	**2979370**	**3040938**	**3111664**	**3090590**
Ընդամենը՝ կուտակված տոկոսներ	**35004**	**35491**	**36426**	**38804**	**39767**	**39447**	**39952**
Ընդամենը՝ ավանդներ (կուտակված տոկոսներով)	**2992300**	**2993327**	**3040967**	**3018174**	**3080706**	**3151111**	**3130542**

[1] Առանց կուտակված տոկոսների:
[2] Ընդգրկված են ոչ ռեզիդենտ ֆինանսական կազմակերպությունների, ձեռնարկությունների, տնային տնտեսությունների և շահույթ չհետապնդող կազմակերպությունների ցպահանջ (ներառյալ՝ հաշիվները) և ժամկետային ավանդները:

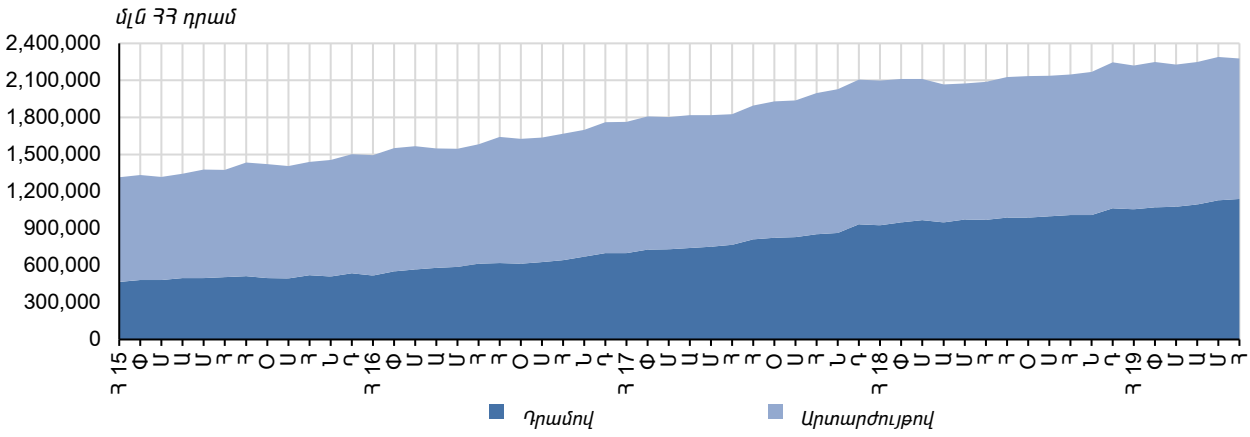
Առևտրային բանկերի կողմից ռեզիդենտներից ներգրավված ավանդների վարքագիծն ըստ արժույթի (2015 թ. հունվար = 100)

Առևտրային բանկերի կողմից ռեզիդենտներից ներգրավված ավանդների վարքագիծն ըստ արժույթի (2015 թ. հունվար =100)

Առևտրային բանկերի կողմից ռեզիդենտներից ներգրավված ավանդներն ըստ արժույթի

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՔԱՆԱԿԸ ԵՎ ԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔԸ

	2018	2019					
	Դ	Հ	Փ	Մ	Ա	Մ	Հ
Բանկերի քանակը	17	17	17	17	17	17	17
Բանկերի քանակն ըստ կազմակերպաիրավական ձևի	17	17	17	17	17	17	17
ԲԲԸ	3	3	3	3	3	3	3
ՓԲԸ	14	14	14	14	14	14	14
Օտարերկրյա փայատերերի մասնակցությամբ	15	15	15	15	15	15	15
այդ թվում՝ 50%-ից ավելի	10	10	10	10	10	10	10
այդ թվում՝ 95%-ից ավելի	10	10	10	10	10	10	10
Բանկերի կանոնադրական հիմնադրամներում օտարերկրյա մասնակիցների բաժինը (տոկոսներով)	62.8	62.8	62.5	61.9	61.9	61.8	61.7
Վարկային կազմակերպությունների քանակը	39	39	39	39	39	39	39
Օտարերկրյա փայատերերի մասնակցությամբ	16	16	16	16	16	16	16
այդ թվում՝ 50%-ից ավելի	12	12	12	12	12	12	12
այդ թվում՝ 95%-ից ավելի	9	9	9	9	9	9	9
Վարկային կազմակերպությունների կանոնադրական հիմնադրամներում օտարերկրյա մասնակիցների բաժինը (տոկոսներով)	7.6	7.6	7.6	7.6	7.7	7.7	7.6
Ապահովագրական ընկերությունների քանակը [1]	7	7	7	7	7	7	7
այդ թվում՝ կյանքի ապահովագրության լիցենզիա ունեցող	0	0	0	0	0	0	0
այդ թվում՝ ոչ կյանքի ապահովագրության լիցենզիա ունեցող	7	7	7	7	7	7	7
Օտարերկրյա փայատերերի մասնակցությամբ	3	3	3	3	3	3	3
այդ թվում՝ 50%-ից ավելի	3	3	3	3	3	3	3
այդ թվում՝ 95%-ից ավելի	1	1	1	1	1	1	1
Ապահովագրական բրոքերներ	3	3	3	3	3	3	3
Արժեթղթերի շուկայում ներդրումային ծառայություն մատուցող անձինք	28	28	28	29	29	29	29
այդ թվում՝ ներդրումային ծառայություն մատուցող բանկ	17	17	17	17	17	17	17
այդ թվում՝ ներդրումային ծառայություն մատուցող ընկերություն	11	11	11	12	12	12	12
Հաշվետու թողարկող հանդիսացող ընկերությունների քանակը	22	22	22	22	22	22	22
Գրավատների քանակը	127	127	126	125	122	121	118
ժամանակաշրջանում լիցենզավորված	2	0	2	0	0	0	0
ժամանակաշրջանում լիցենզիան ուժը կորցրած ճանաչված	0	0	3	1	4	1	3
Փոխանակման կետերի քանակը [2]	213	198	213	213	213	215	212
ժամանակաշրջանում լիցենզավորված	0	1	0	2	0	0	1
ժամանակաշրջանում լիցենզիան ուժը կորցրած ճանաչված	0	1	1	0	0	1	4
Արժութային դիլերների քանակը	1	1	1	0	0	0	0
Վճարահաշվարկային կազմակերպություններ	10	10	10	10	10	10	10
Ակտիվների կառավարիչներ	3	3	3	3	3	3	3
Ֆոնդեր այդ թվում՝	31	31	31	31	32	32	32
կենսաթոշակային ֆոնդեր	8	8	8	8	8	8	8
պարտադիր	6	6	6	6	6	6	6
կամավոր	2	2	2	2	2	2	2
ներդրումային ֆոնդեր	23	23	23	23	24	24	24

[1] Ներկայացված է լիցենզավորված և գործող ապահովագրական ընկերությունների քանակը:
[2] Ներկայացված են գործող փոխանակման կետերը և մասնաճյուղերը: Ներառված չեն ժամանակավորապես գործունեությունը դադարեցված փոխանակման կետերը:

ՀՀ ԲԱՆԿԵՐԻ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՅՈՒՅԱՆԻՇՆԵՐԸ ԵՎ ԴՐԱՆՑ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆԸ [3]

մլն ՀՀ դրամ

Ցուցանիշներ	31.05.2019	30.06.2019	(30.06.2019) – (31.05.2019)
Հաշվեկշռային կապիտալ	772337	770635	-1703
Կանոնադրական հիմնադրամ	510548	510548	0
Շահույթ / վնաս [1]	167555	164508	-3047
այդ թվում՝			
Հաշվետու ժամանակաշրջանի շահույթ (վնաս)	23451	28782	5332
Տոկոսային եկամուտներ	157152	189239	32087
Տոկոսային ծախսեր	90687	109209	18522
Ոչ տոկոսային եկամուտներ	51821	62431	10611
Ոչ տոկոսային ծախսեր	63479	75569	12090
Այլ ծախսեր [2]	31356	38109	6753
Ընդհանուր պարտավորություններ	**4452699**	**4484919**	**32220**
այդ թվում՝			
Բանկերի թղթակցային հաշիվներ	13272	15142	1871
Այլ պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ (ներառյալ՝ ԿԲ)	489747	513188	23442
Պարտավորություններ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	680928	692382	11454
Ցպահանջ պարտավորություններ իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց նկատմամբ	1074070	1047379	-26691
Իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց ժամկետային ավանդներ	1776903	1775384	-1519
Ընդհանուր ակտիվներ	**5225036**	**5255553**	**30517**
այդ թվում՝			
Կանխիկ դրամական միջոցներ	148198	151108	2910
Թղթակցային հաշիվներ բանկերում (ներառյալ՝ ԿԲ)	751975	724869	-27106
Այլ պահանջներ բանկերի նկատմամբ (ներառյալ՝ ԿԲ)	189102	184242	-4860
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	118571	117843	-728
Պետական արժեթղթեր	569691	581004	11314
Այլ արժեթղթեր	72195	76991	4797
Վարկեր իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց	3058526	3097531	39005
Վարկային ներդրումներ	**3291344**	**3311277**	**19934**
այդ թվում՝			
Ստանդարտ վարկեր	3119142	3133539	14397
Հսկվող վարկեր	68747	71586	2839
Ոչ ստանդարտ վարկեր	47881	49045	1164
Կասկածելի վարկեր	55573	57107	1533

ՀՀ ԱՌԵՎՏՐԱՅԻՆ ԲԱՆԿԵՐԻ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՆՈՐՄԱՏԻՎՆԵՐԻ ՄԵԾՈՒԹՅՈՒՆԸ

%

Ցուցանիշներ	Փաստացի ցուցանիշներ 31.05.2019	Փաստացի ցուցանիշներ 30.06.2019	ՀՀ ԿԲ կողմից սահմանված նվազագույն սահմանա-չափերը
Ն1[1] (ընդհանուր կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների գումարների հարաբերություն)	17.65	17.43	12
Ն2[1] (բարձր իրացվելի ակտիվների և ընդհանուր ակտիվների գումարների հարաբերություն)	27.10	27.15	15
Ն2[2] (բարձր իրացվելի ակտիվների և ցպահանջ պարտավորությունների գումարների հարաբերություն)	114.21	111.44	60

[1] Ներառված է նախորդ և ընթացիկ ժամանակաշրջանների շահույթի (վնասի) գումարը:
[2] Ընդգրկված են ակտիվների զուտ մասհանումները, շահութահարկը և հաշվարկված շահաբաժինները:
[3] Ներկայացված են ՀՀ-ում գործող 17 առևտրային բանկերի տվյալներ:

ՀՀ ՎԱՐԿԱՅԻՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՅՈՒՅԱՆԻՇՆԵՐԸ ԵՎ ԴՐԱՆՑ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆԸ

մլն ՀՀ դրամ

Ցուցանիշներ	31.05.2019	30.06.2019	(30.06.2019) – (31.05.2019)
Հաշվեկշռային կապիտալ	307526	294923	-12603
Կանոնադրական հիմնադրամ	194018	194468	450
Շահույթ / վնաս [1]	104923	91007	-13916
այդ թվում՝			
հաշվետու ժամանակաշրջանի շահույթ (վնաս)	30824	37479	6655
տոկոսային եկամուտներ	23164	27112	3948
տոկոսային ծախսեր	8338	9760	1422
ոչ տոկոսային եկամուտներ	36564	45311	8747
ոչ տոկոսային ծախսեր	10291	11642	1351
զուտ մասհանումներ	8345	11009	2664
այլ ծախսեր [2]	1962	2746	784
Ընդհանուր պարտավորություններ	**314266**	**338377**	**24111**
այդ թվում՝			
Բանկերից ներգրաված միջոցներ	107036	99782	-7254
Այլ ֆինանսական կազմակերպություններից ներգրաված միջոցներ	39141	46636	7495
Ցպահանջ պարտավորություններ ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց նկատմամբ	94	91	-2
Ժամկետային պարտավորություններ ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց նկատմամբ	97774	104389	6615
Ընդհանուր ակտիվներ	**621793**	**633301**	**11508**
այդ թվում՝			
Կանխիկ դրամական միջոցներ	3302	3567	265
Բանկային հաշիվներ	59071	52844	-6227
Այլ պահանջներ բանկերի նկատմամբ	136676	140587	3911
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	11640	11698	58
Վարկեր	258350	263731	5381
Ֆինանսական վարձակալություն	19054	19721	667
Պետական արժեթղթեր	17938	18140	202
Այլ արժեթղթեր	27667	27697	29
Վարկային ներդրումներ	**411210**	**419964**	**8753**
այդ թվում՝			
Ստանդարտ վարկեր	382291	389645	7354
Հսկվող վարկեր	17738	18551	814
Ոչ ստանդարտ վարկեր	7068	7474	405
Կասկածելի վարկեր	4113	4294	181

ՎԱՐԿԱՅԻՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԿԱՊԻՏԱԼԻ ՀԱՄԱՐԺԵՔՈՒԹՅԱՆ ՆՈՐՄԱՏԻՎԻ ՄԵԾՈՒԹՅՈՒՆԸ

%

Ցուցանիշ	31.05.2019	30.06.2019	Սահմանաչափը
Ն1[1] (ընդհանուր կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների գումարների հարաբերություն)[3]	37.44	36.96	2 – 10

[1] Ներառված է նախորդ և ընթացիկ ժամանակաշրջանների շահույթի (վնասի) գումարը:
[2] Ընդգրկված են ակտիվների շահութահարկը և հաշվարկված շահաբաժինները:
[3] Ն1 նորմատիվի հաշվարկում ընդգրկված են միայն այն վարկային կազմակերպությունների ցուցանիշները, որոնք, համաձայն իրենց կանոնադրության, հրապարակային օֆերտայի միջոցով ներգրավում են փոխառություններ:

ՀՀ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՑՈՒՑԱՆԻՇՆԵՐԸ ԵՎ ԴՐԱՆՑ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆԸ

մլն ՀՀ դրամ

Ցուցանիշներ	31.05.2019	30.06.2019	(30.06.2019) – (31.05.2019)
Դրամական միջոցներ	40	61	21
Բանկային հաշիվներ	1151	1083	-67
Ապահովագրության գծով ստացվելիք գումարներ	8257	7628	-630
Վերաապահովագրողների բաժինն ապահովագրական պահուստներում	4972	4728	-243
Հատուցումների գծով պահանջներ	1266	1472	206
Ավանդներ բանկերում	18650	18955	306
Տրամադրված փոխառություններ	256	245	-11
Արժեթղթեր	8592	8992	400
Ռեպո համաձայնագրով վաճառված արժեթղթեր	4707	3699	-1008
Ապագա ժամանակաշրջանի ծախսեր և ապահովագրության գծով կանխավճարներ	2778	2715	-63
Հիմնական միջոցներ	3240	3215	-26
Հնարավոր կորուստների անհավաքագրելիության պահուստներ	-741	-722	20
Այլ ակտիվներ	4655	4022	-633
Ընդամենը՝ ակտիվներ	**57823**	**56094**	**-1729**
Դրամ	56625	54878	-1747
Արտարժույթ	1198	1216	18
Վճարվելիք գումարներ ապահովագրական հատուցումների գծով	666	702	36
Համաապահովագրողներին, վերաապահովագրողներին փոխանցվելիք գումարներ	2192	1828	-364
Ներգրաված փոխառություններ և վարկեր	1329	1276	-53
Ապահովագրական պահուստներ այդ թվում՝	26185	25907	-278
ՉԱՊ	19281	19020	-260
Պահանջների պահուստ	5253	5233	-20
Այլ պահուստներ	1651	1654	2
Ռեպո համաձայնագրեր	4394	3457	-937
Այլ պարտավորություններ	3778	3260	-518
Ընդամենը՝ պարտավորություններ	**38544**	**36586**	**-1958**
Դրամ	36581	35087	-1494
Արտարժույթ	1963	1498	-464
Կանոնադրական կապիտալ	16044	16044	0
Ընթացիկ ժամանակաշրջանի չբաշխված շահույթ/վնաս	143	378	234
Նախորդ ժամանակաշրջանի չբաշխված շահույթ/վնաս	1689	1689	0
Այլ	1403	1398	-5
Ընդամենը՝ սեփական կապիտալ	**19279**	**19508**	**230**
Այլ ցուցանիշներ			
Ապահովագրական գումարներ	38101173	38226723	125550
Ապահովագրավճարների համախառն մեծությունը	22980	26463	3483
Վերաապահովագրողին փոխանցված ապահովագրավճարներ	3730	4079	349
Ապահովագրական հատուցումների համախառն մեծությունը	9805	11875	2070
Վերաապահովագրողի բաժինն ապահովագրական հատուցումներում	511	743	232

ՊԱՐՏԱԴԻՐ ԿԵՆՍԱԹՈՇԱԿԱՅԻՆ ՖՈՆԴԵՐԻ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՅՈՒՅԱՆԻՇՆԵՐ (30.06.2019)

հազար ՀՀ դրամ

Ցուցանիշներ	Հավասարակշռված ֆոնդեր		Պահպանողական ֆոնդեր		Կայուն եկամտային ֆոնդեր		Ընդամենը	այդ թվում արտարժույթ
	Ընդամենը	այդ թվում արտար-ժույթ	Ընդամենը	այդ թվում արտար-ժույթ	Ընդամենը	այդ թվում արտար-ժույթ		
Զուտ ակտիվների արժեք (NAV)	2907287	-	193666663	-	1790946	-	198364896	-
Դրամական միջոցներ և ավանդներ	936021	29283	73593089	3490822	594301	20968	75123411	3541073
Պարտատոմսեր այդ թվում՝	1165968	104709	65178206	5512570	829773	138963	67173948	5756242
ՀՀ պետական պարտատոմսեր	729294	-	48135645	395816	454336	-	49319275	395816
այլ պարտատոմսեր	436674	104709	17042561	5116754	375437	138963	17854673	5360425
Բաժնային արժեթղթեր [1]	811455	811455	53484514	53484514	375437	375437	54671406	54671406
Այլ ակտիվներ	14886	-	2425136	-	10414	-	2450436	-
Ընդամենը ակտիվներ	2928330	945447	194680946	62487906	1809925	535367	199419201	63968720
Ընդամենը պարտավորություններ	21044	-	1014282	-	18979	-	1054305	-
Փայի հաշվարկային արժեք (ՀՀ դրամ)	1593	X	1572	X	1612	X	X	X
Ֆոնդերի եկամտաբերություն տարեսկզբից (%) [2]	9.85	X	9.47	X	9.73	X	X	X
Ֆոնդերի եկամտաբերություն ստեղծման պահից (%) [2]	1.64	X	1.50	X	0.76	X	X	X

[1] Բաժնային արժեթղթերը ներառում են բաժնետոմսեր, փայամասնակցություններ հինդեքսային և այլ ֆոնդերում, ինչպես նաև այլ փայամասնակցություններ:

[2] Եկամտաբերությունն արտահայտված է հաշվետու ամսվա վերջի և նախորդ ամիսների վերջին օրերի, հաշվետու տարեսկզբի և ֆոնդերի ստեղծման պահի դրությամբ և հաշվարկված է ՀՀ ԿԲ խորհրդի կողմից 6.03.2012-ին հաստատված «Կենսաթոշակային ֆոնդի ակտիվների եկամտաբերության հաշվարկի մեթոդաբանությունը և եկամտաբերության մասին տեղեկատվության ներկայացման չափանիշները» կանոնակարգ 10/17-ի պահանջներին համապատասխան:

ՆԵՐԴՐՈՒՄԱՅԻՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՄԱՏՈՒՑՈՂ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՑՈՒՑԱՆԻՇՆԵՐ

մլն ՀՀ դրամ

Ցուցանիշներ	Դ 18	Հ 19	Փ 19	Մ 19	Ա 19	Մ 19	Հ 19
Հաշվեկշռային ընդհանուր կապիտալ	**10659**	**10295**	**10518**	**10832**	**10446**	**10548**	**10723**
Չբաշխված շահույթ (վնաս) այդ թվում՝	3588	3649	3778	3937	3561	3668	3956
Ընթացիկ ժամանակաշրջանի շահույթ	2467	51	280	454	703	1023	1345
Միջնորդավճարներ և եկամուտներ ՆԾ մատուցումից (հիմնական և ոչ հիմնական)	896	34	59	140	182	210	294
Արժեթղթերի վաճառքից ստացված զուտ եկամուտներ	389	10	35	63	215	373	599
Կանոնադրական կապիտալ	4160	4215	4215	4251	4366	4366	4366
Ընդհանուր պարտավորություններ	**45935**	**46597**	**47972**	**48855**	**47626**	**44123**	**42918**
Ռեզիդենտ բանկերից ներգրավված վարկեր	945	917	888	951	965	718	708
Ռեպո համաձայնագրեր ռեզիդենտ բանկերի հետ	39109	41859	42614	42620	42007	39994	38286
Հաշվեկշռային ընդհանուր ակտիվներ	**56594**	**56892**	**58489**	**59687**	**58072**	**54671**	**53641**
Կանխիկ դրամական միջոցներ	2	3	3	3	3	2	2
Բանկային հաշիվներ	1224	1468	1516	1500	1223	1160	1880
Ռեպո համաձայնագրերով վաճառված արժեթղթեր	39889	42362	43520	43798	42495	41232	39526
Ռեպո համաձայնագրերով ձեռք բերված արժեթղթեր	1816	2887	2876	1723	1599	1432	1441
Պետական արժեթղթեր	4219	3193	2887	3707	3481	2948	2521
Այլ արժեթղթեր	3335	3543	3542	3425	3446	2948	3288

ՆԵՐԴՐՈՒՄԱՅԻՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՄԱՏՈՒՑՈՂ ԱՆՁԱՆՑ ԿՈՂՄԻՑ ԿՆՔՎԱԾ ԳՈՐԾԱՐՔՆԵՐ [1]

մլն ՀՀ դրամ

Ցուցանիշներ	Դ 18	Հ 19	Փ 19	Մ 19	Ա 19	Մ 19	Հ 19
Ներդրումային ծառայություն մատուցող բանկերի կողմից կնքված գործարքներ	236302	212546	172467	184587	336508	424435	715600
բաժնետոմսեր և այլ փայաբաժիններ	11227	11585	14013	17045	7020	8836	6000
այդ թվում՝ բորսայական	60	2	11	2	0	1	3026
կորպորատիվ պարտատոմսեր	7338	4646	7625	3756	7141	118740	11948
այդ թվում՝ բորսայական	6033	3046	4211	3041	6066	4374	2901
պետական պարտատոմսեր	21492	29050	17254	19965	96980	85069	41797
այդ թվում՝ բորսայական	5339	5428	4825	2794	12908	14292	7763
ռեպո/հակադարձ ռեպո գործարքներ [2]	196246	167265	133575	143821	225367	211790	655855
այդ թվում՝ բորսայական	884	547	860	532	798	1481	1150
Ներդրումային ընկերությունների կողմից կնքված գործարքներ	57634	68798	57024	59568	70859	61578	49255
բաժնետոմսեր և այլ փայաբաժիններ	0	10	858	-	308	224	573
այդ թվում՝ բորսայական	0	0	858	-	298	0	6
կորպորատիվ պարտատոմսեր	725	797	1399	972	389	818	393
այդ թվում՝ բորսայական	604	777	1221	920	341	743	393
պետական պարտատոմսեր	6060	5050	2268	5706	11794	10121	7844
այդ թվում՝ բորսայական	-	-	-	-	603	-	17
ռեպո/հակադարձ ռեպո գործարքներ [2]	50849	62942	52498	52890	58368	50416	40445
այդ թվում՝ բորսայական	884	480	675	390	461	479	755

[1] Գործարքները չեն ներառում առաջնային շուկայի և Կենտրոնական բանկի հետ կնքված գործարքները:
[2] Ռեպո/հակադարձ ռեպո գործարքները չեն ներառում երկարաձգումները:

ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՎԵՐՑՎԱԾ ՄԻՋՈՑՆԵՐ

մլն ՀՀ դրամ

Ցուցանիշներ	Դ 18	Հ 19	Փ 19	Մ 19	Ա 19	Մ 19	Հ 19
Կառավարման վերցված դրամական միջոցներ	167	201	192	197	214	190	200
Կառավարման վերցված արժեթղթեր	4604	5231	5240	5073	4159	4199	4255
այդ թվում՝ ՊՊ	4604	5231	5240	5073	4159	4199	4255

ՊԱՀԱՌՈՒԹՅԱՆ ՎԵՐՑՎԱԾ ԱՐԺԵԹՂԹԵՐ

Ցուցանիշներ	Դ 18	Հ 19	Փ 19	Մ 19	Ա 19	Մ 19	Հ 19
Պետական արժեթղթեր *(մլն ՀՀ դրամ)*	25874	26077	25617	25682	26397	22633	25785
Ոչ պետական արժեթղթեր *(մլն հատ)*	38	34	40	40	40	41	37

ՀՀ ՎՃԱՐԱՀՀԱՇՎԱՐԿԱՅԻՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՑՈՒՑԱՆԻՇՆԵՐԸ ԵՎ ԴՐԱՆՑ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆԸ

հազար ՀՀ դրամ

Ցուցանիշներ	31.05.2019	30.06.2019	(30.06.2019)–(31.05.2019)
Համախառն շահույթ/վնաս	2051138	2324873	273735
Գործառնական շահույթ/վնաս	716335	821203	104869
Այլ ոչ գործառնական շահույթ/վնաս	79795	109473	29678
Զուտ շահույթ/վնաս շահութահարկի գծով նվազեցումից հետո	787162	929210	142048
Դրամական միջոցներ և դրան համարժեքներ	4296311	6652824	2356512
Հաշիվներ բանկերում	7814437	7793031	-21406
Ընթացիկ ֆինանսական ներդրումներ	1133763	1233358	99595
Դեբիտորական պարտքեր	4077577	3901009	-176568
Համակարգչային ծրագրեր	3416213	3417604	1392
Հիմնական միջոցներ	14634163	14575859	-58305
Այլ ակտիվներ	7358904	7327845	-31059
Ընդհանուր ակտիվներ	**39245156**	**41483926**	**2168770**
Ստացված կարճաժամկետ և երկարաժամկետ փոխառություններ և վարկեր	1928356	1974845	46489
Կանխավճարային և այլ ընթացիկ կրեդիտորական պարտքեր	6413238	8326463	1913225
Էլեկտրոնային փող	597277	1084054	486777
Այլ պարտավորություններ	8903306	8578600	-324706
Ընդհանուր պարտավորություններ	**17842178**	**19963962**	**2121785**
Կանոնադրական կապիտալի զուտ գումար	4913993	4913993	0
Չբաշխված շահույթ/չծածկված վնաս ընթացիկ ժամանակաշրջանում	1086520	1228092	141572
Չբաշխված շահույթ/չծածկված վնաս նախորդ ժամանակաշրջանում	5206341	5203998	-2343
Պահուստային կապիտալ	490117	490117	0
Սեփական կապիտալի այլ տարրեր	9706007	9683764	-22243
Ընդհանուր կապիտալ	**21402979**	**21519964**	**116985**

ԳՐԱՎԱՏՆԵՐԻ ՅՈՒՅԱՆԻՇՆԵՐ

մլն ՀՀ դրամ

ժամկետ	Տրամադրված վարկերի ծավալ	Ներգրավված միջոցներ
2018		
Դեկտեմբեր	8139	7917
2019		
Հունվար	8281	7980
Փետրվար	8464	8088
Մարտ	8357	7912
Ապրիլ	8297	7843
Մայիս	8193	7884
Հունիս	7857	7645

ԱՐՏԱՐԺՈՒՅԹԻ ՓՈԽԱՆԱԿՄԱՆ ԿԵՏԵՐԻ ԿՈՂՄԻՑ ԻՐԱԿԱՆԱՑՎԱԾ ԳՈՐԾԱՌՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

Ցուցանիշներ	Դ 18	Հ 19	Փ 19	Մ 19	Ա 19	Մ 19	Հ 19
Շրջանառության ծավալ (հազար միավոր)							
ԱՄՆ դոլար	80058	53974	58878	69304	72440	78783	84095
Եվրո	10879	7291	7708	9448	11052	11823	11954
ՌԴ ռուբլի	2299724	1764766	1562147	1747499	1852409	1910775	2173670
Առքի միջին փոխարժեք							
ԱՄՆ դոլար	483.54	483.78	486.73	485.85	482.46	478.90	476.35
Եվրո	555.11	550.16	551.06	548.03	539.89	533.91	535.33
ՌԴ ռուբլի	7.08	7.18	7.35	7.41	7.42	7.33	7.38
Վաճառքի միջին փոխարժեք							
ԱՄՆ դոլար	485.03	485.43	488.10	487.37	483.94	480.42	477.94
Եվրո	557.82	552.54	553.39	550.17	542.09	535.90	537.66
ՌԴ ռուբլի	7.10	7.20	7.37	7.42	7.43	7.35	7.38

ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԲԱՆԿԻ ՎՃԱՐԱՀԱՇՎԱՐԿԱՅԻՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԵՐՈՎ ԿԱՏԱՐՎԱԾ ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՓՈԽԱՆՑՈՒՄՆԵՐ

Ցուցանիշներ	Դ 18	Հ 19	Փ 19	Մ 19	Ա 19	Մ 19	Հ 19
ԿԲ էլեկտրոնային վճարումների համակարգով *(առանց բորսայական փոխանցումների)*							
գումար *(մլն ՀՀ դրամ)*	1664288	1330810	1366572	1385497	1645850	1617067	1641973
քանակ	370266	225454	261214	288833	300239	316454	295579
ԿԲ պետական արժեթղթերի հաշվառման և հաշվարկների իրականացման համակարգ [1]							
գումար *(մլն ՀՀ դրամ)*	148709	99187	82120	68003	109176	149144	145457
քանակ	217	185	163	151	229	257	211
Ընդամենը փոխանցումներ							
գումար *(մլն ՀՀ դրամ)*	1812997	1429997	1448692	1453500	1755026	1766211	1787430
քանակ	370483	225639	261377	288984	300468	316711	295790
Բորսայական գործառնությունների հետ կապված փոխանցումներ							
գումար *(մլն ՀՀ դրամ)*	458425	377736	428936	422480	466378	431277	409745
քանակ	640	558	593	561	630	616	593
Ընդհանուր փոխանցումներ (ներառյալ բորսայական փոխանցումները)							
գումար *(մլն ՀՀ դրամ)*	2271422	1807733	1877627	1875980	2221404	2197489	2197174
քանակ	371123	226197	261970	289545	301098	317327	296383

ՀՀ ՏԱՐԱԾՔՈՒՄ ԱՆԿԱՆԽԻԿ ՎՃԱՐԱՅԻՆ ԳՈՐԾԻՔՆԵՐՈՎ ԲԱՆԿԱՅԻՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳՈՒՄ ԻՐԱԿԱՆԱՑՎԱԾ ՓՈԽԱՆՑՈՒՄՆԵՐ

Ցուցանիշներ	Դ 18	Հ 19	Փ 19	Մ 19	Ա 19	Մ 19	Հ 19
Թղթային վճարային հանձնարարականներ							
գումար *(մլն ՀՀ դրամ)*	389661	197376	275370	250299	250400	230048	271164
քանակ	933991	773427	826452	940732	982599	1012014	934592
Էլեկտրոնային վճարային հանձնարարականներ							
գումար *(մլն ՀՀ դրամ)*	2593603	2087829	2072382	2075601	2490588	2309113	2493786
քանակ	1961395	1540138	1648191	1768055	1867217	1790256	1686134
Փոխանցումներ չեկերով							
գումար *(մլն ՀՀ դրամ)*	351	179	194	206	345	277	346
քանակ	164	105	99	104	125	178	125
Քարտերով անկանխիկ գործառնություններ							
գումար *(մլն ՀՀ դրամ)*	42847	36395	37758	40941	44297	47674	47033
քանակ	1979162	1899176	1890215	2178484	2337706	2502008	2427826
Ընդամենը							
գումար *(մլն ՀՀ դրամ)*	3026462	2321780	2385704	2367047	2785629	2587112	2812329
քանակ	4874712	4212846	4364957	4887375	5187647	5304456	5048677

[1] Պետական արժեթղթերի հաշվառման և հաշվարկների իրականացման համակարգի կողմից ներկայացված վճարման հանձնարարականներ:

ՀՀ ԱՌԵՎՏՐԱՅԻՆ ԲԱՆԿԵՐԻ ԿՈՂՄԻՑ ԹՈՂԱՐԿՎԱԾ՝ ՇՐՋԱՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ՄԵՋ ԳՏՆՎՈՂ ՎՃԱՐԱՅԻՆ ՔԱՐՏԵՐԻ ՔԱՆԱԿԸ

Վճարային քարտեր	Դ 18	Հ 19	Փ 19	Մ 19	Ա 19	Մ 19	Հ 19
Վիզա	806299	829829	841669	867863	878212	893951	893106
Արքա	629001	630213	622527	629425	650973	665268	678152
Մաստեր քարտ	545705	548992	553238	553719	557233	560074	569135
Ամեքս	11532	11412	11345	11215	11119	11059	11004
Այլ	31533	31380	31625	32079	32478	32877	32891
Ընդամենը	**2024070**	**2051826**	**2060404**	**2094301**	**2130015**	**2163229**	**2184288**

ՀՀ ԱՌԵՎՏՐԱՅԻՆ ԲԱՆԿԵՐԻ ԵՎ ՕՏԱՐԵՐԿՐՅԱ ԲԱՆԿԵՐԻ ԿՈՂՄԻՑ ԹՈՂԱՐԿՎԱԾ ՔԱՐՏԵՐՈՎ ԳՈՐԾԱՌՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ՀՀ ՏԱՐԱԾՔՈՒՄ՝ ԸՍՏ ՄՊԱՍԱՐԿՄԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ

	Դ 18	Հ 19	Փ 19	Մ 19	Ա 19	Մ 19	Հ 19
ATM-ով անկանխիկ գործառնություններ							
Ծավալ *(մլն ՀՀ դրամ)*	310	221	238	276	252	246	218
Քանակ	16540	13939	13889	15044	15765	16025	14108
ATM-ով կանխիկացում							
Ծավալ (մլն ՀՀ դրամ)	144576	96290	111034	118232	123991	128810	125210
Քանակ	2643577	2059577	2217128	2422910	2524865	2608434	2491942
ATM-ով կանխիկի մուտքագրում							
Ծավալ (մլն ՀՀ դրամ)	3963	2744	3003	3378	3665	4019	3596
Քանակ	47904	36606	41529	45396	47577	49484	44854
ATM-ով ընդամենը գործառնություններ							
Ծավալ (մլն ՀՀ դրամ)	148849	99255	114275	121886	127908	133075	129024
Քանակ	2708021	2110122	2272546	2483350	2588207	2673943	2550904
POS տերմինալով / իմպրինտերով անկանխիկ գործառնություններ							
Ծավալ (մլն ՀՀ դրամ)	19548	15079	15835	17036	17780	20005	19959
Քանակ	921608	816929	822463	953420	1010231	1116780	1103872
POS տերմինալով / իմպրինտերով կանխիկացում							
Ծավալ (մլն ՀՀ դրամ)	12127	8340	8491	8989	9192	9640	10235
Քանակ	34269	22903	27032	28088	26842	27231	26214
POS - ով ընդամենը գործառնություններ							
Ծավալ (մլն ՀՀ դրամ)	31676	23419	24326	26025	26972	29646	30193
Քանակ	955877	839832	849495	981508	1037073	1144011	1130086
Ինտերնետ միջավայրում գործառնություններ							
Ծավալ (մլն ՀՀ դրամ)	22989	21096	21777	23629	26265	27423	26857
Քանակ	1041014	1068339	1058447	1210020	1311762	1369203	1309846
Ընդամենը							
Ծավալ (մլն ՀՀ դրամ)	203514	143770	160378	171541	181145	190144	186074
Քանակ	4704912	4018293	4180488	4674878	4937042	5187157	4990836

ՀՀ ԲԱՆԿԵՐԻ ԿՈՂՄԻՑ ԹՈՂԱՐԿՎԱԾ ՔԱՐՏԵՐՈՎ ԳՈՐԾԱՌՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆՈՒՄ

	Դ 18	Հ 19	Փ 19	Մ 19	Ա 19	Մ 19	Հ 19
Կանխիկացում							
Ծավալ *(մլն ՀՀ դրամ)*	1835	1718	1530	1658	1692	1801	1848
Քանակ	14105	13362	12408	13722	13965	14936	14541
Անկանխիկ գործառնություններ							
Ծավալ (մլն ՀՀ դրամ)	9106	9873	8434	9037	9977	10584	10524
Քանակ	331681	358349	344197	354543	402497	408923	378061
Ընդամենը							
Ծավալ (մլն ՀՀ դրամ)	10941	11590	9964	10695	11669	12384	12372
Քանակ	345786	371711	356605	368265	416462	423859	392602

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ
ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԲԱՆԿԻ
ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

•
ՀՀ
ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ
ԲԱՆԿ

0010 Երևան
Վ. Սարգսյան փող. 6
http://www.cba.am

•
Չափսը՝ 60 x 84 1/8:
20.0 պայմ. տպ. մամուլ:

© «Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկ» հրատարակչություն 2019